

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Carlos Castaneda GÜÇ ÖYKÜLERİ

ARION YAYINEVİ

ŞUBAT 1995 (1. Basım İstanbul)

Bu çevirinin tüm yayın hakları ARION YAYINEVİ Ltd. Şti.'ne aittir.

Kitabın Orijinal Adı: Tales of Power

Yazarı : Carlos Castaneda

Çeviren: T. Nizamettin Bilgiç

Düzeltilen : Nilgün Başkır

Dizgi : Vocal Ajans

İç Baskı : Yaylacık Matbaası

Adres : Babıâli Cad. No: 8

Cağaloğlu / İST.

Tel. : 527 8177

Fax : 526 38 71

ISBN - 975-571-020-5

İÇİNDEKİLER

Birinci Bölüm Güç Eylemlerine Tanıklık	11
Bilgiyle Randevu	13
Rüya Gören ve Rüya Görülen	69
Aydınlık Varlıkların Sırrı.....	101
İkinci Bölüm	
Tonal ve Nagual	127
İnanma Zorunluluğu.....	129
Tonal'm Adası.....	145
Tonal'ınGünü.....	159
Tonal'ı Küçültmek.....	179
Nagual'm Zamanında.....	199
Nagual'ın Fısıltısı.....	221
Algının Kanatlan	241
Üçüncü Bölüm Büyücülerin Açıklaması	257
Nagual'a Üç Tanık	259
Bir Büyücünün Stratejisi	279
Algı Balonu.....	317
İki Savaşçının Tercihi	337

GÜÇ ÖYKÜLERİ

California Üniversitesi Antropoloji Bölümü mezunu olan Carlos Castaneda; yaşlı Yaqui kızılderilisi don Juan'la tanıştığında, Sonora-Meksika'da kızılderililerin kullandığı şifalı bitkilerle ilgili bir araştırma yapıyordu. İlk kitabı Don Juan'ın Öğretileri, bu iki insanın yaşadığı öğrenci-öğretmen ilişkisinin ilk beş yılının öyküsüdür. Bir Başka Gerçeklik, Ixtlan'a Yolculuk, Güç Öyküleri, Gücün İkinci Halkası ve Kartalın Armağanı, öyküyü devam ettiren yapıtlardır.

Yalnız bir kuşun beş özelliği vardır:

İlki, en yüksek noktaya uçar;

İkincisi, kendi türünden bile olsa bir yol arkadaşı aramaz;

Üçüncüsü, gagasını gökyüzüne yöneltir;

Dördüncüsü, belirli bir rengi yoktur;

Beşincisi, çok hafif şakır.

- San Juan de la Cruz, Dichos de Luz y Amor

Birinci Bölüm

GÜÇ EYLEMLERİNE TANIKLIK

Bilgiyle Randevu

Birkaç aydır don Juan'ı görmemiştim. 1971 sonbaharıydı. Don Genaro'nun Orta Meksika'daki evinde olduğundan emindim ve onu ziyaret etmek için altı-yedi günlük bir otomobil yolculuğuna hazırlanmışım. Ancak yolculuğumun ikinci gününde bir öğleden sonra, bir dürtü beni don Juan'm Sonora'daki evinde durmaya itti. Arabayı park edip kısa bir süre yürüdükten sonra eve ulaştım ve büyük bir şaşkınlıkla onu orada buldum.

"Don Juan! Seni burada bulmayı beklemiyordum," dedim.

Güldü; şaşkınlığım hoşuna gitmiş gibiydi. Ön kapının yanındaki boş bir süt sandığının üzerinde oturuyordu. Beni bekler gibi bir hali vardı. Beni karşılaşımda-ki rahatlıkta bir başarı havası seziliyordu. Şapkasını çıkardı ve komik bir devinimle salladı. Sonra yeniden giydi ve bana asker selamı verdi. Duvara yaslanıyor, sandığa sanki bir semermiş gibi oturuyordu.

Neşeli bir tonda "Otur, otur," dedi. "Seni yeniden görmek güzel."

"Boşu boşuna Orta Meksika'ya gidecektim," dedim. "Ve sonra da Los Angeles'a geri dönmek zorunda kalacaktım. Seni burada bulmak beni günlerce sürecektir bir yolculuktan kurtardı."

"Beni bir şekilde bulacaktın," dedi gizemli bir tavırla. "Ama varsayalım ki oraya varmak için gerekli altı günü bana borçlusun, bu altı günde arabanın gaz peda-

13

İma basmaktan daha ilginç bir şey yapman gerekir." Don Juan'm gülümsemesinde çekici bir yan vardı. Sıcaklığı dalga dalga yayılıyordu.

"Yazı malzemelerin nerede?" diye sordu.

Onları arabaya bıraktığımı söyledim; o da onlar olmadan hiç de doğal görünmediğimi belirterek almamı istedi.

"Bir kitabı bitirdim," dedim.

Karın boşluğumda bir sızı doğuran uzun, garip bir bakış fırlattı. Sanki karnımı yumuşak bir maddeyle dürtüyor gibiydi. Kendimi hasta olacak gibi hissettim, ama sonra başını yana çevirince tekrar düzeldim.

Kitabım hakkında konuşmak istiyordum, ama bunu istemediğini belirten bir hareket yaptı. Gülümsedi. Sakin ve neşeli bir tavrı vardı ve beni hemen insanlar ve son olaylar hakkında tipik bir konuşma içine sürükledi. En sonunda konuşmayı kendi ilgi alanıma kaydırmayı başardım. İlk aldığım notları gözden geçirdiğimi ve

birlikteliğimizin başından beri, aslında büyücülerin dünyasının detaylı bir tanımlamasını yaptığını farkettiği-mi belirtmekle başladım. O aşamalarda söylediklerinin ışığında, halüsinasyonlara yol açıcı bitkilerin rolünü sorgulamaya başlamıştım.

"Neden o güç bitkilerini birçok kere almamı iste-din?" diye sordum.

Güldü ve hafifçe mırıldandı, "Çünkü sen bir aptalsın."

Onu duymuştum, ama emin olmak istiyordum ve anlamamış gibi yaptım.

"Efendim?" dedim.

"Çok iyi anladın." diye karşılık verdi ve ayağa kalktı. Yanıma gelince hafifçe başıma vurdu.

"Sen çok yavaştın," dedi, "Ve seni sarsmak için baş-

14

ka yol yoktu."

"Yani aslında hiç de gerekli değiller miydi?" diye sordum.

"Senin için gerekliydi. Ama bazı insanlar onlara ihtiyaç duymazlar."

Yanımda durdu. Evinin solundaki çalılarının tepesine bakıyordu; sonra tekrar oturarak diğer öğrencisi Eligio hakkında konuşmaya başladı. Eligio, öğrencisi olduğundan beri yalnızca bir kez psikotropik bitkilerden almıştı, ama yine de benden daha ilerideydi belki de.

"Duyarlı olmak, belirli insanların doğal bir durumudur," dedi. "Sen değilsin. Ama ben de değilim. Son tahlilde duyarlılık pek önemli değildir."

"Önemli olan nedir peki?" diye sordum.

Uygun yanıtı arıyor gibi duraksadı.

Sonunda, "Önemli olan, bir savaşçının kusursuz olmasıdır," dedi. "Ama bu yalnızca bir konuşma tarzı, bir tür konuyu saptırma. Sen zaten büyücülüğün bazı görevlerini başarıyla tamamladın ve inanıyorum ki, önemli olan her şeyin kaynağından sözetmenin zamanı geldi. Ben derim ki, bir savaşçı için önemli olan kendi bütünlüğüne ulaşmaktır."

"Kişinin bütünlüğü nedir, don Juan?"

"Yalnızca hatırlatacağımı söyledim. Kişinin bütünlüğünden bahsetmeden önce, yaşamında birleştirmen gereken birçok ayrık uç var hâlâ ."

Konuşmamızı orada bitirdi. Konuşmamı istemediğini belirten bir jest yaptı. Yakınlarda mutlaka bir şey veya bir kişi vardı. Dinlemek ister gibi başını sola eğdi. Evinin ötesindeki çalılarda odaklanmış gözlerinin akını görebiliyordum. Birkaç dakika boyunca dikkatle dinledi. Sonra ayağa kalkarak yanıma geldi ve evden ayrılp bir yürüyüş yapmamız gerektiğini kulağıma fısıldadı.

15

"Kötü bir şey mi var?" diye fısıltıyla sordum. "Hayır. Her şey yolunda." dedi, "Her şey gayet iyi." Beni çöldeki gür çalılıklara doğru sürükledi. Yarım saat boyunca yürüdük ve bitkisiz, daire şeklinde küçük bir alana; kızılımsı çamurun düzgün ve mükemmel bir pürüzsüzlüğe sahip olduğu, yaklaşık üç buçuk metre çapında bir noktaya ulaştık. Ama alanın insan eliyle temizlenip düzleştirildiğine dair hiçbir işaret yoktu. Don Juan ortasına oturdu, yüzü güneşdoğuya dönüktü. Ondan yaklaşık bir buçuk metre uzaklıkta bir yer işaret etti ve oraya oturup yüzümü ona dönmemi istedi. "Burada ne yapacağız?" diye sordum.

"Bu gece burada bir randevumuz var," yanıtını verdi.

Yüzü tekrar güneşdoğuya dönene dek oturduğu yerde dönerek çevresini hızlı bakışlarla taradı.

Hareketleri beni telaşlandırmıştı. Randevumuzun kiminle olduğunu sordum.

"Bilgiyle," dedi. "Diyelim ki bilgi buralarda geziniyor."

Bu örtülü yanıtı takılıp kalmama izin vermedi. Hemen konuyu değiştirdi ve neşeli bir tonda doğal olmam için ısrar etti, yani evinde yaptığımız gibi konuşup notlar almamı istiyordu.

O anda aklımı en çok kurcalayan, altı ay önce bir çakalla 'konuşmanın' yarattığı güçlü duyguydu. Bu olayın benim için anlamı; büyücülerin dünyayı tanımlama biçimlerini ilk kez duyularım ve berrak bir bilinçle görmüş veya kavramış olmamdı, bu tanıma göre, konuşma yoluyla hayvanlarla iletişim kurmak doğal bir şeydi.

Sorumu dinledikten sonra don Juan, "Bu tür bir deneyim yaşayarak kendimizi meşgul etmeyeceğiz," dedi.

"Dikkatini geçmiş olaylarda odaklanan tavsiye edil-

16

mez. Onlara değinebiliriz, ama yalnızca referans almak için."

"Neden, don Juan?"

"Büyücülerin açıklamasını aramak için henüz yeterince kişisel gücün yok."

"Demek ki büyücülerin açıklaması diye bir şey var!"

"Elbette. Büyücüler de insandır. Bizler düşüncenin yaratıklarıyız. Açıklamalar peşinde koşarsız."

"Oysa benim izlenimim, en büyük hatamın açıkla- malar aramak olduğuydu."

"Hayır. Senin hatan uygun açıklamalar, sana ve dünyana uyan açıklamalar aramak. Karşı çıktığım şey mantıklılığım. Bir büyücü de dünyasındaki şeyleri açıklar, ama senin kadar katı değildir."

"Büyücülerin açıklamasına nasıl ulaşabilirim?"

"Kişisel gücü biriktirerek. Kişisel güç, büyücülerin açıklamasına kolayca geçiş yapmanı sağlar. Açıklama senin düşündüğün anlamda bir açıklama değildir; yine de dünya ve onun sırlarını berraklaştırmaya da, en azından daha az şaşırtıcı kılar. Bir açıklamanın özü bu olmalı, ama senin aradığın bu değil. Sen, kendi fikirlerinin yansımasının peşindesin."

Soru sorma gücümü yitirmiştim. Ama gülümseyişi, konuşmayı sürdürmem için beni cesaretlendirdi. Benim için çok önemli olan bir başka konu, arkadaşı don Genaro ve onun davranışlarının üzerimdeki olağanüstü etkisiydi. Onunla görüştüğüm tüm anlarda, en tuhaf duyumsal çarpıklıkları yaşamıştım.

Sorumu yüksek sesle dile getirdiğimde don Juan güldü.

"Genaro bir harikadır," dedi. "Ama şimdilik o ya da sana yaptıkları hakkında konuşmanın bir anlamı yok. Yine söylüyorum, bu konuyu çözmek için yeterli kişisel

17

gücün yok. Ona sahip olana dek bekle, sonra konuşuruz."

"Ya ona asla sahip olamazsam?" "Asla sahip olamazsan, asla konuşmayız." "Gelişme oranıma bakarak ona yeteri kadar sahip olacağımı söyleyebilir misin?" diye sordum.

"Bu sana bağlı," yanıtını verdi. "Gerekli tüm bilgileri sana verdim. Şimdi dengeye ulaşmak için yeterli kişisel güç kazanmak, senin sorumluluğun."

"Mecazi konuşuyorsun," dedim. "Açık konuş. Tam olarak ne yapmam gerektiğini söyle. Bunu bana zaten söylediyse de, diyelim ki unuttum."

Don Juan güldü ve kollarını başının arkasına koyarak uzandı.

"Neye ihtiyacın olduğunu tam olarak biliyorsun," dedi.

Bazen bildiğimi düşündüğümü, ama genelde özgüvenim olmadığını söyledim.

"Korkarım konuları karıştırıyorsun," dedi. "Savaşçının özgüveni, sıradan bir insanın özgüveni değildir. Sıradan insan seyircinin gözlerinde kesinlik arar ve buna özgüven der. Savaşçı kusursuzluğu kendi gözlerinde arar ve buna alçakgönüllülük der. Sıradan insan arkadaşlarına bağlıdır, ama savaşçı yalnızca kendisine bağlıdır. Belki de gökkuşaklarını kovalıyorsun. Sıradan insanın özgüveninin peşindesin, ama bir savaşçının alçakgönüllülüğüne ulaşmaya çalışman gerekir. Aralarındaki fark çok önemli. Özgüven belli bir şeyi kesin olarak bilmeyi içerir; alçakgönüllülük ise bireyin düşünce ve davranışlarında kusursuz olması demektir."

"Önerilerle uyumlu yaşamaya çalışıyorum," dedim. "En iyi olmayabilirim, ama kendimin en iyisiyim. Kusursuzluk bu mudur?"

18

"Hayır. Bundan daha iyisini yapmalısın. Kendini sürekli sınırlarının ötesine itmelişin."

"Ama bu çılgınlık olur, don Juan. Kimse bunu yapamaz."

"Şu anda yapabildiğin birçok şey on yıl önce sana çılgınca görünürdü. Bu şeylerin kendileri değil, senin kendin hakkındaki düşüncen değişti; önceden imkansız olan şimdi kesinlikle mümkün ve belki de kendini değiştirme konusundaki tam başarın yalnızca bir an meselesi. Bu durumda bir savaşçının önündeki tek yol, tutarlı ve şartsız davranmaktır. Savaşçının uygun davranma tarzını yeterince biliyorsun, ama eski alışkanlık ve yöntemlerin seni engelliyor."

Demek istediğini anlamıştım.

"Sence yazmak, değiştirmem gereken eski alışkanlıklardan biri mi?" diye sordum. "Yeni müsveddelerimi imha mı etmeliyim?"

Yanıt vermedi. Ayağa kalktı ve çalılığın köşesine bakmak için döndü.

Öğrenciliğim hakkında yazmanın yanlış olduğunu anlatan çeşitli mektuplar aldığımı söyledim. Bu mektupları yazanlar, örnek olarak doğunun özel doktrinlerini öğreten hocaların, öğretileri hakkında kesin gizlilik talep ettiklerini gösteriyorlardı.

"Belki de bu hocalar hocalığa çok düşkünlerdir," dedi don Juan bana bakmadan. "Ben bir hoca değilim, yalnızca bir savaşçıyım. Bu nedenle bir hocanın nasıl hissettiğini gerçekten bilmem."

"Ama belki de açıklamamam gereken şeyleri açığa vuruyorum, don Juan."

"Kişinin neyi açığa vurup neyi kendine sakladığı önemli değildir," dedi. "Yaptığımız ve olduğumuz her şey, kişisel gücümüze dayanır. Yeteri kadarına sahip-

19

sek, bize söylenen tek bir söz yaşamamızın akışım değiştirmeye yetebilir. Ama yeterli kişisel güce sahip değilsek, en muazzam bir bilgeliğin parçası bize açıklansa bile bu açıklama en ufak bir değişiklik yaratamaz."

Sonra sesini alçalttı; sanki bana gizli bir konuyu açıklar gibiydi.

"Sana belki de insanoğlunun söyleyebileceği en büyük bilgi parçasını açıklayacağım," dedi. "Bakalım onunla ne yapacaksın."

"Şu anda sonsuzlukla çevrelendiğini biliyor musun? Ve bu sonsuzluğu istersen kullanabileceğini?"

Gözlerinin kurnaz bir devinimiyle beni bir şeyler söylemeye teşvik ettiği uzun bir duraksamadan sonra, neden bahsettiğini anlamadığımı belirttim.

Ufku işaret ederek "Orada! Sonsuzluk orada!" dedi. Sonra dorukları gösterdi. "Ya da orada!" Ellerini doğu ve batıyı işaret edecek şekilde iki yana açtı. "Veya belki de sonsuzluğun böyle bir şey olduğunu söyleyebiliriz." Birbirimize baktık. Gözleri bir soruyu barındırıyordu.

"Buna ne dersin?" diye sordu, beni sözlerinin üzerinde düşünmeye itiyordu.

Ne söyleyeceğimi bilmiyordum.

"Kendini işaret ettiğim yönlerin herhangi birine doğru sonsuza dek genişletebileceğim biliyor musun?" diye devanı etti. "Herhangi bir anın sonsuzluk olabileceğini biliyor musun? Bu bir bilmece değil bir gerçektir, ama yalnızca o ana tırmanıp onu kendi bütünlüğünü herhangi bir yöne sonsuza dek götürmek için kullanırsan."

Bana baktı.

"Bu bilgiye önceden sahip değildin," dedi gülererek. "Şimdi sahipsin. Onu sana açıkladım ama en ufak bir

20

yararı olmadı, çünkü açıklamamdan yararlanacak kadar kişisel güce sahip değilsin. Yeterli güce sahip olsaydın, yalnızca sözcüklerim bile bütünlüğünü toparlamayı ve en can alıcı bölümleri içinde bulunduğu engellerden kurtarıp içselleştirmeni sağlayacaktı."

Yanıma gelerek parmaklarıyla göğsümü dürttü; çok hafif bir dokunuştı bu.

"Bahsettiğim engeller işte bunlar," dedi. "Kişi onların dışına çıkabilir. Biz, burada hapsedilmiş bir duygu, bir algılamayız."

Elleriyle omuzlarımı sarstı. Bloknot ve kalemim yere düştü. Don Juan ayağını bloknotun üzerine koydu, bana baktı ve gülmeye başladı.

Not almamın bir sakıncası olup olmadığını sordum. Güven verici bir tonda hayır dedi ve ayağını çekti.

Başını ritmik bir şekilde sallayarak, "Biz aydınlık varlıklarız," dedi. "Ve aydınlık bir varlık için yalnızca kişisel güç önemlidir. Ama bana kişisel gücün ne olduğunu soracaksan şunu söylemeliyim ki açıklamam onu açıklamayacaktır."

Don Juan batı ufkuna baktı ve hâlâ birkaç saatlik gün ışığımız olduğunu söyledi.

"Uzun süre buradayız," açıklamasını yaptı. "Yani, ya sessizce oturacak, ya da konuşacağız. Sessiz olmak senin için doğal değil, bu nedenle konuşmaya devam edelim. Bu nokta bir güç alanıdır ve karanlık çökmeden bize alışması gerekli. Burada olabildiğince doğal olarak oturmalı, korku ya da .sabırsızlık hissetmemelisin. Görünüşe göre rahatlamanın en .kolay yolu not alman, istediğin gibi yazabilirsin."

"Ve şimdi, sanırım rüya görmem hakkında bana anlatacakların var."

Konuyu aniden değiştirmesi beni hazırlıksız yaka-

21

ladım. İsteğini yeniden belirtti. Bu konuda söylenecek çok şey vardı. 'Rüya görmek'; kişinin, rüyalarında yaptıkları ile uyanık olduğunda yaşadıklarının aynı pratik değere sahip olduğu oranda rüyalar üzerinde özel bir denetim geliştirmesi demekti. Büyücülerin görüşüne göre 'rüya' etkisi altındayken, bir düşü gerçekten ayır-detmeye yarayan sıradan kriterler hiçbir işe yaramazdı.

Don Juan'm 'rüya görme' pratiği, kişinin ellerini rüyasında bulmasından oluşan bir alıştırmaydı. Bir başka deyişle kişi; yalnızca ellerini göz hizasına yükselttiğini düşleyerek, rüyasında ellerini aradığını ve bulabileceğini düşlemeliydi.

Yıllar süren başarısız denemelerden sonra, başarıya ulaşmıştım. Geçmiş düşündüğümde görüyorum ki, ancak günlük yaşamım üzerinde belirli bir denetim sağladıktan sonra bu işi başarabilmişim.

Don Juan önemli noktaları bilmek istiyordu. Ellerime bakma emrini verebilmenin güçlüğünün, bana çoğu zaman aşılabilir görüldüğünü belirtmekle başladım. Hazırlık döneminin ilk aşamalarının -ki bu dönemi 'rüya görmeyi kurmak' olarak adlandırıyordu- kişinin aklının kendisiyle oynadığı ölümcül bir oyundan oluştuğunu ve bir parçanın, görevimi başarmamam için elinden geleni yapacağını söyleyerek beni uyarmıştı. Söylediğine göre, bunların arasında beni bir anlam yokluğuna, melankoliye ve hatta intiharsı bir depresyona sürüklemek de olabilirdi. Ama ben bu kadar acı çekmedim. Deneyimim daha çok hafif ve komik bir yan taşıyordu, ancak sonuç, alabildiğine sinir bozucuydu. Düşümde ne zaman ellerime bakmak üzere olsam olağanüstü bir şey oluyordu; uçmaya başlıyordum veya rüyam bir kabusla dönüşüyordu, ya da bedensel heyeca-22

nm en zevkli deneyimlerini yaşıyordum; rüyadaki her-şey canlılık açısından 'normal'in çok dışına taşıyor, böylece korkunç bir eniciliğe kavuşuyordu. Ellerimi inceleme niyetim ise, yeni durumun ardında daima unutulup gidiyordu.

Bir gece, hiç beklemediğim bir anda ellerimi rüyamda buldum. Yabancı bir şehirde bilinmeyen bir sokakta yürüyordum ve aniden ellerimi yükselterek gözlerimin önüne yerleştirdim. Sanki içimde bir şey pes etmiş ve ellerimin tersini izlememe izin vermiş gibiydi.

Don Juan'm verdiği bilgilere göre, ellerimin görünümü kaybolmaya ya da başka bir şeye dönüşmeye başlar başlamaz, dikkatimi rüyamdaki başka unsurlara yöneltmem gerekliydi. Bu rüyada ise dikkatimi sokağın sonundaki bir binaya verdim. Binanın görünümü dağılmaya başladığında da çevremdeki diğer unsurlara

odaklandım. Sonuçta elde ettiğim, bilinmeyen bir şehirdeki terkedilmiş bir sokağın müthiş bir ayrıntı zenginliğine sahip kusursuz bir görüntüsüydü.

Don Juan, 'rüya görme'deki diğer deneyimlerimi de anlattırdı. Uzun bir süre konuştuk.

Rapor vermem bitince ayağa kalkarak çalılıklara gitti. Ben de kalktım. Sinirliydim. Bu gerekçesiz bir duyuydu, çünkü ortada korku ya da endişe doğurabilecek hiçbir şey yoktu. Don Juan kısa sürede geri döndü. Sıkıntımı farketmişti.

Kolumu hafifçe tutarak "Sakin ol," dedi.

Oturmamı söyleyerek defterimi dizime koymamı sağladı, sonra da yazmaya ikna etti. Söylediğine göre gereksiz korku ve kararsızlık hisleri duyarak güç alanını rahatsız etmemeliydik.

"Neden bu kadar gerginleşiyorum?" diye sordum.

"Bu doğal," dedi. "İçindeki bir şey, rüya görme sıra-

23

şimdiki eylemlerle tehdit ediliyor. Bu eylemlerini düşünmediğin sürece iyiydin. Ama onlardan bahsettin ve şimdi bayılmak üzere sin.

"Her savaşçının bir rüya görme tarzı vardır. Her tarz farklıdır. Hepimizin ortak yanı, kendimizi maceramızı terketmeye zorlamak için hileler yapmamızdır. Karşı-tedbir, tüm engeller ve hayal kırıklıklarına rağmen ısrar etmektir."

Sonra bana, 'rüya' için konu seçip seçemediğimi sordu. Ben de bunu nasıl yapacağıma dair en ufak bir fikrim olmadığını söyledim.

"Rüya için nasıl konu seçileceği konusunda büyücülerin açıklaması şudur," dedi, "savaşçı, içsel diyalogunu durdurur ve aklında belirli bir görünümü tutar. Başka bir deyişle, belirli bir an için kendisiyle konuşmama yeteneğine sahipse ve sonra da rüyada görmek istediği şeyin görünümünü ya da düşüncesini tutarsa, bunu bir an için olsun başardığında istediği konu ona gelecektir. Bunu yaptığına eminim, ama sen farkında değilsin."

Uzun bir sessizlikten sonra don Juan havayı koklamaya başladı. Sanki burnunu temizliyordu, büyük bir güçle burun deliklerinden üç ya da dört kez nefes verdi. Karın kasları spazmlarla kasılıyordu, bu hareketini kısa soluklar alarak kontrol ediyordu.

"Artık rüya görmekten bahsetmeyeceğiz," dedi. "Sende takıntı yaratabilir. Kişi herhangi bir konuda başarılı olacaksa, bu başarı ona şefkatle gelmelidir; büyük çabayla, ama stres ya da takıntı olmadan."

Ayağa kalkarak çalılıkların kenarına doğru yürüdü. Öne eğildi ve dalların arasından baktı. Yapraklara fazla yaklaşmadan onlardaki bir şeyi inceler gibiydi.

"Ne yapıyorsun?" diye sordum, merakımı dizginleye-medem.

24

Yüzünü bana döndü, gülümsedi ve kaşım kaldırdı.

"Çalılıklar garip şeylerle doludur," dedi ve tekrar oturdu.

Ses tonu o kadar ilgisizdi ki, ani bir çığlık atsaydı daha az korkardım. Defter ve kalemim ellerimden düşüverdi. Güldü, beni taklit etti ve yaşamımda hâlâ varolan ayırık uçlardan birinin aşırı tepkilerim olduğunu belirtti.

Buradan yola çıkarak bazı açıklamalarda bulunmak istiyordum ama konuşmama izin vermedi.

"Çok az gün ışığı kaldı," dedi. "Alacakaranlık çökmeden değinmemiz gereken başka şeyler var."

Sonra, 'rüya görme'deki verimime bakılırsa, irademi kullanarak içsel diyalogumu nasıl keseceğimi öğrenmiş olmam gerektiğini ekledi. Öğrenmiş olduğumu söyledim.

İlişkimizin başında don Juan başka bir işlemi tanımlamıştı: Gözleri herhangi bir şeye odaklamadan uzun adımlarla yürümek. Önerisi; varlıklara doğrudan değil, kendini gözlere sunan her şeyin çevresel bir görünümünü elde etmek için gözleri hafifçe şaşılaştırarak azlayarak bakmaktı. O zaman anlamamıştım, ama kişinin, odaklanmamış gözlerini ufkun biraz üzerindeki bir noktada tuttuğunda, gözlerinin önünde 180 derece açı dahilinde her şeyi bir anda farkedebilmesinin olası olduğunu söylemişti. Bu alıştırmanın, içsel diyalogu kesmek için tek yol olduğunu da eklemişti. Eskiden gelişimime dair sözlü raporlar isterdi, sonra bu konuda soru sormayı bırakmıştı.

Don Juan'a, bu tekniği yıllarca çalıştığımı ama hiçbir değişim gözlemediğimi, ama zaten bir beklenti içinde olmadığını söyledim. Ancak bir gün, kendime tek bir söz bile söylemeden yaklaşık on dakika boyunca yü-

25

rümüş olduğumu hayretler içinde farketmiştim.

Bu olayda, aynı zamanda içsel diyalogu durdurmak için, kendime söylediğim sözleri durdurmaktan daha çok şey gerektiğini anladığımı da belirttim. Düşünme sürecimin tamamı durmuştu ve pratik olarak durduğumu, bir hayal gibi yüzerek hareket ettiğimi hissetmiştim. Bunu farketdiğimde bir panik duygusu oluşmuş, panzehir için de içsel diyalogumu tekrar başlatmak zorunda kalmıştım.

"Bizi engelleyenin içsel diyalog olduğunu belirtmişim," dedi don Juan. "Dünya böyledir ve şöyledir, çünkü onun böyle ve şöyle olduğunu kendimize biz söyleriz."

Don Juan, büyücülerin dünyasına giden geçidin, savaşçı içsel diyalogunu kestikten sonra açıldığını belirtti.

"Dünya hakkındaki görüşümüzü değiştirmek, büyücülüğün dönüm noktasıdır," dedi. "Ve içsel diyalogu kesmek, bunu başarmanın tek yoludur. Gerisi yalnızca ayrıntı. Şimdi; gördüğün ya da yaptığın hiçbir şeyin - içsel diyalogu kesmek dışında- tek başına sende ya da dünyaya bakışında bir değişim yaratamayacağını bilecek konumdasın. Bunun koşulu, tabii ki bu değişimin rahatsız edici olmamasıdır. Artık bir öğretmenin öğrencisini neden sıkıştırmadığını anlayabilirsin. Bu yalnızca sabit fikir ve hastalıklılık doğurur."

İçsel diyalogu kesmekle ilgili diğer deneyimlerimin ayrıntılarını sordu. Anımsayabildiğim her şeyi anlattım.

Hava kararana ve ben rahatça not alamaz hale gelene dek konuştuk; artık dikkatimi yazmaya yoğunlaştırmam gerekiyordu ve bu da konsantrasyonumu dağıtıyordu. Don Juan bunu farkettiler ve gülmeye başladı. Başka bir büyücülük görevini başardığıma dikkat çek-

26

ti; konsantre olmadan yazmak. Bunu söylediği anda, not alma işine gerçekten de dikkat etmediğimi farkettim. Sanki bu, hiçbir ilgilim olmayan ayrı bir eylemdi. Kendimi garip hissettim. Don Juan yanma, dairenin ortasına oturmamı istedi. Havanın çok karardığını ve çalılıkların yanma bu kadar yakın durmamın artık güvenli olmadığını söyledi. Sırtımda bir ürperti hissettim ve onun yanma zıpladım. Yüzümü güneydoğuya dönmemi sağladıktan sonra, kendime sessiz ve düşüncelerden uzak olmayı emretmemi istedi. Başta bunu yapamadım ve anlık bir sabırsızlık yaşadım. Don Juan sırtını bana döndü ve destek almak için omzuna yaslanmamı söyledi. Düşüncelerimi susturduktan sonra gözlerimi açık tutmam ve güneydoğudaki çalılıklara bakmam gerektiğini belirtti. Gizemli bir tonda, benim için bir problem hazırlamakta olduğunu, bunu çözersem büyücülerin dünyasının bir diğer yönü için hazır olacağımı ekledi.

Problemin içeriğine dair güçsüz bir soru yönelttim. Hafifçe kıkırdadı. Yanıtını beklerken içimde bir şey çalışmasını durdurdu. Havada asılı gibi kaldığımı hissettim. Kulaklarım tıkanmış gibiydi ve çalılıklardan gelen sayısız ses, duyulur hale geldi. O kadar çoklardı ki, bir tanesini bile ayırtıyordum. Uykuya dalar gibi oldum ve birden bir şey dikkatimi çekti. Bu, düşünme sürecim ile ilgili bir şey değildi; bir görüntü ya da çevrenin bir unsuru değildi, yine de dikkatim bir şey tarafından meşgul edilmişti. Tam bir uyanıklık içindeydim. Gözlerim çalılığın köşesindeki bir noktada odaklanmıştı, ama ne bakıyor, ne düşünüyor, ne de kendime bir şeyler söylüyordum. Duygularım belirgin bedensel heyecanlardı; sözlere ihtiyaçları yoktu. Belirsiz bir şeyin içinde aktığımı hissettim. Belki normalde düşüncelerim olan şeyler akıyordu; bir heyelana kapıldığımı ve

27

bir şeyin çağıladığını, tepesinde de benim olduğumu hissediyordum. Bu akışı karnımda hissettim. Bir şey beni çalılıklara çekiyordu. Önümdeki karanlık çalılık kütesini ayırtıyordum. Ancak bu, normal durumlarında olduğu gibi belirsiz bir karanlık değildi. San- ki onlara alacakaranlıkta bakıyor gibi, her bir çalıyı tek tek görebiliyordum. Hareket ediyor gibiydiler; yapraklarının kütesi bana doğru uçan siyah eteklere benziyordu, sanki rüzgar onları sürüklüyordu. Oysa rüzgar yoktu. İpotize edici hareketlerine kapıldım; bu, onları bana sanki daha da yakınlaştıran nabız atışı gibi bir dalgalanmaydı. Sonra, çalılıkların koyu şekline yapıştırılmış gibi duran daha açık bir silüet farkettim. Gözlerimi silüetin kenarındaki bir noktaya odakladım ve üzerinde açık yeşil bir rengin parıldadığını ayırtıyordum. Daha sonra ona odaklanmadan baktım ve silüetin, çalılıklarda saklanan bir insan olduğuna emin oldum.

O sırada, garip bir uyanıklık halindeydim. Çevremdekilerin ve onların bende yarattığı ruhsal süreçlerin farkındaydım, ama normalde düşündüğüm gibi düşünmüyordum. Örneğin, çalılıklardaki silüetin bir insan olduğunu farkettiler anda, çölde yaşadığım başka bir olayı anımsadım; don Genaro ve ben gece, çöl çalılıklarının arasında yürürken arkamızdaki çalılıkların ardında bir insanın saklandığını farketmişim, ama bu olayı mantıklı bir açıklama çerçevesine oturtma çabası içine girer girmez insan görüntüsü kaybolmuştu. Ancak bu sefer, üstün olduğumu hissettim ve bir açıklama yapmayı, hatta düşünmeyi reddettim. Bir an için o insanı tutup olduğu yerde kalmaya zorlayabileceğim hissine kapıldım. Sonra karın boşluğumda garip bir acı duydum. Bir şey içimde yırtılıyor gibiydi ve karın bölgemin kaslarını artık gergin tutamıyordum. Kendimi bıraktığım anda, dev bir kuşun ya da bir tür uçan hayvanın karanlık kütesi çalılıktan bana doğru uçtu. Sanki insan şekli, bir kuş şekline dönüşmüştü. Net ve bilinçli olarak korkuyu algıladım. Nefesimi tuttum ve bir çığlık attıktan sonra sırt üstü yere düştüm.

Don Juan kalkmama yardım etti. Yüzü benimkine çok yakındı. Güliyordu.

"Neydi o?" diye haykırdım.

Elini ağzına götürerek beni susturdu. Dudaklarını kulağıma götürerek alanı sakın ve kendimize hakim bir şekilde, sanki hiçbir şey olmamış gibi terketmemiz gerektiğini fısıldadı.

Yan yana yürüdük. Yürüyüşü rahat ve düzenliydi. Birkaç kez hızla arkasını döndü. Ben de onun gibi yaptım ve iki kez, bizi takip eder görünen koyu bir kütle yakaladım. Arkamda tiz ve ürkütücü bir çığlık duydum. Bir an için saf, yoğun bir korku hissettim. Karın kaslarımı yırtılıyordu; yırtılma duygusu spazmlarla giderek büyüdü, ta ki bedenimi koşturmayla zorlayıncaya kadar.

Tepkim hakkında konuşmanın tek yolu don Juan'ın terminolojisini kullanmak. Yaşadığım korku nedeniyle bedenim, onun deyişleriyle 'güç yürüyüşü'nü başarmıştı. Yıllar önce bana öğrettiği bu teknik, sendelemen ya da herhangi bir yaralanma yaşamadan karanlıkta koşmak demektir.

Ne yaptığının ya da nasıl yaptığının tam olarak bilincinde değildim. Birden kendimi tekrar don Juan'm evinde buldum. Belli ki o da koşmuştu, eve aynı anda varmıştık. Gaz lambasını yaktı, tavanda bir kirişe koydu ve ilgisiz bir tavırla oturup rahatlamamı istedi.

Sinirimi kontrol edebilene kadar aynı noktada durdum ve sonra oturdum. Sertçe, hiçbir şey olmamış gibi

29

davranmamı emretti ve defterimi uzattı. Çalılardan ayrılma telaşıyla onu düşürdüğümü farkedememiştim. Sonunda, "Orada ne oldu don Juan?" diye sordum. "Bilgiyle bir randevun vardı," dedi çenesinin bir hareketiyle çöl çalılıklarının koyu köşesini işaret ederek. "Seni oraya götürdüm çünkü daha önce, evin çevresinde dolanan bilgiyi bir an için görmüştüm. Diyebiliriz ki, bilgi geleceğini biliyor ve seni bekliyordu. Onunla burada karşılaşmaktansa bir güç noktasına gitmenin daha uygun olacağını düşündüm. Sonra, onu çevremizdeki diğer şeylerden soyutlamaya yetecek kadar kişisel güce sahip olup olmadığını görmek için bir test uyguladım. Gayet iyiydin."

"Dur biraz!" diye karşı çıktım. "Çalının arkasına gizlenmiş bir adam gördüm, sonra da dev bir kuş."

"Sen adam görmedin!" dedi kendinden emin bir tarzda. "Gördüğün kuş da değildi. Çalılıklardaki silüet, üzerimize uçan o şey bir pervaneydi. Büyücülerin açıklamasıyla kesin, kendi açıklamanla çok aptal olmak istiyorsan, bu gece bir pervaneye bir randevun olduğun söylenebilir. Bilgi bir pervanedir."

Delici bir bakış fırlattı. Lambanın ışığı yüzünde garip gölgeler oluşturuyordu. Bakışlarımı uzaklaştırdım. "Belki bu gizemi bu gece çözmeye yetecek kadar kişisel gücün vardır," dedi. "Bu gece olmazsa belki yarın; unutmama, bana hâlâ altı gün borçlusun."

Don Juan ayağa kalktı ve evinin arka tarafındaki mutfığa yürüdü. Lambayı alarak, tezgah olarak kullandığı kısa kütüğün üzerine koydu. Yüzyüze gelecek şekilde yere oturduk ve ortamıza yerleştirdiği toprak kabın içinden kendimize bezelye ve et servisi yaptık. Sessizce yedik.

Zaman zaman bana sinsi bakışlar fırlatıyor ve gül-

30

menin eşiğinde gibi görünüyordu. Gözleri iki ince yarığa benziyordu. Bana baktığında onları biraz açıyor ve gözbebeklerinin nemi, lambanın ışığını yansıtıyordu. Işığı bir ayna yansıması oluşturmak için kullanıyor gibiydi. Onunla oynuyor, gözlerini bana her odaklayışında başını neredeyse farkedilemez bir biçimde sallıyordu. Ortaya çıkan etki, müthiş bir ışık titreşimiydi. Birkaç kez bu hareketleri yaptıktan sonra manevralarının farkına vardım. Belirli bir amaç güttüğüne emindim. Ona sorma ihtiyacı hissettim.

"Gizli bir nedenim var," dedi güvenli bir tonda. "Gözlerimle seni yatıştırıyorum. Sinirlerin daha fazla gerginleşmiyor, değil mi?"

Kendimi çok rahat hissettiğimi itiraf etmek zorunda kaldım. Gözlerindeki düzenli titreşimler tehdit edici değildi ve hiçbir korku ya da rahatsızlık duymamıştım.

"Gözlerinle beni nasıl rahatlatıyorsun?" diye sordum.

Başının farkedilmez salmışını tekrarladı. Gözbebek-leri gerçekten de gaz lambasının ışığını yansıtıyordu.

Güven verici bir tonda, "Sen de dene," dedi, bir yandan biraz daha yemek alırken. "Kendini rahatlatabilirsin."

Başımı sallamaya çalıştım; hareketlerim sakarcaydı.

"Kafanı tulumba gibi sallayarak kendini rahatlatamazsın," dedi ve güldü. "Ancak başım ağrıtabilirsin. İşin sırrı baş sallamakta değil, midenin altındaki bölgeden gözlere gelen duygudur. Baş sallayan bu duygudur."

Karnının altını sıvazladı.

Yemeğimi bitirdikten sonra üzerinde örtü niyetine boş çuvallar serili olan bir odun yığınının gevşekçe yaslandım. Baş sallamasını taklit etmeye çalıştım. Don

31

Juan müthiş eğleniyordu. Kıkırdadı ve kalçalarına vur-j du.

Sonra, ani bir ses gülmesini kesti. Çalılıktan gelen garip, derin, tahtaya vuruluyormuş gibi bir ses duydum. Don Juan çenesini öne çıkardı, tüm dikkatimi vermem gerektiğim işaret ediyordu.

"Küçük pervane seni çağırıyor," dedi duygusuz bir tonda.

Ayağa fırladım. Ses anında kesildi. Bir açıklama için don Juan'a baktım. Omuzlarını silkerek çaresiz olduğunu anlatan komik bir jest yaptı.

"Randevunu henüz tamamlamadın," diye ekledi.

Ona kendimi değersiz hissettiğimi, belki de eve gidip daha güçlü hissettiğimde geri dönmemin daha iyi olacağını söyledim.

"Saçma sapan konuşuyorsun," diyerek sözümü kesti. "Bir savaşçı ne olursa olsun kaderini büyük bir alçakgönüllülükle kabullenir. Kendisini olduğu gibi kabul eder ve bunu reddediş için bir bahane olarak değil, canlı bir meydan okuma olarak görür."

"Bu noktayı anlayıp onu dolu dolu yaşamak, bizim için zaman alıcıdır. Ben, örneğin, 'alçakgönüllülük' sözünden bile nefret ederdim. Bir kızılderilim ve biz kı-zılderililer hep alçakgönüllü olduk, boyun eğmekten başka bir şey yapmadık. Alçakgönüllülüğün savaşçının yolunda olmadığını düşünürdüm. Hatalıydım! Şimdi biliyorum ki savaşçının alçakgönüllülüğü dilencinin alçakgönüllülüğüne benzemez. Savaşçı kimseye boyun

eğmez ama aynı anda, kimsenin ona boyun eğmesine de izin vermez. Öte yandan, dilenci, bir şapka hareketiyle dizlerinin üstüne çöker ve kendinden üstün gördüğü herkesin önünde yerleri öper; ama aynı anda, ondan aşağı bir kişinin onun için yerleri öpmesini ister. 32

"Bugün sana hocaların nasıl hissettiğini anlamadığımı söylemişim, nedeni buydu. Ben yalnızca savaşçının alçakgönüllülüğünü bilirim, bu da benim birinin hocası olmama asla izin vermeyecektir."

Bir süre sustuk. Sözleri bende derin bir çalkantı yaratmıştı. Heyecanlanmışım, ama aynı zamanda çalılıkta tanık olduğum şeyle ilgili bir endişe duyuyordum. Bilincim, don Juan'm benden bir şeyler sakladığını ve neler olup bittiğini bildiğini söylüyordu.

Bu düşüncelere kafa yoruyordum ki, aynı garip vurma sesi beni sarstı ve düşüncelerimden uzaklaştırdı. Don Juan gülümsedi ve kıkırdamaya başladı.

"Sen bir dilencinin alçakgönüllülüğünden hoşlanıyorsun," dedi yumuşak bir tonda. "Mantık önünde boynunu eğiyorsun."

"Daima aldatıldığımı düşünüyorum," dedim. "Sorunumun temeli bu."

"Haklısın. Aldatılıyorsun," karşılığını verdi dostça bir gülümsemeyle. "Sorunun bu olamaz. Gerçek püf noktası, sana kasıtlı olarak yalan söylediğimi hissetmen. Haksız mıyım?"

"Doğru. İçimde bir şey, bu olanların gerçek olduğuna inanmama izin vermiyor."

"Yine haklısın. Olanların hiçbirisi gerçek değil." ' ' *

"Ne demek istiyorsun, don Juan?"

"Şeyler, yalnızca kişi onların gerçekliğine inanmayı öğrendikten sonra gerçek olurlar. Örneğin bu akşam olanların sana göre gerçek olması mümkün değil, çünkü kimse bu konuda seninle aynı görüşü paylaşamazdı."

"Yani olanları sen görmedin mi?"

"Elbette gördüm. Ama benim tanıklığım geçersiz. Sana yalan söyleyen benim, unutma."

33

I

Don Juan aksırıp öksürene dek güldü. Benle dalga geçmesine rağmen gülüşü dostçaydı.

"Karmaşık sözlerimi kafana fazla takma," dedi güven verici bir tonda. "Yalnızca seni rahatlatmaya çalışıyorum. Sadece işleri yüzüne gözüne bulaştırdığında kendini evinde hissettiğini biliyorum."

Yüz ifadesi çok komikti ve ikimiz de güldük. Az önce söylediğinin beni her zamankinden daha çok korkuttuğunu söyledim.

"Benden mi korkuyorsun?" diye sordu. "Senden değil, temsil ettiğin şeyden." "Ben savaşçının özgürlüğünü temsil ediyorum. Bundan mı korkuyorsun?"

"Hayır. Sendeki bilginin müthişliğinden korkuyorum. Beni teselli edecek hiçbir şey, sığınacak hiçbir limanım yok."

"Yine konuları karıştırıyorsun. Teselli, sığınmak, korku, hepsi değerlerini bile sorgulamadan öğrendiğin ruh halleri. Kişinin görebileceği gibi, kara büyücüler tüm mutluluğunu zaten işgal etmiş durumdalar." "Kara büyücüler kim, don Juan?" "Dostlarımız. Ve sen de onlarla birlikte olduğuna göre, sen de bir kara büyücüsün. Bir an için düşün. Onların senin için çizdiği yoldan dışarı çıkabiliyor musun? Hayır. Düşünce ve davranışların sonsuza dek onların kavramlarında kısılmış durumda. Bu köleliktir. Öte yandan ben, sana özgürlük getirdim. Özgürlük pahalıdır, ama bedelini ödemek imkansız değildir. Demek ki seni ele geçirenlerden, sahiplerinden korkmalısın. Zamanını ve gücünü benden korkarak harcama."

Haklı olduğumu biliyordum, ama ona içtenlikle katılmama rağmen yaşam boyu geliştirdiğim alışkanlıkların beni eski yoluma geri döndüreceğini de biliyordum. 34

Kendimi gerçekten de bir köle gibi hissediyordum.

Uzun bir sessizlikten sonra don Juan, bilgiyle tekrar karşılaşmaya yeterli gücüm olup olmadığını sordu.

"Pervaneyle mi demek istiyorsun?" diye şakayla karışık sordum.

Bedeni kahkahalarla sarsıldı. Sanki ona dünyadaki en komik fıkrayı anlatmışım.

"Bilginin bir pervane olduğunu söylemekle ne demek istiyorsun?" diye sordum.

"Başka tanımlamam yok," karşılığını verdi. "Pervane pervanedir. Tüm bu başarılarından sonra, artık görmek için yeterli güce sahip olduğunu düşünmüştüm. Bunun yerine bir adam gördün, bu gerçek anlamda bir görme değildi."

Öğrenciliğimin başından beri don Juan, 'görme'yi; kişinin geliştirebileceği özel bir yetenek, şeylerin 'esas' niteliğini anlamasını sağlayacak bir kavram olarak tanımlamıştı.

Birlikte olduğumuz yıllar sonucunda, 'görmek' kelimesi ile; varlıkları sezgi ile kavrama, bir şeyi anında anlama ya da insan ilişkilerinin özünü görerek gizli anlam ve güdülerini keşfedebilmeyi kastettiği duygusunu edinmişim.

"Diyebilirim ki bu gece pervaneyle karşılaştığında yarı bakıyor, yarı görüyordun," diye devam etti. "Bu durumda, tam anlamıyla sıradan olmadığın halde, dünyaya dair bilgini işletmek için gerekli olan uyanık olma yeteneğin hâlâ vardı."

Don Juan durdu ve bana baktı. Önce ne söyleyeceğimi bilemedim.

"Dünyaya dair bilgimi nasıl işletiyordum?" diye sordum.

"Dünyaya dair bilgin sana, çalılıklarda sadece sinsi-

35

ce dolaşan hayvanlar ya da yaprakların ardına saklanmış insanlar bulabileceğini söyledi. Bu düşünceyi korudun ve doğal olarak, dünyanın bu düşünceyi doğrulaması için yollar bulmak zorundaydın." "Ama düşünmüyordum, don Juan." "O zaman buna düşünmek demeyelim. Daha çok, düşüncelerimizi dünyaya doğrulatma alışkanlığı. Doğrulanmazsa biz doğrulatmasını sağlarız. İnsan kadar büyük pervaneler düşünce bile olamaz, bu nedenle senin için, çalılıklardaki şey bir insan olmalıydı.

"Aynı şey çakalda da olmuştu. Bu karşılaşmanın niteliğine de eski alışkanlıkların karar verdi. Sen ve çakal arasında bir şeyler oldu, ama bu konuşma değildi. Aynı şüpheyi ben de yaşamıştım. Sana, eskiden bir geyikle konuştuğumu anlatmıştım; şimdi sen de çakalla konuşmuş birisin, ama ne sen ne de ben, o anlarda ne olup bittiğini asla bilemeyeceğiz." "Ne demek istiyorsun don Juan?" "Büyücülerin açıklaması benim için netleştiğinde, geyiğin bana ne yaptığını bilmek için artık çok geçti. Konuştuğumuzu söyledim, ama durum bu değildi. Konuştuğumuzu söylemek, benim bu konudan bahsetmemi sağlayacak bir düzenlemeden ibarettir. Geyik ve ben bir şey yaptık, ama bu sırada dünyanın düşüncelerimi doğrulamasını sağlamaya ihtiyacım vardı, tıpkı senin yaptığın gibi. Tıpkı senin gibi yaşamım boyunca konuşmuştum, bu nedenle alışkanlıklarım galip geldi ve geyiğe dek uzandı. Geyik bana gelip yaptığı şeyi yaptığında, bunu 'konuşmak' olarak anlamaya zorlandım."

"Büyücülerin açıklaması bu mu?" "Hayır. Bu benim açıklamam. Ama büyücülerin açıklamasına ters bir şey değil."

36

Açıklaması, beni büyük bir zihinsel heyecana itti. Bir süre için, dolaşan pervaneyi, hatta not almayı bile unuttum. Sözlerini değişik bir tarzda ifade etmeye çalıştım ve dünyamızın öze dönüşü doğasıyla ilgili uzun bir tartışmaya daldık. Don Juan'a göre dünya; kendi tanımını doğrulamak durumundaydı; yani kendini yansıtan tanımı.

Açıklamasının bir başka noktası şuydu; onun 'alışkanlıklar' olarak adlandırdığı şeyler bağlamında, kendimizi dünya tanımımızla ilişkilendirmeyi öğrenmiştik. Daha kapsamlı olduğunu düşündüğüm kasıtlılık terimini ortaya attım; kasıtlılık, bir nesneye gönderme yapmaya veya onu kastetmeye yarayan bir özelliğiydi insan bilincinin.

Tartışmamız çok ilginç bir kurgu doğurdu. Don Ju-an'm açıklaması ışığında incelendiğinde, çakal ile 'konuşmam' bambaşka bir karakter kazanıyordu. Gerçekten de diyalogu 'kastetmişim', çünkü başka bir bilinçli iletişim tarzını hiçbir zaman bilmemiştim. Ayrıca, iletişimin diyalog yoluyla kurulduğu tanımını da doğrulamayı başararak, tanımını kendisini yansıtır hale getirmiştım.

Bir an için büyük bir kıvanç duydum. Don Juan güldü ve sözlerden bu kadar etkilenmemin, aptallığımın bir başka görüntüsü olduğunu belirtti. Ses çıkarmadan konuşmaya çalışarak komik hareketler yaptı.

"Tümümüz aynı saçmalıklardan geçeriz," dedi uzun bir duraksamadan sonra. "Onları aşmanın tek yolu bir savaşçı olarak davranmakta ısrar etmektir. Gerisi çorap söküğü gibi gelir."

"Gerisi ne, don Juan?"

"Bilgi ve güç. Bilgi adamları her ikisine de sahiptir. Ama yine de hiçbiri onları nasıl elde ettiğini bilemez,

37

tek bildikleri birer savaşçı gibi davranmış olmaları ve belirli bir anda her şeyin değiştiğidir."

Yüzüme baktı. Kararsız gibiydi, sonra ayağa kalkarak daha fazla yardım edemeyeceğini, bilgiyle olan randevumu tamamlamam gerektiğini söyledi.

Bir ürperti hissettim; kalbim hızla çarpmaya başladı. Ayağa kalktım. Don Juan, bedenimi mümkün olan her açıdan inceliyor gibi çevremde döndü. Oturup yazmaya devam etmemi işaret etti.

"Çok korkarsan randevunun gereğini yerine getiremezsin," dedi. "Bir savaşçı sakın ve akli başında olmalı, hakimiyetini asla yitirmem elidir."

"Gerçekten korkuyorum," dedim. "Pervane ya da her neyse, dışarıda çalıların arasında bir şey geziniyor."

"Elbette geziniyor!" diye şaşkınlıkla haykırdı. "İtirazım, tıpkı bir çakalla konuştuğunda ısrar etmen gibi, onun bir insan olduğunda ısrar etmene."

Bir parçam demek istediğini tam olarak anlıyordu, ancak diğer bir yanımda vardı ki, olayı görmeme rağmen 'mantığa' sıkıca tutunuyor, bırakmıyordu.

Don Juan'a, zihinsel olarak tam anlamıyla katılmama rağmen, açıklamasının duygularımı tatmin etmediğini söyledim.

"Sözcüklerin hatası işte burada," dedi kesin bir ses tonuyla. "Bizi daima aydınlatılmaya zorlarlar, ama dönüp dünyayla yüzleştiğimizde bizi hep aldatırlar ve sonuçta, her zaman olduğu gibi, aydınlanmamış olarak kalırız. Bu nedenle bir büyücü konuşmak yerine davranır ve böylece dünyanın yeni bir tanımını elde eder -bu tanımda konuşmak o kadar önemli değildir ve yeni eylemler yeni yansımalar oluşturur."

Yanıma oturarak gözlerime baktı ve çalılıkta gerçekten ne 'gördüğümü' anlatmamı istedi.

38

O anda emici bir tutarsızlıkla karşı karşıyaydım. Bir insanın silüetini görmüştüm ama bu silüetin bir kuşa dönüştüğüne de tanık olmuştum. Demek ki, mantığımın mümkün bulmama izin vereceğinden çok daha fazla şey görmüştüm. Ama mantığımı tamamen devre dışı bırakmak yerine içimdeki bir şey deneyimimden parçalar almış -koyu silüetin genel biçimi ve dış hatları gibi-ve onları mantıklı olasılıklar olarak korumuştum. Şeklin bir kuşa dönüşmesi gibi parçaları ise kabul etmemişti. Böylece bir insan gördüğüme ikna olmuştum. Hayretimi ifade ettiğimde don Juan bir kahkaha attı. Er ya da geç büyücülerin açıklamasının imdadına yetişeceğini, o zaman hiçbir şeyin mantıklı ya da mantıksız olmasına gerek kalmadan her şeyin açıklığa kavuşacağını söyledi.

"Bu arada senin için yapabileceğim tek şey, onun bir insan olmadığına garanti vermek," dedi.

Don Juan'm bakışları oldukça cesaret kırıcı hale gelmişti. Bedenim elimde olmadan ürperdi. Utanmama ve gerginleşmeme neden olmuştu.

"Bedenindeki işaretlere bakıyorum," diye açıkladı. "Farkında olmayabilirsin, ama bu akşam dışarıda oldukça önemli bir savaş yaşıyorsun."

"Ne tip işaretler arıyorsun?"

"Aradığım fiziksel işaretler değil, aydınlık liflerinde-ki işaretler, göstergeler. Parlak alanlar. Biz aydınlık varlıklarız ve olduğumuz, hissettiğimiz her şey liflerimizde belirir. İnsanların parlaklığı çok özeldir. Onları yaşayan diğer aydınlık varlıklardan ayırdedebilenin tek yolu budur.

"Bu gece görmüş olsaydın, çalılıkteki şeklin yaşayan bir aydınlık varlık olmadığını farkedebilirdin."

Soru sormak istiyordum ama elini ağızma götürerek

39

beni susturdu. Sonra ağızını kulağıma dayadı ve dinlememi; hafif bir hışırtıyı, bir pervanenin kuru yapraklar ve yerdeki dallar üzerinde boşuk adımlarla yürürken çıkardığı sesi duymaya çalışmamı istedi.

Hiçbir şey duyamıyordum. Don Juan birden ayağa kalktı, lambayı aldı ve kapının önündeki ramadamın altında oturacağımızı söyledi. Odadan çıkıp ön kapıya yönelmek yerine beni evin arkasında ve çevresinde, çalılığın kenarında dolaştırdı. Varlığımızı belli etmek gerektiğini söyledi. Soldan başlayarak evin çevresinde yarım daire çizdik. Don Juan'm temposu çok yavaştı. Adımları zayıf ve tereddüt doluydu. Lambayı tutan eli titriyordu.

İyi olup olmadığını sordum. Göz kırptı ve çevrede dolaşan büyük pervanenin genç bir adamla randevusu olduğunu, güçsüz ve yaşlı bir adamın ağır yürüyüşünün bu genç adamı işaret etmenin iyi bir yolu olduğunu fısıldadı.

Evin önüne vardığımızda don Juan lambayı bir kirişe astı ve sırtımı duvara dönerek oturmamı istedi. O da sağıma oturdu.

"Burada oturacağız," dedi. "Ve sen de gayet normal tavırlarla yazacak ve benimle konuşacaksın. Bugün üzerine doğru gelen pervane burada, çalılıklarda. Biraz sonra sana bakmak için daha yakına gelecek. Lambayı hemen üzerindeki kirişe koymamın nedeni bu. Işık, seni bulmak için gelen pervaneye yol gösterecek. Çalılığın kenarına geldiğinde seni çağırarak. Bu, çok özel bir sestir. Sesin kendisi sana yardımcı olabilir." "Ne tür bir ses bu don Juan?"

"Bir şarkı. Pervanelerin ürettiği akıldan çıkmayan bir çağrı. Normalde duyulamaz, ama çalılığın oradaki pervane çok az bulunan bir pervane; çağrısını net bir 40

biçimde duyacaksın. Kusursuz olduğun sürece, bu çağrı yaşam boyu seninle olacak."

"Bana ne yararı olacak?"

"Bu gece, geçmişte başlattığın işi bitireceksin. Görmek, yalnızca savaşçı içsel diyalogunu kesme yeteneğine sahip olduğunda gerçekleşir."

"Bugün çalılığın orada, konuşmanı iradenle kestir. Ve gördün. Gördüğün çok net değildi. Bir insan olduğunu düşündün, ben onun bir pervane olduğunu söylüyorum. İkimiz de hatalıyız, ama bunun nedeni konuşmak zorunda olmamız. Ben yine de senden üstünüm çünkü senden iyi görüyorum ve büyücülerin açıklaması benim için bir sır değil; bu nedenle tam olarak olmasa bile bu gece gördüğün şeklin bir pervane olduğunu biliyorum.

"Ve şimdi, sessiz olup düşüncelerinden kurtulacak ve küçük pervanenin sana gelmesine izin vereceksin."

Güçlkle not alıyordum. Don Juan güldü ve kafamda hiçbir şey yokmuş gibi yazmaya devam etmemi istedi. Koluma dokundu ve yazmanın, sahip olduğum en iyi korunma kalkanı olduğunu belirtti.

"Pervanelerden hiç bahsetmedik," diye devam etti. "Şu ana dek zamanı gelmemişti. Bildiğin gibi, ruhun dengesizdi. Bu durumu değiştirmen için sana savaşçının yolunda yaşamayı öğrettim. Bir savaşçı, ruhunun dengesiz olduğuna emin olarak yola koyulur; sonra tam bir kontrol ve uyanıklık içinde; ama acele edip zorlama olmadan, dengesini kazanmak için elinden gelen her şeyi yapar.

"Herkesin durumunda olduğu gibi senin durumunda da, dengesizliğinin nedeni davranışlarının toplamıydı. Ama şimdi ruhun, pervanelerden konuşmak için yeterince aydınlık görünüyor."

41

"Pervanelerden konuşmak için doğru zamanın bu an olduğunu nasıl bildin?"

"Buraya geldiğinde, bir an için çevrede dolaşan pervaneyi gördüm. İlk kez dostça ve açıktı. Onu geçmişte, Genaro'nun evinin çevresindeki dağlarda da görmüştüm, ama o sırada yalnızca tehdit edici bir şekildi, senin düzensizliğini yansıtıyordu."

O anda garip bir ses duydum. Bir dal diğerine sürtü-nürken çıkan boğuk çıtırtı, ya da uzaktan duyulan küçük bir motorun sesi gibiydi. Bir müzik parçası gibi skala değiştiriyor, böylece ürkütücü bir ritm doğuyordu. Sonra durdu.

"Bu pervaneydi," dedi don Juan. "Lambanın ışığı pervaneleri çekmeye yetecek kadar parlak olduğu halde çevresinde bir tane bile uçmadığını belki farketmiş-sindir."

Buna dikkat etmemiştim, ama don Juan'm belirtme-siyle birlikte hem bu garip durumun, hem de evin etrafındaki çölün olağanüstü sessiz olduğunun ayırdına vardım.

"Gerginleşme," dedi sakince. "Bu dünyada bir savaşçının açıklayamayacağı hiçbir şey yoktur. Savaşçı kendini zaten ölü varsayar, yani kaybedeceği hiçbir şey yoktur. En kötü şey başına zaten gelmiştir, bu nedenle net ve sakin; davranışları ya da sözlerine bakan birisi, her şeye tanık olduğunu asla kestiremez."

Don Juan'm sözleri, daha da önemlisi ruh hali, çok rahatlatıcıydı. Günlük yaşamımda eskiden yaşadığım sabit korkuyu artık hissetmediğimi, ama dışarıda, karanlıkta ne olduğunu düşününce bedenimin dehşetle sarsıldığını anlattım.

"Dışarıda yalnızca bilgi var," dedi kesin bir tonda. "Bilgi korkutucudur, doğru; ama savaşçı bilginin kor-42 kutucu doğasını kabullenirse, olağanüstülüğünü yok eder."

Garip ses tekrar duyuldu. Daha yakın ve daha yüksek gibiydi. Dikkatle dinledim. Dikkatimi ona ne kadar verirsem, niteliğini belirlemek o kadar zorlaşıyordu. Bir kuşun çağrısı ya da bir kara hayvanının çığlığına benzemiyordu. Her bir sesin zengin ve derin bir tonu vardı; bazıları düşük bir oktava, bazıları yüksek bir oktava sahipti. Bir ritme ve belirgin bir süreye sahiptiler; bazıları uzundu, onları bir sesler bütünlüğü olarak duyuyordum; diğerleri kısa ve kümesel seslerdi, tıpkı bir makinalı tüfeğin tarakaları gibi.

"Pervaneler sonsuzluğun müjdecileri, daha da iyisi gardiyanlarıdır," dedi don Juan ses kesildikten sonra.

"Bir nedenle, ya da nedensiz, sonsuzluğun altın tozunun emanetçileridirler."

Bu mecazi söz bana yabancıydı. Açıklamasını istedim.

"Pervaneler kanatlarında bir toz taşırlar," dedi. "Koyu altın rengi bir toz. Bu toz, bilginin tozudur."

Açıklaması, kavramı iyice belirsizle ştimişti. Sorumu en iyi biçimde yöneltmek için bir an duraksadım. Ama o tekrar konuşmaya başladı.

"Bilgi çok özel bir olaydır," dedi. "Özellikle bir savaşçı için. Savaşçı için bilgi bir anda gelen, onu yutan ve geçip giden bir şeydir."

"Bilginin pervanelerin kanatlarındaki tozla ne ilgisi var?" diye sordum uzun bir duraksamadan sonra.

"Bilgi; altın toz zerreleri halinde uçarak gelir, bu toz pervanelerin kanatlarındaki tozdur. Yani bir savaşçı için bilgi tıpkı altın tozlarıyla duş' almak, ya da üzerine koyu altın toz zerrelere yağmur olup yağması gibidir."

43

Olabildiğince kibar olmaya çalışarak, açıklamalarının aklımı daha da çok karıştırdığını belirttim. Güldü ve aslında anlamlı konuştuğunu, ama mantığının rahat olmamı engellediğini söyledi.

"Pervaneler, çok eski zamanlardan beri büyücülerin dost ve yardımcıları olmuşlardır," dedi. "Bu konuya daha önce değinmemiştim, çünkü hazır değildin." "Ama kanatlarındaki toz nasıl bilgi olabilir?" "Göreceksin."

: ^

Elini defterimin üzerine koydu ve gözlerimi kapayarak sessizleşmemi ve düşüncelerden arınmamı söyledi. Dediğine göre çalılıktaki pervanenin çağrısı bana yardımcı olacaktı. Dikkatimi ona verirsem, pervane bana yakında olacakları söyleyecekti. Pervane ile aramdaki iletişimin nasıl kurulacağını ve bu iletişimin koşullarının ne olacağını bilmediğini özellikle vurguladı. Kendimi rahat, güvenli hissetmem ve kişisel gücümün güvenmem için beni teşvik etti.

Bir süre sabırsızlık ve gerginlik hissettikten sonra, sessizleşmeyi başardım. Düşüncelerim birer birer kayboldu, sonunda aklım tamamen boştu. Kendimi daha rahat hissettikçe, çöl çalılığının sesleri daha da yükseliyor gibiydi.

Don Juan'ın bir pervane tarafından çıkarıldığını söylediği garip ses tekrarlandı. Etkisi aklımda bir düşünce olarak weğil, bedenimde bir duygu olarak belirdi. Herhangi hk şekilde tehdit edici ya da kötü niyetli olmadığını farlettim. Tatlı ve basitti. Bir çocuğun çağrısı gibiydi. Bhc zamanlar tanıdığım bir çocuğun anısını geri getirdi. Vzun sesler yuvarlak sarı kafasını, kısa ve kesik olan/arsa gülüşünü hatırlatıyorlardı. Çok şiddetli bir kede ; beni sıkıştırıyordu ama aklımda hiçbir düşünce yAtu; kederi bedenimde hissediyordum. Artık 44 oturamıyordum ve yere kaydım. Üzüntüm o kadar yoğun ki, düşünmeye başladım. Acı ve üzüntümü değerlendirdim ve birden kendimi, o küçük çocuk hakkında içsel bir tartışmanın ortasında buldum. Anlaşılmaz ses sona ermişti. Gözlerim kapalıydı. Don Juan'm ayağa kalktığını duydum ve sonra oturmama yardım ettiğini hissettim. Konuşmak istemiyordum. Tek bir söz söylemedi. Yanımda hareket ettiğini duydum. Gözlerimi açtım; önümde çömelmişti ve lambayı bana yakm-laştırmış, yüzümü inceliyordu. Ellerimi karnımın üzerine koymamı emretti. Ayağa kalktı, mutfığa giderek bana biraz su getirdi. Birazını yüzüme serptikten sonra geri kalanını içmem için verdi.

Yanıma oturarak notlarımı elime tutuşturdu. Ona, sesin beni çok acı bir hayale sürüklediğini anlattım.

"Sınırlarının ötesinde kaptırıyorsun kendini," dedi sert bir tonla.

Derin düşüncelere dalmış gibiydi, sanki uygun öneriyi arıyordu.

Sonunda, "Bu geceki problem insanları görmek," dedi. "Öncelikle içsel diyalogunu kesmeli, sonra görmek istediğin insanın görüntüsünü getirmelisin; kişinin sessizlik halindeyken aklında tuttuğu her düşünce gerçekte bir emirdir, çünkü onunla rekabet edebilecek başka bir düşünce yoktur. Bu gece çalılıklardaki pervane sana yardım etmek istiyor, bu nedenle senin için şarkı söyleyecek. Şarkısı altın zerrelerini getirecek ve sonra, seçtiğin insanı göreceksin."

Daha fazla ayrıntı istiyordum, ama ters bir jest yaparak devam etmemi işaret etti.

İçsel diyalogumu kesmek için birkaç dakika uğraştıktan sonra sessizliğe gömüldüm. Sonra, bilinçli bir şekilde bir arkadaşımı düşündüm. Bir an bile sürmediği-

45

p-

p

n

p S

^2 g- gL er & & p- ^ »m p jp

vurguladı. Dediğine göre, 'gördüğüm' şeklin varlık halini belirleyen ölçü, duygularımdı.

"Tanımlamana ve duygularına bakarak, arkadaşının çok iyi bir insan olduğunu söyleyebilirim," dedi. Sözleri beni şaşırtmıştı.

Bir büyücü insanları uzaktan 'gördüğünde' onların biçiminin esas olarak mantarimsı olduğunu, ama 'gördüğü' kişiyle yüzyüze olduğunda insan niteliğinin aydınlık liflerden oluşan yumurtamsı bir salkım olarak görüldüğünü belirtti.

"Arkadaşınla yüzyüze değildin/" dedi. "Bu nedenle, bir mantar gibi görünüyordu." "Neden, don Juan?"

"Kimse bilmiyor. Bu özel görme türünde insanlar böyledir, o kadar."

Her bir mantarimsı şeklin özel bir önemi olduğunu, ama yeni başlayan biri için bu önemi tam olarak açıklamanın imkansız olduğunu da ekledi.

İlginç bir anı gözlerimin önüne geldi. Birkaç yıl önce, psikotropik bitkileri almamla oluşan sıradışı bir gerçeklik halindeyken bir şelaleye baktığımda, bir balon demetinin bana doğru süzülüp beni yuttuğunu yaşamış ya da kavramıştım. Biraz önce gözümün önünde canlanan altın balonların üzerime gelip beni yutuğu kesinlikle aynı şekildediydi. Üstelik, iki demetin de aynı şekil ve bünyeye sahip olduğunu söyleyebilirdim. Don Juan yorumlarımı ilgisizce dinledi. "Böyle önemsiz şeylerle gücünü harcama," dedi. "Sen oradaki sonsuzlukla ilişkiye geçiyorsun." Elinin bir hareketiyle çalılırları işaret etti. "Oradaki görkemi mantıklılığa dönüştürmek sana hiçbir yarar sağlamaz. Burada, çevremizde, sonsuzluğun kendisi var. Onu yönetilebilir bir saçmalığa indir-48 geme çabasına girmek düpedüz felaket getirir."

Bir başka tanıdığımı 'görmeyi' denememde ısrar etti. Görünüm kaybolduğunda kendi başıma gözlerimi açmaya çalışmamı ve çevremdekileri farkedebilecek bir algılayışa varmamı istedi.

Başka bir mantarimsı şekil 'görmeyi' başardım, ama ilki sarımsı ve küçük iken bu, beyazımsı, daha iri ve çarpıktı.

'Gördüğüm' iki şekil hakkında konuşmayı bitirdiğimizde, biraz önce bana inanılmaz görünen 'çalılıktaki pervane'yi unutmuştum. Don Juan'a, böyle esrarengiz bir şeyi hemen gözardı etme konusunda bu kadar hünerli olmamın beni şaşkına çevirdiğini anlattım. Sanki ben, bildiğim insan değildim.

"Bunu neden bu kadar abarttığını anlamıyorum," dedi don Juan. "Diyalog ne zaman kesilse, dünya çöker : ve olağanüstü yönlerimiz yüzeye çıkar, sanki sözleri-; mizle onları ağır bir baskı altına alıyormuşuz gibi. Sen l kendin gibisin, çünkü kendine böyle olduğunu söylüyorsun."

Kısa bir dinlenme arasından sonra don Juan, arkadaş 'çağırmaya' devam etmemde ısrar etti. Önemli olanın olabildiğince çok 'görmeye' çalışmak olduğunu, bunun duygu için bir kılavuz oluşturmaya yarayacağıı söyledi.

Otuz iki insanı başarıyla çağırdım. Her denemeden sonra, imgelemimde kavradığım her şeyin ayrıntılı ve dikkatli bir tanımını istiyordu. Ancak performansımda uzmanlaştıkça, -bunu içsel diyalogumu anında kesebil-memle, her deneyimin sonunda gözlerimi kendi başıma açabilmemle ve normal aktivitelerimi tekrar kazanmak için süreye ihtiyacım olmayışıyla belirliyordu- bu işlemi değiştirdi. Bu değişimi, mantarimsı şekillerin renk-

49

lenniesini tartışırken farkettim. Benim renklenme dediğim şeyin bilinen anlamda bir renk değil, farklı yoğunlukların parıldaması olduğunu zaten belirtmişti. Sözümü kesip 'gördüğümü' tam olarak tanımladığında, imgelediğim sarımsıtrak bir parıldamayı anlatmak üzereydim. O andan sonra her bir görüntünün içeriğini o anlattı, söylediklerimi anlamış gibi değil, kendi de 'görmüş' gibi anlatıyordu. Bu konuda yorum yapmasını istediğimde teklifimi kesin bir dille geri çevirdi.

Otuz iki insanı çağırmayı bitirdiğimde, birbirinden çok farklı mantarimsı şekiller ve parıltılar 'gördüğümü' ve onlara karşı hafif bir hazdan saf bir öğrenmeye kadar çeşitli duygular hissetmiş olduğumu farkettim.

Don Juan, insanların dilekleri, sorunları, üzüntüleri ve endişeleri gibi gruplaşmalarla dolu olduğunu anlattı. Yalnızca derin bir güce sahip bir büyücünün bunların anlamını çözebileceğini ve insanların genel şeklini görmekle yetinmem gerektiğini iddia etti.

Çok yorgundum. O garip şekillerde gerçekten yorucu bir şey vardı. Genel olarak hislerim mide bulantısı ile açıklanabilir. Onları sevmemiştım. Kendimi tuzağa düşmüş ve mahkum edilmiş gibi hissetmeme yol açmışlardı.

Don Juan, kasvet duygumu yoketmek için yazmam gerektiğini söyledi. Hiçbir şey yazamadığım uzun sessiz bir aradan sonra, kendi seçeceği insanları çağırmamı istedi.

Yeni biçimler belirdi. Mantarimsı değillerdi, daha çok ters çevrilmiş Japon sake fincanlarına benziyorlardı. Bazıları tıpkı sake fincanlarının dibi gibiydi, ka-famsı bir şekilleri vardı; diğerleri daha yuvarlak. Şekilleri çekici ve barışçıldı. Onlara dair doğal bir mutluluk sezdim. Bir önceki şekillerdeki gibi onları yere ya-50 pıstırarak bir ağırlıkları yoktu; tam tersine, zıplıyorlardı. Nedense, sırf onların orada olduğu gerçeği yorgunluğumu hafifletmişti.

Seçtiği insanlar arasında öğrencisi Eligio da vardı. Eligio'nun görüntüsünü çağırdığımda beni bu görüntüden anında uzaklaştıran bir şok yaşadım. Eligio'nun silkinen, uzun, beyaz bir şekli vardı ve üzerime atlar gibiydi. Don Juan, Eligio'nun çok yetenekli bir öğrenci olduğunu açıkladıktan sonra, birisinin onu 'gördüğünü' şüphesiz farketmiş olduğunu belirtti.

Don Juan'm bir diğer seçimi, don Genaro'nun öğrencisi Pablito'ydu. Pablito'nun görüntüsünün bende yarattığı sarsıntı, Eligio'nunkinden bile daha büyüktü.

Don Juan o kadar şiddetli gülüyordu ki yanaklarından aşağı yaşlar süzülüyordu.

"Bu insanların şekli neden değişik?" diye sordum.

"Daha çok kişisel güce sahipler," yanıtını verdi. "Farketmiş olmalısın, yere mıhlanmış değiller."

"Onlara bu hafifliği ne veriyor? Böyle mi doğmuşlar?"

"Hepimiz böyle hafif doğarız, ama sonra toprağa sıkıca bağlanır ve sabitleniriz. Bunu kendimiz yaparız. Bu insanların değişik şekillere sahip olmalarının nedeni, belki de birer savaşçı gibi yaşamaları. Ama bu önemli değil. Önemli olan işin sonuna varmış olman. Kırk yedi kişiyi çağırdın, kırk sekizi tamamlaman için yalnızca bir kişi kaldı."

O anda hatırladım; yıllar önce, mısır büyücülüğü ve kehanet konularım tartışırken, bir savaşçının sahip olduğu mısır tanesi sayısının kırk sekiz olduğunu söylemişti. Bunun nedenini hiç açıklamamıştı.

Tekrar sordum, "Neden kırk sekiz?"

"Kırk sekiz bizim sayımızdır," dedi. "Bizi insan ya-

51

pan budur. Nedenini bilmiyorum. Aptalca sorularla gücünü ha cama."

Ayağa kalkarak kol ve bacaklarını gerdı. Benim de aynı şeyi yapmamı söyledi. Gökyüzünde, doğuya doğru hafif bir ışık farkettim. Tekrar oturduk. Yana eğilerek ağzını kulağıma dayadı.

"Son çağıracağın kişi Genaro, esas oğlan," diye fısıldadı.

Büyük bir merak ve heyecan dalgası hissettim. Gerekli adımları uçarcasına tekrarladım. Çalılığın köşesindeki garip ses tekrar canlandı ve yeni bir güç kazandı. Onu neredeyse unutmuştum. Altın balonlar beni yuttu ve sonra birinin içinde don Genaro'yu, normal haliyle gördüm. Şapkası elinde önümde duruyor, gü-lümsüyordu. Hızla gözlerimi açtım ve don Juan'la konuşmak üzereydim; ama tek bir söz söyleyemeden bedenim bir tahta gibi sertleşti; tüylerim diken diken oldu ve bir an için ne yapacağımı, ne söyleyeceğimi bilemedim. Don Genaro önümde duruyordu. Gerçekti!

Don Juan'a döndüm; gülümsüyordu. Sonra ikisi birden kahkahalar atmaya başladılar. Gülmeye çalıştım. Yapamadım. Ayağa kalktım.

Don Juan bana bir bardak su verdi. Hemen içtim. Yüzüme su serpeceğini düşünüyordum. Bunun yerine bardağıma doldurdu.

Don Genaro başını kaşdı, bıyık altından gülüyordu. "Don Genaro'ya hoşgeldin demeyecek misin?" diye sordu don Juan.

Düşünce ve duygularımı toplamak için korkunç çaba harcadım. Sonunda don Genaro'ya hoşgeldin anlamında bir şeyler mırıldandım. Beni selamladı.

"Beni çağırdın, değil mi?" dedi gülümseyerek.

Onu orada bulmanın beni nasıl hayrete düşürdüğü-

52

nü anlatmaya çalıştım.

"Şeni çağırdı," diyerek don Juan araya girdi.

"İşte buradayım," dedi don Genaro. "Senin için ne yapabilirim?"

Aklım yavaş yavaş toparlanmaya başladı ve sonunda bir çözüme ulaştım. Düşüncelerim tamamen berraklaşmıştı ve gerçekte neler olduğunu 'biliyordum'. Don Genaro don Juan'a bir ziyarette bulunmuştu ve

arabamın yaklaştığını duyduklarında, don Genaro çalılıklara saklanmış ve hava kararana dek orada kalmıştı. Bu açıklamanın ikna edici olduğuna inanmıştım. Tüm işi don Juan ayarlamış ve zaman zaman ipuçları vererek beni olayın gelişimine sürüklemişti. Don Genaro uygun zamanda varlığını farketmemi sağlamış, don Juan ve ben eve yürürken bariz bir şekilde bizi takip ederek korkumu ayaklandırmaya çalışmıştı. Sonra çalılıkta beklemiş, don Juan'm her işaretinde de o garip sesi çıkartmıştı. Don Juan'm son işareti, ben gözlerim kapalı don Genaro'yu 'çağırmaya' çalışırken verilmiş ve don Genaro'nun çalılardan çıkmasına yol açmıştı. Sonra don Genaro ramadaya yürümüş, gözlerimi açana kadar beklemiş ve ödümü koparmıştı. Ama mantıksal açıklama planımda gedikler de vardı: Çalılarda saklanan adamın bir kuşa dönüştüğünü gerçekten görmüştüm ve don Genaro'yu ilk olarak altın bir balonun içinde görüntülemiştim. Hayalimdeki giysileri, şu andaki giysileriyle aynıydı. Bu uyumsuzluklara mantıksal bir açıklama getirmem imkansız olduğu için, benzer durumlarda hep yaptığım gibi, 'gördüğüme inandığım' şeyi belirlememde duygusal stresin önemli bir rol oynamış olduğunu kabul ettim.

Bu inanılmaz şakayı düşünüp elimde olmadan gülmeye başladım. Düşüncelerimi onlara da anlattım.

53

Kahkahalarla gülmeye başladılar. Bu gülüşün onları ele verdiği gerçekten inanmıştım.

Don Genaro'ya, "Çalılıklarda saklanıyordun, değil mi?" diye sordum.

"Hayır. Saklanmıyordum," dedi sabırlı bir tonda. "Çok uzaklardaydım ve beni çağırdın, ben de seni görmeye geldim."

"Neredeydin, don Genaro?"

"Uzaklarda."

"Ne kadar uzakta?"

Don Juan sözümü kesti ve don Genaro'nun bana hürmeten ortaya çıktığını ve ona nerede olduğunu sormamam gerektiğini, çünkü hiçbir yerde olmadığını söyledi.

Don Genaro imdadıma yetişerek soru sormamda bir sakınca olmadığını belirtti.

"Evin çevresinde saklanmıyordun, peki neredeydin don Genaro?" diye sordum.

"Evimde," dedi büyük bir samimiyetle.

"Orta Meksika'daki evinde mi?"

"Evet! Sahip olduğum tek ev o."

Birbirlerine baktılar ve yine gülmeye başladılar. Benimle dalga geçtiklerini biliyordum, ama bu konuyu daha fazla deşmemeye karar verdim. Bu kadar ayrıntılı bir senaryoyla uğraşmak için bir nedenleri olmalıydı. Oturdum.

Gerçek anlamda ikiye bölünmüş olduğumu hissediyordum; bir kısmım olanlara hiç şaşırmamıştı ve don Juan ya da don Genaro ne yaparsa yapsın, kabullenebilirdi. Ama diğer yanıml bunları sertçe reddediyordu; bu, en güçlü ytoımdı. Bilincimin kararı, don Juan'm dünyayı büyücü tarzında tanımlamasını sadece zihinsel bir temelde kabul ettiğimdi, oysa bedenim tüm varlığıyla 54

bunu reddediyordu; benim ikilemim işte buydu. Ama don Juan ve don Genaro ile birlikte geçirdiğim yıllar boyunca olağanüstü olaylar yaşamıştım ve bunlar zihinsel değil, bedensel deneyimlerdi. Daha o akşam 'güç yürüyüşü'nü yapmıştım ve bu, zeka alanım içinde baktığımda imkansız bir eylemdi; üstelik, iradem yoluyla olağanüstü görüntüler 'yaşamıştım'.

Acı verici, ama gerçek olan akıl karışıklığımı onlara da açıkladım.

"Bu çocuk bir dahi," dedi don Juan don Genaro'yaba-şmı inanmaz bir tavırla sallayarak.

"Sen büyük bir dahisin, Carlitos," dedi don Genaro bir mesaj verircesine.

İki yanıma oturdular; don Juan sağıma, don Genaro soluma. Don Juan, kısa süre sonra sabah olacağını söyledi. O anda pervanenin çağrısını tekrar duydum. Hareket etmişti, ses zıt yönden geliyordu. İkisine birden baktım, gözlerinden bir anlam çıkarmaya çalışıyordum. Mantık düzenim erimeye başladı. Ses, ipnotize edici bir zenginlik ve derinliğe sahipti. Sonra boşuk adımlar duydum, yumuşak ayaklar kuru otları eziyordu. Garip ses daha da yakınlaştı ve don Juan'a sokuldum. Kuru bir sesle onu 'görmemi' emretti. Büyük çaba gösterdim, bu çaba kendimi hoşnut etmeye yeterliydi ama don Juan'ı etmedi. Az önce, pervanenin aslında don Genaro olduğuna emindim. Ama don Genaro yanımda oturuyordu; o zaman çalılıkta ne vardı? Pervane mi?

Garip ses kulaklarımda yankılandı. İçsel diyalogumu tam olarak kesemiyordum. Sesi duymuştum, ama önceden olduğu gibi onu bedenimde hissedemiyordum. Güçlü adımlar duydum. Karanlığın içinde bir şey sürünüyordu. Büyük bir çatırtı duyuldu, sanki bir dal ikiye

55

parçalanmıştı ve birden, ürkütücü bir anı beni zaptetti. Yıllar önce kırlarda berbat bir gece geçirmiş ve bir şey tarafından taciz edilmişim, ben yerde çömelmişken sürekli boynuma basan çok hafif ve yumuşak bir şey.

Don Juan, bu olayı 'ally(*-" ile karşılaşmak olarak açıklamıştı. Ally bir büyücünün, bir varlık olarak algılamayı öğrendiği esrarengiz bir güçtü.

Don Juan'a yaklaşıp hatırladığım bu olayı fısıldadım. Don Genaro dört ayak üzerinde emekleyerek yanımıza geldi.

"Ne diyor?" diye fısıltıyla don Juan'a sordu. "Orada bir ally olduğunu söylüyor/" diye yine alçak sesle yanıt verdi don Juan.

Don Genaro geriye doğru emekledi ve oturdu. Sonra bana dönerek fısıldadı, "Sen bir dahisin."

Sessizce güldüler. Don Genaro çenesinin bir hareketiyle çalılığı gösterdi.

"Oraya git ve onu yakala," dedi. "Elbiselerini çıkar ve o ally'nin ödünü patlat."

Kahkahalarla sarsıldılar. Bu arada ses kesilmişti. Don Juan düşüncelerimi durdurmamı, ama gözlerimi açık tutarak önümdeki çalılığın köşesine odaklanmamı emretti. Don Genaro orada olduğu için pervanenin konum değiştirdiğini, kendini bana belli edecekse önden gelmeyi tercih edeceğini belirtti.

Düşüncelerimi susturmak için kısa bir uğraştan sonra sesi tekrar farkettim. Şimdi çok daha zengindi. Boğuk adımları önce kuru dallarda, sonra bedenimde hissettim. O anda tam önümde, çalılığın köşesinde koyu bir kütle farkettim.

Sarsıldığımı hissettim ve gözlerimi açtım. Don Juan 'ally' kelimesi İngilizce'de müttefik. //««| --'-- ' |nektar"-

.-^^^||-u ve gözlerimi açtım. Don Juan

(*) 'ally' kelimesi İngilizce'de müttefik, dost, arkadaş gibi anlamlara gelmektedir.

56

ve don Genaro önümde ayaktaydılar ve ben dizlerimin üstündeydim; sanki çömelir durumdayken uykuya dalmıştım. Don Juan biraz su verdi ve sırtım duvara dönük olarak tekrar oturdum.

Kısa süre sonra şafak sokmuştu. Çalılık sanki uyanıyordu. Sabah soğuğu sert ve canlandırıcıydı.

Pervane don Genaro değildi. Mantık bütünlüğüm parçalanıyordu. Ne daha fazla soru sormak, ne de sessiz kalmak istiyordum. Sonunda konuşmaktan kendimi alamadım.

"Ama Orta Meksika'dayken nasıl buraya geldin, don Genaro?" diye sordum.

Don Genaro ağzıyla birtakım komik ve gürültülü jestler yaptı.

"Kusura bakma, ağzım konuşmak istemiyor."

Sonra don Juan'a döndü ve sırtarak "Neden sen anlatmıyorsun?" dedi.

Don Juan tereddüt etti. Sonra, büyücülük sanatının büyük bir ustası olan don Genaro'nun, inanılmaz görünen işleri başarabileceğini söyledi.

Don Genaro'nun göğsü şişti, sanki don Juan'm sözleri onu kabartıyordu. İçine o kadar çok hava çekiyordu ki, göğsü normalin iki katı gibi görünüyordu. Uçmak üzere gibiydi. Havaya zıpladı. Akciğerlerindeki havanın onu zıplamaya zorladığı izlenimini edindim. Göğsünü denetim altına alıncaya kadar toprak zeminde ileri geri yürüdü; onu yumrukladı ve bir lastiğin zirvesini boşaltır gibi, avuç içini göğüs kaslarından karnına doğru büyük bir güçle sıvazladı. En sonunda oturdu.

Don Juan sırtıyordu. Gözleri büyük bir keyifle parıl diyordu.

"Not al," diye yumuşak bir tonla emretti. "Yaz, yaz, yoksa ölürsün!"

57

Sonra, don Genaro'nun bile not almamı artık o kadar garipsemediğini söyledi.

"Bu doğru," diye karşılık verdi don Genaro. "Ben de yazmayı düşünüyorum."

"Genaro bir bilgi adamıdır," dedi kuru bir sesle don Juan. "Ve bir bilgi adamı olarak, kendini çok uzaklara nakletme yeteneğine sahiptir."

Yıllar önce üçümüzün birlikte dağlarda olduğu bir anı hatırlattı; mantık takıntımı yenmeme yardım etmek için don Genaro on mil uzağa, Sierraların zirvesine inanılmaz bir sıçrayış yapmıştı. Olayı hatırlamıştım, ama sıçramasını mantığımın reddettiğini de hatırlamıştım.

Don Juan, don Genaro'nun belirli zamanlarda olağanüstü işler yapabileceğini de ekledi.

"Belirli zamanlarda Genaro kendisi değil, ikizidir," dedi.

Bunu üç ya da dört kez tekrarladı. Sonra, tepkimi bekler gibi ikisi de beni izlemeye başladı.

'İkiz' demekle neyi kastettiğini anlamamıştım. Daha önce bundan hiç bahsetmemişti. Bir açıklama istedim.

"Başka bir Genaro var," dedi.

Üçümüz de birbirimize baktık. Çok hassaslaşmış-tım. Don Juan, gözlerinin bir hareketiyle konuşmaya devam etmemi istediğini belli etti.

"İkizin mi var?" diye sordum don Genaro'ya dönerek.

"Elbette," dedi. "Bir ikizim var."

Benle dalga geçip geçmediklerini anlayamıyordum.

Oyun oynamayı yeni bırakmış çocuklar gibi sırtıyorlardı.

"Şöyle diyelim," diye devam etti don Juan. "Şu anda Genaro, ikizi."

Bu açıklama ikisinin de gülmekten yerlere yatması-

58

na yol açtı. Ama ben bu şenliğe katılamıyordum. Bedenim elimde olmadan ürperdi.
Don Juan, sert bir tonda çok kasvetli olduğumu ve kendimi çok üstün gördüğümü söyledi.
"Kendini bırak!" diye sert bir emir verdi. "Biliyorsun ki Genaro bir büyücü ve kusursuz bir savaşçıdır. Bu nedenle, sıradan insanın düşünmeye bile cesaret edemeyeceği şeyleri yapma yeteneğine sahiptir. İkizi, diğer Genaro, bu şeylerden biridir."
Nutkum tutulmuştu. Bana yalnızca takıldıklarına inanmıyordum.
"Genaro gibi bir savaşçı için," diye devam etti. "İkizini yaratmak o kadar olağanüstü bir iş değildir."
Ne diyeceğimi uzun bir süre düşündükten sonra, "Diğeri de onun gibi mi?" diye sordum.
"Diğeri o," karşılığını verdi don Juan.
Açıklaması inanılmaz bir yöne kaymıştı, ama bu, yaptıkları diğer şeylere kıyasla o kadar da olağanüstü değildi.
Dakikalar süren bir kararsızlıktan sonra don Juan'a "Diğeri hangi maddeden yapılmış?" diye sordum.
"Bunu bilmek olanaksız," dedi.
"Gerçek mi, yoksa yalnızca bir illüzyon mu?"
"Tabii ki gerçek."
"O zaman et ve kandan yapılmış olduğunu söyleyebilir miyiz?" diye sordum.
"Hayır. Bu mümkün olamaz," yanıtını verdi don Genaro.
"Ama eğer benim kadar gerçekse..."
"Senin kadar gerçek mi?" diye ikisi birden sözümü kesti.
Birbirlerine baktılar ve hasta olacaklarını düşünmeme neden olacak kadar güldüler. Don Genaro şapkasını
59
yere fırlatarak çevresinde dansetti. Dansı çevik, zarif ve tam olarak açıklayamayacağım bir nedenle, çok komikti. Belki komik yönü, uyguladığı müthiş 'profesyonel' hareketlerden geliyordu. Uyumsuzluk o kadar ustaca ve aynı zamanda o kadar ilginçti ki kahkahalara gömüldüm.
"Senin sorunun Carlitos," dedi tekrar oturarak, "bir dahi olman."
"İkizin ne olduğunu öğrenmeliyim," dedim.
"Onun et ve kandan yapılmış olup olmadığını bilmek imkansızdır," dedi don Juan. "Çünkü o, senin kadar gerçek değildir. Genaro'nun ikizi, Genaro kadar gerçektir. Demek istediğimi anladın mı?"
"Ama kabul etmelisin, don Juan; bilmenin bir yolu olmalı."
"İkiz, kişidir; bu açıklama yeterli. Ama eğer görüyor olsaydın, Genaro ve ikizi arasında büyük bir fark olduğunu bilirdin. Gören bir büyücü için, ikiz daha parlaktır."
Kendimi daha fazla soru soramayacak kadar güçsüz hissediyordum. Bloknotumu yere koydum ve bir an için bayılacağımı düşündüm. Gözlerimin önündeki yuvarlak şekilli sahne dışında her şey karanlıktı.
Don Juan, biraz yemek yememi söyledi. Aç değildim. Don Genaro açlıktan ölmek üzere olduğunu söyleyerek ayağa kalktı ve evin arkasına doğru yürüdü. Don Juan da kalktı ve onu izlememi işaret etti. Mutfağa geldiğimizde don Genaro kendine yemek servisi yaptı ve sonra müthiş mimiklerle, yemek isteyen ama yutamayan insan taklidi yapmaya başladı. Don Juan'm gülmekten öleceğini düşündüm; kahkahalarla kükrüyor, bağırıyor, aksırıyor ve havayı tekmeliyordu. Ben de gülmekten ikiye bölüneceğimi düşün
üşürdüm. Don Ge-60
naro'nun maskaralıkları gerçekten harikaydı.
Sonunda pes etti ve başarı dolu gözlerle don Juan'a ve bana baktı; gözleri ve gülümseyişi ıslı ısıldı.
Omuzlarını silkerek "İşe yaramıyor," dedi.
Çok fazla yedim, don Juan da öyle. Sonra hepimiz evin önüne geri döndük. Güneşli harikaydı, gökyüzü pırıl pırıldı ve sabah meltemi havayı keskinleştiriyor-du. Kendimi mutlu ve güçlü hissettim.
Yüzümüz birbirimize dönük, bir üçgen oluşturarak oturduk. Kısa süren bir sessizlikten sonra, ikilemimi çözmelerini istemeye karar verdim. Tekrar formda olduğumu hissediyordum ve bu gücümün yararlanmalıydım.
"Bana biraz daha ikizden bahset, don Juan," dedim.
Don Juan, don Genaro'yu işaret etti ve don Genaro bir selam verdi.
"İşte orada," dedi don Juan. "Anlatacak bir şey yok."
"Ama o don Genaro," dedim; bu sözüm konuşmayı yönlendirmek için çok zayıf bir çabaydı.
Don Genaro, "Ben tabii ki Genaro'yum," diyerek omuzlarını dikleştirdi.
"O zaman bir ikiz nedir, don Genaro?" diye sordum.
"Ona sor," diye kestirip atarak don Juan'ı işaret etti. "Konuşan o. Ben aptalım."
"İkiz, büyücünün kendisidir ve gördüğü rüyalar yoluyla oluşmuştur," dedi don Juan. "İkiz; büyücü için bir güç eylemi, senin için ise yalnızca bir güç öyküsüdür. Genaro'nun durumunda, ikizi aslından ayırtedilemez. Bunun nedeni, onun tam olarak kusursuz bir savaşçı olmasıdır. Dolayısıyla, değişikliği hiçbir zaman farketmedin ama onu tanıdığından beri gerçek Genaro'yu yalnızca iki kez gördün; diğer tüm görüşmelerinizde o, ikiziydi."

"Ama bu akıl almaz bir şey!" diye bağırdım. Göğsüme doğru yükselen bir huzursuzluk hissediyordum. O kadar heyecanlanmışım ki bloknotu yere düşürdüm ve kalemim yerde yuvarlanarak kayboldu. Don Juan ve don Genaro sözcüğün tam anlamıyla yere balıklama daldılar ve en tuhaf bir biçimde onu aramaya başladılar. Yaşamımda hiç bu kadar olağanüstü bir teatral büyü ve el çabukluğu gösterisine tanık olmamıştım. Tek bir istisna vardı; bir sahne, araç gereçler ve herhangi bir sihirbazlık malzemesi yoktu, büyük olasılıkla göstericiler el çabukluğu falan da yapmıyorlardı.

Baş sihirbaz don Genaro ve asistanı don Juan, birkaç dakika içinde ramadanın çevresindeki her nesnenin altında, üstünde, sağında ve solunda buldukları maddelerden dünyanın en çarpıcı, acayip ve olağanüstü koleksiyonunu oluşturdular.

Bu sihirbazlık türünde asistan, kullanılacak araçları düzenliyordu. Bu araçlar, toprak zemindeki birkaç nesneydi -taşlar, boş çuvalar, bir lamba ve ceketim. Sonra sihirbaz Genaro bunların arasından çeşitli nesneler buluyor, bulduğu şeyin kalemim olmadığını gördüğünde ise onları hemen başka bir tarafa atıyordu. Bulduğu nesneler arasında kumaş parçaları, peruklar, gözlükler, oyuncaklar, kap-kacak, makina parçaları, kadın iç çamaşırları, insan dişleri, sandviçler ve dinsel simgeler vardı. Bunlardan biri gerçekten çok iğrençti; don Gena-ro'nun ceketimin altından çıkardığı büyük bir parça insan dışkı. En sonunda don Genaro kalemimi buldu ve tişörtünün ucuyla tozunu aldıktan sonra bana verdi.

Maskaralıklarını çılgılık ve kıkırdamalarla kutladılar. Aralarına katılamıyor, bir kenardan onları izliyordum. "Her şeyi bu kadar ciddiye alma, Carlitos," dedi don Juan

Genaro kaygılı bir ses tonuyla. "Yoksa..."

Her şey anlamına gelebilecek komik bir hareket yaptı.

Kahkahaları dindikten sonra don Genaro'ya bir ikizin ne yaptığını, ya da bir büyücünün ikizle ne yaptığını sordum.

Yanıtı don Juan verdi. İkizin güce sahip olduğunu ve normalde hayal bile edilemeyecek görevleri başarmak için kullanıldığını anlattı.

"Dünyanın kavranamaz olduğunu sana defalarca anlattım," dedi. "Ve aynı durum bizim için de, dünyadaki tüm varlıklar için de geçerlidir. İkizi mantıklı bir açıklamaya oturtmak işte bu nedenle imkansızdır. Ama senin ona tanık olmana izin verildi, bu yeterlidir."

"Ama onun hakkında konuşmanın bir yolu olmalı," dedim. "Geyikle iletişim kurmam açıklamanın nedeni de onun hakkında konuşmak değil miydi? Bunu sen söyledin. Aynı şeyi ikiz için de yapamaz mısın?"

Bir an için sessiz kaldı. Ona yalvardım. Yaşamakta olduğum huzursuzluk, o ana dek tattığım tüm duyguların çok ötesindeydi.

"Şey, bir büyücü iki tane olabilir," dedi don Juan. "Söylenebilecek tek şey bu."

"Ama iki tane olduğunun farkında mıdır?"

"Elbette farkındadır."

"Aynı anda iki yerde birden olduğunu bilir mi?"

İkisi birden bana baktı.

"Diğer don Genaro nerede?" diye sordum.

Don Genaro bana doğru eğilerek gözlerine baktı.

"Bilmiyorum," dedi yumuşak bir tonda. "Hiçbir büyücü 'diğerinin' nerede olduğunu bilmez."

"Genaro haklı," dedi don Juan. "Bir büyücünün aynı anda iki yerde olduğuna dair hiçbir fikri yoktur. Bunu

1

63

bilmek demek ikiziyle yüzleşmekle aynı anlamdadır ve kendisini kendisiyle yüzyüze bulan bir büyücü ölü bir büyücüdür. Kural bu. Güç, olayları böyle düzenlemiştir. Kimse nedenini bilmez."

Don Juan, bir savaşçının 'rüya görmek' ve 'görmek' j süreçlerinden zafarla çıkıp bir ikiz yarattığında, aynı zamanda özgeçmişini, bencilliğini ve alışkanlıklarını da silmiş olması gerektiğini söyledi. Bana öğrettiği ve benim boş laf olarak nitelediğim tüm tekniklerin, aslında kişinin hem kendisini hem de dünyayı akışkan hale getirip, onları tahminlerin sınırları ötesine yerleştirerek, sıradan dünyada bir ikize sahip olmanın güçlüklerini yok etmeyi anlattı.

"Akışkan bir savaşçı dünyayı bir daha kronolojik yapamaz," dedi don Juan. "Ve onun için dünya ve kendisi artık birer nesne değildir. O, aydınlık bir dünyada varolan aydınlık bir varlıktır. Bir büyücü için ikiz kolay bir iştir çünkü ne yaptığını bilir. Not almak senin için kolay bir iş, ama yine de kalemle Genaro'yu ürkütüyorsun."

"Büyücüye bakan bir yabancı onun aynı anda iki yerde olduğunu görebilir mi?" diye sordum don Juan'a. "Elbette. Bunu bilmenin tek yolu bu." "Ama kişi mantıksal olarak, büyücünün de kendisinin iki yerde birden olduğunu farkedebileceği sonucuna varamaz mı?"

"Aha!" diye bağırdı don Juan. "İlk defa önemli bir noktaya değindin. Bir büyücü, olayın sonrasında az önce iki yerde birden olduğunu elbette farkedebilir. Ama bu yalnızca bir tür muhasebeciliktir. Olayı yaşarken ikiliğinden haberdar bile olmayışı, bununla karıştırılmamalıdır."

Aklım karışmıştı. Yazmaya devam etmezsem patla-64

yacağımı hissediyordum.

"Şunu düşün," diye devam etti. "Dünya kendisini bize doğrudan sunmaz, arada dünyanın tanımı vardır. Demek ki, daima bir adım uzaklaşırsınız ve dünya deneyimimiz, her zaman bu deneyimin bir anısıdır. Yıllar boyunca, az önce olup bitmiş bir anı toplar ve anıya dönüştürürüz. Toplar, toplar, toplarız."

Sözlerinin anlamını bana hissettirmek için eliyle daireler çizdi.

"Dünyaya ait tüm deneyimimiz bir anıysa, bundan bir büyücünün aynı anda iki yerde birden olmasının mümkün olduğu sonucunu çıkartmak o kadar aykırı değildir. Kendi algısı açısından bakıldığında durum değişir, çünkü dünyayı tecrübe etmek için bir büyücü de, tüm insanlar gibi az önceki eylemini, az önce tanık olduğu olayı ve az önceki deneyimini derleyip anılaştır-mak zorundadır. Onun algılamasında yalnızca tek bir anı vardır. Ama büyücüye bakan bir yabancı için büyücü aynı anda iki ayrı olay yaşıyor gibi görünebilir. Oysa büyücü iki ayrı anı anılaştırır, çünkü onun için artık zaman tanımının bir bağlayıcılığı yoktur."

Don Juan konuşmasını bitirdiğinde, ateşim çıkacağından emindim.

Don Genaro meraklı gözlerle beni inceledi.

"Haklı," dedi. "Biz daima bir adım gerideyiz."

Don Juan'm yaptığı gibi eliyle kavisler çizdi; bedeni titremeye başladı ve sandalyesinde geriye sıçradı. Sanki bir hıçkırık nöbetine tutulmuştu ve hıçkırıklar, bedenini geriye zıplamaya zorluyordu. Sandalyesiyle zıplayarak arkaya doğru hareket etmeye başladı, ramada-nm sonuna kadar sıçrayarak gitti ve geri döndü.

Don Genaro'nun kalçaları üzerinde arkaya sıçrayışı, normalde olduğu gibi komik olmak yerine beni bir kor-

65 ku dalgasına itti. Bu dalga o kadar şiddetliydi ki, don Juan başıma tekrar tekrar vurmak zorunda kaldı.

"Bunları kavrayamıyorum, don Juan," dedim.

Don Juan omuzlarını silktiler ve "Ben de," yanıtını verdi.

"Hele ben hiç, sevgili Carlitos," diye ekledi don Genaro.

Bitkinliğim, yaşadığım duysal deneyimin büyüklüğü, ortama hakim olan hafiflik ve neşe, üstüne üstlük don Genaro'nun maskaralıkları sinirlerim için çok fazlaydı. Karm kaslarımın kasılmasını durduramıyordum.

Don Juan, sakınleşene dek beni yerde yuvarladı, sonra yüzümü onlara dönerek tekrar oturdum.

Uzun bir sessizlikten sonra don Juan'a "İkiz gerçek mi?" diye sordum. Bana baktılar.

"Yani, ikiz maddi mi?" diyerek sorumu açtım. "Kesinlikle," dedi don Juan. "Gerçeklik ve maddilik birer anıdır.

Bu nedenle onlar da, dünyaya ait duygularımızın tümü gibi, biriktirdiğimiz anılardır. Tanımın anıları. Maddiliğimin anısına sahipsin, tıpkı kelimeler yoluyla iletişim kurmanın anısına sahip olduğun gibi. Bu anlamda, bir çakalla konuştun ve benim maddi olduğumu hissediyorsun."

Don Juan omzunu benimkine yasladı ve hafifçe beni dürttü.

"Dokun bana," dedi.

Ona dokundum ve sonra sarıldım. Ağlamak üzereydim.

Don Genaro ayağa kalkarak yanıma geldi. Utangaç ve haylaz bakışlı küçük bir çocuk gibiydi. Dudaklarını buruşturarak uzun süre bana baktı.

66

Gülmemek için kendini zor tutarak, "Ya ben?" dedi. "Beni kucaklamayacak mısın?"

Ayağa kalktım ve ona dokunmak için kollarımı açtım; o anda bedenim donmuş gibi oldu. Hareket edecek gücüm yoktu. Ona ulaşmak için kollarımı zorladım ama çabam boşunaydı.

Don Juan ve don Genaro ayakta beni izliyorlardı. Bedenimin bilinmeyen bir baskı altında büküldüğünü hissettim.

Don Genaro oturdu ve küsmüş gibi yaptı, çünkü ona sarılmamıştım. Yüzünü ekşiterek yere topuklarıyla vurdu, sonra ikisi birden kahkahalara gömüldüler.

Karın kaslarım titriyor, tüm bedenim sarsılıyordu. Don Juan, başımı onun önceden önerdiği biçimde salladığıma işaret ederek, bunun gözbebeklerime bir ışık demeti yansıtarak kendimi yatıştırmak için bir şans olduğunu söyledi. Beni zorla üstü kapalı olan ramada-dan açık alana sürükledi ve bedenimi uygun pozisyona getirdi, böylece gözlerim gün ışığını yakalayabilecekti. Ama konumumu ayarladığında ürpermem durmuştu. Tüm gücümle defterimi kavradığımı, ancak don Genaro bana ürperti verenin kağıtların ağırlığı olduğunu söylediğinde farkettim.

Don Juan'a, bedenimin beni gitmeye zorladığını söyledim. Don Genaro'ya el salladım. Fikrimi değiştirmeleri için onlara zaman vermek istemiyordum.

"Hoşçakal, don Genaro," diye bağırđım. "Gitmek zorundayım."

O da bana elini salladı.

Don Juan beni arabama kadar geçirdi.

"Senin de bir ikizin var mı, don Juan?" diye sordum.

"Elbette!" dedi.

O anda çıldırtıcı bir düşünceyle sarsıldım. Onu ka-

67

famdan atıp hızla uzaklaşmak istiyordum ama bir şey beni iğneleyip duruyordu. Birlikteliğimizin başından beri, don Juan'ı her görmek isteşiminde Sonora'ya veya Orta Meksika'ya gidip onu beni bekler bulmaya alışmışım. Bunu kabullenmişim ve şimdiye dek bu olay hakkında düşünmek hiç aklıma gelmemişti.

"Söyle bana, don Juan," dedim. "Sen kendin mi, yoksa ikizin misin?"

Bana doğru eğildi. Sırıyordu.

"İkizim," diye fısıldadı.

Bedenim korkunç bir güç tarafından itilmiş gibi havaya doğru sıçradı. Arabama koştum.

"Şaka yaptım," diye bağırdı don Juan. "Henüz gidemezsin. Bana hâlâ beş gün borcun var."

Arabayı hareket ettirirken ikisi birden bana doğru koşmaya başladı. Gülüyor ve zıplayıp duruyorlardı.

"Carlitos, ne zaman istersen çağır beni!" diye haykırdı don Genaro.

68

Rüya Gören ve Rüya da Görülen

Don Juan'm evine doğru yola koyuldum ve sabah erken saatte oraya ulaştım. Geceyi aşağılarda bir otelde geçirmiştim, böylece akşam olmadan evine ulaşabileceğimi düşünüyordum.

Don Juan arkadaydı, ben çağırınca ön tarafa geldi. Beni çok sıcak karşıladı, hoşnut olduğu belliydi. Beni rahatlatmak amaçlı olduğunu düşündüğüm, ama tam tersi etki yapan bir yorum yaptı.

"Geldiğini duydum," dedi sırtarak. "Ve arka tarafa koştum. Burada kalsaydım korkacağımı düşünüyordum."

Sıkıntılı olduğumu söyledi. Dediğine göre, iyi bir büyücü olmak için yeterince, bilgi adamı olmak için ise fazla ilgili olan Eligio'yu anımsatıyordum. Büyücülerin dünyasının yokedici etkisine karşı koymanın tek yolunun ona gülmek olduğunu anlattı.

Ruh halimi çok iyi betimlemişti. Gerçekten de korkuyor ve endişeleniyordum. Uzun bir yürüyüşe çıktık. Duygularımın yatışması saatler sürdü. Onunla yürümek kendimi iyi hissetmemi sağladı; sıkıntımı dağıtmak için benimle konuşma yolunu seçseydi bu olmayabilirdi.

Öğleden sonra evine döndük. Yorulmuşum. Yemek yedik ve sonra ramadamn altına oturduk. Gökyüzü berraktı. Gün ışığı, kendimi iyi hissetmemi sağlıyordu. Konuşmak istedim.

"Aylardır kendimi rahatsız hissediyorum," dedim.

69

"Son gelişimde don Genaro'yla birlikte söyleyip yaptıklarınızın gerçekten inanılmaz bir yanı vardı."

Don Juan bir şey demedi. Ayağa kalktı ve rarnada-nm çevresinde gezinmeye başladı.

"Bu konuda konuşmam gerek," dedim. "Bende sabit fikir yarattı ve onu düşünmekten kendimi alıkoyamıyorum."

"Korkuyor musun?" diye sordu.

Korkmuş değildim ama şaşırmış, duyup gördüklerim karşısında bunalmışım. Mantiğimdaki boşluklar o kadar büyüktü ki ya onları onaracak, ya da mantığımı tümden kaldırıp atacaktım. Sözlerim onu güldürdü.

"Mantiğini henüz atma," dedi. "Şimdi zamanı değil. Bir gün o da olacak, ama şimdi değil."

"O zaman, olanlar için bir açıklama bulmaya çalışmalı mıyım?" diye sordum.

"Elbette!" karşılığını verdi. "Aklını rahatlatmak senin görevin. Savaşçılar başlarını duvarlara vurarak değil, duvarları teslim alarak zafer kazanır. Savaşçı duvarı yok etmez; üzerinden atlar."

"Bunun üzerinden nasıl atlayabilirim?" diye sordum. "Her şeyden önce, herhangi bir şeyi bu kadar ciddiye almanın ölümcül bir hata olduğu düşüncesindeyim," diyerek yanıma oturdu. "Olağanüstü durumlarla karşılaştığımızda sürekli kullandığımız üç tip kötü alışkanlık vardır. Birincisi, olayı aklımızdan siler ve sanki hiç olmamış gibi hissederiz. Bu, dargörüslünün yoludur. İkincisi, her şeyi tamamen kabul eder ve olan biteni bi-liyormuşuz gibi hissederiz. Bu, dindarın yoludur. Üçüncüsü, olay bizde sabit fikir yaratabilir çünkü ya onu aklımızdan silemez, ya da açıkyüreklilikle kabulleneme-yiz. Bu, aptalın yoludur. Seninki bu. Ama bir dördüncü

70

yol, doğru yol var; savaşçının yolu. Bir savaşçı, sanki hiçbir şey olmamış gibi davranır çünkü hiçbir şeye inanmaz, ama her şeyi bütünüyle kabullenir. Kabullenmeden kabullenir ve aklından silmeden aklından siler. Kendini ne biliyormuş gibi, ne de hiçbir şey olmamış gibi hisseder. Aslında korkudan titriyor olsa bile, kontrol ondaymış gibi davranır. Böyle davranmak, sabit fikri dağıtır."

Uzun süre sessiz kaldık. Don Juan'm sözleri ilaç gibiydi.

"Don Genaro ve ikizi hakkında konuşabilir miyim?" diye sordum.

"Ne söyleyeceğine bağlı," yanıtını verdi. "Sabit fikirlere teslim olacak mısın?"

"Açıklamalara teslim olmak istiyorum," dedim. "Sabit fikirliyim çünkü seni görmek için gelmeye cesaret edemedim ve şüphe ve pişmanlıklarımı kimseye açamadım."

"Arkadaşlarınla konuşmuyor musun?"

"Konuşuyorum, ama bana nasıl yardım edebilirler ki?"

"Yardıma ihtiyacın olduğunu asla düşünmedim. Bir savaşçının hiçbir şeye ihtiyacı olmadığı duygusunu iç-selleştirmelisin. Yardıma ihtiyacın olduğunu söylüyorsun. Ne için? Yaşam denen tutumsuz yolculuk için

gerekli her şeye sahipsin. Gerçek deneyimin insan olmak, önemli olan şeyin yaşamak olduğunu sana öğretmeye çalıştım; yaşam, şimdi girmiş olduğumuz tâli yoldur. Yaşamın kendisi yeterli, tüm ve açıklayıcıdır. "Savaşçı bunu anlar ve buna uygun yaşar; bu nedenle kişi küstahlaşmadan diyebilir ki, deneyimlerin deneyimi bir savaşçı olmaktır."

Bir şeyler söylememi bekliyor gibiydi. Bir an durak-

71

şadım. Sözcüklerimi dikkatli seçmek istiyordum.

"Bir savaşçının teselliye ihtiyacı varsa," diye devam etti, "herhangi bir kişiyi seçer ve sorununu tüm ayrıntılarıyla ona anlatır. Ne de olsa savaşçının anlaşılacak ya da yardım aramak gibi bir derdi yoktur; konuşarak yalnızca üzerindeki baskıyı hafifletmektedir. Tabii ki bu durum, savaşçının konuşmaya düşkün biri olduğu durumlarda geçerlidir; değilse, kimseye bir şey söylemez. Ama sen tam bir savaşçı gibi yaşamıyorsun. Henüz değil. Ve karşılaştığın tuzaklar gerçekten muazzam olmalı. Durumunu anlıyorum." Şaka yapmıyordu. Gözlerindeki ilgiye bakılırsa, orada olan sanki ben değil, oydu. Ayağa kalkarak hafifçe başıma vurdu. Kamada boyunca ileri geri yürüdü ve evi çevreleyen çalılıklara ilgisizce baktı. Hareketleri bende bir yorgunluk hissi uyandırmıştı.

Rahatlamak için ikilemim hakkında konuşmaya başladım. Masum bir seyirciymiş gibi yapmak için artık çok geç olduğunu hissediyordum. Don Juan'm yönlendirmesiyle, 'içsel diyalogu kesmek' ve rüyalarımı kontrol etmek gibi garip algılara ulaşmak için kendimi eğitmişim. Bunlara rağmen kendimi aldatamazdım. Asla kelimesi kelimesine olmasa bile önerilerine uymuş; günlük alışkanlıklarımı yoketmek, davranışlarımın sorumluluğunu üzerime almak ve özgeçmişimi silmek gibi görevlerde kısmen başarıya ulaşmışım. Sonuçta, yıllar önce düşünmekten bile dehşete düştüğüm bir noktaya ulaşmışım; fiziksel ya da duygusal benliğimi bozmadan yalnız olmayı başarabiliyordum. Bu belki de kazandığım en olağanüstü zaferdi. Geçmiş beklenti ve ruh hallerim açısından bakarsak, yalnız olup da 'kafayı yememek' inanılmaz bir şeydi. Yaşamım ve dünya görüşümdeki değişimlerin gerçekten farkındaydım.

72

Don Juan ve don Genaro'nun 'ikiz' hakkında anlattıklarından bu kadar derinden etkilenmenin de aslında gereksiz olduğunu biliyordum.

"Neyim var don Juan?" diye sordum.

"Kendini kaptırıyorsun," diye yapıştırdı. "Şüphe ve sıkıntılara kendini kaptırmanın duyarlı bir insanın özelliği olduğunu hissediyorsun. Açıkça söylemek gerekirse duyarlı olmanın uzağına bile yaklaşamamışım. Öyleyse niye kendini kandırasın? Sana söylemişim, bir savaşçı kendisini alçakgönüllülükle kabullenir."

"Aklımı kasten karıştırıyormuşum gibi konuşuyorsun," dedim.

"Biz insanlar aklımızı kasten karıştırırız," dedi. "Hepimiz yaptıklarımızın farkındayız. Zavallı mantığımız, kasıtlı olarak kendini özendiği canavara dönüştürür. Ama bu kalıp için çok küçüktür o."

Ona, ikilemimin belki de düşündüğünden daha karmaşık olduğunu söyledim. O ve don Genaro benim gibi birer insan olduğu sürece, üstün nitelikleri onları benim için birer modele dönüştürüyordu. Ama eğer zorunlu olarak benden çok farklı insanlarsa, onları artık birer model olarak değil, birer aykırılık olarak görür ve büyük olasılıkla onlara benzemeyi arzu etmezdim.

"Genaro bir insan," dedi don Juan güven verici bir tonda. "Artık senin gibi bir insan değil, doğru. Ama bu onun başarısı, sana korku vermemeli. O farklıysa, ona gıpta etmek için daha çok nedenin vardır."

"Ama onun farklılığı insani bir farklılık değil," dedim.

"Öyle mi? Ne 'ö zaman? Bir insanla bir at arasındaki fark mı?"

"Bilmiyorum. Ama bana benzemiyor."

"Bir zamanlar benziyordu."

73

1

"Değişimini anlayabilir miyim?" "Elbette. Sen de değişiyorsun." "Yani ben de mi bir ikiz yaratacağım?" "Kimse ikiz yaratmaz. Bu yalnızca onun hakkında konuşmanın bir yolu. Tüm konuşmalarına rağmen sen, kelimelerin esirisin. Anlamları seni tuzağa düşürüyor. Herhalde şimdi de, kişinin kötü amaçlarla ikiz yarattığını düşünüyorsun. Tüm aydınlık varlıkların bir ikizi vardır. Hepimizin! Bir savaşçı yalnızca onun farkında olmayı öğrenir, o kadar. Bu bilinci, bu algılamayı koruyan duvarlar aşılmaz gibi görünür. Ama savaşçı buna hazır; bu algılamaya ulaşmayı böylesine güzel bir mücadeleye dönüştüren şey, o engellerdir."

"Bu algılamadan neden korkuyorum, don Juan?" "Çünkü ikiz kelimesinin tam olarak doğru olduğunu düşünüyorsun: Bir ikiz, başka bir sen. Ben bu kelimeyi yalnızca konuşabilmek için seçmişim. İkiz, kişinin kendisidir ve onu başka bir yaklaşımla anlamak imkansızdır."

"Peki ya ona sahip olmak istemezsem?"

"İkiz, kişisel bir tercih sorunu değildir. O algılamaya götüren 'büyücülerin bilgisi'ni öğrenmek için seçilmiş kişinin, bir tercih olmayışı gibi. Kendine hiç, neden özellikle senin seçilmiş olduğunu sordun mu?"

"Sürekli soruyorum. Bu soruyu sana da yüzlerce kez sordum ama asla yanıt vermedin."

"Demek istediğim onu yanıt isteyen bir soru olarak değil, bir savaşçının büyük hazinesini -bir mücadele bulmuş olmasının değerini- düşünmesi anlamında sor-mandı.

"Bunu sıradan bir soruya dönüştürmek, ya imrenilmek ya da acınmak isteyen kibirli, sıradan bir insanın yöntemidir. Bu tip bir soruya hiç ilgi duymuyorum,

74

çünkü onu yanıtlamak imkansızdır. Senin seçilme kararın, gücün bir tasarımıydı; kimse gücün tasarımlarını yabana atamaz. Seçilmiş olduğuna göre, artık bu tasarımın gerektirdiklerini yapmayı durdurmak için hiçbir şey yapamazsın."

"Ama sen söylemiştin don Juan, kişi her zaman başarısız olabilir."

"Bu doğru. Kişi her zaman başarısız olabilir. Ama bence sen başka bir şeyden bahsediyor, bir çıkış yolu bulmak ve başarısız olup vazgeçme özgürlüğüne sahip olmak istiyorsun. Bunun için çok geç. Bir savaşçı gücün avucu içindedir ve tek özgürlüğü, kusursuz bir yaşam seçmektir. Zafer ya da yenilgiyi sahteletiremez-sin. Mantığın, benliğinin bütünlüğünü yok etmek için toptan başarısız olmanı isteyebilir. Ama sahte bir zafer ya da yenilgi ilân etmene göz yummayacak başka bir ölçü vardır. Başarısızlık sığınağına geri çekilebileceğini düşünüyorsan delisin. Bedenin önüne dikilecek ve buna engel olacaktır."

Hafifçe kıkırdamaya başladı.

"Neden gülüyorsun?" diye sordum.

"Berbat bir noktadasın," dedi. "Geri çekilmen için çok geç, davranman için ise çok erken. Yapabileceğin tek şey tanık olmak. Ana rahmine dönemeyen, ama koşup hareket etme olanağı da olmayan bir bebeğin zavallı konumundasm. Bir bebeğin yapabileceği tek şey, tanık olmak ve ona anlatılan etkileyici eylem öykülerini dinlemektir. Sen tam da bu noktadasın. Eski dünyanın denen rahime dönemiyor, ama güç ile de hareket edemiyorsun. Senin için yalnızca güç eylemlerine tanık olup öyküler, güç öyküleri dinlemek mümkün.

"İkiz, bu öykülerden biridir. Bunu biliyorsun; mantığının ona bu kadar takılması da bu yüzden. Anlıyor gi-

75

bi yapıyorsan, kafam bir duvara vuruyorsun demektir. Söyleyebileceğim tek şey, rüya görme yoluyla geldiği halde ikiz olabildiğince gerçektir."

"Anladığım kadarıyla don Juan, ikiz eylem yapabilir. O zaman ikiz...?"

Bu mantık dizgesiyle devam etmeme izin vermedi. İkize tanık olduğumu söyleyebilecek durumdayken, onu bana kendisinin anlattığını söylememin çok uygunsuz olduğunu hatırlattı.

"İkiz, doğal olarak eylemlerde bulunabilir," dedim. ' - "Doğal olarak!" yanıtını verdi.

"Peki ikiz, kişi adına hareket edebilir mi?" "O zaten kişi, Allahm belası!"

Kendimi anlatmakta zorlanıyordum. Aklımda şu vardı; eğer büyücü aynı anda iki eylemde bulunabili-yorsa, faydacı üretim yeteneği iki kat artmalıydı. Aynı anda iki işte çalışabilir, iki yerde olabilir, iki insanı görebilir vs. Don Juan sabırla dinledi.

"Şöyle diyelim," dedim. "Teorik olarak, don Genaro ikizini kullanarak yüzlerce mil uzaktaki birini öldürebilir mi?"

Don Juan bana baktı. Başını sağa sola sallayarak gözlerini uzaklaştırdı.

"Şiddet masallarıyla doldurulmuşsun," dedi. "Genaro kimseyi öldüremez, çünkü artık diğer insanlara bir ilgisi kalmamıştır. Bir savaşçı görmek ve rüya görmek işlemlerinde zafere ulaşp aydınlığının farkına vardığında, artık onda bu tür bir ilgi kalmaz."

Öğrenciliğimin başında, bir büyücünün, 'ally'si yardımıyla düşmanlarına bir darbe vurmak için kendini yüzlerce mil uzağa nakledilebileceğini anlatmış olduğunu hatırlattım.

76

"Bu kargaşadan ben sorumluyum," dedi. "Ama unutma ki başka bir gün de, seninleyken kendi öğretmenimin emrettiği adımları izlemediğimi söylemiştim. O bir büyücüydü ve ben seni o dünyaya daha doğru bir yöntemle götürmeliydim. Bunu yapmadım, çünkü artık hemcinslerimin ruh hali beni pek ilgilendirmiyor. Yine de öğretmenimin sözleri benimle kalmıştı. Seninle konuşmalarımın çoğu, onun tavsiye ettiği biçimdeydi.

"Genaro bir bilgi adamı. Bilgi adamlarının en katışıksızı. Eylemleri kusursuz. Sıradan insanların ve büyücülerin ötesinde birisi. İkizi, onun neşe ve mizahının bir ifadesi. Bu nedenle onu, sıradan durumlar yaratmak ya da çözmek için kullanması olanaksız. Bildiğim kadarıyla ikiz, aydınlık varlıklar olarak konumumuzun algılanmasıdır. Her şeyi yapabilir, ama sıkıcı olmamayı, nazik ve yumuşak olmayı tercih eder.

"Ödünç alınmış sözlerle seni yanlış yönle sevk etmek benim hatamdı. Benim öğretmenim Genaro'nun yarattığı etkileri yaratamazdı. Ne yazık ki öğretmenim için belirli şeyler, senin için olduğu gibi sadece güç öyküleriydi."

Sözlerimi savunmak zorunda olduğumu hissettim ve yalnızca teorik anlamda konuştuğumu belirttim.

"Bilgi adamlarının dünyasından bahsederken, teorik anlam diye bir şey yoktur," dedi. "Bir bilgi adamı, ister teorik ister pratik anlamda olsun, hemcinslerine zarar verici bir tarzda davranamaz."

"Ama ya hemcinsleri onun iyilik ve güvenliğini istemiyor, entrikalar çeviriyorsa? Bu durumda kendini korumak için ikizini kullanabilir mi?"

Onaylamaz bir tavırla dilini şaklattı.

"Düşüncelerinde ne büyük bir şiddet var," dedi. "Kimse bir bilgenin iyilik ve güvenliğine karşı entrika

77

çeviremez. O görür, bu nedenle böyle bir şeyden sakınmak için gerekli adımları atar. Örneğin Genaro, seninle birleşmek için belirli bir risk almıştı. Ama onun güvenliğini tehlikeye atmak için yapabileceğin hiçbir şey yoktu. Herhangi bir şey olsaydı, görüşü bunu bilmesini sağlardı. Sende ona zarar verici bir şey olup da görüşü bunu anlayamazsa o zaman bu onun yazgısıdır ve ne Genaro, ne de bir başkası bunu engelleyebilir. Görüyorsun, bir bilgi adamı hiçbir şeyi kontrol etmeden kontrolü elinde tutar."

Sustuk. Güneş evin batısındaki sık çalıların tepesine ulaşmak üzereydi. Yaklaşık iki saatlik gün ışığı daha vardı.

"Neden Genaro'yu çağırıyorsun?" dedi don Juan ilgisizce.

Bedenim sıçradı. İlk tepkim, elimdekileri yere atıp arabama koşmak oldu. Don Juan gürültülü bir kahkaha krizine yakalanmıştı. Ona kendime bir şey kanıtlamak zorunda olmadığımı ve kendisiyle konuşmanın bana yettiğini söyledim. Don Juan hâlâ gülüyordu. Sonunda, don Genaro'nun orada olup halimi göremeyişine üzülüğünü söyledi.

"Bak, sen Genaro'yu çağırmak istemiyorsan, ben çağırırım," dedi kararlı bir tonda. "Onun arkadaşlığından hoşlanıyorum."

Ağzımın çatısında korkunç ekşi bir tat hissettim. Alnımdan ve üst dudağımdan boncuk boncuk ter akıyordu. Bir şeyler söylemek istiyordum ama sayılacak bir şey yoktu.

Don Juan bana uzun, dikkatli bir bakış fırlattı.

"Hadi," dedi. "Bir savaşçı daima hazırdır. Savaşçı olmak yalnızca bunu istemek sorunu değildir. Daha çok, yaşamımızın son anma dek sürececek sonsuz bir mücadele-

78

ledir. Kimse savaşçı olarak doğmamıştır, tıpkı kimse-nin mantıklı bir varlık olarak doğmadığı gibi. Birinden birini kendimize adapte ederiz.

"Kendini topla. Genaro'nun seni böyle titrerken görmesini istemem."

Ayağa kalktı ve ramadanın temiz zemininde ileri geri yürüdü. Vurdumduymazlığımı sürdüremezdim. O kadar şiddetli bir gerginlik yaşıyordum ki, artık yazamıyordum; ayağa kalktım.

Don Juan yüzümü batıya döndürerek durduğum yerde koşturmak istedi. Aynı hareketleri daha önceden de yaptırmıştı. Bu hareket, kişinin parmaklarını gerip kollarını gökyüzüne uzatması -bir yelpaze gibi- ve sonra, kollar ufuk ve dağ zirveleri arasındaki orta noktadayken onları hızla kapatmasından ibaretti. Amaç, yaklaşan alacakaranlıktan 'güç' emmektir.

Alıştırma işe yaradı ve göz açıp kapayıncaya kadar sakinleşip kendimi toparladım. Yine de, bu basit ve aptalca hareketleri yaparak asla böylesine rahatlayama-yan eski 'ben'e ne olduğunu merak etmekten kendimi alamıyordum.

Tüm ilgimi, don Juan'm don Genaro'yu çağırırken yapacakları üzerinde yoğunlaştırmak istiyordum. Hayret verici hareketler yapmasını bekliyordum. Don Juan, yüzü güneydoğuya dönük olarak ramadanın kenarında durdu, ellerini ağzının çevresinde yuvarladı ve bağırdı; "Genaro! Buraya gel!"

Hemen sonra, don Genaro çalılıkların arkasından çıkıverdi. İkisi de ısıtıldı. Önümde dansettiler.

Don Genaro beni coşkunlukla selamlayarak sandığın üzerine oturdu.

Bende çok yanlış bir şeyler vardı. Sakin ve telaşsızdım. Tüm benliğimi, müthiş bir ilgisizlik ve uzaklık

79

duygusu sarmıştı. Sanki bir köşeden kendimi izliyordum. Kayıtsız bir tavırla, don Genaro'ya, son ziyaretim sırasında beni çok korkuttuğunu, psikotropik bitkileri aldığımda bile bu tip bir kaosla karşılaşmamış olduğumu anlattım. Sanki sözlerim komikmiş gibi ikisi de gülmeye başladı. Ben de onlarla güldüm.

Duygusal uyuşukluğumun farkında oldukları belliydi. Sanki sarhoş olmuşum gibi beni izliyor ve dalga geçiyorlardı.

İçimde bir şey, bu durumu tanıdık duygulara dönüştürmek için amansız bir savaş yürütüyordu. Endişelenip korkmak istiyordum.

En sonunda don Juan yüzüme biraz su serpti ve beni oturup yazmaya zorladı. Daha önce dediği gibi; ya not alır, ya da ölürdüm. Birkaç kelime karalamak beni eski tanıdık duygularıma kavuşturdu. Sanki az önce donuk ve uyuşuk olan bir şey, tekrar berrak ve açık bir hale gelmişti.

Sıradan benliğimin dönüşü, sıradan korkularımın dönüşü anlamına da geliyordu. Çok garip ama, korkmaktan değil, korkmamaktan korkuyordum. Ne kadar rahatsız edici olsalar da eski alışkanlıklarıma kavuşmak güzeldi.

Don Genaro'nun çalılıktan çıkıverdiğini o zaman anladım. Normal süreçlerim işlemeye başlamıştı. Bu olay hakkında düşünmeyi reddederek başladım. Çözümü, ona hiçbir şey sormamakta bulmuştum. Bu sefer sessiz bir tanık olacaktım.

"Genaro tekrar geldi, özellikle senin için," dedi don Juan.

Don Genaro bir sandığın üzerinde oturmuş, sırtını da evin duvarına yaslamıştı. Ata biniyor gibiydi. Elleri önündeydi, bir atın dizginlerini tutuyordu sanki.

80

"Bu doğru, Carlitos," dedi ve ellerini sandıktan çekti.

Sağ ayağını hayali bir atın boynu üzerinden aşırarak üzerinden indi ve yere sıçradı. Hareketleri o kadar mükemmeldi ki, bende at üzerinde geldiği duygusunu uyandırdı. Yanıma gelerek soluma oturdu.

"Genaro geldi çünkü seninle 'diğeri' hakkında konuşmak istiyor," dedi don Juan.

Don Genaro'yu takdim eder gibi bir hareket yaptı. Don Genaro eğilerek beni selamladı, sonra yüzyüze gelmemiz için hafifçe döndü. Yüksek sesle, "Ne öğrenmek istersin, Carlitos?" diye sordu.

"Şey, bana ikizden bahsedeceksen her şeyi anlat," dedim ilgisiz gibi görünerek.

Başlarını sallayarak birbirlerine baktılar.

"Genaro sana rüya gören ve rüyada görüleni anlatacak," dedi don Juan.

"Bildiğin gibi, Carlitos," dedi don Genaro konuşmasına ısınan bir hatip havasıyla, "ikiz, rüya görmekle başlar."

Bana uzun uzun bakarak gülümsedi. Gözleri, yüzümden defter ve kalemime kaydı.

"İkiz bir rüyadır," dedi. Kollarını kaşıyarak ayağa kalktı.

Ramadanın kenarına yürüdü ve çalılara ulaştı. Onu rahatça görebileceğimiz bir çalının kenarında durdu; işiyordu. Biraz sonra, onda garip bir şeyler olduğunu farkettim. İşemek için korkunç çaba gösteriyor gibiydi, ama başaramıyordu. Don Juan'ın kahkahası, don Genaro'nun yine maskaralık yaptığının işaretiydi. Don Genaro bedenini o kadar komik büyüyordu ki, don Juan ve ben bir gülme krizine tutulduk.

Don Genaro, ramadaya geri gelerek oturdu. Gülümseyişi, ender bulunabilecek bir sıcaklık yayıyordu.

81

"Yapamadığın zaman, yapamıyorsun," diyerek omuzlarını silkti.

Biraz duraksadıktan sonra iç çekerek ekledi, "Evet, Carlitos, ikiz bir rüyadır."

"Gerçek olmadığını mı söylemek istiyorsun?" diye sordum.

"Hayır. Bir rüya olduğunu söylemek istiyorum," diye karşılık verdi.

Don Juan araya girdi ve don Genaro'nun, aydınlık varlıklar olduğumuza dair algılayışın ilk oluştuğu andan bahsettiğini belirtti.

"Herbirimiz farklıyız, bu nedenle çabalarımızın ayrıntıları da öyledir," dedi don Juan. "Yine de, ikize ulaşmak için izlediğimiz adımlar aynıdır. Özellikle de karışık ve belirsiz olan başlangıç adımları."

Don Genaro bu sözleri onayladı ve bir büyücünün o aşamalarda yaşadığı belirsizliğe dair düşüncelerini açıkladı.

"Benim başıma ilk kez geldiğinde, bunu bilmiyordum," diye açıkladı. "Bir gün dağlarda bitki topluyordum. Diğer bitki toplayıcıları tarafından sürülmüş bir yere girmiştım. Ellerimde iki büyük bitki yığını vardı. Eve gitmeye hazırdım, ama önce biraz dinlenmeye karar verdim. Patikanın kenarında bir ağacın gölgesine uzandım ve uykuya daldım. Sonra, tepeden aşağı doğru gelen insanların sesini duyarak uyandım. Saklanabilmek için hızla koştum ve uykuya daldığım yere çok yakın bir noktada, çalıların arkasına saklandım. Orada saklanırken, sanki bir şey unuttuğum gibi bir his beni rahatsız etmeye başladı. Bitkilerimin yanımda olup olmadığına baktım, değillerdi. Uykuya daldığım noktaya baktım ve korkudan neredeyse donum düşecekti. Hâlâ oradaydım, uyuyordum! Bendim! Bedenime dokundum."

82

Bendim! O sırada tepeden inen insanlar uyuyan bene çok yaklaştımlardı, uyanık ben ise saklandığı yerde hiçbir şey yapamadan bakıyordu. Kahretsin! Beni orada bulup bitkilerimi alacaklardı. Ama sanki orada yokmuşum gibi yanımdan geçip gittiler.

"Gördüklerim o kadar canlıydı ki çılgına döndüm. Bir çığlık atarak uyandım. Allah'ın belası! Bu bir rüyaydı!"

Don Genaro durdu ve bir soru ya da yorum bekliyor-muş gibi bana baktı.

"Ona nerede uyandığını da söyle," dedi don Juan. "Patikanın kenarında uyandım," dedi don Genaro.

"Uykuya daldığım yerde. Ama bir an için nerede olduğumu anlayamamıştım. Diyebilirim ki hâlâ uyanan bene bakıyordum, sonra bir şey beni yolun kenarına çekti ve kendimi, gözlerimi ovalarken buldum." "Ve sonra ne yaptın?" diye sordu don Juan. İkisi birden gülmeye başladığında, benimle dalga geçtiğini farkettim. Sorularımı taklit ediyordu.

Don Genaro devam etti. Bir an için donup kaldığını, sonra her şeyi kontrol etmeye karar verdiğini anlattı.

"Saklanmış olduğum yer oradaydı, tam gördüğüm gibiydi," dedi. "Ve yanımdan yürüyüp geçen insanlar yolun aşağısında, kısa bir mesafe ilerideydi. Bunu biliyorum çünkü arkalarından koştum. Görmüş olduğum insanların aynısıydılar. Kasabaya inene dek onları izledim. Deli olduğumu düşünmüş olmalılar. Yolun kenarında uyuyan arkadaşımı görüp görmediklerini sordum. Hepsisi, görmediklerini söylediler."

"Görüyorsun," dedi don Juan, "hepimiz aynı şüpheleri yaşıyoruz. Delirmekten korkarız; ama ne yazık ki tümümüz zaten deliyiz."

Bana dönerek, "Ama sen bir parça daha delisin," de-

83

di don Genaro ve göz kırptı. "Ve daha kuşkucu."

Kuşkuculuğumla dalga geçtiler. Ve sonra don Genaro tekrar konuşmaya başladı.

"Hepimiz kalın kafalı varlıklarız," dedi. "Sırf sen değil, Carlitos. Rüyanın üzerimdeki sarsıntısını birkaç gün boyunca hissettim, ama yaşamak için çalışmak zorundaydım, yapacak çok işim vardı ve rüyalarımın gizemi üzerinde kafa patlatmak için gerçekten hiç vaktim yoktu. Kısa sürede unutup gittim. Tıpkı senin gibiydim.

"Ama birkaç ay sonra, müthiş yorucu bir gün sonrası bir kütük gibi uyuyakaldım. Yağmur henüz yağmaya başlamıştı ve çatıdaki bir sızıntı beni uyandırdı. Sağanak başlamadan önce tamiratı yapabilmek için yataktan fırlayıp çatıya çıktım. Kendimi o kadar iyi ve güçlü hissediyordum ki, işi bir dakikada bitirdim ve ıslanmadım bile. Şekerlemenin çok iyi geldiğini düşünmüştüm. İşim bittiğinde bir şeyler yemek için eve girdim ve ağ-zımdakileri yutamadığımı farkettim. Hasta olduğumu düşünmüştüm. Kök ve yaprak ezip karıştırdım, karışımı boynuma sardım ve yatağıma döndüm. Ve sonra yine, şaşkınlıktan neredeyse donum düşecekti. Yatakta uyuyordum! Kendimi sarsıp uyandırmak istedim, ama bunun doğru olmadığını biliyordum. Evden dışarı koştum. Paniğe kapılmışım. Amaçsızca tepelerde dolaştım. Nereye gittiğimi bilmiyordum, hayatım boyunca orada yaşamış olmama rağmen kaybolmuştum. Yağmur altında yürüyor ama ıslanmıyordum. Düşünme yeteneğimi yitirmiş gibiydim. Sonra gökgürültüsü ve şimşekler o kadar şiddetlendi ki, uyandım." Duraksadı.

"Nerede uyandığımı bilmek ister misin, Carlitos?" diye sordu.

84

"Kesinlikle," yanıtını verdi don Juan.

"Yağmur yağın tepelerde uyandım," dedi.

"Ama uyanmış olduğunu nasıl bildin?" diye sordum.

"Bedenim bunu anladı," karşılığını verdi.

"Bu aptalca bir soruydu," diye araya girdi don Juan. "Kendin de biliyorsun ki savaşçının içindeki bir şey, her değişikliğin farkındadır. Savaşçının hedefi, tam da bu algılamayı büyütüp korumaktır. Savaşçı onu temizler, parlatır ve daima çalışır durumda tutar."

Haklıydı, içimde bir şeyin, yaptığım her şeyin farkında olup kaydettiğim bildiğimi itiraf ettim. Ama bunun, benliğimin sıradan algılamasıyla bir ilgisi yoktu. Bu, engelleyemediğim başka bir şeydi. Don Genaro'nun onu belki de benden daha iyi anlatabileceğini söyledim.

"Sen gayet iyi gidiyorsun," dedi Genaro. "Neyin ne olduğunu sana söyleyen, içsel bir sestir. Ve o anda, ses bana ikinci kez uyandığımı söyledi. Elbette, uyanır uyanmaz rüya görmüş olmam gerektiğine ikna oldum. Evet, sıradan bir rüya değildi, ama tam anlamıyla rüya görmek de değildi. Böylece başka bir açıklama buldum; bir uyurgezer olmuştum ve sanırım gezerken yarı-uya-mıktım. Başka bir açıklama getiremiyordum."

Don Genaro velinimetinin, yaşadığı şeyin bir rüya olmadığını ve bunu uyurgezerlik olarak değerlendirmekte ısrar etmemesi gerektiğini söylediğini belirtti.

"Peki ne olduğunu söyledi?" diye sordum.

Birbirlerine baktılar.

Don Genaro küçük bir çocuğun ses tonunu taklit ederek, "Gulyabani olduğunu söyledi," dedi.

Don Genaro'nun velinimetinin açıklama tarzının da onlarmkiyle aynı olup olmadığını öğrenmek istediğimi söyledim.

"Elbette," dedi don Juan.

85

"Velinimetimin açıklamasına göre, kişinin kendisini uyurken gördüğü rüya," diye devam etti don Genaro, "ikizin zamanının geldiğini gösteriyordu. Gücümü soru sorup merak duymakla harcayacağıma, hazır olmam gerektiğini anlattı.

"Bir sonraki deneyimimi velinimetimin evinde yaşadım. Ev işlerinde ona yardım ediyordum. Biraz dinlenmek için uzandım ve her zamanki gibi uyuyakaldım. Evi kesinlikle bir güç alanıydı ve bana yardımcı oldu. Birden bir gürültü duyarak uyandım. Velinimetimin evi büyüktü. Varlıklı biriydi ve onun için çalışan birçok işçi vardı. Gürültü, çakılı küreklerken çıkan sese benziyordu. Dinlemek için oturdum ve sonra ayağa kalktım. Ses beni çok rahatsız ediyordu ama nedenini kestiremi-yordum. Kontrol etmem gerekip gerekmediğini düşünürken, kendimi yerde yatarken gördüm. Bu sefer hazırlıklıydım ve ne yapacağımı biliyordum, sesi takip ettim. Evin arkasına doğru yürüdüm. Kimse yoktu. Gürültü evin altından geliyor gibiydi. Onu takip etmeye devam ettim. Ne kadar yaklaşırsam o kadar hızlı hareket ediyordum. Sonuçta kendimi uzak bir noktada, inanılmaz olaylara tanıklık yaparken buldum."

Bu olaylar sırasında halâ öğrenciliğinin başlarında olduğunu açıkladı. 'Rüya görme' boyutunda çok az deneyimi vardı ama 'kendisine baktığını' düşünme konusunda esrarengiz bir yeteneğe sahipti.

"Nereye gittin, don Genaro?" diye sordum.

"Bu, rüyamda gerçekten hareket ettiğim ilk dene-yimimdi," dedi. "Ama doğru davranış tarzını yeterince biliyordum. Hiçbir şeye doğrudan bakmadım ve kendimi, velinimetimin güç bitkilerini sakladığı derin bir vadide buldum."

"Sence kişi rüya görmek hakkında ne kadar az şey

bilirse o kadar başarılı mı olur?" diye sordum.

"Hayır!" diyerek araya girdi don Juan. "Herbirimizin belirli bir şeyde ustalığı vardır. Genaro'nun hünéri de rüya görmek konusunda."

"Vadide ne gördün, don Genaro?" diye sordum. "Velinimetim insanlarla bazı tehlikeli işler yapıyordu. Orada olmamın nedeninin ona yardım etmek olduğunu düşünerek ağaçların arkasına saklandım. Nasıl yardımcı olacağımı bilmiyordum ama aptal değildim; önümdeki sahnenin oynamam için değil seyretmem için olduğunu kavramıştım."

"Ne zaman, nasıl ve nerede uyandın?" "Zamanını bilmiyorum. Saatler sonra olmalı. Tek bildiğim şey, velinimetim ve diğer adamları izledim ve eve ulaşmak üzere oldukları sırada tartışmaya başladılar. Sesleri beni uyandırdı. Uyandığım nokta, kendimi uyurken gördüğüm yerdı.

"Uyanmamla birlikte, görüp yaptıklarımın rüya olmadığını kavradım. Kesinlikle o ses beni yönlendirmişti ve ben de hareket etmişim."

"Velinimetin yaptıklarının farkında mıydı?" "Kesinlikle. Görevimi başarmama yardımcı olmak için sesi o çıkartıyordu. Eve girdiğinde, uyumuş olduğum için beni azarlar gibi yaptı. Beni gördüğünü anladım. Arkadaşları gittikten sonra, ben ağaçların arkasında saklanırken ısıltımı farkettiğini söyledi."

Don Genaro, o üç deneyimin kendisini 'rüya görme' yolunda ilerlettiğini ve bir sonraki şans için onbeş yıl geçmesi gerektiğini anlattı.

"Dördüncüsü daha garip ve bütünlüklü bir görüntüydü," dedi. "Kendimi ekili bir tarlanın ortasında uyurken buldum. Yan yatmış olduğumu görebiliyordum. Bunun rüya görmek olduğunu biliyordum çünkü

her gece kendimi rüya görmeye hazırlamıştım. Genellikle kendimi ne zaman uyurken görsem, ıykuya daldığım yerde oluyordum. Bu sefer yatağımda değildim, ama o gece yatağa yatmış olduğumu biliyordum. Bu rüyamda gündüz vaktiydi. Araştırmaya başladım. Yattığım yerden uzaklaşarak doğuya yöneldim. Nerede olduğumu biliyordum. Evimden uzak değildim, arada ancak birkaç mil vardı. Çevremi her ayrıntısını inceleyerek dolaşmaya başladım. Yakınlardaki büyük bir ağacın gölgesinde durdum ve düz bir yerden, bir tepenin yanındaki mısır tarlalarını gözetledim. O anda çok garip bir şey farkettim; çevremi detaylarına ne kadar uzun bakarsam bakayım, değişmiyor veya kaybolmu-yorlardı. Çok korktum ve uyumakta olduğum yere koştum. Önceden olduğum gibi orada uyuyordum. Kendimi izlemeye başladım. İzlemekte olduğum bedene karşı ürkütücü bir kayıtsızlık hissettim.

"Sonra, yaklaşan insan sesleri duydum. Sanki insanlar hep benim için ortalıkta geziniyordu. Koşarak küçük bir tepeye tımandım ve oradan dikkatle izledim. On kişi, içinde olduğum tarlaya doğru geliyorlardı. Hepsi de gençti. Uyuyan ben'in olduğu yere gittim. Orada horlayan kendime bakarken yaşamımın en acı anlarından birini yaşıyordum. Kendimi uyandırmalıydım, ama nasıl? Kendimi uyandırmanın ölümcül olduğunu biliyordum. Ama o gençler beni bulacak olurlarsa çok üzüleceklerdi. Kafamda geçen tüm bu tartışmalar, aslında düşünce değillerdi. Tam olarak söylemek gerekirse, gözlerimin önündeki sahnelerdi. Örneğin endişe duymam; köşeye kısırlanmış duygusuyla kendime baktığım bir sahneydi. Ben bunu endişe olarak tanımlarım. Bu ilk seferden sonra, bu duyguyu birkaç kez daha yaşadım.

"Ne yapacağımı bilmiyordum, en kötü sonuca hazırlandım ve kendime bakmaya devam ettim. Gözlerimin önünden bir dizi uçuşan görüntü geçti. Birine takılıp kaldım; evim ve yatağıma ait bir sahneydi bu. Görüntü berraklaştı. Sonra bir şey beni sarstı; sanki birisi bana vuruyordu ve uyandım. Yatağımdaydım! Belli ki, rüya görmüştüm. Yataktan fırlayarak rüyamın geçtiği tarlaya koştum. Her ayrıntısı aynıydı. Gençler orada çalışıyordu. Uzun süre onları izledim. Görmüş olduğum kişilerle aynıydılar.

"Akşam olup herkes gittiğinde aynı yere geri geldim ve kendimi uyurken gördüğüm noktayı buldum. Birisinin orada yattığı belliydi. Otlar buruşmuştu."

Don Juan ve don Genaro beni inceliyordu. İki garip hayvan gibiydiler. Sırtımda bir ürperti hissettim. Onların benim gibi insanlar olmadığı gibi oldukça mantıklı bir korkuya kapılmak üzereydim ki, don Genaro bir kahkaha attı.

"O günlerde," dedi, "tıpkı sana benziyordum, Carli-tos. Her şeyden emin olmak isterdim. Senin kadar kuşkucuydum."

Sustu, parmağını kaldırdı ve bana salladı. Sonra yüzünü don Juan'a döndü.

"Sen de bu adam kadar şüpheli miydin?" diye sordu.

"Bu olanaksız," dedi don Juan. "O bir şampiyon."

Don Genaro bana dönerek özür diler gibi yaptı.

"Sanırım yanlışmışım," dedi. "Senin kadar kuşkucu değildim,"

Gürültü etmek istemiyor gibi sessizce kıkırdadılar. Don Juan'm bedeni kıkırdamalarla sarsılıyordu.

"Burası senin için bir güç alanı," dedi don Genaro fısıldayarak. "Tam oturduğun nokta. Burada ciddiyetle oturup rüya görmeyi denedin mi?"

"Hayır, denemedi," dedi don Juan alçak sesle. "Ama ciddiyetle oturup yazı yazmışlığı çok."

Gülmeye başladılar. Sanki yüksek sesle gülmek istemiyorlardı. Bedenleri sarsılıyordu, yumuşak kahkahaları ritmik gıdıklamalara benziyordu.

Don Genaro oturuşunu dikleştirerek yanıma kaydı. Bir yaramaz olduğumu söyleyerek omzuma tekrar tekrar vurdu. Sonra büyük bir güçle, sol kolumu kendine çekti. Dengemi kaybederek yüzüstü düştüm. Neredeyse yüzümü yere çarptıyordum. Sağ kolumu hızla önüme çekerek düşüşümün şiddetini azalttım. Birisi enleme bastırarak beni yerde tutuyordu. Hangisi olduğundan emin değildim. Beni yerde tutan el don Genaro'nunkine benziyordu. Bir an için şiddetli bir panik yaşadım. Bayılıyor gibiydim, belki de bayıldım. Karnımdaki baskı o kadar şiddetliydi ki kustum. Sonraki net sezgim, birisinin oturmama yardımcı olmasıydı. Don Genaro önümde çömelmişti. Gözlerim don Juan'ı aradı. Hiçbir yerde yoktu. Don Genaro'nun parlak bir gülümsemesi vardı. Gözleri ışıltıyor ve benimkilere bakıyorlardı. Bana ne yaptığını sordum, parçalanmış olduğumu söyledi. Azar-layıcı bir ses tonu vardı ve sanki benden rahatsız olmuştu ya da onu hayal kırıklığına uğratmışım. Paramparça olduğumu ve kendimi birleştirmem gerektiğini tekrar tekrar söyledi. Ciddi görünmek istiyordu ama tiradının ortasında bir kahkaha attı. Yerde paramparça olmaman çok berbat bir şey olduğunu, tüm parçalarımı bir küme haline getirmek için bir süpürge kullanması gerekeceğini anlatıyordu. Sonra, parçaları yanlış yerleştirmemin de olası olduğunu, bu durumda başparmağımın yerine penisimi koyabileceğimi ekledi. O anda patladı. Gülmek istedim ve çok sıradışı bir his duydum. Bedenim parçalanmıştı! Sanki parçalara ay-

rılmış mekanik bir oyuncaktım. Hiçbir fiziksel duyum hissetmiyor, korku ve endişe duymuyordum. Parçalanmam, izleyici gözüyle tanık olduğum bir olaydı ama duymasal anlamda hiçbir şey sezmemiştim.

Farkına vardığım bir sonraki şey, don Genaro'nun bedenimi yönetmesiydi. Sonra fiziksel bir duygu hissettim; bu o kadar şiddetli bir titreşimdi ki çevremdeki hiçbir şeyi göremez olmuşum.

Birisinin yine oturmama yardım ettiğini hissettim. Don Genaro önümde çömeliyordu. Koltuk altlarımdan beni tutarak yürümeme yardımcı oldu. Nerede olduğumu kestiremiyordum. Bir rüyada olduğumu hissediyordum ama ardışık zaman duyumum tamamen sağlamdı. Az önce don Juan'm evinin önündeki ramadada don Juan ve don Genaro ile birlikte olduğumun tamamen far kındaydım.

Don Genaro sol koltuk altımdan destek vererek benimle yürüdü. İzlediğim sahne sürekli değişiyordu ama ne izlediğimi anlayamıyordum. Gözümün önündekiler daha çok birer duygu, birer ruh haliydiler ve tüm bu değişimlerin yayıldığı merkez de kesinlikle midemin içinde bir yerdi. Bu ilişkiyi, düşünme ya da farketme yoluyla değil, aniden sabitleşip egemen olan bedensel bir duyum yoluyla kurdum. Etrafımdaki değişimler karnımdan geliyordu. Bir dünyayı, duygu ve görüntülerin sonsuz bir koşuşturmasını yaratıyordum. Bildiğim her şey oradaydı. Bu da bir duyguydu, bir düşünce ya da bilinçli bir belirleme değil.

Neredeyse yenilmez olan her şeyi tayin etme alışkanlığım yüzünden bir süre için sınıflandırma çabasına girdim, ama belli bir anda bu kayıt tutma işi durdu ve her çeşit duygu ve görüntüyü içeren isimsiz bir şey beni sardı.

90

91

İçimde bir şey, belirli bir noktada tekrar sınıflandırmaya başladı ve bir görüntünün sürekli tekrarlandığını farkettim: Don Juan ve don Genaro bana ulaşmaya çalışıyorlardı. Görüntü uçuyordu. Gözümün önünden hızla geçip gitti. Bu duyguyu hızlı bir aracın camından onları görmeye benzetebilirim. Görüntü netleşti ve tekrarladıkça daha uzun sürmeye başladı. Belirli bir anda, onu bir dizi diğer görüntüden soyutlamakta olduğumu anladım. O görüntüye ulaşmak için diğerlerini rüzgar gibi geçiyordum. Sonunda onu düşünerek, görüntüyü gözümün önünde durdurmayı başardım. Düşünmeye başladığım anda normal işlemlerim hakim oldu. Olağan zamanlarda olduğu kadar belirgin değillerdi, ama diğerlerinden soyutladığını görüntü ya da duygunun ne olduğunu bilmeme yetecek kadar netlerdi: Don Juan ve don Genaro, don Juan'm evinin ramağasıdaydı ve koltuk altlarımdan beni tutuyorlardı. Diğer görüntü ve duygular arasında uçmayı sürdürmek istiyordum ama izin vermiyorlardı. Bir süre onlara karşı koydum. Kendimi hafif ve mutlu hissediyordum. İkisini de sevdiğimi biliyordum. O anda onlardan korkmadığımı da anladım. Onlarla şakalaşmak istiyor ama bunu nasıl yapacağımı bilmiyordum; gülmeye ve omuzlarına vurmaya devam ettim. Garip bir algıya daha sahiptim. 'Rüya gördüğüme' emindim. Gözlerimi odakladığım şey hemen bulanıklaşıyordu.

Don Juan ve don Genaro benimle konuşuyorlardı. Sözlerini anlayamıyor, hangisinin konuştuğunu ayırde-demiyordum. Sonra don Juan bedenimi çevirerek yerdeki bir yığını işaret etti. Don Genaro beni yığının yanına sürükleyerek çevresinde dolaştırdı. Yığın, yerde yatan bir insandı. Karnının üzerinde yatıyordu, yüzü sağma dönüktü. Konuşuyor ve adamı işaret etmeyi

92

M

sürdürüyorlardı. Beni çekerek çevresinde döndürdüler. Gözlerimi ona odaklayamıyordum, ama sonunda bir sessizlik ve ağırbaşlılık duygusu benliğime egemen oldu ve adama baktım. Yavaş yavaş yerde yatanın ben

olduğunu kavramaya başladım. Bunu kavramam, hiçbir dehşet ya da rahatsızlık duygusu doğurmadı. Duygusuz bir şekilde durumu kabullendim. O anda tam olarak uyumuyordum, ama uyanık ve dengeli bir bilince sahip de değildim. Aynı zamanda don Juan ve don Ge-naro'nun daha çok farkına varmaya başladım ve artık benimle konuştuklarında onları ayırdedebiliyordum. Don Juan, çalılıkta yuvarlak güç alanına gideceğimizi söyledi. Bunu der demez, alanın görüntüsü aklımda beliriverdi. Alanı çevreleyen koyu çalı kütlelerini gördüm. Sağıma döndüm; don Juan ve don Genaro da ora-dalardı. Birden sarsıldım ve onlardan korktuğumu hissettim. Belki bunun nedeni, iki tehdit edici gölge gibi görünmeleri idi. Yakınlaştılar. Yüzlerini görür görmek korkularım kayboldu. Onları tekrar sevdim. Sarhoş gibiydim, hiçbir şeye sıkıca tutunamıyordum. Omuzlarımdan kavradılar ve beni salladılar. Uyanmamı emrettiler. Seslerini çok net duyuyor ve hangisinin ne söylediğini ayırdedebiliyordum. Sonra eşsiz bir an yaşadım. Aklımda iki görüntü, iki rüya vardı. İçimdeki bir şeyin derin bir uykudan henüz uyanmakta olduğunu hissettim. Ramadamın zemininde yatıyordum, don Juan ve don Genaro beni hâlâ sarsıyorlardı. Ama aynı zamanda da güç alanımdaydım, don Juan ve don Genaro yine beni sarsıyordu. İkisinde de olmadığım can alıcı bir an vardı, ama daha çok iki sahneyi aynı anda gören bir izleyici gibi ikisinde birdendim. O anda, istediğim yeri tercih edebileceğim gibi müthiş bir duyguya kapıldım. Yapmam gereken tek şey perspektifimi değiştir-

93

mek ve sahneleri dışarıdan izlemek yerine, birini seçip sanki oradaymışım gibi bir bakış açısıyla hissetmekti. Don Juan'm evi çok sıcak geliyordu ve o sahneyi tercih ettim. Sonra korkunç bir şey hissettim, o kadar şok olmuştum ki normal algılamamın tamamını anında kazandım. Don Juan ve don Genaro, üzerime kovalarla su döküyorlardı. Don Juan'm evinin ra/naüfasındaydım. Saatler sonra mutfaka oturduk. Don Juan, hiçbir şey olmamış gibi davranmam gerektiğini söylemişti. Bana biraz yemek verdi ve harcadığım enerjiyi telafi etmem için çok yemem gerektiğini belirtti. Yemeğe oturduktan sonra saatime baktığımda ak-; şam dokuz olmuştu. Deneyimim birkaç saat sürmüştü ama bana yalnızca kısa bir süre uyumuşum gibi geliyordu. Tam olarak kendim olmama rağmen hâlâ uyuşuktu. Normal algılamamı kazanmak için yazmam gerekti. Not almanın ağırbaşlılığını bu kadar hızlı getirmesi bir sürpriz olmuştu. Kendim olduğum anda mantıklı düşünceler aklıma tekrar hücum etti; yaşadığım olayı açıklama niyetindeydiler. O anda, don Gena-ro'nun beni yere yatırıp hipnotize ettiğini 'bildim', ama bunu nasıl yaptığını açıklamaya kalkışmadım. Düşüncelerimi açıkladığımda bir gülme krizine tutuldular. Don Genaro kalemimi inceledi ve onun, zembereğini kuran anahtar olduğunu söyledi. Kendimi çok kavgacı hissediyordum. Yorgun ve sinirliydim. Kendimi onlara bağırıp çağırırken buldum, onlarsa kahkahalarla sarsılıyorlardı. Don Juan; treni kaçırmaya izin verilebileceğini ama benim kaçırışımın çok fazla olduğunu, don Genaro'nun

94

özellikle bana yardım etmek ve rüya gören ile rüyada görülenin sırrım göstermek için geldiğini söyledi. Sinirim kayboldu. Don Juan, başının bir hareketiyle don Genaro'yu işaret etti. İkisi de ayağa kalktı ve beni evin çevresinde dolaştırdılar. Sonra don Genaro hayvan hırıtı ve çığlıklarından oluşan dev repertuarından örnekler sundu. Birini seçmemi istedi ve o sesi çıkarmayı öğretmeye başladı. Saatler süren çabalardan sonra, oldukça iyi taklit edebildiğim bir noktaya gelmiştim. Sonuçta; beceriksiz çabalarımın çok zevk almış ve gözlerinden yaşlar gelene dek gülmüşlerdi, ben de bir hayvan çığlığını atarak sinirlerimi yatıştırmıştım. Taklidimde gerçekten olağanüstü bir yön olduğunu söyledim. Bedenimin yaşadığı rahatlık mükemmeldi. Don Juan, çığlığı mükem-melleştirirsem onu bir güç eylemine dönüştürebileceğimi ya da ihtiyacım olduğunda onu kullanarak sinirlerimi yatıştırabileceğimi belirtti. Uyumamı tavsiye etti, ama bundan korkuyordum. Bir süre onlarla mutfak ateşinin önünde oturdum ve sonra kendiliğinden, derin bir uykuya daldım. Şafakta uyandım. Don Genaro kapının yanında uyuyordu. Ben uyandığımda o da uyandı. Ceketimi battaniye olarak üzerime örtmüşlerdi. Kendimi sakin ve dinlenmiş hissediyordum. Don Genaro'ya, önceki gece kendimi çok tükenmiş hissettiğimi anlattım. Kendisinin de öyle olduğunu belirtti. Bana bir sır veriyormuş gibi fısıldayarak don Juan'm daha da tükendiğini, çünkü daha yaşlı olduğunu söyledi.

"Sen ve ben genciz," dedi gözleri parıldayarak. "Ama o değil. Herhalde üçyüzünü geçmiş olmalı."

Hızla yataktan fırladım. Don Genaro yüzünü batta-niyesiyle örttü ve kahkahalarla gülmeye başladı. O sı-

95

rada don Juan odaya girdi.

Bir iç bütünlük ve barış hissediyordum. İlk kez hiçbir şey umrumda değildi. O kadar rahattım ki ağlamak istiyordum.

Don Juan, önceki gece aydınlığının farkına varmaya başladığımı söyleyerek kendimi iyi hissetme duygusuna kapılmamamı öğütledi; bu durum gönül rahatlığına dönüşebilirdi.

"Şu anda," dedim, "hiçbir şey açıklamak istemiyorum. Don Genaro'nun bana dün gece yaptıkları umrumda değil."

"Ben sana hiçbir şey yapmadım," karşılığını verdi don Genaro. "Bak, bu benim, Genaro. Senin Genaro'n! Dokun bana!"

Don Genaro'ya sarıldım ve ikimiz de çocuklar gibi güldük.

"Dün gece beni son gördüğünde," dedi don Genaro. "bana dokunamamıştın. Ama şimdi sarılabiliyorsun. Sence bu garip değil mi?"

Bu konuların artık beni ilgilendirmediyini söyledim.

Don Juan, hoşgörölü ve iyi olmaya takıldığım yorumunu yaptı.

"Dikkat et!" dedi. "Bir savaşçı gardım asla yitirme-melidir. Böyle mutlu olmayı sürdürürsen benliğinde kalan son gücü de harcayacaksın."

"Ne yapmalıyım?" diye sordum.

"Kendin ol," dedi. "Her şeyden kuşkulan. Şüpheli ol."

"Ama böyle olmaktan hoşlanmıyorum, don Juan."

"Sorun hoşlanıp hoşlanmaman değil. Önemli olan, bir kalkan olarak neyi kullanabileceğin. Savaşçının ölümcül boşluğu bir kez açıldığında, onu kapatmak için elindeki her şeyi kullanmalıdır. Yani, şüpheli olup so-

96

rular sormayı sevip sevmemenin hiç önemi yok. Şu anda tek kalkanın bu.

"Yaz, yaz. Yoksa ölürsün. Mutlulukla ölmek çok saçma bir ölüm yolu."

"Peki bir savaşçı nasıl ölmeli?" diye sordu don Genaro. Sesimi taklit ediyordu.

"Bir savaşçı zor ölümü seçer," dedi don Juan. "Ölümü, onu almak için mücadele etmelidir. Savaşçı ölüme teslim olmaz."

Don Genaro gözlerini dev boyutlarda açtı ve sonra göz kırptı.

"Dün Genaro'nun sana gösterdikleri kritik bir öneme sahip," diye devam etti don Juan. "Onu bir dindar gibi görmezden gelemezsin. Dün, ikizi düşündüğün zaman çıldıracak gibi olduğunu söylüyordun. Şu haline bak. Artık önem vermiyorsun. Çıldıracak gibi olan insanların sorunu işte bu, her iki şekilde de çıldırırlar. Dün her şeyin sorulardı, bugün tamamın koca bir ka-bulleniş."

Neyi nasıl yaparsam yapayım daima bir kusur bulduğunu söyledim.

"Bu doğru değil!" dedi. "Savaşçının yolunda kusur yoktur. O yolu izlersen davranışlarını kimse eleştiremez. Dünü ele alalım. Savaşçının yolu; önce korku ve şüphe duymadan sorular sormak, sonra da kendini tüketip Genaro'yla savaşmadan, sana rüya görenin sırrını göstermesine izin vermektir. Bugün ise savaşçının yolu; küstahlaşmadan ve dindarlaşmadan öğrendiklerini toparlamaktır. Bunu yaparsan kimse kusur bulamaz."

Ses tonu, budalalıklarımdan oldukça rahatsız olduğunu gösteriyordu. Ama bana gülümsedi ve sonra, kendi sözleri onu güldürmüş gibi kıkırdadı.

97

Araştırmalarımla canlarım sıkılamak istemediyimi, bu yüzden kendimi tuttuğumu söyledim. Aslında don Genaro'nun yaptıkları beni şaşkına çevirmişti. Artık pek bir önem taşııyordu ama don Genaro'nun çalılıklarda saklandığına ikna olduğumu söyledim. Sonra korkumdan yararlanmış ve beni sersemletmek için onu kullanmıştı. Yere yapıştırdıktan sonra bayılmışım ve sonra don Genaro beni hipnotize etmişti.

Don Juan, bu kadar çabuk boyun eğmeyecek kadar güçlü olduğumu söyledi.

"O zaman ne oldu?" diye sordum. "Genaro sana çok özel bir şey anlatmak için geldi," dedi. "Çalılıktan çıktığında o, ikiz Genaro'ydu. Bunu açıklamanın daha iyi bir yolu var, ama şimdilik onu kullanamam."

"Neden, don Juan?"

"Çünkü kişinin bütünlüğünden bahsetmek için henüz hazır değilsin. Şu anda söyleyebileceğim tek şey, karşındakinin Genaro'nun ikizi olmadığı."

Başının bir hareketiyle don Genaro'yu işaret etti. Don Genaro göz kırıp duruyordu.

"Dün geceki Genaro, ikizdi. Sana söylemişim, ikizin gücü çok büyüktür. Sana çok önemli bir konuyu anlattı. Bunu yapması için ise sana dokunması gerekiyordu. İkiz sadece ensene şöyle bir dokundu, dokunduğu yer yıllar önce a/Zy'nin dokunduğu noktaydı. Doğal olarak, bir lamba gibi söndün. Yine doğal olarak, bir orospu çocuğu gibi kendini kaptırdın. Seni toparlamamız saatler aldı. Bu şekilde gücünü harcadın ve savaşçının görevlerinden birini yapma zamanı geldiğinde, başaramadın." "Savaşçının görevi neydi, don Juan?"

"Genaro'nun sana bir şey göstermeye geldiğini söylemişim: Aydınlık varlıkların rüya görme bağlamındaki

98

sırrı. İkizi öğrenmek istiyordun. İkiz rüyalarda başlar. Ama sonra sen "İkiz nedir?" diye sordun. Ben de dedim ki; ikiz, kişidir. Kişi ikizi düşler. Bu yeterince basit olmalı, tek istisna; bizim hiçbir yönümüz basit değildir. Belki kişinin sıradan rüyaları basittir, ama bu, kişi de basittir demek değildir. Kişi ikizi düşlemeyi öğrendiğinde bu esrarengiz kavşağa ulaşır ve öyle bir an gelir ki kişi, kendini düşleyenin ikiz olduğunu ayırdma varır."

Söylediği her şeyi yazmışım. Sözlerine de dikkat etmiş, ama anlayamamışım.

Don Juan söylediklerini tekrarladı. "Söylediğim gibi, dün geceki ders rüya gören ve rüyada görülen hakkındaydı. Ya da kim kimi düşler." "Efendim?" deyiverdim. İkisi de gülmeye başladı.

"Dün gece," diye devam etti don Juan, "neredeyse güç alanında uyanmayı tercih ediyordun." "Ne demek istiyorsun, don Juan?" "Görev buydu. Aptalca şeylere takılıp kalınsaydım dengeyi kurmak için yeterli gücün

olacaktı ve hiç şüphe yok ki ödün patlayacaktı. İyi ki ya da ne yazık ki yeterince gücün yoktu. Gerçeği söylemek gerekirse değersiz çelişkilerle gücünü o kadar harcadın ki kurtulacak kadar gücün kalmayabilirdi. "Yani, çok iyi anlayabileceğin gibi, küçük tuhaflıklarına takılıp kalmak sadece aptalca ve boşuna değil, aynı zamanda zarar vericidir de. Kendini tüketen bir savaşçı yaşayamaz. Beden yokedilemez bir şey değildir. Ölümcül bir şekilde hastalanabilirdin. Hastalanmadın, çünkü Genaro ve ben saçmalıklarının bir kısmını saptırdık."

Sözleri beni etkisi altına almaya başlıyordu.

99

"Dün gece Genaro seni ikizin belirsizliklerinde gezdirdi," diye devam etti don Juan. "Senin için bunu yalnızca o yapabilir. Ve kendini yerde yatarken gördüğünde bir hayal veya halüsinasyon görmüyordun. Takıntılarında kaybolmasaydım bunu sonsuz bir açıklıkla anlayabilirdin. O zaman kendinin de bir rüya olduğunu, tıpkı sen ikizini düşlediğin gibi ikizinin de seni düşlediğini farkedebilirdin."

"Ama bu nasıl olabilir, don Juan?"

"Bunu kimse bilmiyor. Bildiğimiz tek şey, olduğu. Aydınlik varlıklar olarak bizim gizemimiz de bu. Dün gece iki rüya gördün ve birinden uyanabilirdin, ama bunu anlamaya yetecek kadar bile gücün yoktu."

Bir süre gözlerimin içine baktılar.

"Sanırım anlıyor," dedi don Genaro.

∴

100

Aydınlik Varlıkların Sırrı

Don Genaro, günlük yaşamımı nasıl yöneteceğim konusunda inanılmaz bilgiler vererek eğlenceli saatler geçirmemi sağladı. Don Juan, don Genaro'nun tavsiyelerini dikkatle dinleyip ciddiye almamı söyledi. Çünkü dediğine göre, komik olmalarına rağmen şaka değillerdi.

Öğleden sonra don Genaro ayağa kalktı ve tek bir söz söylemeden çallılara yürüdü. Ben de kalkacaktım ama don Juan nazikçe beni engelleyerek ciddi bir tonda, don Genaro'nun benimle bir denemesi daha olacağını söyledi.

"Neyin peşinde?" diye sordum. "Benimle ne yapacak?"

Don Juan korkmamın gereksiz olduğunu söyledi.

"Bir dönüm noktasına geliyorsun," dedi. "Her savaşçının geldiği belirli bir dönüm noktası bu."

Ölümünden bahsettiğini düşündüm. Sorumu bekler gibi durdu ve hiçbir şey söylemememi işaret etti.

"Bu konuyu tartışmayacağız," dedi. "Belirttiğim dönüm noktasının büyücülerin açıklaması olduğunu söylemem yeterli. Genaro, bunun için hazır olduğunu düşünüyor."

"Bana onu ne zaman açıklayacaksınız?"

"Zamanını bilmiyorum. Alıcı sensin, bu sana kalmış. Zamanına sen karar vermelisin."

"Şu anın nesi var?"

101

I

"Karar vermek demek keyfi bir zaman seçmek değildir," dedi. "Karar vermek, ruhunu kusursuzca düzenlemiş ve bilgi ile güce layık olmak için yapılabilecek her şeyi yapmış olman anlamındadır."

"Ancak bugün Genaro için küçük bir bilmece çözmen gerekli. Önden gidip çallılıklarda bir yerde bekleyecek. Kimse, nerede olacağını ya da ona gidilmesi gereken anı bilmiyor. Evden ayrılmak için doğru zamanı belirleyebilirsen, kendini onun olduğu yere de yönlendirebilirsin."

Kimsenin böyle bir bilmeceyi çözebileceğini zannetmediğimi söyledim.

"Belirli bir anda evden çıkmak beni don Genaro'nun olduğu yere nasıl götürebilir?" diye sordum.

Don Juan gülümsedi ve bir şarkı mırıldanmaya başladı. Heyecanım onu eğlendiriyor gibiydi.

"Genaro'nun sana hazırladığı problem işte bu," dedi. "Yeterli kişisel gücün varsa, evden çıkmak gereken zamanı tam bir kesinlikle bileceksin. Evi doğru anda ter-ketmenin seni yönlendirebilmesi ise kimsenin bilmediği bir konu. Yeterli güce sahipsen, bunun böyle olduğunu sen de onaylayacaksın."

"Ama nasıl yönlendirileceğim, don Juan?" •, "Bunu da kimse bilmiyor."

-; , I

"Sanırım don Genaro bana oyun oynuyor."

"O zaman dikkat etsen iyi olur," dedi. "Çünkü çok iyi oyun oynar."

Don Juan kendi esprisine güldü. Ona katılamadım. Don Genaro'nun dalaverelerinin doğal tehlikesinden duyduğum korku çok yoğundu.

"İpucu veremez misin?" diye sordum.

"Hiçbir ipucu yok!" dedi kesin bir tonla.

"Don Genaro neden bunu yapmak istiyor?"

102

"Seni denemek istiyor," yanıtını verdi. "Diyelim ki, büyücülerin açıklamasına dayanıp dayanamayacağını bilmek onun için çok önemli. Bilmeceyi çözmen, yeterli kişisel güç biriktirdiğin ve artık hazır olduğun anlamına gelecek. Ama saçmalarsan bunun nedeni yeterli güce sahip olmaman olacak ve bu durumda, büyücülerin açıklaması senin için bir anlam ifade etmeyecek. Düşünceme göre etse de etmese de

açıklamayı sana yapmalıyız; bu benim fikrim. Genaro daha tutucu bir savaşçı. Her şeyin doğru yürümesini istiyor ve hazır olduğunu düşünene dek açıklamayı yapmayacak."

"Büyücülerin açıklamasını sen bana niye söylemiyorsun?"

"Çünkü sana yardım edecek kişi Genaro olmalı."

"Neden, don Juan?"

"Genaro bunun nedenini açıklamamı istemiyor," dedi. "Henüz değil."

"Büyücülerin açıklamasını bilmek canımı acıtır mı?"

diye sordum.

"Hiç sanmam."

"Lütfen don Juan, açıkla o zaman."

"Şaka yapıyor olmalısın. Bu konuda Genaro'nun kesin fikirleri var ve onlara saygı duymalıyız."

Beni susturma amaçlı bir hareket yaptı.

Uzun, sinir bozucu bir duraksamadan sonra bir soru yönelttim. "Ama bu bilmeceyi nasıl çözebilirim, don Juan?"

"Bunu gerçekten bilmiyorum. Bu yüzden sana önerilerde bulunamam," dedi. "Genaro çok etkilidir. Bilmeceyi sırf senin için tasarladı. Bunu sırf senin çıkarın için yaptığından yalnızca sana uygun. Bu nedenle evden çıkmak için uygun zamanı yalnızca sen seçebilirsin. Sana seslenecek ve çağırısı seni yönlendirecek."

103

"Bu çağrı neye benziyor?"

"Bilmiyorum. Çağırısı senin için, benim için değil. Doğrudan iradene vuracak. Başka bir deyişle, çağırısı bilmek için iradeni kullanmalısın."

"Genaro bu noktada, iradeni işleyen bir birime dönüştürmek için yeterli kişisel güç depolayıp depolamadığını bilmek zorunda olduğunu hissediyor."

Don Juan'm büyük bir dikkatle -ama netleştirmeden- tarif ettiği bir diğer kavram, 'irade' idi. Açıklamalarından anladığım kadarıyla 'irade', karın bölgesinden, göbek deliğinin hemen altındaki görünmez bir yarıktan fışkıran bir güçtü. Don Juan, bu yarığa 'geçit' diyordu. İrade', yalnızca büyücüler tarafından beslenebilirdi. Gizemli bir biçimde büyü uygulayıcılarına gelir ve onlara, olağanüstü eylemler gerçekleştirebilme yetisi verirdi.

Don Juan'a bu kadar belirsiz bir şeyin yaşamımda asla işleyen bir birime dönüşemeyeceğini belirttim.

"Hatalı olduğun nokta işte bu," dedi. "Mantığın tüm direnmesine rağmen, bir savaşçıda irade mutlaka gelişir."

"Bir büyücü olarak don Genaro beni denemeden hazır olup olmadığını anlayamaz mı?" diye sordum.

"Elbette anlayabilir," dedi. "Ama bu bilginin herhangi bir değeri ya da sonucu olmaz, çünkü seninle bir ilgisi yok. Öğrenen kişi sensin. Dolayısıyla bir güç olarak bilgi üzerinde sen hak talep etmelisin, Genaro değil. Genaro, kendi bilmesinden çok senin bilmenle ilgileniyor. İradenin işleyip işlemediğini sen öğrenmelisin. Bu, çok zor anlaşılır bir olaydır. Genaro ve ben hakkında bir şeyler biliyoruz, doğru. Ama bir güç olarak bilgi üzerinde hak talep etme konumunda olduğunu kendine kanıtlamaksın. Başka bir deyişle, iradenle bir şeyler

104

yapabileceğine ikna olmalısın. Bu konumda değilsen, bugün ikna olmalısın. Bu görevi başaramazsan Genaro'nun elde edeceği sonuç, seninle ilgili ne görürse görsün, henüz hazır olmadığın olacak."

Korkunç bir endişe içindeydim.

"Tüm bunlar gerekli mi?" diye sordum.

"Bu Genaro'nun talebi ve uyulması gerekir," dedi kesin ama dostça bir tonda.

"Ama don Genaro'nun benimle ne işi olabilir?"

"Belki bu sorunun yanıtını bugün bulabilirsin," dedi ve gülümsedi.

Bu gizemli görevi açıklayıp beni bu dayanılmaz durumdan kurtarması için don Juan'a yalvardım. Güldü, göğsüme hafifçe vurdu ve Meksikalı bir halterciyle ilgili bir fıkra anlattı; bu haltercinin müthiş göğüs kasları varmış ama ağır iş yapamıyormuş, çünkü sırtı zayıf-mış.

"Bu kaslara dikkat et," dedi. "Sırf gösteriş için olmamalıdır."

"Kaslarımla anlattığın şeyin hiçbir ilgisi yok," dedim kavgacı bir ruh haliyle.

"Var," yanıtını verdi. "İrade işleyen bir birim olmadan önce, beden mükemmel formda olmalıdır."

Don Juan araştırmamın yönünü yine saptırmıştı. Kendimi yorgun ve sinirli hissediyordum.

Ayağa kalkarak mutfığa gittim ve su içtim. Don Juan beni izleyerek, don Genaro'nun öğretmiş olduğu hayvan çığlığını taklit etmemi önerdi. Evin kenarına yürüdük; bir odun yığını üzerine oturdum ve kendimi yoğunlaştırdım. Don Juan bazı düzeltmeler yaptı ve nefes almamla ilgili bazı ipuçları verdi; sonuçta tam bir fiziksel rahatlığa ulaşmıştım.

Ramadaya dönerek tekrar oturdum. Bu kadar çare-

105

siz olduğum için bazen kendimden bıktığımı anlattım.

"Çaresiz olma duygusunda yanlış bir şey yok," dedi. "Hepimiz onu iyi biliriz. Unutma ki uzun bir zaman boyunca birer bebektik. Şu anda bırak kendi başına hareket etmeyi, karyolasından dışarı çıkamayan bir

bebek gibi olduğunu söylemiştim. Diyelim ki Genaro seni kaldırarak karyolanın dışına çıkarıyor. Ama bir bebek bir şeyler yapmak ister, yapamadığı için de şikayet eder. Bunun bir yanlışlığı yok, ama protesto ve şikayet etmeye kendini kaptırmak ayrı bir konu."

Kendimi rahat tutmamı istedi; düşünme tarzım düzelene dek ona soru sormam iyi olabilirdi.

Bir süre bocaladım ve ne soracağıma karar veremedim.

Don Juan hasır bir paspas açarak üzerine oturmamı söyledi. Sonra geniş bir sukabağma su doldurdu ve onu bir filenin içine koydu. Bir yolculuğa hazırlanıyor gibiydi. Tekrar oturdu ve gözlerinin bir hareketiyle sorularıma başlamamı istediğini belli etti.

Bana pervaneden bahsetmesini istedim.

Yüzümü dikkatle inceledi ve güldü.

"O bir ally'ydi," dedi. "Bunu biliyorsun."

"İyi de, bir ally tam olarak nedir, don Juan?"

"Bir ally'nin tam olarak ne olduğunu söylemek imkansızdır, tıpkı bir ağacın tam olarak ne olduğunu söylemenin imkansız olduğu gibi."

"Ağaç canlı bir organizmadır," dedim.

"Bu bana pek bir şey ifade etmiyor," dedi. "Ben de ally'nin bir güç, bir gerilim olduğunu söyleyebilirim. Sana bunu zaten söyledim, ama bu tanım ally hakkında pek bir şey anlatmıyor."

"Tıpkı ağaçta olduğu gibi, bir ally'nin tam olarak ne olduğunu bilmek için onu yaşamak gerekir. Ally ile

106

olan ciddi karşılaşman için yıllar boyunca seni hazırlamaya çabaladım. Sen farketmeyebilirsin, ama ağaçla karşılaşmak da yıllarını almıştı. Ally ile tanışmak da benzer bir süreci gerektirir. Bir öğretmen, ally'i öğrencisine yavaş yavaş, parça parça tanıtmalıdır. Yıllar boyunca ona dair oldukça fazla bilgi depoladım ve şimdi, tıpkı ağacı yaşadığın gibi, ally'i yaşamak için bu bilgileri birleştirme yeteneğine sahipsin."

"Bunu yaptığının farkında bile değilim, don Juan."

"Mantığın bunun farkında değil, çünkü işe ally ile başlamanın olası olduğunu kabullenemiyor. Ne iyi ki, ally'i birleştiren şey mantık değil, bedendir. Ally'i birçok açıdan, birçok kez algıladın. Bu algıların herbiri bedeninde depolandı. Bu parçaların toplamı, ally'i oluşturur. Onu anlatmanın başka bir yolu varsa da, ben bilmiyorum."

Bedenimin, sanki mantığımla ilgisi olmayan bir var-lıkmış gibi kendi başına hareket ettiğine inanmadığımı söyledim.

"Aslında öyle değildir, ama biz onu bu hale getirmişizdir," dedi. "Mantığımız zavallıdır ve daima bedenimize ters düşer. Elbette bu yalnızca bir konuşma biçimi, ama bir bilgi adamının başarısı, ikisini birleştirmesinde yatar. Bir bilgi adamı olmadığın için beden, şu anda mantığının kavrayamadığı şeyler yapıyor. Bunlardan biri de ally'dir. O gece, tam burada ally'i algıladığında ne rüya görüyordun, ne de çıldırmıştın."

Don Genaro ile birlikte bana aşıladıkları o ürkütücü fikir hakkında bir soru sordum; dediklerine göre ally, kuzey Meksika dağlarında küçük bir vadinin ucunda beni bekleyen bir varlıktı. Er ya da geç randevuma gidecek ve onunla dövüşecektim.

"Bunlar, sözlerle anlatılamayan gizemlerden bahset-

107

mek için birer yol sadece" dedi. "Genaro ve ben, o vadinin sonunda ally'nin seni beklediğini söyledik. Bu doğru bir açıklamaydı. Ama senin ona vermek istediğin anlamda değildi. Ally seni bekliyor, bu kesin, ama bir vadinin sonunda değil. Tam burada, ya da şurada, ya da başka herhangi bir yerde. Ally seni bekliyor, tıpkı ölümün beklediği gibi, her yerde ve hiçbir yerde." "Neden beni bekliyor?"

"Ölümün seni beklediği nedenle," dedi. "Çünkü sen doğdun. Bununla ne anlatılmak istendiğini şu aşamada açıklamak imkansız. Öncelikle ally'i yaşamalısın. Onu tüm gücüyle sezinlemelisin, sonra büyücülerin açıklaması onu aydınlatır. Şu ana dek en azından bir noktayı kavrayabilecek güce sahip oldun; ally bir pervanedir."

"Yıllar önce sen ve ben dağlara çıkmıştık ve sen, bir şeyle karşılaşmıştın. O anda sana ne olduğunu söyleyemezdim; ateşin önünde ileri geri uçan garip bir gölge görmüştün. Bir pervaneye benzediğini söylemiştin, neden bahsettiğini bilmediğin halde çok haklıydın; o gölge bir pervaneydi. Sonra bir başka olayda, yine bir ateşin önünde uyuyup kalmışken bir şey ödünü kopardı. Uyumaman için seni uyarmıştım ama uyarımı dikkate almadın. Bu davranışın seni ally'nin insafına bıraktı ve pervane ensende yürüdü. Nasıl ve neden kurtulduğun benim için bir sır olarak kalacak. O anda biliniyordun, ama öleceğine kesin gözüyle bakıyordum. Hatan bu kadar ciddiydi."

"O andan sonra ne zaman dağlarda ya da çölde olsak, sen farketmemiş olsan bile pervane daima bizi izledi. Sözün kısası, senin için ally bir pervane. Ama bildiğimiz anlamda bir pervane olduğunu söyleyemem. Ally'i pervane olarak adlandırmak da bir konuşma biçimi-

108

mi, oradaki devasılığı anlaşılabilir hale getirmenin bir yoludur."

"Ally senin için de bir pervane mi?" diye sordum.

"Hayır. Ally'yi anlama yolu kişiden kişiye değişir," dedi.

Başladığımız yere döndüğümüzü belirttim; bana ally'nin gerçekte ne olduğunu söylememişti.

"Akılının karışmasına gerek yok," dedi. "Akıl karışıklığı kişinin girdiği, ama aynı zamanda çıkabildiği bir ruh halidir. Bu noktada hiçbir şeyi açıklayanlayız. Belki bugünün sonunda bu konuları ayrıntılarıyla ele alabiliriz; bu sana bağlı. Daha doğru söylemek gerekirse, kişisel gücüne bağlı."

Daha fazla konuşmayı reddetti. Denemeden başarısız çıkacağım korkusu, beni rahatsız ediyordu. Don Juan beni evinin arkasına götürdü ve bir sulama kanalının köşesindeki hasır bir paspasın üzerine oturttu. Su o kadar yavaş hareket ediyordu ki, hiç akıyor gibiydi. Sessizce oturmamı, içsel diyalogumu kesmemi ve suya bakmamı emretti. Dediğine göre yıllar önce, su kütlelerine belirli bir eğilimim olduğunu keşfetmişti; bu duygu, çabalarımı daha sonuç alıcı bir hale getirmek için elverişliydi. Su kütlelerine ne özel bir sevgim olduğunu, ne de onlardan nefret ettiğimi belirttim. Suyun çıkarılma olmasının nedeninin tam da bu olduğunu söyledi, ona karşı nötrdüm. Stres altındayken su beni tuzağa düşüremezdi, ama reddedemezdi de.

Sağıma, biraz arkama oturdu ve kendimi serbest bırakmamı, korkmamamı öğüttü. İhtiyaç olduğunda bana yardımcı olmak için yanımda olacaktı.

Bir korku duydum. Ona baktım, daha fazla bilgi istiyordum. Başımı zorla suya çevirerek başlamamı emretti. Ne yapmamı istediğini bilmiyordum, ben de kendimi

109

rahatlattım. Suya bakarken, arka taraftaki kamışların görüntüsünü yakaladım. Bilinçsizce, odaklanmamış gözlerimi onlara yönelttim. Hafif akıntı, onları titretiyordu. Su, çöl çamurunun rengine sahipti. Kamışları çevreleyen dalgaların, yumuşak bir yüzeydeki yarı ya da çatlaklara benzediğini farkettim. Bir anda kamışlar devleşti. Su ise yumuşak, düzgün ve koyu sarı bir yüzey haline geldi ve sonra bir saniye içinde uykuya daldım; belki de hiçbir koşutluğum olmayan algısal bir sürece girdim. Bunu en iyi şöyle tanımlayabilirim; uykuya daldım ve harikulade bir rüya gördüm.

İsteseydim onu sonsuza dek sürdürebileceğim hissine kapıldım, ama kendimi bilinçli bir içsel konuşmaya sürükleyerek rüyayı bitirdim. Gözlerimi açtım. Hasır paspasın üzerinde yatıyordum. Don Juan birkaç metre uzaktaydı. Rüyam o kadar mükemmeldi ki, ona anlatmaya başladım. Sessiz olmamı işaret etti. Uzun bir çubukla, çöl çalılıklarındaki bazı kuru dalların yerde yarattığı iki uzun gölgeyi gösterdi. Çubuğun ucu sanki gölgenin dış hatlarını tekrar çizerek dolaşıyordu.; Sonra diğer gölgeye atlayarak aynı hareketleri tekrarladı. Gölge yaklaşık otuz santim uzunluğunda ve üç-, dört santim genişliğindeydi. Aralarında onbeş santimetre kadar bir boşluk vardı. Çubuğun hareketi gözlerimin odaklanmasını engelledi ve kendimi şaşırılmış gözlerle dört uzun gölgeye bakarken buldum. Birdenbire ortadaki iki gölge birleşti ve olağanüstü bir algısal derinlik yarattı. Oluşan gölgede anlatılamayacak bir yuvarlaklık ve hacim vardı. Saydam bir tübe, bilinmeyen bir maddeden yapılmış yuvarlak bir çubuğa çok benziyordu. Gözlerimin şaşırılmış olduğunu biliyordum, ama sanki bir noktaya odaklanmışlardı; oradaki görüntü çok berraktı. Görüntüyü dağıtmadan gözlerimi

110

hareket ettirebiliyordum.

İzlemeye devam ettim, ama gardımı düşürmüyordum. Kendimi bırakıp görüntüye dalmamı söyleyen garip bir duygu hissettim. Görüntüdeki bir şey beni çekiyor gibiydi. Ama içimde başka bir şey egemen oldu ve kendimle yarı-bilinçli bir diyalog başlattım. Hemen sonrasında günlük yaşamımın dünyasına döndüm.

Don Juan beni izliyordu. Şaşırılmış gibiydi. Her şeyin yolunda olup olmadığını sordum. Yanıt vermedi. Doğrulmama yardımcı oldu. Gökyüzüne bakarak yatmakta olduğumu, don Juan'm da yüzüme doğru eğildiğini ancak o zaman farkettim.

Yaptığım ilk şey, gökyüzüne bakarken yerdeki gölgeleri görebildiğimi ona anlatmak oldu. Ama don Juan elleriyle ağzını kapattı. Bir süre sessizce oturduk. Kafamda hiçbir düşünce yoktu. Nefis bir barışçılık duygusu hissediyordum. Sonra birdenbire, ayağa kalkıp çölde don Genaro'yu. aramak için karşı konulması güç bir istek duydum.

Don Juan'a bir şeyler söylemek istedim; o ise çenesini öne çıkartarak dudaklarını büktü. Konuşmamı istemiyordu. Durumuma mantıklı bir açıklama bulmak istedim. Ama sessizliğimden o kadar zevk alıyordum ki, mantıklı düşüncelerle keyfimi bozmak istemedim.

Bir anlık sessizlikten sonra çalılıklara doğru yürüme isteğini yakıcı bir şekilde tekrar hissettim. Bir patikayı takip etmeye başladım. Don Juan arkamdan geliyordu, sanki lider bendim.

Yaklaşık bir saat yürüdük. Bu süre boyunca düşüncelerden uzak kalmayı başardım. Sonra bir tepenin yamacına geldik. Don Genaro oradaydı. Kayadan bir duvarın tepesine yakın bir noktada oturuyordu. Beni coşkunlukla karşıladı. Bağırarak konuşmak zorundaydı

111

M

I

çünkü yerden yaklaşık onbeş metre yüksekteydi. Don Juan beni oturttu ve sonra o da yanıma oturdu.

Don Genaro, onu bulmamın nedeninin çıkarttığı ses olduğunu söyledi. Bunları söyler söylemez, gerçekten de garip bir ses duymuş olduğumu farkettim. Kulaklarımın çinlediğini düşünmüştüm. Ses daha çok içsel bir

olay, bedensel bir duyumdur. Bu duygu o kadar kararsızdı ki bilinçli tanımlama ve belirleme boyutunda açıklanamazdı.

Don Genaro'nun sol elinde küçük bir enstrüman olduğuna inanıyordum. Oturduğum yerden çok net göremiyordum ama bir ağız tamburasına benziyordu. Onunla, farkedilemeyecek yumuşak ve ürkütücü bir ses çıkartıyordu. Çalmaya bir süre daha devam etti. Sanki az önce söylediklerini tam olarak kavramam için bana zaman tanıyordu. Sonra, sol elini gösterdi. Elinde hiçbir şey yoktu, bir enstrüman çalmıyordu. Ellerini ağzına götürme biçimi öyle düşünmeme neden olmuştu. Aslında sesi, dudakları ve sol elinin kenarıyla -başparmak ve işaret parmağı arasında bir noktayı kullanarak- çıkartıyordu.

Don Genaro'nun hareketlerinin beni yanılttığını söylemek için don Juan'a döndüm. Hızlı bir jest yaptı ve konuşmamamı, don Genaro'nun yaptıklarını dikkatle izlememi söyledi. Don Genaro'ya bakmak için döndüm, ama orada değildi. Aşağı inmiş olduğunu düşünerek, çalılıkların ardından belirmesi için birkaç saniye bekledim. Üstünde oturmuş olduğu kayanın garip bir biçimi vardı; daha çok büyük taş bir duvarın yanındaki iri bir çıkıntıya benziyordu. Gözlerimi ondan yalnızca birkaç saniye ayırmış olmalıydım. Yukarı tırmanmış olsaydı tepeye varamadan onu görürdüm. Aşağı inmiş olsaydı da oturduğum yerden rahatlıkla görülebilirdi.

112

Don Juan'a, don Genaro'nun nerede olduğunu sordum. Hâlâ çıkıntıda oturduğunu söyledi. Görebildiğim kadarıyla orada kimse yoktu; ama don Juan, don Genaro'nun hâlâ orada olduğunu tekrar tekrar vurguladı.

Şaka yapıyor gibi görünmüyordu. Gözleri net ve vahşiydi. Sert bir tonda, duyularımın don Genaro'nun yaptıklarını değerlendirebilecek yolda olmadığını söyledi. İçsel diyalogumu kesmeliydim. Bir süre çabaladıktan sonra gözlerimi kapamaya başladım. Don Juan üzerime yürüyerek omuzlarımı sarstı ve gözlerimi kayadaki çıkıntıda tutmamı fısıldadı.

Bir uyuşukluk hissettim, don Juan'ın sözleri sanki çok uzaktan geliyordu. Çıkıntıya baktım. Don Genaro yine oradaydı, ama bu beni ilgilendirmiyordu. Nefes almamın çok güçleştiğini yarı-bilinçli olarak farkettilim, ama bu konu üzerinde düşünmeden don Genaro yere atladı. Bu hareketi de ilgimi çekmedi. Yanıma gelerek kolumdan tuttu ve ayağa kalkmama yardım etti. Don Juan da diğer kolumu tutuyordu. Beni aralarına aldılar. Sonra yürümeme yardımcı olmak sadece don Genaro kaldı. Kulağıma anlayamadığım bir şeyler fısıldadı ve birden bedenimi çok garip bir biçimde -yalnızca anlatabilmek için söylüyorum- karın derimden kavrayarak kayadaki çıkıntıya çekti. Belki de başka bir kayaydı bu. Bir kayanın üzerinde olduğumu biliyordum. Bunun o çıkıntı olduğuna yemin edebilirdim, ama görüntü o kadar uçucuydu ki ayrıntıya inemiyordum. Sonra içimde bir şeyin sarsıldığını hissettim ve arkaya düştüm. Şiddetli bir keder ya da bir tür fiziksel rahatsızlık hissettim. Sonra don Juan'ın benimle konuştuğunu farkettilim. Onu anlayamıyordum; dikkatimi dudaklarına verdim. Yaşadığım duygu bir düş gibiydi; beni kaplayıp saran film şeridi benzeri bir şeyin içinden çık-

113

maya çabalıyordum. Don Juan ise onu dışarıdan yırtmaya çalışıyordu. Sonunda patlayarak açıldı ve don Juan'ın sözleri duyulup anlaşılır hale geldi. Kendi başıma yüzeye çıkmamı emrediyordu. Ağırbaşlılığımı kazanmak için umutsuzca çabaladım; beceremedim. Kendi kendime neden bu kadar sorun yaşadığımı sordum. Kendimle konuşabilmek için savaşıyordum.

Don Juan, yaşadığım zorluğun farkında gibiydi. Daha çok çaba göstermemi istedi. Dışarıdaki bir şey, bildik içsel diyalogumu başlatmamı engelliyordu. Garip bir güç beni uyuşturup kayıtsızlaştırıyor gibiydi.

Nefes almam imkansız hale gelene dek onunla savaştım. Don Juan benimle konuşuyordu. Bedenim irade dışı olarak gerginlikten büküldü. Sanki nefes almamı engelleyen bir şeyle ölümcül bir savaş yaşıyordum. Korkmuyordum, ama denetleyemediğim bir öfke beni ele geçirmişti. Nefretim o kadar büyümüşü ki, tıpkı bir hayvan gibi çığlık atıp homurdanıyordum. Sonra bir şey bedenimi ele geçirdi. Beni hemen durduran bir titremeye kapıldım. Tekrar nefes alabiliyordum. Don Juan su kabağının içindeki suyu karnıma ve enseme boşaltıyor, bedenimi ovuyordu.

Oturmama yardım etti. Don Genaro çıkıntının üstünde ayakta duruyordu. Adımı söyledi ve sonra yere atladı. Yaklaşık onbeş metre yükseklikten düşüşünü gördüm ve karın bölgemde dayanılmaz bir duygu hissettilim. Aynı duyguyu yüksek bir yerden düştüğüm rüyalarda da yaşamıştım.

Don Genaro yanıma gelerek gülümsedi ve atlayışını sevip sevmediğini sordu. Bir şeyler söylemeye çalıştım, ama başaramadım. Don Genaro tekrar adımı söyledi. "Carlitos! Bana bak!" diye bağırdı. Hız almak ister gibi kollarını iki yanında dört-beş

114

ft

kez savurduktan sonra zıpladı ve kayboldu. Ya da ben öyle düşündüm. Belki de tanımlayanıradığım başka bir şey yapmıştı. Yaklaşık iki metre uzakta duruyordu. Sonra sanki denetlenemez bir güç tarafından emilmiş gibi kayboluvermişti.

Kendimi uzak ve yorgun hissediyordum. Bir uyuşukluk duyuyor, düşünmek ya da kendimle konuşmak içimden gelmiyordu. Korkmuyordum, ama tarif edilemez bir üzüntü içindeydim. Ağlamak istiyordum. Don Juan eliyle başıma birkaç kez vurdu ve sanki her şey bir şakaymış gibi güldü. Sonra kendimle konuşmamı

istedi. Çünkü içsel diyalogun en gerekli olduğu zamanlardan biriydi bu. Onu emrederken duydum, "Konuş! Konuş!"

Dudak kaslarımda istem dışı bir spazm hissettim. Ağzım hareket ediyor ama ses çıkartamıyordum. Don Genaro'nun maskaralık yaparken ağzını aynı şekilde oynattığım hatırladım ve onun dediği gibi, 'Ağzım konuşmak istemiyor,' demeyi istedim. Buna çabaladım, ama dudaklarım acıyla büküldü. Don Juan gülmekten katılıyordu. Neşesi dalga dalga yayılıyordu, ben de gülmeye başladım. Sonunda ayağa kalkmama yardım etti. Don Genaro'nun gelip gelmeyeceğini sordum. Don Genaro'nun bugünlük beni yeterince gördüğü yanıtını verdi.

"Neredeyse başarıyordun," dedi don Juan.

Toprak sobanın ateşinin yanında oturuyorduk. Yemek yememde ısrar etti. Aç değildim, yorgun da. Anormal bir melankoli beni esir almıştı; kendimi günün tüm olaylarından uzak hissediyordum. Don Juan blok-115

notumu uzattı. Normal durumuma dönmek için büyük çaba gösterdim ve birkaç yorum kaydettim. Yavaş yavaş, eski halime döndüm. Bu, bir perdenin kaldırılması gibiydi. Birden eski ilgili ve heyecanlı ruh halimi kazanmıştım.

"Güzel, güzel," dedi don Juan başıma hafifçe vurarak. "Savaşçının gerçek sanatının, dehşet ve merakı dengelemek olduğunu sana söylemiştim."

Don Juan'm ruh hali garipti. Neredeyse sinirli, gergin bir durumdaydı. Konuşmaya istekliydin. Beni büyücülerin açıklamasına hazırladığına inanıyordum ve ben de gerginleştim. Gözleri, daha önce pek görmediğim bir parıltıdaydı. Sıradışı tavrı hakkında düşündüklerimi anlattığımda benim için mutlu olduğunu, hemcinslerinin zaferleri ruhun zaferleri olduğu sürece onlardan kendine pay çıkarabileceğini söyledi. Dediğine göre don Genaro'nun bilmeceğini başarıyla çözmeme rağmen büyücülerin açıklaması için ne yazık ki henüz hazır değildim. Düşüncesi oydu ki, bedenime su döktüğü sırada ölmek üzereydim ve don Genaro'nun son saldırısını püskürtme yeteneğimin olmaması başarıyı önlemişti.

"Genaro'nun gücü seni içine alan bir dalga gibiydi," dedi.

"Don Genaro bana zarar vermek mi istiyordu?" diye sordum.

"Hayır," dedi. "Genaro sana yardım etmek istiyor. Ama güce yalnızca güçle karşılık verilir. Seni deniyordu ve başarısız oldun."

"Ama bilmeceğini çözdüm, değil mi?"

"İyi becerdin," dedi. "O kadar iyiydi ki, Genaro tam bir savaşçının görevini de başarabileceğine inanmak zorunda kaldı. Neredeyse başarıyordun. Ama bu sefer seni yere yapıştıran, kendini kaptırman değildi."

116

"Neydi peki?"

"Çok sabırsız ve şiddet dolusun. Rahatlayıp Gena-ro'yla gitmek yerine onunla savaşmaya başladın. Onu yenemezsin, o senden daha güçlü."

Bu sözlerin ardından don Juan insanlarla olan ilişkilerime dair bazı öneriler sıraladı. Söyledikleri, don Genaro'nun önceden şaka yollu söylediklerinin devamıydı. Konuşkan bir hali vardı ve gönül alıcı sözler söylemeden, orada olduğum iki seferde de neler olduğunu açıklamaya başladı.

"Bildiğin gibi," dedi, "büyücülüğün dönüm noktası içsel diyalogdur; her şey anahtarı budur. Bir savaşçı onu kestiğinde her şey mümkün hale gelir; en doğadışı işler yapılabilir olur. Son günlerde yaşadığın garip ve ürkütücü deneyimlere giden geçit, kendi kendine konuşmayı durdurman sonucunda açıldı. Tam bir ağırbaşlılıkla ally'e, Genaro'nun ikizine, rüya gören ve rüyada görülene tanık oldun ve bugün neredeyse kişinin bütünlüğünü öğreniyordun. Genaro'nun yapmanı beklediği görev buydu. Tüm bunlar mümkün oldu çünkü belirli bir düzeyde kişisel güç depolamış durumdasın. Tüm bu süreç, buraya son geldiğinde gözüme çarpan çok uğurlu bir kehanet sayesinde başladı. Sen geldiğinde ally'yi dolaşırken hissettim; önce yumuşak adımlarını duydum, sonra pervanenin sana baktığını gördüm. Ally hareketsizdi, seni izliyordu. Bana göre bu en iyi kehanetti. Ally heyecanlanmış olup her zaman olduğu gibi varlığından rahatsız bir şekilde dolaşıyordu, olayların gelişimi farklı olurdu. Birçok kez ally'yi sana düşmanca bir tavırdayken gördüm, ama bu sefer kehanet doğruydı ve ally'nin sana bir parça bilgi getirdiğini anladım. Sana bilgiyle, bir pervaneyle randevun olduğunu bu yüzden söyledim; o pervane uzun zamandır ka-

117

rarsızdı. Bizim anlayamayacağımız nedenlerden dolayı, ally kendini sana göstermek için pervane biçimini seçti."

"Ama ally'nin şekilsiz olduğunu, kişinin yalnızca onun etkilerini hissedebileceğini söylemiştin," dedim.

"Bu doğru," dedi. "Ama ally, yalnızca seninle birlikte olanlar, izleyiciler için bir pervanedir -yani Genaro ve benim için. Senin için ally yalnızca bir etki, bedeninde bir duygu, bir ses ya da altın bilgi tozudur. Bunları bir kenara bırakırsak, ally bir pervane şekli seçmekle Genaro ve bana çok önemli bir şey anlatıyor. Pervaneler bilgi vericileri, büyücülerin dost ve yardımcılarıdır. Ally senin çevrendeyken bir pervane şeklini seçtiği için, Genaro sana büyük önem veriyor.

"Pervaneyle buluştuğun o gece senin için tam anlamıyla bilgiyle bir randevuydu, bunu bekliyordum. Pervanenin çağrısını öğrendin, kanatlarındaki altın renkli tozu hissettin; ama hepsinden önemlisi, ilk kez o gece gördüğünün farkına vardın'Ve bedeninin, aydınlık varlıklar olduğumuzu öğrendi. Bu önemli olayı yaşamında henüz doğru bir biçimde kavrayamadım. Genaro bizim bir duygu olduğumuzu, bedenimiz denilen şeyin ise uyanıklığa sahip bir aydınlık lifler yığını olduğunu olağanüstü bir güç ve açıklıkla sana gösterdi.

"Dün gece yine ally'nin uçuşu altındaydın. Sen geldiğinde o da sana bakmaya geldi ve o zaman Genaro'yı çağırman gerektiğini anladım. Sana rüya görülen ve rüyada görülenin gizemini anlatmalıydı. Hep yaptığın gibi o zaman da seni kandırıldığını düşündün. Ama Genaro sandığın gibi çalıların arkasında saklanmıyordu. O senin için geldi, mantığın buna inanmayı reddetse de."

Don Juan'm açıklamasının bu kısmı gerçekten de

118

kabullenilmesi en güç olardı. İnanamıyordum. Don Genaro'nun gerçek ve bu dünyadan olduğunu söyledim. "Şimdiye dek tanık olduğun her şey gerçek ve bu dünyadandı," dedi. "Başka bir dünya yok. Sana engel olan şey kendi adına belirli bir ısrar ve bu belirlilik açıklamalarla düzelemez. Bunun için bugün Genaro doğrudan senin bedenine hitap etti. Bugün yaptığını dikkatle incelersen, bedeninin parçaları gerçekten kutlanacak bir şekilde birleştirdiğini kavrayarsın. Her nasılsa, sulama kanalındayken imgelerine kapılmaktan uzak durdun. Tıpkı bir savaşçının yapması gerektiği gibi, nadir rastlanan bir denetim ve soğukkanlılık gösterdin; hiçbir şeye inanmadın ama hâlâ etkili davranıyordun. Böylece Genaro'nun çağrısını izleme yeteneğini gösterdin ve benden hiçbir yardım almadan onu buldun.

"Kayalığına çıkıntıya ulaştığımızda güçle doluydun ve Genaro'yu, diğer büyücülerin de benzer nedenlerle durduğu yerde ayakta dururken buldun. Çıkıntıdan atladıktan sonra sana doğru yürüdü. O sırada tamamen güçten oluşuyordu. Sulama kanalında olduğu gibi davransaydı onu gerçek yönüyle, aydınlık bir varlık olarak görecektin. Bunun yerine korktun, özellikle Genaro sıçramanı sağlarken. Sıçramanın kendisi, seni sınırlarının ötesine taşımak için yeterli olmalıydı. Ama yeterli gücün yoktu ve mantığının dünyasına düştün. Sonra, elbette, kendinle ölümcül bir savaşa girdin, içindeki bir şey, iraden, Genaro'yla gitmek istiyor ama mantığın ona karşı koyuyordu. Sana yardım etmemiş olsaydım şimdi o güç alanında gömülü olurdun. Ama yardımına rağmen, bir an için sonuç belirsizdi."

Birkaç dakika sessiz kaldık. Konuşmasını istiyordum. Sonunda sordum; "Don Genaro beni kayaya mı

119

sıçrattı?"

"Bu sıçrama senin bildiğin anlamda bir sıçrama değil," dedi. "Yine bu da yalnızca bir konuşma tarzı. Katı bir beden olduğunu düşündüğün sürece neden bahsettiğimi anlayamazsın."

Sonra lambanın yanında bir yere, yaklaşık bir metre karelik bir alanı kaplayacak şekilde biraz kül serpti ve parmaklarıyla bir şekil çizdi. Çizdiği şekilde doğrularla birbirine bağlanmış sekiz nokta vardı. Geometrik bir şekildi bu.

Yıllar önce, aynı yaprağın aynı ağaçtan tam dört kez düştüğüne tanık olduğumda da bu gördüğümün bir illüzyon olmadığı anlatmak için benzer bir şey çizmişti.

Küllerdeki şeklin iki üst-merkezi vardı; bunlardan birisinin 'mantık', diğerinin 'irade' olduğunu söyledi. 'Mantık', 'konuşmak' olarak adlandırdığı bir noktaya doğrudan bağlıydı. 'Konuşmak' yoluyla 'mantık', dolaylı olarak üç başka noktaya bağlıydı; 'hissetmek', 'rüya görmek' ve 'görmek'. Diğer üst-merkez olan 'irade', 'hissetmek', 'rüya görmek' ve 'görmek' noktalarına doğrudan, 'mantık' ve 'konuşmak' noktalarına ise dolaylı olarak bağlıydı.

Yıllar önce çizdiği şekilden farklı olduğunu söyledim.

"Dış görünümün hiçbir önemi yok," dedi. "Bu noktalar bir insanı temsil ediyor ve istediğin biçimde çizilebilirler."

"İnsanın bedenini mi temsil ediyorlar?" diye sordum.

"Buna beden demeyelim," dedi. "Bunlar, aydınlık bir varlığın liflerindeki sekiz nokta. Şekilde görebileceğin gibi, bir büyücü öncelikle insanın irade olduğunu söyler, çünkü irade üç noktaya doğrudan bağlıdır: Hisset-

120

mek, rüya görmek ve görmek. Sonra, insan mantıktır. Bu merkez, iradeden daha küçüktür; yalnızca konuşmak ile bağlıdır."

"Diğer iki nokta ne, don Juan?"

Bana baktı ve gülümsedi.

"Bu şekilden ilk bahsettiğimiz zaman olduğundan çok daha güçlüsün," dedi. "Ama henüz sekiz noktanın tamamını bilecek kadar değil. Genaro, bir gün sana diğer ikisini de gösterecek."

"Bu sekiz noktaya herkes mi sahiptir, yoksa yalnızca büyücüler mi?"

"Herkesin dünyaya sekiz nokta getirdiğini söyleyebiliriz. İkisini, mantık ve konuşmayı herkes bilir. Hissetmek daima belirsiz, ama yine de tanıdıktır. Ama kişi yalnızca büyücülerin dünyasında rüya görmek, görmek ve

iradeyi tanıyabilir. Ve sonunda, bu dünyanın dış köşesinde diğer ikisiyle tanışır. Sekiz nokta, kişinin bütünlüğünü oluşturur."

Aslında şekildeki tüm noktaların birbiriyle doğrudan bağlanabileceğini gösterdi.

Ona gizemli iki noktayı tekrar sordum. Onların yalnızca 'irade' ile bağlı olduğunu, 'rüya görmek', 'görmek' ve 'hissetmek'ten uzak, 'konuşmak' ve 'mantık'tan ise çok uzak olduklarını gösterdi. Diğer noktalardan ve birbirlerinden soyutlanmış olduklarını parmağıyla işaret ederek gösterdi.

"Bu iki nokta, konuşmak ya da mantığa asla teslim olmaz," dedi. "Onları yalnızca irade ile kavrayabiliriz. Mantık onlardan o kadar uzaktır ki, onları açıklamaya çalışmak tamamen boş bir çabadır. Bu, anlaşılması en zor şeylerden biridir; ne de olsa mantığın görevi her şeyi mantıklı açıklamalara oturtmaktır."

Sekiz noktanın insandaki belirli alan ya da organla-

121

ı!

ra tekabül edip etmediğini sordum. "Bu doğru," dedi ve şekli sildi.

Başına dokunarak oranın 'mantık' ve 'konuşma'nın merkezi olduğunu söyledi. Göğüs kemiğinin ucu ise 'hissetme'nin merkeziydi. Göbek deliğinin altındaki alan 'irade' idi. Kaburgaların sağında 'rüya görmek', solunda ise 'görmek' vardı. Bazı savaşçılarda her ikisinin de sağda olduğunu söyledi.

"Diğer iki nokta nerede?" diye sordum. Çok müstehcen bir yanıt verdi ve gülmeye başladı. "Çok sinsisin," dedi. "Uyuşuk yaşlı bir keçi olduğumu düşünüyorsun değil mi?"

Sorularımın gücünün özlerinde olduğunu söyledim. "Acele etmeye çalışma," dedi. "Zamanı gelince bilecek ve sonra kendi basma, kendinle başbaşa olacaksın." "Yani seni bir daha göremeyecek miyim, don Juan?" "Bir daha asla," dedi. "O zaman Genaro ve ben daima olduğumuz şey olacağız; yoldaki toz." Midemin üstünde bir sarsıntı hissettim. "Ne dediğinin farkında mısın, don Juan?" "Hepimizin anlaşılmaz, aydınlık ve sınırsız varlıklar olduğunu söylüyorum. Sen, Genaro ve ben; kendi kararımız olmayan bir amaçla birbirimize bağlıyız." "Hangi amaçtan bahsediyorsun?" "Savaşçının yolunu öğrenmek. Onun dışına çıkamazsın, ama biz de çıkamayız. Çabalarımız sürdüğü sürece ben ve G'enaro'yu daima bulabilirsin, ama olumlu sonuca ulaştığımızda özgürce uçacaksın. Yaşamının gücünün seni nereye götüreceğini kimse bilemez." "Don Genaro'nun bu işle ne ilgisi var?" "Bu konu henüz senin boyutunda değil," dedi. "Bugün Genaro'nun ilk vuruşu yaptığı çiviye çakmalıyım. Biz aydınlık varlıkları. Biz algıcılarız. Biz bir algılayıcıyız; nesneler değiliz; katılığımız yok. Sınırsız. Nesne ve katılıkların dünyası, dünyadan geçişimizi elverişli hale getirmenin bir yolu. Bu, yalnızca bize yardımcı olmak için yaratılmış bir tanım. Biz, daha doğrusu mantığımız, tanımın yalnızca bir tanım olduğunu unuttur ve böylece bütünlüğümüzü kısır bir döngüye hapseder. Yaşamımız boyunca bu döngüden nadiren çıkarız.

"Örneğin şu anda, kendini mantığın düğümlerinden kurtarma çabası içindesin. Senin için Genaro'nun çalılıkların köşesinden çıkivermesi inanılmaz ve düşüncesi bile saçma olan bir şey. Ama ona tanık olduğunu reddedemiyorsun. Onu o şekilde algıladın."

Don Juan kıkırdadı. Dikkatle küllere bir şekil daha çizdi ve kopyalamama izin vermeden üstüne şapkasını koydu.

"Biz algılayanlarız," diye devam etti. "Ama algıladığımız dünya bir illüzyondur. Onu yaratan, doğduğumuz andan itibaren bize anlatılan bir tanımdır.

"Biz aydınlık varlıklar iki güç halkasıyla doğmuşuz-dur, ama dünyayı yaratmak için yalnızca birini kullanırız. Doğduktan kısa süre sonra bize takılan bu halkanın adı mantıktır ve arkadaşı da konuşmak. İkisi, dünyayı yaratır ve devam ettirir.

"Yani aslında, mantığının korumak istediği dünya, bir tanımdır. Ve bu tanımın dogmatik ve dokunulmaz kurallarıyla yaratılmıştır. Mantık, bu kuralları kabullenip korumayı öğrenir.

"Aydınlık varlıkların sırrı, hiç kullanılmayan başka bir halkaya sahip olmalarıdır: irade. Büyücünün yaptığı şey, sıradan insanın yaptığıyla aynıdır, ikisinin de bir tanımı vardır; biri yani sıradan adam onu mantığıyla destekler; diğeri yani büyücü ise iradesiyle. İki tanımın da kuralları vardır ve bu kurallar algılanabilir.

122

123

Ama büyücünün üstünlüğü, iradesinin mantıktan daha yutucu olmasıdır.

"Bu noktada yapmak istediğim öneri, artık tanımın mantığıyla mı yoksa iradenle mi desteklendiğini sezmene izin vermen. Bütünlüğüne ulaşmak için yeterince kişisel güç toplamak gerekli. Bunu yapmak için tek yolunun, günlük dünyayı bir mücadele alanı ve bir araç olarak kullanman olduğunu hissediyorum.

"Belki bir daha geldiğinde yeterince gücün olur. Her durumda içsel bir sesin sana bunu yapmam söylediğini hissedene dek bekle, tıpkı bugün sulama kanalının orada yaptığın gibi. Başka bir zamanda gelersen bu hem zaman kaybı olur, hem de tehlikeli."

Bu içsel sesi beklemek zorundaysam onları bir daha hiç göremeyeceğimi söyledim.

"Kişinin köşeye sıkıştığında neler yapabileceğini bilmiyorsun," dedi.

Ayağa kalktı ve bir avuç çıra aldı. Toprak sobaya kuru, ince odunlar yerleştirdi. Alevler yerde sarımsı bir parıltı yaratıyordu. Sonra lambayı söndürerek, küllerin üzerine çizdiği şekli örten şapkasının önünde çömeldi.

Sakince oturmamı, içsel diyalogumu kesmemi ve gözlerimi şapkasında tutmamı emretti. Bir süre uğraştıktan sonra kendimi süzülüyor ya da bir tepeden aşağı düşüyor gibi hissettim. Sanki hiçbir şeyle temasım yoktu, sanki oturmuyordum ve bir bedene sahip değildim.

Don Juan şapkasını kaldırdı. Şapkanın altında küllerden oluşmuş bir sarmal vardı. Onları düşünmeden izledim. Sarmalların hareket ettiğini duyumsuyordum. Onları karnımda hissettim. Küller sanki toparlanıyordu. Sonra karıştılar, silkindiler ve birden don Gena-ro'yı önümde otururken gördüm.

Bu manzara, beni içsel diyalogumu başlatmaya zor-

124

ladı. Uykuya daldığımı düşündüm. Kısa soluklarla nefes almaya başladım ve gözlerimi açmaya çalıştım. Ama gözlerim zaten açıktı.

Don Juan'm ayağa kalkıp hareket etmemi istediğini duydum. Fırladım ve ramadaya koştum. Don Juan ve don Genaro arkamdan koştular. Don Juan lambasını da getirmişti. Soluk alıp vermemi düzenleyemiyordum. Önceden yaptığım gibi yüzüm batıya dönük, olduğum yerde koşmaya başladım; kendimi sakinleştirmek istiyordum. Kollarımı kaldırdım ve nefes almaya başladım. Don Juan yanıma gelerek bu hareketlerin yalnızca alacakaranlıkta yapıldığını söyledi.

Don Genaro benim için alacakaranlık olduğunu söyledi ve gülmeye başladılar. Don Genaro çalılara koştu ve sonra ramadaya geri sığırdı, sanki onu geriye doğru hareket ettiren dev bir lastik kemere bağlıydı. Aynı hareketi üç-dört kez yaptıktan sonra yanıma geldi. Don Juan bana bakıyor, bir çocuk gibi kıkırdıyordu.

Sinsice birbirlerine baktılar. Don Juan yüksek sesle don Genaro'ya mantığının tehlikeli olduğunu ve yatıştırılmasa beni öldürebileceğini söyledi.

"Tanrı aşkına!" diye haykırdı don Genaro. "Şunun mantığını sakinleştir!"

Çocuklar gibi zıplayıp kahkahalar attılar.

Don Juan beni lambanın altına oturttu ve defterimi verdi.

"Bu gece seni gerçekten kandırıyoruz," dedi yatıştırıcı bir tonda. "Korkma. Genaro şapkamın altında saklanıyordu."

125

İkinci Bölüm TOML ve MGUAL

i

dan indim," dedi gülümseyerek.

Birkaç kez omzumu sıvazladı. Beni görmekten memnun olmuşa benziyordu. Ellerini yanma koydu, göğsünü şişirdi ve görümlünü beğenip beğenmediğini sordu. Ancak o zaman farkettim; takım elbise giymişti. Bu uyuşmazlığın üzerimdeki etkisi çok büyük oldu. Dilim tutulmuştu.

"Tacuche'mi sevdin mi?" diye sordu gözleri ışıdayarak.

İspanyolca takım elbise anlamına gelen 'traje' yerine argo bir sözcük olan 'tacuche'yi kullanıyordu.

"Bugün takım elbise giydin," dedi açıklamak zorundaymış gibi; sonra açık ağzımı göstererek ekledi, "Kapat! Kapat!"

Güldüm. Şaşkınlığımı farketmişti. Onu her açıdan görebilmem için dönüyor, bir yandan da kahkahalarla gülüyordu. Giysisi gerçekten müthişti. Açık kahverengi bir takım, kahverengi ayakkabılar ve beyaz bir gömlek giymişti. Ve bir kravat! Bu görünüm çorap giyip giymediğini düşünmeme yol açtı. Acaba ayakkabılarını ço-rapsız mı giymişti?

Şaşkınlığımı artıran şey şuydu; don Juan omzumu sıvazladığında dönünce onu her zamanki gibi hâki pantolonu ve tişörtü, sandalları ve hasır şapkası ile gördüğümü düşünmüştüm. Giysisine dikkatimi çektiği zaman dikkatimi odakladığımda ise takımının tamamı tüm ayrıntılarıyla belirivermişti, sanki onu düşüncelerimle ben yaratmıştım. Şaşkınlığının asıl yükünü omuzlayan ise ağzımdı. Tamamen istem dışı bir şekilde açılmıştı. Don Juan hafifçe çeneme dokundu, onu kapamama yardım ediyor gibiydi.

"Kesinlikle gıdığın ikinci bir çene oluşturuyor," dedi ve kesik kesik güldü.

130

Bir şapkası olmadığını ve kısa ak saçlarının sağa yatırılmış olduğunu o zaman farkettim. Meksikalı yaşlı bir centilmene, kusursuz giyinmiş bir şehiriye benziyordu.

Onu orada bulmuş olmanın sinirlerimi yıprattığını ve oturmam gerektiğini söyledim. Çok anlayışlıydı ve yakındaki bir parka gitmeyi önerdi.

Sessizce birkaç blok yürüdüktan sonra Plaza Gari-baldi'ye, müzisyenlerin hizmetlerini sattığı bir tür 'müzisyenlere iş bulma merkezi'ne ulaştık.

İzleyici ve turist kalabalığına karışarak parkta dolaştık. Bir süre sonra durdu, bir duvara yaslandı ve pantolonunun paçalarını biraz yukarı kaldırdı; kahverengi bir çift çorap giymişti. Bu gizemli görünümünün anlamını sordum. Duraksamadan yanıtladı; günün ilerleyen saatlerinde anlayacağım nedenlerle böyle giyinmek zorundaydı.

Don Juan'ı takım elbiseyle görmek o kadar doğadı-şıydı ki heyecanımı denetleyemiyordum. Birkaç aydır onu görmemiştim ve onunla konuşmayı her şeyden daha çok istiyordum. Ama nedense ortam yanıltıcı ve ilgimi

toplayamıyordum. Don Juan gerginliğini hissetmiş olmalı ki La Alameda'ya, bir kaç blok uzaktaki daha sessiz bir parka gitmeyi önerdi.

Parkta pek insan yoktu ve boş bir bank bulmakta zorluk çekmedik. Oturduk. Gerginliğimin yerine bir rahatsızlık duygusu çökmüştü. Don Juan'a bakmaya cesaret edemiyordum.

Uzun, sinir bozucu bir suskunluk içindeydik; yüzüne bakmadan içsel sesin beni onu aramaya ittiğini, evinde tanık olduğum şaşırtıcı olayların yaşamımı derinden etkilediğini ve bunlar hakkında konuşmam gerektiğini belirttim.

131

Eliyle bir sabırsızlık jesti yaptı ve politikasının, geçmiş olaylara asla takılmamak olduğunu söyledi.

"Şimdi önemli olan, tavsiyelerimi yerine getirmiş olman," dedi. "Günlük yaşamını bir mücadele alanı olarak ele aldın ve yeterli kişisel güç depoladın. Bunun kanıtı, beni bulman gereken noktada hiçbir güçlük çekmeden bulmuş olman; bu su götürmez bir gerçek."

"Bu başarının bana ait olduğundan çok şüpheliyim," dedim.

"Seni bekliyordum, sen de geldin," dedi. "Bütün bildiğim bu; bir savaşçının bilmek istemesi gereken şey bu."

"Seni bulduğuma göre şimdi ne olacak?" diye sordum.

"Her şeyden önce," dedi, "mantığının ikilemlerini tartışmayacağız; bu deneyimler başka bir zaman ve ortama ait. Tam olarak söylemek gerekirse onlar yalnızca sonsuz bir merdivenin basamakları; onların üzerinde durmak, şimdi olanın önemini yok etmek demektir. Bir savaşçı bunu yapamaz."

Dayanılmaz bir şikayet etme isteği duydum. Bunun nedeni başıma gelenlerden gücenmem değildi, ama teselli ve şefkat istiyordum. Don Juan ruh halimi biliyor gibiydi ve sanki bu duygularımı ona anlatmışım gibi konuştu.

"Kişi ancak bir savaşçı olarak bilginin yolunda kalabilir," dedi. "Bir savaşçı ne şikayet edebilir, ne de herhangi bir şeyi reddedebilir. Yaşamı sonsuz bir mücadeledir ve mücadelelerin iyi ya da kötü olması söz konusu değildir. Mücadele, yalnızca mücadeledir."

Ses tonu sert ve kasvetliydi, ama gülümseyişi sıcak ve dostçaydı.

"Şimdi burada olduğuna göre, yapacağımız şey bir

132

kehanet beklemek," dedi.

"Ne tür bir kehanet?" diye sordum.

"Gücünün tek başına ayakta kalıp kalamayacağını bilmemiz gerekli," dedi. "Son defasında çok acıklı bir tükeniş yaşadı; ama bu defa kişisel yaşam koşulların, büyücülerin açıklamasını kaldırabilmen için gerekli tüm şeyleri sağlamış görünüyor -en azından yüzeysel olarak."

"Bana onu anlatma olasılığın var mı?" diye sordum.

"Kişisel gücüne bağlı," dedi. "Savaşçıların tüm yaptıklarında ve yapmadıklarında olduğu gibi, önemli olan tek şey kişisel güçtür. Söylemeliyim ki, şimdiye dek çok iyi gittin."

Bir anlık suskunluktan sonra, sanki konuyu değiştirmek ister gibi ayağa kalkarak elbisesini işaret etti.

"Bunu senin için giydim," dedi gizemli bir tonda. "Bu giysi benim için bir meydan okuma. Ne kadar iyi görüldüğüme bir bak! Ne kadar rahatım! Ne dersin?"

Don Juan takım elbiseyle gerçekten mükemmel görünüyordu. Bir karşılaştırma yapmak gerekirse bulabildiğim tek örnek, dedemin ağır İngiliz takım elbisesiydi. Bu takımı giydiğinde bana daima yapay görünmüştü. Bunun aksine don Juan, çok rahattı.

"Bir takım içinde doğal görünmek sence benim için kolay mı?" diye sordu don Juan.

Ne söyleyeceğimi bilmiyordum. Yine de, görünümü ve davranışlarına bakılırsa, bu iş onun için dünyanın en kolay işiydi.

"Bir takım elbise giymek benim için bir meydan okuma," dedi. "Senin için sandal ve panço giymek ne kadar zorsa, bu da benim için o kadar zor. Ama sen hiçbir zaman bunu bir meydan okuma olarak ele almadın. Benim durumum farklı; ben bir kızıldırılıyım."

133

Birbirimize baktık. Sessiz bir soru sorar gibi kaşlarını kaldırdı, sanki düşüncemi söylememi istiyordu.

"Sıradan bir insan ile savaşçı arasındaki temel fark," diye devam etti, "bir savaşçının her şeyi bir meydan okuma olarak ele almasıdır. Sıradan insan ise her şeyi ya bir kutsama, ya da bir lanet olarak görür. Bugün burada olduğun gerçeği, terazinin dengesini savaşçının yolu lehine bozduğunu gösteriyor."

Bakışları beni gerginleştirmişti. Ayağa kalkıp yürümeye çalıştım, ama beni durdurdu.

"İşimizi bitirene dek burada sabırla oturacaksın," dedi emredencesine. "Bir kehanet bekliyoruz; onsuz devam edemeyiz. Tıpkı Genaro'yu o gün çölde bulmuş olmanın yeterli olmadığı gibi, beni bulmuş olman yeterli değil. Gücün kendini toparlayıp bir işaret vermek için." "Ne istediğini anlamıyorum," dedim. "Bu parkta dolaşan bir şey gördüm," dedi. "Ally miydi?" diye sordum.

"Hayır, değildi. Bu nedenle oturmalı ve gücünün ne tür bir kehanet hazırladığını bulmalıyız."

Sonra, günlük yaşamımda ve insanlarla ilişkilerimde o ve don Genaro'nun verdiği öğütleri nasıl uyguladığımı ayrıntılarıyla açıklamamı istedi. Biraz utandım. Kişisel ilişkilerimin özel olmadığını, çünkü o ve don Genaro'nun bana verdiği bir tür büyücülük görevini içerdiklerini söyleyerek beni rahatlatmıştı. Şakayla karışık, bu büyücülük görevi yüzünden yaşamımın mah-volduğunu belirttim ve günlük yaşamımı düzenlemede karşılaştığım zorlukları sıraladım.

Uzun süre konuştum. Don Juan açıklamalarıma öyle gülüyordu ki, sonunda gözlerinden yaş geldi. Kalçalarına tekrar tekrar vurdu; daha önce yüzlerce kez yaptığı bu devinimi takım elbisesiyle yaptığında kesinlikle

134

garip görünüyordu. Endişeyle doluydum ve bunu dile getirme zorunluluğu hissettim.

"Elbisen, beni daha önce yaptığın her şeyden daha çok korkutuyor."

"Alışırısın," dedi. "Bir savaşçı akışkan olmalı ve çevresindeki dünyaya uyum göstermelidir. Bu ister mantığın, ister iradenin dünyası olsun."

"Bu sürecin en tehlikeli yönü, savaşçının bir dünyadan diğerine her kayışında, aslında dünyanın her ikisi de olmadığını ayırdına varmasıdır. Bana, bu kritik kayışı başarmanın tek yolunun, kişinin inanıyormuş gibi davranması olduğu anlatılmıştı. Başka bir deyişle savaşçının sırrı, inanmadan inanmasıdır. Ama elbette ki savaşçı inandığını söyleyiverip gerisini boşveremez. Bu çok kolay olurdu. Yalnızca inanmak, onu kendi konumunu incelemekten alıkoyardı. Savaşçı inanmak durumunda olduğunda bunu bir tercih, en derinden gelen tercihinin bir ifadesi olarak yapar. Bir savaşçı inanmaz, inanmak zorundadır,"

Defterime not alırken birkaç saniye için bana baktı. Sessizdim. Farkı kavradığımı söyleyemezdim, ama tartışıp soru sormak istemiyordum. Sözlerini düşünmek istiyordum, ama çevreme baktığımda aklım karışıyordu. Ardımızdaki caddede korna çalıp duran otomobil ve otobüslerden oluşan uzun bir kuyruk vardı. Parkın köşesinde, 15-20 metre ileride, yedi-sekiz kişilik bir grup vardı. Çimenlerde hareketsiz yatan bir adamı çevreleyen bu insanlardan üçü açık gri üniformalı polislerdi. Adam sızmış gibiydi, belki de ciddi bir hastalığı vardı. Don Juan'a baktım. O da adama bakıyordu. Dediklerini anlayamadığımı belirterek, "artık soru sormak istemiyorum," dedim. "Ama sormadığımda da anlayamıyorum. Soru sormamak benim için çok anor-

135

mal bir durum."

"Lütfen her anlamda normal ol," dedi ciddiymiş gibi yaparak.

inanmak ve inanmak zorunda olmak arasındaki farkı anlamadığımı söyledim. Bana göre ikisi de aynı şeydi. Bu iki kavramın birbirinden farklı olduğunu düşünmek olanaksızdı.

"Bana arkadaşın ve kedileri hakkında anlattıklarını hatırladın mı?" diye sordu ilgisizce.

Gökyüzüne baktı ve banka iyice yaslandı, ayaklarını geriye. Ellerini başının arkasına koyarak tüm vücut kaslarını kasti. Her zaman olduğu gibi, kemikleri gürültüyle çıtırdadı.

Hatırlattığı öyküyü ona ben anlatmıştım; bir arkadaşım, çamaşırhanenin birindeki kurutucu içinde ölmek üzere olan iki kedi yavrusu bulmuştu. Onları yaşama döndürmüş ve o kadar özenli besleyip bakmıştı ki kediler dev gibi oldular; biri siyah, biri kızılımsı iki koca kedi.

Arkadaşım iki yıl sonra evini satmıştı. Kedileri yanında götüremezdi, onlara başka bir ev de bulamamıştı. Bu şartlar altında yapabileceği tek şey, onları bir hayvan hastanesine götürmek ve acı çekmeden ölmelerini sağlamak.

Kedileri götürmesine yardımcı oldum. Bir arabaya hiç girmemişlerdi, arkadaşım onları sakinleştirmeye çalışıyordu. Onu tırmalayıp ısırıyorlardı, özellikle de adı Max olan kızılımsı kedi. Hastaneye ulaştığımızda önce siyah kediyi aldı; onu kollarında taşıyarak ve tek bir söz bile söylemeden arabadan çıktı. Kedi onunla oynuyor, hastane girişindeki cam kapı açılırken yüzünü yalıyordu.

136

Max'e baktım, arkada oturuyordu. Başımın hareketi onu korkutmuş olmalıydı ki, sürücü koltuğunun altına daldı. Koltuğu arkaya yatırdım, elimi uzatmak istemiyordum çünkü ısırıp tırmalayabilirdi. Kedi, arabanın zemininde tam bir depresyona girmişti. Çok heyecanlı görünüyordu, hızla soluyordu. Bana baktı; gözlerimiz buluştu ve içimi karşı konulmaz bir duygu kapladı. Bir şey bedenimi esir almıştı; bir tür endişe, keder, ya da belki de olanların bir parçası olmanın verdiği utanç.

Max'e bunun arkadaşımın kararı olduğunu, benim yalnızca ona yardım ettiğimi açıklama ihtiyacı duydum. Kedi, sözlerimi anlıyor gibi yüzüme bakıyordu.

Arkadaşımın gelip gelmediğine baktım. Cam kapının ardından onu görebiliyordum, resepsiyonistle konuşuyordu. Bedenimde garip bir sarsıntı hissettim ve hızla kapıyı açtım.

"Koş Max, koş!" diye bağırdım kediye. Max arabadan fırladı, ilk kez gerçek bir kedi gibi bedeni yere yakın koşuyordu. Caddenin karşısı boştu; park etmiş hiçbir araba yoktu ve Max'i su yolu boyunca koşarken görebiliyordum. Büyük bir bulvarın köşesine ulaştıktan sonra kanallardan birine dalarak kanalizasyona girdi. Arkadaşım arabaya döndüğünde Max'in gittiğini söyledim. Tek bir söz söylemeden oradan ayrıldık.

Sonraki aylarda bu olay benim için bir simge olmuştu. Max'in arabadan fırlamadan önceki bakışlarına hayran olmuş, belki de gözlerinde garip bir ışıltı görmüştüm. İnancıma göre o iğdiş edilmiş, şişko ve işe yaramaz hayvan bir an için gerçek bir kedi olmuştu.

Don Juan'a, Max caddede koşup kanalizasyona daldığı sırada 'kedi ruhunun' kusursuz olduğunu ve belki de 'kediliği'nin başka hiçbir zaman böylesine belirgin

137

olmadığını anlatmıştım. Bu olayın üzerimdeki etkisi çok büyüktü.

Öyküyü tüm dostlarıma anlatmıştım; ne kadar çok anlatırsam kediyle o denli özdeşleşiyor, daha çok keyif alıyordum.

Max gibi olduğumu düşünüyordum; birçok yönden onun gibi evcilleştirilmiş ve hantaldım. Ama insan ruhunun tüm varlığını ele geçireceği o anı -tıpkı 'kedi' ruhunun Max'm şişko ve işe yaramaz bedenini ele geçirdiği gibi- yaşamak olasıydı.

Don Juan öyküyü sevmiş ve üzerinde çeşitli yorumlar yapmıştı. İnsan ruhunu egemen kılmanın o kadar zor olmadığını söylemişti; ancak bu egemenliği sürdürmek yalnızca bir savaşçının yapabileceği bir işti.

"Hatırladım, ne olacak ki?" diye sordum.

"Tıpkı Max gibi sen de şansını denediğine inandığını söylemiştin," dedi.

"Buna inanıyorum."

"Anlatmak istediğim şu; bir savaşçı olarak yalnızca buna inanıp kendini bırakamazsın. Konu Max olduğunda inanmak zorunda olmak; kaçışının yararsız bir feveran olması olasılığını da kabullenmek demektir. Kanalizasyona dalar dalmaz ölmüş olabilir. Boğulmuş, açlıktan ölmüş ya da farelere yem olmuş da olabilir. Savaşçı tüm bu olasılıkları gözönünde bulundurduktan sonra, derinden gelen tercihi inanmayı seçer.

"Bir savaşçı olarak Max'in başardığına, sırf kaçmakla kalmayıp gücünü koruduğuna inanmalısın. Buna inanmak zorundasın. Diyelim ki, bu inanç olmazsa sen bir hiçsin."

138

Anlamıştım. Max yumuşak ve lüks bir hayat sürmüştü, hep şımartılmıştı. Ama bu dezavantajına rağmen kurtulduğuna inanmayı seçmiştim.

"İnanmak bir kolandır," diye devam etti don Juan. "İnanmak zorunda olmak başka bir şey. Örneğimizde güç sana muazzam bir ders vermişti, ama sen yalnızca bir kısmını kullanmayı tercih ettin. Ama inanmak zorundaysan, tüm olayı kullanmalısın." "Demek istediğini anlıyorum," dedim. Aklım berraklaşmıştı, sözlerini hiç çaba göstermeden kavrayabildiğimi düşündüm.

"Korkarım hâlâ anlamıyorsun," dedi kısık bir sesle. Bir süre bakiştık. "Ya diğer kedi?" diye sordu.

"Ha? Diğer kedi?" diye elimde olmadan soruyu tekrarlardım.

Onu unutmıştım. Simgem Max'i merkez almıştı. Diğer kedinin benim için hiçbir önemi yoktu.

Düşüncemi dile getirdiğimde "Ama o da önemli!" diye haykırdı don Juan. "İnanmak zorunda olmak, diğer kediyi de hesaba katman anlamına gelir. Onu ölümüne götüren elleri neşeyle yalayan o kediyi. O, ölümüne güvenerek gitmişti.

"Max gibi olduğunu düşünüyorsun, bu nedenle diğerini unutmuşsun. Adını bile bilmiyorsun. İnanmak zorunda olmak her şeyi gözönüne alman gerektiği anlamına gelir ve Max gibi olduğuna karar vermeden önce, diğer gibi de olabileceğini hesaba katmalısın; yaşamını kurtarmak için koşup şansını denemek yerine ölümüne neşeyle, kararlarına güvenerek gidiyor olabilirsin."

Sözlerinde şaşırtıcı bir hüznü vardı, belki de benim hüznümdü bu. Uzun süre sessiz kaldı. Diğer kedi gibi olabileceğim aklımın ucundan bile geçmemişti. Bu dü-

139

şünce çok acı vericiydi.

Hafif bir gürültü ve boğuk insan sesleri, birden beni ruhsal değerlendirmelerimin dışına itti. Polisler, çimende yatan adamın çevresine birikmiş insanları dağıtıyordu. Birisi, bir ceket dürüp adamın başının altına yerleştirmişti. Adam caddeye paralel olarak yatıyordu, yüzü doğuya dönüktü. Oturduğum yerden gözlerini açık olduğunu dahi görebiliyordum.

Don Juan iç çekti.

"Ne harika bir gün," dedi gökyüzüne bakarak.

"Mexico City'i seviyorum," dedim.

"Neden?"

"Sisten nefret ederim."

Bana hak veriyormuş gibi başını salladı.

"Seninle çölde ya da dağlarda olmayı yeğlerim," dedim.

"Senin yerinde olsaydım bunu asla söylemezdim." "Kötü bir şey demek istememiştin, don Juan." "Bunu ikimiz de biliyoruz. Ama önemli olan ne demek istediğin değil. Bir savaşçı ya da sıradan biri başka bir yerde olmayı dileyemez; savaşçının nedeni meydan okuyarak yaşaması, sıradan insanın nedeni ise ölümün onu nerede bulacağını bilmemesidir.

"Çimenlerde yatan şu adama bak. Sence nesi var?" "Ya sızmış, ya da hasta," dedim. "Ölüyor!" dedi don Juan kendinden emin bir ses tonuyla. "Buraya oturduğumuzda, ölümünü çevresinde dolanırken gördüm. Kalkmamam bu yüzden söyledim; ister yağmur yağsın isterse güneş açsın, sonuna kadar burada oturmalısın. Beklediğimiz kehanet bu işte. Şu anda akşam vakti, güneş batmak üzere. Bu senin güç zamanın. Bak! O adam yalnızca bizim için orada." Oturduğumuz yerden adamı çok rahat görebildiği-

140

mize dikkat çekti. Meraklı izleyiciler adamın diğer yanında yarım bir daire oluşturmuşlardı, sanki bizim olduğumuz tarafta durup görüşümüzü engellemek istemiyor gibiydiler.

Otların üzerinde yatan adamın görüntüsü benim için rahatsız edici bir hal almıştı. Zayıf, esmer bir gençti. Siyah saçları kısa ve kıvrıkcıktı. Gömleğinin düğmeleri açıktı, göğsü görünüyordu. Üzerinde, dirseklerinde delikler olan turuncu bir süeter vardı. Solukluktan ne renk oldukları anlaşılmayan ayakkabılarının bağları çözülmüştü. Kaskatıydı. Nefes alıp alamadığını anlaya-mıyordum. Acaba don Juan'm iddia ettiği gibi ölüyor muydu? Yoksa don Juan, bu olayı yalnızca bir sonuç çıkarmak için mi kullanıyordu? Onunla olan geçmiş deneyimlerimden şu sonucu çıkarmıştım: Nedense çevredeki her şeyi kendi gizemli düzenine uyduruyordu.

Uzun bir suskunluktan sonra ona döndüm; gözleri kapalıydı. Onları açmadan konuşmaya başladı.

"Bu adam ölmek üzere," dedi. "Ama buna inanmıyorsun, değil mi?" Gözlerini af ti ve bana baktı. Bakışları o kadar deliciydi ki sersemledim. "Hayır, inanmıyorum," dedim.

Gerçekten, tüm bunların çok kolay olduğuna inanıyordum. Parka oturmaya gelmiştik ve sanki her şey önceden planlanmış gibi, orada bir adam ölüyordu.

Şüphelerimi dinledikten sonra, "Dünya kendini kendine göre düzenler," dedi don Juan. "Bu bir planlama değil. Bu bir kehanet, bir güç eylemi.

"Mantık tarafından desteklenen dünya tüm bunları, daha önemli şeylere giderken yolda bir an için durup izleyebileceğimiz bir olaya dönüştürür. Bu konuda söyleyebileceğimiz tek şey, belki de sarhoş bir adamın parktaki çimenlerde yatıyor olmasıdır.

141

"İrade tarafından desteklenen dünya, bunu görebileceğimiz bir güç eylemi haline getirir. Adamın çevresinde dönen ölümü, pençelerini onun aydınlık liflerine geçirirken görebiliriz. Aydınlık ipliklerin gerginliklerini yitirmesini ve tek tek yokoluşunu da.

"Bunlar, biz aydınlık varlıklara sunulan olasılıklardır. Sen arada bir yerlerdesin, hâlâ her şeyi mantık başlığı altında toplamak istiyorsun. Ama kişisel gücünün bir kehanet ortaya çıkardığı gerçeğini nasıl reddedebilirsin ki? Seni beklediğim yerde beni bulduktan sonra -yalnızca bana yürüyerek, düşünmeden, planlamadan, ya da mantığını özellikle çalıştırmadan buldun beni- bu parka geldik. Ve bir kehanet beklemek için oturduktan sonra o adamı farkettilik, herbirimiz kendi tarzıyla; sen mantığınla, ben irademle.

"O ölen adam, gücün daima savaşçı için erişilebilir kıldığı bir santimetreküplük şanslardan biridir. Savaşçının sanatı, onu koparmak için yıllar boyu akışkan olmaktır. Ben onu kopardım, ya sen?"

Yanıt veremedim. İçimdeki devasa bir boşluğun farkına vardım ve bir an için bahsettiği iki dünyayı her nasılsa kavradım.

"Ne enfes bir kehanet bu!" diye devam etti. "Ve hepsi senin için. Güç sana, inanma zorunluluğunda ölümün olmazsa olmaz bir unsur olduğunu gösteriyor. Ölümü algılamadan, her şey sıradan ve önemsizdir. Dünyanın kavranamaz bir gizem olmasının tek nedeni, ölümün bize yaklaşıyor olmasıdır. Güç sana bunu gösterdi. Benim yaptığım tek şey, yönün açıklığa kavuşması için kehanetin ayrıntılarını toplamak. Ama bunu yaparken sana başka bir şeyi de gösterdim; bugün sana söylediğim her şey inanmak zorunda olduğu şeyler, çünkü ruhumun tercihi bu."

Bir süre gözgöze geldik.

"Bana okuduğun bir şiiri hatırlıyorum," dedi gözlerini yana çevirerek. "Paris'te ölmeye yemin eden bir adam hakkındaydı. Nasıldı?"

Bahsettiği, Cesar Vallejo'nun 'Beyaz Taş Üzerindeki Siyah Taş' adlı şiiriydi. İsteği üzerine don Juan'a ilk iki dördlülüğü sayısız kez okumuştum.

Paris'te yağmur yağarken öleceğim, zaten hatırladığım bir günde. Paris'te öleceğim -ve kaçmıyorum-belki sonbaharda bir Perşembe günü, bugün olduğu gibi.

Perşembe olacak, çünkü bugün,
bu satırları yazdığım Perşembe'de
kemiklerim dönüşü hissediyor,
ve tüm yolum boyunca asla bugün olduğu kadar
kendimi yalnız görmemişim.

Şiir benim için anlatılamaz bir melankoliyi özetliyordu.

Don Juan, ölen adamın ölüm yeri olarak Mexico City'i seçmesine yetecek kadar kişisel güce sahip olduğuna inanmak zorunda olduğunu söyledi.

"Yine iki kedinin öyküsüne döndük," dedi. "Max'in ona yaklaşan ne olduğunu farketmesine ve tıpkı orada yatan adam gibi, en azından ölüm yerini seçmesine yetecek kadar gücü olduğuna inanmak zorundayız. Ama

bir de diğerkedi var, tıpkı diğersanlar gibi. Ölümleri onları yalnız ve habersizlerken, çirkin, anlamsız bir odanın duvar ve tavanına bakarlarken saracak.

"Öte yandan bu adam hep yaşadığı yerde ölüyor, sokaklarda. Şu üç polis onun onur gardiyanları. Ve solup

142

143

şeyin ayırdmda olmalıdır.

"Elbisem ve tüm bu eşyalar önemli. Çünkü yaşamdaki durumumu, daha doğru bir deyişle bütünlüğümün iki parçasından birinin durumunu temsil ediyorlar. Bu tartışma uzun süredir yapılmayı bekliyordu. Zamanının geldiğini hissediyorum. Ama doğru yapılmalı, yoksa asla bir anlamı olmaz. Elbisemin sana ilk ipucunu vermesini istemiştım. Sanırım amacıma ulaştım. Şimdi konuşma zamanı, çünkü bu konu sözkonusu olduğunda konuşmadan tam bir kavrayışa ulaşamayız." . j

"Konu ne, don Juan?" ;

"Kişinin bütünlüğü," dedi.

Birdenbire ayağa kalktı ve beni, caddedeki büyük bir otelin lokantasına götürdü. Hiç de dostça davran- ; mayan bir bayan garson, bize lokantanın arka köşesi içine gizlenmiş bir masaya götürdü. Elbette ki tercih edilen masalar, cam kenarmdakilerdi.

Don Juan'a, kadının bana Arizona'da girdiğimiz bir lokantadaki başka bir garson kadını hatırlattığını söyledim. Kadın bize menüyü vermeden önce yeterli paramız olup olmadığını sormuştu.

"Bu zavallı kadını suçlamıyorum," dedi don Juan, sanki durumunu anlıyordu. "O da diğeri gibi Meksikalılar'dan korkuyor."

Hafifçe güldü. Yan masalardaki birkaç kişi başlarını çevirip bize baktılar.

Don Juan; garsonun bilmeden ya da istememesine rağmen bize en iyi yeri verdiğini söyledi. Bu masada rahatça konuşabildik, ben de istediğim gibi yazabildim.

Erkek bir garson aniden yanımda beliriverdiğinde bloknotumu henüz çıkarıp masaya koymuştım. Onun da keyfi pek yerinde değil gibiydi. Meydan okur gibi

146

yüzümüze bakıyordu.

Don Juan istediklerini ayrıntılarıyla sipariş etmeye başladı. Menüye bakmadan sipariş veriyor, sanki orada yazanları biliyordu. Ben ise gafil avlanmıştım; garson o kadar ani belirmişti ki, menüyü okumaya vaktim olmamıştı, aynısından istediğimi söyledim.

Don Juan kulağıma fısıldadı; "iddiaya girerim sipariş ettiklerim burada yoktur."

Kol ve bacaklarını gerdi ve rahat olmamı söyledi, çünkü yemeğin hazırlanması sonsuza dek sürebilirdi.

"Çok şiddetli bir dönüm noktasımdasım," dedi. "Belki de sonuncu ve anlaşılması en zor olanında. Bugün sana ; açıklayacaklarımdan bazıları büyük olasılıkla asla anlaşılmayacak. Ama zaten anlaşılmaları gerekmiyor. Bu nedenle utanmana ve cesaretinin kırılmasına gerek yok. Büyü dünyasına katıldığımızda hepimiz aptal ya-" ratıklarızdır ve ona katılmak, değişeceğimizi asla garanti etmez. Bazılarımız sonuna dek aptal kalırız."

Aptalların arasına kendini de katması hoşuma gidiyordu. Bunu nazikliğinden değil öğretsel bir araç niyetine söylediğini biliyordum.

"Sana söyleyeceklerimden bir anlam çıkaramazsan üzülme," diye devam etti. "Huyunu göz önüne alırsak, korkarım anlamak için kafanı duvarlara vurabilirsin. Bunu yapma! Söyleyeceklerimin amacı yalnızca bir yöne işaret etmek."

Aniden endişeye kapıldım. Don Juan'm öğütleri beni sonsuz bir kurgulamaya itmişti. Başka durumlarda da beni aşağı yukarı aynı şekilde uyarmıştı ve bunu her yapışında, beni uyardığı şey yıkıcı bir konu çıkmıştı.

"Böyle konuşman beni çok gerginleştiriyor," dedim. "Biliyorum," diye sakince karşılık verdi. "Niyetim tetikte olmanı sağlamak. Dikkatine, pür dikkat kesilme-

147

ne ihtiyacım var."

Sustu ve bana baktı. İstemedenden sinirlice güldüm. Durumun çarpıcı olasılıklarını olabildiğince çoğalttığını biliyordum.

"Tüm bunları seni etkilemek için söylemiyorum," dedi düşüncelerimi okumuşçasma. "Yalnızca doğru düzenlemeleri yapmak için sana zaman tanıyorum."

O sırada garson masamıza geldi ve istediklerimizin lokantada olmadığını söyledi. Don Juan yüksek sesle gülerek tortula (Meksika omleti) ve bezelye istedi. Garson küçümseyerek güldü ve bunların da bulunmadığını söyleyerek biftek veya tavuk yememizi önerdi. Çorbada karar kıldık.

Sessizlik içinde çorbalarımızı içtik. Pek hoşuma gitmemişti ve bitiremedim, ama don Juan kâsesini silip süpürdü.

"Takım elbise giymemin amacı," dedi aniden. "Sana bir şey anlatmak. Zaten bildiğin, ama etkili olması için açığa kavuşturulması gereken bir şey. Şimdiye dek bekledim çünkü Genaro'nun hissettiklerine göre bilgi yolunu tutmaya istekli olman yeterli değil. Bu bilgiye layık olman için çabalarının da kusursuz olması gerekli. İyi iş gördün. Şimdi sana büyüçülerin açıklamasını anlatacağım."

Tekrar sustu, yanaklarını ovdu ve ağzının içindeki diliyle oynadı, sanki dişlerini hissediyordu.

"Sana tonal ve nagual'ı anlatacağım," diyerek delici bir bakış fırlattı.

Birlikteliğimizin başından beri onun ağzından ilk kez bu iki terimi duyuyordum. Orta Meksika kültürlerine dair antropolojik literatür sayesinde onlara yabancı değildim. Varsayıma göre 'tonal' (toh-na'hl okunur) genellikle hayvan olan ve bir bebeğin doğumda ka-

148

zanarak, yaşamının sonuna dek içten bağlarla bağlandığı bir tür koruyucu ruhtu. 'NaguaF' (nah-wa'hl okunur) ise büyücülerin şeklini alabildikleri hayvanın adı, ya da bu değişimi yapan büyücüye verilen addı.

"Bu benim tonaVım," dedi don Juan, elleriyle göğsünü ovuşturuyordu.

"Elbisen mi?"

"Hayır. Ben."

Göğsüne, kalçalarına ve kaburgalarının yanına vurdu.

"Tüm bunlar benim tonaVvca."

Her insanın iki yönü, iki ayrı varlığı, doğum anında işlevselleşen birbirine karşıt iki parçası olduğunu açıkladı; bífine 'tonal', diğerine 'naguaP' denirdi.

Bu iki kavram hakkında antropologların bildiklerini anlattım. Sözümü kesmedi ve konuşmama izin verdi.

Sonra, "onlar hakkında bildiğini düşündüğün ne varsa hepsi saçmalaktır," dedi. "Bu sözü, tonal ve nagu-al hakkında anlattıklarımın sana önceden anlatılmış olmasının olanaksız olduğu gerçeğine dayandırıyorum. Bir aptal bile onlar hakkında hiçbir şey bilmediğini bilir. Çünkü onları tanımak için bir büyücü olman gerekli, ama değilsin. Ya da onları bir büyücüyle konuşmuş olmalısın, ama konuşmadın. Bu nedenle geçmişte duyduğun her şeyi unut, çünkü bunlar tamamen saçmalık."

"Yalnızca bir yorumdu," dedim.

Komik bir devinimle kaşlarını kaldırdı ve "Yorumların geçersiz," dedi. "Bu sefer bütün dikkatine ihtiyacım var, çünkü sana tonal ve nagual'ı tanıştıracam. Büyücülerin bu bilgiye karşı özel ve emsalsiz bir ilgisi vardır. Tonal ve nagual'm, bilgi adamlarına özgü bir boyutta olduklarını söyleyebilirim. Senin durumunda bu,

149

sana öğrettiğim her şeyi kapayan kapaktır. Onlardan bahsetmek için şimdiye dek beklememin nedeni bu.

"Tonal, kişiyi koruyan bir hayvan değildir. Bunun yerine, bir hayvan olarak temsil edilebilecek bir koruyucu olduğunu söylemeyi yeğlerim. Ama bu önemli de-ğil."

Gülümsedi ve göz kırptı.

"Şimdi senin sözcüklerini kullanıyorum," dedi. ".Tonal, sosyal kişidir."

Güldü, sanırım bunun nedeni şaşkınlığımdı.

"Tonal bir koruyucudur ve bu koruyucu çoğu zaman bir gardiyana dönüşür."

El yordamıyla defterimi aradım. Dikkatimi sözlerinde toplamak istiyordum. Güldü ve sinirli hareketlerimi taklit etti.

"Tonal dünyayı düzenleyendir," diyerek devam etti. "Belki de onun anıtsal görevini anlatmanın en iyi yolu, omuzlarındaki sorumluluğun dünyanın kaosunu düzene sokmak olduğunu söylemektir. Büyücülerin yaptığı gibi, insan olarak bilip yaptığımız her şeyin tonal'ın işi olduğunu kavramak zorlama bir öğreti değildir.

"Örneğin şu anda, konuşmamızdan bir anlam çıkarmaya çalışan senin tonal'm; o olmadan yalnızca garip ses ve yüz hareketleri olurdu, sen de söylediklerimin hiç birini anlayamazdın.

"O zaman, tonal'm paha biçilemez bir şeyi, varlığımızı koruduğunu söyleyebiliriz. Bu nedenle, tonal'm doğal özelliği kurnaz olması ve kendi yaptıklarını kıskanmasıdır. Ve yaptıkları da şimdiye dek yaşamımızın en önemli parçasını oluşturduğuna göre, herbirimizin içinde er geç değişmesi, koruyucu olmaktan çıkıp gardiyan haline gelmesi şaşılabilecek bir şey değildir."

Durdu ve anlayıp anlamadığımı sordu. Otomatik

150

olarak olumlu anlamda başımı salladım. Kuşkucu bir tavırla gülümsedi.

"Bir koruyucu açık fikirli ve anlayışlıdır," dedi. "Öte yandan bir gardiyan; zorba, dar görüşlü ve genellikle de despottur. Öyleyse diyebilirim ki, hepimizin içindeki tonal, açık fikirli bir koruyucu olacağına, zavallı, despot bir gardiyana dönüşmüştür."

Açıklamasının seyrini kesinlikle izlemiyordum. Her sözcüğü duyup yazıyordum, ama yine de kendi içsel diyalogumda takılıp kalmış gibiydim.

"Anlattıklarını takip etmek benim için çok zor," dedim.

"Kendinle konuşmaktan vazgeçersen hiçbir münakaşa yaşamazsın," dedi kesin bir dille.

Bu sözleri beni uzun bir açıklamaya itti. Sonunda çenemi tuttum ve kendimi savunma konusundaki ısrarımdan dolayı özür diledim.

Gülümsedi ve davranışımın onu rahatsız etmediğini gösteren bir devinim yaptı.

"Tonal, olduğumuz her şeydir," diye devam etti. "Sen söyle! Bir kelime ile adlandırdığımız her şey tonal'dır. Ve tonal kendi yaptıklarından oluştuğuna göre, her şey doğal olarak onun egemenliği altındadır."

'Tonal'm sosyal kişi olduğunu söylediğini hatırlattım; bu terimi toplumsallaşma sürecinin sonunda ortaya çıkan insanı tanımlamak için kullandığımı ona geçmişte söylemiştim. Bu ürün 'tonal' ise, söylediği gibi her şey olamazdı, çünkü çevremizdeki dünya toplumsallaşmanın bir ürünü değildi.

Don Juan, bu sözlerimin onu hiç bağlamadığını ve uzun zaman önce bizden bağımsız bir dünya olmadığını, 'dünya' olarak bildiğimiz şeyin yalnızca imgeleyip kabullenmeyi öğrendiğimiz bir tanım olduğunu söyledi-

151

đini hatırlattı.

"Tonal, bildiğimiz her şeydir," dedi. "Sanırım sırf bu, tonal'm ne kadar güçlü bir şey olduğunu kanıtlar."

Bir süre sustu. Benden yorum ya da soru beklediği açıktı. Ama aklıma hiçbir şey gelmiyordu. Yine de kendimi bir soru yöneltmeye zorunlu hissettim ve uygun bir tane bulmaya abalđım. Başaramadım. Konuşmanın başında verdiği öğütlerin belki de sorgulamamı engelleyici bir amaç taşıdığını hissettim. Garip bir uyuşukluk duyuyordum. Düşüncelerime yoğunlaşıp onları düzenleyemiyordum. Aslında en ufak bir şüphe duymadan düşünme yetimin yok olduğunu hissediyor ve biliyordum, ama bu bilince düşünmeden ulaşmıştım, sanki bu olasıymış gibi.

Don Juan'a baktım. Bedenimin orta kısmına bakıyordu. Gözlerini kaldırır kaldırmaz akıl berraklığım geri geldi.

"Tonal, bildiğimiz her şeydir," diye yavaşça tekrarladı. "Ve bu yalnızca bireyler olarak bizi değil, dünyamızdaki her şeyi kapsar. Denilebilir ki tonal, göze çarpan her şeydir.

"Doğum anından başlayarak onu hazırlamaya başlarız. Havayı ilk solumamızda, aynı zamanda tonal'a güç vermek için nefes alışız. Yani bir insanın tonal'ımın sıkıca doğumuna bağlandığını söylemek yanlış olmaz.

"Bunu unutmamalısın. Tüm bunları kavraman çok önemli. Tonal doğumda başlar ve ölümde biter."

Belirttiklerini özetlemek istiyordum. Konuşmamızın dikkat çeken noktalarını tekrarlamasını istemek için ağzımı açtım, ama şaşkınlık içinde, sözlerimi dile getiremediğimi farkettim. Çok ilginç bir yetersizlik yaşıyordum, sözlerim ağırlaşmıştı ve bu duygu üzerinde hiç bir denetim kuramıyordum.

152

Konuşamadığımı işaret etmek için don Juan'a baktım. Karın bölgeye bakıyordu.

Gözlerini kaldırdı ve nasıl hissettiğimi sordu. O anda, fişim çekilmiş gibi ağzımdan sözcükler dökölüverdi. Konuşamama ve düşünememe gibi tuhaf bir duygu yaşadığımı, ama düşüncelerimin yine de çok berrak olduğunu söyledim.

"Düşüncelerin çok mu berraktı?" diye sordu.

Berraklığın düşüncelerimle değil, dünyaya dair algımla ilgili olduğunu o anda farkettim.

"Bana bir şey mi yapıyorsun, don Juan?"

"Yorumlarının gereksiz olduğuna seni ikna etmeye çalışıyorum," dedi ve güldü.

"Yani soru sormamı istemiyor musun?"

"Yo, yo. İstediğini sor, ama ilginin duraksamasına izin verme."

Konunun boyutlarının ilgimi dağıttığını itiraf ettim.

Bir süre sustuktan sonra, "tonal'm her şey olduğunu söylemekle ne anlatmak istediğini hâlâ anlayamıyorum, don Juan," dedim.

"Tonal, dünyayı yapandır."

"Dünyanın yaratıcısı mı yani?" • <

Don Juan şakaklarını kaşıdı.

"Tonal'm dünyayı yapması, yalnızca ondan bahsedebilmek için söylenmiş bir sözdür. Hiçbir şey yaratıp değiştiremez, ama yine de dünyayı yapar çünkü onun işlevi yargılamak, değerlendirmek ve tanık olmaktır. Tonal'm dünyayı yaptığını söylüyorum, çünkü onu değerlendirmesi ve ona tanıklığı, tonal kurallarına göre olur. Çok garip ama tonal, hiçbir şey yaratmayan bir yaratıcıdır. Başka bir deyişle, tonal kurallar yaratır ve dünyayı bu kurallar ile kavrar. Yani bir anlamda dünyayı yaratır."*

153

Popüler bir şarkı mırıldandı; bir yandan da parmaklarını sandalyesinin kenarına vurarak ritm tutuyordu. Gözleri parıldıyordu; kıvılcımlar saçıyor gibiydiler. Başını sallayarak kıkırdadı.

"Beni izlemiyorsun," dedi gülererek.

"İzliyorum. Bir sorun yok," dedim ama sesim pek ikna edici ıkkmamıştı.

"Tonal bir adadır," diyerek devam etti. "Onu tanımlamanın en iyi yolu budur."

Elini masanın üstünde gezdirdi.

"Tonal'm bu masanın üzeri gibi olduğunu söyleyebiliriz. Bir ada. Ve bu adada her şeyimiz vardır. Aslında ada, dünyadır.

"Her birimiz için kişisel bir tonal ve herhangi bir anda, hepimiz için kolektif bir tonal vardır. Buna zamanların tonal'ı diyebiliriz."

Lokantadaki diğer masalara işaret etti. "Bak! Her masa aynı düzenlemeye sahip. Hepsinin üzerinde belirli nesneler var. Ancak yine de birbirlerinden farklılar; bazı masalarda daha çok insan var; her birinin üzerinde değişik yemekler, değişik tabaklar ve değişik bir atmosfer bulunuyor, ama bu lokantadaki tüm masaların çok

benzer olduklarını kabul etmeliyiz. Aynı şey tonal için de geçerlidir. Bizi birbirimize benzer yapan şeyin zamanların tonal'ı olduğunu söyleyebiliriz; aynen lokantadaki masaları benzer kıldığı gibi. Buna rağmen her bir masa bağımsız bir varlıktır, tıpkı her birimizin kişisel tonaVı gibi. Ama akılda tutulması gereken nokta şu; kendimiz ve dünyamız hakkında bildiğimiz her şey tonal'm adası üzerindedir. Anlayabiliyor musun?"

"Kendimiz ve dünyamız hakkında bildiğimiz her şey tonal ise, nagual nedir?"

154

"Nagual, hiçbir ilgi ve bilgimiz olmayan parçamızdır."

"Anlayamadım."

"Nagual öyle bir parçamızdır ki hiçbir tanımı yoktur -söz yok, isim yok, duygu yok, bilgi yok."

"Bu bir çelişki, don Juan. Görüşüme göre bir şey his-sedilemez, tanımlanamaz ya da isimlendirilemezse, varolamaz."

"Bu yalnızca senin görüşüne göre bir çelişki. Seni uyarmıştım, bunu anlamak için kafanı duvarlara vurma."

"Nagual'm akıl olduğunu söyleyebilir misin?"

"Hayır. Akıl masanın üstündeki nesnelerden biri, tonal'm bir parçası. Diyelim ki akıl, domates sosu."

Sos şişesini alarak önüme koydu.

"Nagual ruh mu?"

"Hayır. Ruh da masanın üstünde. Diyelim ki ruh, şu kültablası."

"İnsanların düşünceleri mi?"

"Hayır. Düşünceler de masada. Düşüncelerin kaşık-çatal takımı olduğunu varsayalım."

Bir çatal aldı ve sos ile kültablasının yanına koydu.

"Tanrının sevgisini kazanmak? Cennet?"

"O da değil. O söylediğin her neyse, tonal'm bir parçası. Diyelim ki o da mendil."

Anlattığım tanımlamak için fikir yürütmeye devam ettim: Saf zeka, can, enerji, yaşama gücü, ölümsüzlük, yaşam prensibi... Söylediğim her şeye karşılık olarak masadan bir şey alıp önüme sürdü, ta ki masadaki tüm nesneler bir yığın oluşturunca dek.

Çok eğlendiği belliydi. Başka bir olasılığı her söyleyişimde kıkırdıyor ve ellerini ovuşturuyordu.

"Nagual Ulu Varlık, Rahman, Tanrı mı?" diye sor-

155

dum.

"Hayır. Tanrı da masada. Diyelim ki Tanrı, masa örtüsü."

Önüme yığıldığı nesneleri içine koymak için masa örtüsünü çeker gibi şakacı bir hareket yaptı. "Ama, Tanrı'nın olmadığını mı söylüyorsun?" " Hayır, bunu söylemedim. Söylediğim tek şey nagu-al'va. Tanrı olmadığı, çünkü Tanrı hem kişisel tonal'ımı-zın, hem de zamanların tonal'mm içindeki bir nesnedir. Söylediğim gibi tonal, dünyayı oluşturduğunu düşündüğümüz her şeydir, elbette buna Tanrı da dahil. Tanrı'nın, zamanların tonal'ının bir parçası olmasından başka bir önemi yoktur."

"Benim anlayışına göre, don Juan, Tanrı her şeydir. Sence de öyle değil mi?"

"Hayır. Tanrı yalnızca düşünebileceğin her şeydir, bu nedenle gerçekte yalnızca adadaki nesnelerden biridir. Tanrıya irade ile tanık olunamaz, yalnızca ondan bahsedilebilir. Öte yandan nagual, savaşçının hizmetindedir. Ona tanık olunabilir, ama ondan bahsedilemez."

"Saydıklarımın hiçbirisi nagual değilse," dedim, "belki bana yerini söyleyebilirsin. O nerede?"

Don Juan bir süpürme devinimi yaparak masanın sınırlarının dışındaki alanı gösterdi. Eliyle havayı sıvazladı, sanki masanın kenarları dışındaki hayali bir yüzeyi temizliyordu.

"Nagual orada," dedi. "Orada, adayı çevreliyor. Nagual orada, gücün dolaştığı yerde."

"Doğduğumuz andan başlayarak iki parçamız olduğunu sezeriz. Doğum anında ve bundan sonra bir süre daha, benliğimizin tamamı nagual'dır. Sonra, işlevsel olabilmek için sahip olduğumuz şeyi tamamlayan baş-

156

I

ka bir şeye ihtiyacımız olduğunu sezeriz. Eksik olan to-naf dır ve bu bize, baştan itibaren bir eksiklik duygusu verir. Sonra tonal gelişmeye başlar ve işlevselliğimiz için en önemli şeye dönüşür, o kadar önemlidir ki nagu-al'ın ışığının geçmesini engeller ve onu boğar. Tüm benliğimizin tonal haline gelmesinden itibaren, doğumdan sonra bizi hiç bırakmayan ve bütünlüğümüzü sağlayacak bir başka parçamız daha olduğunu söyleyip duran o eski eksiklik duygusunu şiddetlendirmekten başka bir iş yapmayız.

"Tüm benliğimiz tonal olduktan sonra çiftler yaratmaya başlarız. İki yönümüz olduğunu sezeriz, ama onları temsil etmek için daima tonal'm malzemelerini kullanırız. İki parçamızın ruh ve beden olduğunu söyleriz. Akıl ve madde. Veya iyi ve kötü. Tanrı ve Şeytan. Ancak yalnızca adadaki şeyleri eşleştirdiğimizi asla farketmeyiz, bu iş tıpkı kahve ve çayı, ekmek ve pideyi ya da sos ve hardalı eşleştirmek gibidir. Biz garip hayvanlarız. Sürüklenip gider, çılgınlığımızın içindeyken de kesinlikle mantıklı olduğumuza inanırız."

Don Juan ayağa kalktı ve bir hatip gibi konuşmaya başladı. İşaret parmağını bana uzatarak başını titretti.

"İnsan iyi ya da kötü arasında hareket etmez," dedi neşeli, güzel bir tonda. Bir yandan da bir eline tuzluğu, diğerine biberliği alıyordu. "Gerçek hareketi, olumluluk ile olumsuzluk arasındadır."

Tuzluk ve biberliği elinden bırakıp bir bıçak ve bir çatal kaptı.

"Haksızsın! Hareket yok," dedi kendine yanıt verircesine. "İnsan yalnızca akıldır!"

Sos şişesini alarak havaya kaldırdı. Sonra masaya koydu.

"Gördüğün gibi," dedi yumuşak bir sesle. "Akıl yeri-

157

ne kolaylıkla domates sosunu koyabilir ve sonunda da 'İnsan yalnızca domates sosudur!' diyebiliriz. Bunu yapmak bizi olduğumuzdan daha deli yapmaz."

"Korkarım doğru soruyu sormadım," dedim. "Kişinin adanın ötesindeki alanda ne bulabileceğini sorarsam belki daha iyi bir noktaya gelebiliriz."

"Buna yanıt verilemez. Eğer 'hiçbir şey' dersem, na-gual'ı tonal'm bir parçası haline getirmiş olurum. Söyleyebileceğim tek şey, orada, adanın ötesinde, kişi na-gual'ı bulur."

"Ama ona nagual derken de adaya yerleştirmiş olmuyor musun?"

"Hayır. Onu adlandırmamın tek nedeni, seni ondan haberdar etmek."

"Tamam! Ama ondan haberdar olmak, nagual'ı to-naZ'ımm bir parçası haline getirmenin ilk adımındır."

"Korkarım anlamıyorsun. Tonal ve nagual'm gerçek bir çift olduğunu söyledim. Tüm yaptığım buydu."

Geçmişte, ona anlamda ısrar etmemin nedenini anlatmaya çalışırken verdiğim örneği hatırlattı. Çocukların 'anlam'ı kavrama yeteneğine kavuşana dek 'baba' ve 'ana' arasındaki farkı ayırtedemeyebileceği fikrini savunmuştum, belki de pantolon giyenin 'baba', etek giyenin 'ana' olduğuna inanabileceklerini, ya da saç veya vücut biçimi ile ilgili diğer farklılıklardan yola çıkacaklarını belirtmiştim.

"Bu iki parçamız sözkonusu olduğunda biz de tam olarak aynı işi yaparız," dedi. "Başka bir yönümüz olduğunu sezeriz. Ama bu yönü araştırmaya çabaladığımızda tonal sopayı eline alır. Bir yönetmen olarak oldukça zavallı ve kıskançtır. Kurnazlıklarıyla gözümüzü kamaştırır ve bizi, gerçek çifti oluşturan diğer yanımıza, nagual'a ait tüm kuşklarımızı yok etmeye zorlar."

158

Tonal'in Günü

Lokantadan ayrılırken don Juan'a, beni konunun zorluğu hakkında uyarmakta haklı olduğunu ve zihinsel cesaretimin, bu tanım ve açıklamaları kavramakta yetersiz kaldığını anlattım. Otelime gidip notlarımı gözden geçirirsem konuyu kavrayışım belki peki-şebilirdi. Beni rahatlatmaya çalıştı; kelimelerden endişe duyduğumu belirtti. O konuşurken ürperiyordum ve bir an için içimde gerçekten de başka bir alan olduğunu sezdim.

Don Juan'a, açıklayamadığım bazı duygular yaşadığımı anlattım. Bu sözüm onda kesinlikle merak uyandırmıştı. Aynı duyguları daha önce de yaşadığımı ve bunların anlık geçişlere, algılama sürecimde oluşan kesintilere benzediğini açıkladım. Kendilerini gösterme biçimleri daima aynıydı; önce bedenimde bir sarsıntı duyuyor, sonra da bir şeyin içinde ertelendiğim hissine kapılıyordum.

Yavaş yavaş şehir merkezine yöneldik. Don Juan, geçişlerimi tüm ayrıntılarıyla anlatmamı istedi. Onları unutkanlık, boşluk ya da ne yaptığımı bilememe anları olarak tanımlamanın ötesine geçmekte zorlandım.

Sakince beni azarladı. İstekli bir insan olduğumu, mükemmel bir belleğim olduğunu ve davranışlarıma çok dikkat ettiğimi belirtti. İlk anda bu garip geçişlerin içsel diyalogu kesmek ile ilintili olduğunu sanmıştım, ama kendimle konuştuğum zamanlarda da sık sık oluyorlardı. Bildiğim her şeyden bağımsız bir alandan ya-

159

yılıyor gibiydiler.

Don Juan sırtımı sıvazladı ve hoşnutluğunu belli edercesine gülümsedi.

"En sonunda esaslı bağlar kurmaya başlıyorsun," dedi.

Bu örtülü sözlerini açıklamasını istedim, ama birden konuşmamızı kesti ve onu izlememi söyledi. Bir kilisenin önündeki küçük bir parka gittik.

"Bu, şehir merkezine doğru yolculuğumuzun sonu," diyerek bir banka oturdu. "Burası insanları izlemek için elverişli bir nokta. Bazıları cadde boyunca yürüyor, bazıları kiliseye giriyor. Buradan hepsini görebiliriz."

Geniş bir caddeye ve kilisenin basamaklarına çıkan çakıl döşeli bir yola işaret etti. Oturduğumuz bank cadde ve kilisenin tam ortasındaydı.

"Bu benim en sevdiğim bank," diyerek tahtayı okşadı.

Göz kırptı ve sırıtarak ekledi, "Beni seviyor. Üzerinde kimsenin oturmuyor olması bu yüzdendi. Geldiğimi biliyordu."

"Bank mı bunu biliyordu?"

"Hayır, bank değil. Nagual'ım."

"Nagual'm bilinci var mıdır? Şeylerin farkında mı?"

"Elbette. Her şeyin farkındadır. Deneyimine ilgi duymamın nedeni bu. Geçişler ve duygular olarak tanımladığın şey, nagual. Ondan bahsetmek için tonal'm adasından sözcükler ödünç almalıyız, bu nedenle onu açıklamayıp yalnızca etkilerini belirlemek daha uygun."

Bu garip duygular hakkında başka şeyler de söylemek istiyordum, ama beni susturdu.

"Bu kadar yeter. Bugün nagual'm değil, tonal'm günü," dedi. "Takım elbise giydim çünkü bugün tüm ben-
160

liğim tonal."

Bana baktı. Konunun, bana daha önce açıkladığı her şeyden daha güç olmaya başladığını söylemek üzereydim; sözlerimi kestirmiş gibiydi.

"Zor," diye devam etti. "Biliyorum. Ama bunun son kapı, sana öğrettiklerimin son sahnesi olduğu göz önüne alınırsa, ilk görüştüğümüz günden beri belirttiklerimin tümünü kapsadığını söylemek abartı olmaz."

Uzun süre sessiz kaldık. Açıklamasını sürdürmesini beklemem gerektiğini biliyordum, ama içimi ani bir endişe sardı ve aceleyle sordum; "Nagual ve tonal içimizde midirler?"

Keskin bir bakış fırlattı.

"Çok zor soru," dedi. "Sen, içimizde olduklarını, ben ise öyle olmadıklarını söyleyebilirim, ama ikimiz de hatalı oluruz. Senin zamanının tonal'ı, duygu ve düşüncelerine ilintili her şeyin kendi içinde geçmesini sağlamaya yol açar. Büyücülerin tonal'ı tam aksini söyler, her şey dışarıdadır. Kim haklı? Hiç kimse. İçeride, dışarıda, hiç farketmez."

Başka bir belirleme yaptım. 'Tonal' ve 'nagual'dan bahsettiğinde sanki hâlâ üçüncü bir şey daha varmış gibi konuşuyordu. Tonal'm bizi davranmaya 'zorladığını' söylemişti. Zorlanan kişinin kim olduğunu sordum. Doğrudan yanıt vermedi.

"Türn bunları açıklamak o kadar basit değil," dedi. "Tonal'm kontrol noktaları ne kadar zekice olursa olsun, nagual'm yüzeye çıkması engellenemez. Ama yüzeye çıkması daima kasıtsızdır. Tonal'm en büyük sanatı, nagual'm yüzeye çıkmasını çok özel bir tarzda engellemesidir; nagual'm varlığı dünyadaki en açık şey olsa bile, farke dilem ez." "Kim için farkedilemez?"

161

Başını aşağı yukarı sallayarak kıkırdadı. Yanıt almak için bastırdım.

"Tonal için," dedi. "Genel anlamda konuşuyorum. Daireler çizip durabilirim, bu seni şaşırtıp rahatsız etmemeli. Anlatmak zorunda olduklarımı anlamamanın güçlüğü konusunda seni uyarıştım. Konuşmaya başlarken o girişi yaptım çünkü tonaVım, kendisi hakkında konuştuğunun farkında. Başka bir deyişle, senin to-naVmm. anlamasını istediğim bilgiyi anlamak için to-nal'm kendini kullanıyor. Diyelim ki tonal, kendinden bahsetmenin ne kadar yorucu bir iş olduğunun farkında olduğu için, bir denge unsuru olarak "ben", "kendim" gibi terimler yaratmıştır. Başka tonal'lar ile ya da kendisiyle kendisi hakkında konuşabilmesinin tek yolu budur.

"Tonal bizi bir şey yapmaya zorlar derken üçüncü bir tarafın varolduğunu söylemedim. Açıkçası, kendi yargılarına uymak için kendini zorlar.

"Ama belirli durumlarda ya da belli özel şartlar altında, tonal'm içindeki bir şey, bizde bir şeyler daha olduğunun farkına varır. Bu derinlerden gelen bir ses gibidir, nagual'm sesi. Görüyorsun, kişinin bütünlüğü doğal bir durumdur ve tonal bunu tamamen yok edemez ve özellikle bir savaşçının yaşamında bazı anlar vardır ki, bütünlük açığa çıkar. Bu anlarda kişi, gerçekte ne olduğumuzu kestirip belirleyebilir.

"Yaşadığın o sarsıntılara ilgi duydum, çünkü nagual böyle yüzeye çıkar. O anlarda tonal, kişinin bütünlüğünün farkına varır. Bu daima bir sarsıntı şeklinde olur. Çünkü algılama sükûneti kesintiye uğratır. Ben bu algılamaya, ölecek olan varlığın bütünlüğü diyorum. Buna göre, ölüm anında gerçek çiftin diğer üyesi nagual, tam bir işlevselliğe kavuşur ve derimizde, kalçamızda, sırtımızda, omuzlarımız ve boynumuzda depolanmış farkına varma, anılar ve algılamalar genişleyip dağılmaya başlarlar. Tıpkı kopmuş, sonsuz uzunluktaki bir kolyenin incileri gibi, yaşamın bağlayıcı gücünden yoksun, ayrışıp düşerler."

Bana baktı, gözleri barışçıldı. Kendimi rahat ve aptal hissettim.

"Bütünlüğümüz çok yapışkan bir konudur," dedi. "Yaşamın en karmaşık görevlerini tamamlamak için onun yalnızca çok küçük bir parçasına ihtiyaç duyarız. Ama ölüren, bütünlüğümüzle ölürüz. Büyücü sorar: 'Bütünlüğümüzle öleceksek, neden bu bütünlükle yaşamayalım?' "

Önümüzden geçen insanları izlememi işaret etti başıyla.

"Hepsi tonal," dedi. "TonaZ'mın onları değerlendirmesi için bazılarını göstereceğim ve tonal'm bunu yaparken kendini de değerlendirecek."

Dikkatimi kiliseden çıkmakta olan iki yaşlı kadına çekti. Kireçtaşmdan yapılmış merdivenlerin başında bir süre durduktan sonra büyük dikkatle, her basamaktan sonra dinlenerek inmeye başladılar.

"Bu iki kadını dikkatle izle," dedi. "Ama onları kişiler, ya da bizimle ortak yönler taşıyan yüzler olarak değil, tonaVlar olarak gör."

İki kadın, basamakların sonuna varmıştı. Sanki pürüzlü çakıllar birer bilyeydiler ve onların üzerinde yürürken kayıp dengelerini kaybedeceklerdi. Kolkola, bedenlerinin ağırlığıyla birbirlerini destekleyerek yürüdüler.

"Onlara bak!" dedi don Juan alçak sesle. "Bu kadınlar, kişinin bulabileceği en sefil tonal'lar olabilir." Kadınların küçük kemikli, ama şişman olduklarını

162

163

farkettim. Sanırım ellilerindelerdi. Yüzlerinde acı dolu bir bakış vardı, sanki kilise merdivenlerinden aşağı inmek güçlerinin ötesinde bir şeydi.

Önümüzde; bir an için sendelediler ve sonra durdular. Çakıllı yolu bitirmeleri için bir adını daha vardı.

Don Juan, "Dikkat edin, bayanlar," diye bağırarak birden ayağa kalktı.

Kadınlar ona baktı, belli ki bu ani çıkış onları şaşırtmıştı.

"Geçen gün annem tam orada kalçasını kırdı," diye ekledi ve yardım etmek için yanlarına koştu.

Ona bol bol teşekkür ettiler ve o da, ileride dengelerini kaybedip düşecek olurlarsa ambulans gelene dek hiç kıpırdamadan düştükleri yerde durmaları gerektiğini anlattı. Ses tonu içten ve ikna ediciydi. Kadınlar gitti.

Don Juan tekrar oturdu. Gözleri ışıldıyordu. Yumuşak bir tonla konuştu.

"Bu kadınlar o kadar yaşlı değil, bedenleri de o kadar zayıf değil, ama yine de elleri ayakları tutmuyor. Her şeyleri hazin -elbiseleri, kokuları, tavırları-. Sence bunun nedeni ne?"

"Belki böyle doğmuşlar," dedim.

"Kimse böyle doğmaz. Kendimizi böyle yaparız. Bu kadınların tonal'ı zayıf ve ürkek.

"Bugünün tonal'm günü olacağını söylemiştim; belirtmek istediğim, bugün kapsamlı olarak onunla ilgilenme isteğimdi. Elbisemi bu amaç için giydiğimi de belirtmiştim. Onunla sana, bir savaşçının tonal'ma çok özel bir tarzda davrandığını anlatmak istedim. Takımımın özel dikim olduğunu ve bugün giydiğim her şeyin bana çok yakıştığını söyledim. Amacım gösteriş yap-

164

mak değil savaşçı ruhumu, savaşçı tonal'ımı göstermekti.

"O iki kadın, bugün gördüğün ilk tonal'ları sundular. Tonal'ma dikkat etmezsen yaşam, onlara olduğu gibi sana da acımasız davranabilir. Karşı örnek olarak kendimi koyuyorum. Doğru kavransan, bu noktanın üzerinde fazla durmama gerek yok."

Ani bir belirsizlik yaşadım ve neyi anlamam gerektiğini söylemesini istedim.

Bunu çok çaresiz söylemiş olmalıydım ki yüksek perdeden bir kahkaha attı.

"Yeşil pantolonlu ve pembe tişörtlü şu adama bak," diye fısıldadı; hemen hemen tam önümüzde duran çok zayıf, koyu tenli, keskin "hatları olan genç bir adamı işaret ediyordu. Kiliseye doğru mu, caddeye doğru mu gideceğine karar veremiyor gibiydi. Kendisiyle konuşuyor gibi iki kez elini kaldırarak kilise yönünü işaret etti, oraya doğru yürümek üzere gibiydi. Sonra boş bir ifadeyle bana baktı.

"Şu giysilere bak," dedi don Juan fısıldayarak. "Ya ayakkabılar!"

Genç adamın giysileri buruşuk ve yırtık pırtıktı, ayakkabıları da paramparça.

"Belli ki çok yoksul," dedim.

"Söyleyebileceğin tek şey bu mu?"

Genç adamın kılıksızlığına neden olabilecek bir dizi neden sıraladım: Hastalık, kötü şans, tembellik, kişisel görünümüne ilgisizlik ya da belki de hapisten yeni çıkmış olması.

Don Juan saçmaladığımı ve adamın karşı konulamaz güçlerin kurbanı olduğunu önererek bir şeyleri haklı çıkarmaya ilgi duymadığını söyledi.

"Belki serseri kılığına girmiş gizli bir ajan," dedim

165

mam

m

şakayla karışık.

Genç adam düzensiz bir yürüyüşle caddeye yöneldi.

"Serseri kılığına girmemiş, bir serseri o," dedi don Juan. "Bedeninin zayıflığına bir bak. Kol ve bacakları zayıf, güçlkle yürüyor. Kimse bunu taklit edemez. Koşullarında değil, kendisinde kötü bir şey var. Bu adamı bir tonal olarak görmeni istediğimi tekrar vurgulamalıyım."

"Onu bir tonal olarak görmek ne getirecek?" "Onu etik anlamda yargılamayı, ya da rüzgarın insafına kalmış bir yaprak gibi olmasını temel alarak affetmeni durduracak. Başka bir deyişle, bir adamı, umutsuz ya da çaresiz olduğunu düşünmeden görmeni sağlayacak.

"Neden bahsettiğimi tam olarak biliyorsun. Bu adamı mahkum ya da affetmeden değerlendirebilirsin." "Çok içiyor," dedim.

Bu sözü isteyerek söylememiştim. Neden söylediğimi gerçekten bilmiyordum. Bir an için, bunları arkamda oturan birinin dile getirdiğini bile hissettim. Sözümün, saçmalıklarımın biri olduğunu açıklama gereği duydum.

"Hiç de öyle değildi," dedi don Juan. "Ses tonun, daha önce olmayan bir kesinlik taşıyordu. Dikkat et, 'Belki bir sarhoştur1 demedin."

Neden olduğunu tam kestiremiyordum ama utandım. Don Juan güldü.

"Adamın içini gördün," dedi. "Bu, görmektir. Görmek böyledir. Sözler büyük bir kesinlikle söylenir ve kimse nasıl olduğunu bilmez.

"Genç adamın 'tonal'ı var mı? yaralı olduğunu biliyorsun, ama bunu nasıl bildiğini değil."

Her nasılsa bu izlenimde olduğumu itiraf etmek du-

166

rumundaydım.

"Haklısın," dedi don Juan. "Genç olması önemli değil, o iki kadın kadar işlemez hale gelmiş. Gençlik, tonal'ın çürütmesine bir engel oluşturmaz.

"Bu adamın bu hale gelmesi için birçok neden olabileceğini düşündün. Ben yalnızca bir tane görüyorum, tonal'ı. Tonal'ım. zayıf olmasının nedeni içmesi değil; tam tersine, içiyor çünkü tonal'ı zayıf. Bu zayıflık, onu i i şu anda olduğu şey olmaya zorluyor. Ama aynı şey hepimize olur, şu ya da bu şekilde."

"Ama bunu söylemekle davranışını haklı çıkarmıyor musun?"

"Sana daha önce hiç karşılaşmadığın bir açıklama yapıyorum, ama bu bir haklı çıkarma ya da mahkum etme değil. Bu genç adamın tonal'ı zayıf ve ürkek. Ama o yalnız değil, hepimiz üç aşağı beş yukarı ayın gemideyiz."

O anda çok iri bir adam önümüzden geçerek kiliseye

yöneldi. Pahalı, koyu gri bir takım elbise giyiyordu ve elinde bir bond çanta vardı. Gömleğinin yakası açık, kravatı gevşekti. Bol bol terliyordu. Çok açık bir teni vardı, bu da terlemesini daha da belirginleştiriyordu.

"Onu izle!" diye emretti don Juan. Adamın adımları küçük ama ağırdı. Yalpallıyor gibi gidiyordu. Kiliseye girmedi; etrafından dolaşarak arkasında kayboldu.

"Bedene bu kadar kötü davranmaya hiç gerek yok," dedi don Juan küçümsercesine. "Ama acı gerçek şu ki, tonal'ımızı zayıflatmayı hepimiz kusursuzca öğrenmişizdir. Ben buna kendini kaptırmak derim."

Elini defterimin üzerine koyarak daha fazla yazmama izin vermedi. Dediğine göre not aldığım sürece, yoğunlaşamayacaktım. Rahatlamamı, içsel diyalogumu

167

keserek kendimi bırakmamı ve gözlenen kişiyle birleşmemi önerdi.

'Birleşmek' ile ne demek istediğini açıklamasını istedim. Bunu açıklamanın olanaksız olduğunu, beden diğer bedenlerle gözlemsel ilişkiye girdiğinde duyumsadığı ya da yaptığı bir şey olduğunu söyleyebileceğini anlattı. Sonra, geçmişte bu süreci 'görmek' olarak tanımladığını söyleyerek konuyu netleştirdi. Süreç, benliğin içinde bir şeyin dışı doğru uzamasıyla, diğer bedenle veya kişinin algılama alanındaki herhangi bir şeyle buluşup birleşen uzamasıyla sonuç bulan gerçek bir içsel sessizlik, bir sükûnetten oluşuyordu.

O sırada tekrar yazmak istedim, ama beni durdurdu ve geçip giden kalabalık içinden, çeşitli yaşlardaki düzinelerce kadın, erkek ve çocuğu işaret etti. Don Juan zayıf 'tonal'ları belirli bir sınıflandırmaya girebilecek insanları seçtiğini söyledi; böylece bana önceden düşünülmüş farklı kendini kaptırma türlerini gösteriyordu. Gösterip hakkında fikir yürüttüğü insanların hepsini hatırlamıyordum. Not almış olsaydım, en azından kendini kaptırma konusundaki şemağının karmaşıklığının ana hatlarını çıkarabileceğimi belirterek yakındım. Sözlerini tekrarlamak istemiyor, belki o da hatırlamıyordu.

Güldü ve hatırlamadığını söyledi, çünkü bir büyücünün yaşamında yaratıcılığın sorumlusu, 'nagual'dı.

Sonra gökyüzüne bakarak geç olduğunu ve o andan sonra yönümüzü değiştireceğimizi söyledi. Artık zayıf 'tonal'lar*yerine 'doğru tonal'ın belirmesini bekleyecektik. Yalnızca bir savaşçının 'doğru tonal'a sahip olabileceğini, sıradan bir adamın en iyi olasılıkla 'iyi tonal'ı olabileceğini de ekledi.

Bir kaç dakika bekledikten sonra kalçasına vurarak

168

kıkırdadı.

"Bak kim geliyor," dedi ve çenesinin bir devinimiyle caddeyi işaret etti. "Sanki bizim için geliyorlar."

Yaklaşan üç kızılberberli erkek gördüm. Kısa kahverengi yün paçolar, paçaları dizlerinin hemen altında beyaz pantolonlar, uzun kollu beyaz gömlekler, yıpranmış, kirli sandallar ve eski hasır şapkalı giyorlardı. Her birinin sırtında birer bohça vardı.

Don Juan ayağa kalktı, yanlarına gitti ve onlarla konuşmaya başladı. Şaşırmış görünüyorlardı, çevresini sardılar. Ona gülümsüyorlardı. Onlara benden bahsettiği belliydi; dönerek bana gülümsediler. Üç-dört metre uzaktaydılar. Dikkatle dinliyor ama sözlerini anlayamıyor dum.

Don Juan elini cebine götürerek onlara para verdi. Hoşnut olmuş gibiydiler, ayaklarını sallıyorlardı. Onları çok sevmiştim, çocuk gibiydiler. Hepsinin küçük beyaz dişleri ve çok hoş, ılımlı yüz hatları vardı. En büyükleri olduğu her halinden belli olanın bıyıkları vardı. Gözleri yorgun, ama çok dostça bakıyordu. Şapkasını çıkararak banka yaklaştı, diğerleri de onu takip etti. Üçü bir ağızdan beni selamladılar. El sıkıştık. Don Juan, onlara para vermemi söyledi. Bana teşekkür etmelerinden sonraki kısa bir nezaket sessizliği ardından, vedalaştılar. Don Juan tekrar banka oturdu ve kalabalıkta kaybolmalarını izledik.

Don Juan'a, nedense onları çok sevdiğimi söyledim.

"Bu garip değil," dedi. "Tona/'larının iyi olduğunu hissetmiş olmalısın. İyi, ama bizim zamanımız için de-
"Çocuk gibi olduklarını sanırım hissettin. Öyleler. Ve bu çok acı. Onları senden daha iyi anlıyor, bu nedenle bir parça üzüntü duymamı engelleyemiyorum. Kızılde-

169

rililer köpek gibidir, hiçbir şeyleri yoktur. Ama bu onların kaderi, üzülmemem gerekir. Elbette ki üzüntüm, benim kendimi kaptırma biçimim oluyor." "Nereliler, don Juan?"

"Sierralar'dan. Buraya şanslarını denemek için gelmişler, tüccar olmak istiyorlar. Hepsi kardeş. Onlara benim de Sierralar'dan geldiğimi ve bir tüccar olduğumu söyledim, senin de ortağım olduğumu. Onlara verdiğimiz para bir semboldür; bir savaşçı daima bunun gibi semboller dağıtmalıdır. Ona elbette ki ihtiyaçları var, ama sembol vermenin ölçüsü ihtiyaç değil, duygudur. Şahsen ben onlardan etkilendim.

"Kızılderililer, zamanımızın kaybedenleridir. Düşüşleri İspanyollarla birlikte başladı ve şimdi, onların torunlarının egemenliği altında, her şeylerini kaybettiler. Kızılderililer'in tonal'larım kaybettiğini söylemek abartı olmaz."

"Mecazî mi konuşuyorsun, don Juan?" "Hayır, bu bir gerçek. Tonal çok kırılgandır. Kötü davranılmaya dayanamaz. Bu topraklara ayak basmasından itibaren beyaz adam, sistematik olarak yalnızca zamanların kızılderili tonal'ı değil, her bir kızılderili-nin kişisel tonal'ım da imha etti. Kişi, zavallı sıradan bir kızılderili için beyaz adam egemenliğinin tam bir cehennem olduğuna kolaylıkla kestirebilir. İşin cilvesi şu ki, başka tür bir kızılderili için bu egemenlik tam bir mutluluk getirmiştir."

"Neden bahsediyorsun? Ne tür bir kızılderiliymiş bu?"

"Büyücü. Büyücü için Fetih, yaşamının meydan oku-masıydı. Fethin yokedemediğı, ama ona uyum gösterip onu kendi çıkarlarına kullanabilen tek kızılderililer onlardı."

170

"Bu nasıl olabilir, don Juan? İspanyollar'm taş üstünde taş bırakmadığını düşünürdüm."

"Diyelim ki, İtona/'larının sınırları içindeki taşları yok ettiler. Ancak kızılderili yaşamında beyaz adamın asla kavrayamayacağı şeyler vardı; o bunların farkına bile varamazdı. Büyücüleri kurtaran şey belki şansları, belki de bilgileriydi. Zamanın tonal'ı ve her bir kızılde-rilinin kişisel tonal'ı yok edildikten sonra, büyücüler kendilerini ulaşılamamış tek şeye tutunur buldular, naguaVa. Başka bir deyişle, tonal&vı nagual'larma sığındı. Yenilmiş bir halkın içinde bulunduğu acı verici koşullar olmasaydı bu olamazdı. Bugünün bilgi adamları o koşulların ürünüdürler. Ve nagual'da tamamen tek başlarına bırakıldıklarından beri, onun tek uzmanı onlardır. Beyaz adam oraya girmeye asla cesaret edememiştir. Aslında, onun varlığından bile habersizdir."

O sırada bir tartışma açmak için kendimi zorunlu hissettim. İçtenlikle, Avrupa düşüncesinde onun 'nagu-al' dediğı şeyin bir karşılığı olduğunu anlatarak Doğaüstü Benlik kavramını; tüm düşünce, duygu ve algılarımızda var olan o gözlenemez gözlemciyi açtım. Bireyin Doğaüstü Benlik aracılığıyla bir birey olarak kendini algılayabileceğini, çünkü bunun yargılama ve bilinçlili-ğinin boyutu dahilindeki gerçekliğı açma yeteneğine sahip tek şey olduğunu açıkladım.

Don Juan hiç heyecanlanmamıştı. Güldü. "Gerçekliğı açmak," dedi beni taklit ederek, "bu to-na/'dır."

Tonal'm, kişinin akıp giden bilinçlilik -ya da deneyim- nehrinde bulunan Deneysel Benlik olabileceğini söyleyerek karşı çıktım. Doğaüstü Benlik ise bu nehrin arkasındaydı.

"Herhalde izliyordur," dedi alay edercesine.

171

1

"Bu doğru. Kendini izliyor."

"Konuşmanı duyuyorum," dedi. "Ama hiçbir şey söylemiyorsun. Nagual ne deneyim, ne algı, ne de bilinçli-lik. Bu terimler ve söyleyebileceğin diğer her şey, to-nal'ın adası üzerindeki nesnelerdir. Öte yandan nagual, yalnızca etkidir. Tonal doğumla başlayıp ölümle biter, ama nagual asla bitmez. Nagual'm sınırı yoktur. Nagual'm gücün dolaştığı yerde olduğunu söylemişim, bu yalnızca bir konuşma tarzıydı. Etkisinin nedenleri bağlamında, belki de nagual'ı anlamanın en iyi yolu güç terimleridir. Örneğin, bugün kendini uyuşuk hissedip konuşmadığında aslında seni yatıştırıyordum; yani, nagual'ım seni etkiliyordu." "Bu nasıl oldu, don Juan?"

"İnanmayacaksın, ama kimse bilmez bunu. Tek bildiğim; dikkatine ihtiyacım vardı ve sonra nagual'ım üzerinde çalışmaya başladı. Bu kadarını biliyorum, çünkü etkilerine tanık olabilirim. Ama nasıl olduğunu bilmem."

Bir süre sessiz kaldı. Konudan ayrılmak istemiyordum. Bir soru sormaya yeltendim; beni susturdu.

Sonunda, "kişi, nagual'm yaratıcılıktan sorumlu olduğunu söyleyebilir" dedi ve delici bir bakış fırlattı. "Yaratabilen tek kısmımız, nagual'dır."

Sessizleştii. Bana bakıyordu. Beni kesinlikle daha çok açıklama yapmasını dilediğim bir alana sürüklüyor olduğunu hissettim. "İbnal'm hiçbir şey yaratmadığını, yalnızca tanık olup belirlediğini söylemişti. İnsanların kusursuz yapı ve makineler yapmasını nasıl açıkladığını sordum.

"Bu yaratıcılık değildir," dedi. "Bu yalnızca biçimlendirmektir. Ellerimizle her şeyi biçimlendirebiliriz, tek başımıza ya da başka tonal'larm elleriyle birlikte. Bir

172

grup tonal her şeyi biçimlendirebilir, senin deyimimle kusursuz makineleri yapabilir."

"Peki o zaman yaratıcılık nedir, don Juan?"

Gözlerini kısarak bana baktı. Hafifçe kıkırdadı, sağ elini başının üzerine yükselterek bileğini keskin bir hareketle çevirdi, sanki bir kapı kolunu çeviriyordu.

"Yaratıcılık budur," dedi ve avuç içini yukarda tutup parmaklarını birleştirerek elini göz hizama getirdi.

Gözlerimi elinde odaklamam çok uzun zaman aldı. Saydam bir zarın tüm bedenimi sabitleştirmiş olduğunu ve gözlerimi eline dikmem için onu yırtmam gerektiğini hissettim.

Gözlerimin içine ter boşalana kadar çabaladım. Sonunda bir patlama duydum -ya da hissettim- ve gözlerim ve başım serbest kaldı.

Sağ avucunda şimdiye dek gördüğüm en ilginç kemirgen vardı. Çalı-kuyruklu bir sincaba benziyordu. Ama kuyruğu, daha çok bir oklu kirpininki gibiydi, tüyleri dimdikti.

"Dokun ona!" dedi don Juan hafifçe.

Dediğini yaptım ve parmağımı hayvanın yumuşak sırtında gezdirdim. Don Juan elini gözlerime daha da yaklaştırdı ve sonra, beni sinir spazmlarına boğan bir şey farkettim. Sincabın gözlükleri ve büyük dişleri vardı.

"Bir Japon'a benziyor," dedim ve isterik kahkahalar atmaya başladım.

O anda kemirgen don Juan'm avucunda büyümeye başladı. Gözlerim hâlâ kahkaha yaşları akıtırken o kadar devleşti ki, yokoldu. Tam anlamıyla görüş açımın dışına çıkmıştı. Bu iş o kadar hızla olmuştu ki bir kahkaha spazmının ortasında gafil avlanmışım. Tekrar baktığımda, ya da gözlerimi silip onları doğru bir

173

şekilde odakladığımda, don Juan'a bakıyordum. Bankta oturuyor, ben de önünde ayakta duruyordum, ama ayağa kalktığımı hatırlamıyordum.

Bir süre için gerginliğim denetlenemeyecek kadar büyüktü. Don Juan sakince kalktı, beni oturmaya zorladı, çenemi sol kolunun pazısı ve önkolu arasına sıkıştırdı ve başımın üzerine sağ parmak boğumlarıyla vurdu. Bunun üzerimdeki etkisi, bir elektrik akımı sarsıntısı gibiydi. Anında sakinleştim.

Sormak istediğim o kadar çok şey vardı ki. Ama sözcüklerim tüm bu düşünceler arasında ilerleyemiyordu. Sonra, ses tellerim üzerindeki kontrolümü kaybettiğimi farkettim. Buna rağmen konuşmaya çabalamak istemiyordum ve banka yaslandım. Don Juan sertçe, kendimi toparlamam ve kendimi kaptırmayı bırakmam gerektiğini söyledi. Başım dönüyordu. Sertçe not almamı emrederek bankın altından kalem ve bloknotumu aldı ve elime tutuşturdu.

Bir şeyler söylemek için çabaladım ve yine bir zarın beni sardığı duygusuna kapıldım. Çok belirgin bir duygu bu. Bir süre oflayıp pufladım -bu arada don Juan kahkahalar atıyordu- ta ki başka bir patlama duyana veya hissedene kadar.

Hızla yazmaya başladım. Don Juan, sanki bana dikte ediyormuş gibi konuştu.

"Savaşçının eylemlerinden biri, hiçbir şeyin onu etkilemesine izin vermemektir," dedi. "Yani, bir savaşçı şeytanla karşı karşıya olabilir, ama çevresindeki hiç kimse bunu farkedemez. Savaşçının kontrolü kusursuz olmalıdır."

Yazmayı bitirene dek bekledi ve gülerek sordu; "Hepsini yazdın mı?"

Bir lokantaya gidip akşam yemeği yemeyi önerdim,

174

I

açlıktan ölüyordum. 'Doğru tonal' ortaya çıkana dek beklememiz gerektiğini söyledi. Ciddi bir tonda, 'doğru tonal' o gün gelmezse, gelene dek bankta oturacağımızı da ekledi.

"Doğru tonal nedir?" diye sordum.

"Dengeli ve uyumlu tonaVAvc. Bugün birini bulman, daha doğrusu gücünün bize bir tane getirmesi gerekli."

"Ama onu diğer forca/lardan nasıl ayırdedebileceğim?"

"Meraklanma. Ben sana gösteririm."

"Neye benzer, don Juan?"

"Anlatmak zor. Bu sana bağlı. Bu gösteri senin için, bu yüzden koşullan sen yaratacaksın."

"Nasıl?"

"Bilmiyorum. Bu işi gücün, nagual'm yapacak."

"Kabaca açıklarsam, her tonal'm iki yönü vardır. İlki adanın kenarı, yüzeyi, dışıdır. Bu kısım eylem ve davranışla ilgilidir, tonal'm pürüzlü yönüdür. Diğer kısım, içsel tonal, karar verme ve yargılamadan sorumludur ve daha yumuşak, narin ve karmaşıktır.

"Doğru tonal, iki düzeyin mükemmel bir uyum ve dengede olduğu tonal'dır."

Don Juan konuşmayı kesti. Oldukça karanlık olmuştu ve not almakta zorlanıyordum. Bedenimi gerip rahatlamamı söyledi. Çok yorucu ama bereketli bir gün olduğunu, 'doğru tonal'm geleceğine kesin gözüyle baktığını ekledi.

Düzinelerce insan geçti. Kendimizi rahatlatıp sessizce oturduğumuz on-on beş dakikadan sonra don Juan aniden ayağa kalktı.

"Allah Allah! Basardın! Bak kim geliyor! Bir kıızı!" Başıyla; parkın bir ucundan girmiş, bankımıza doğru yürüyen genç bir kadını gösterdi. Kadının 'doğru to-

175

nal' olduğunu ve ikimizden biriyle konuşmak için duracak olursa bunun muhteşem bir kehanet olacağını, ne isterse yapmamız gerektiğini belirtti.

Yeterli ışık olmasına rağmen genç kadının yüz hatlarını tam olarak ayırtedemiyordum. Çok yakınımıza geldi, ama sonra yüzümüze bakmadan yanımızdan geçti. Don Juan fısıldayarak ayağa kalkıp onunla konuşmamı emretti.

Kadının arkasından koştum ve ona adres sordum. Çok yakınma gelmişim. Yirmi beş yaşlarında, orta boylu, çok çekici ve iyi giyimliydi. Gözleri berrak ve barışçıldı, ben konuşurken gülümsüyordu. Onunla ilgili bir güzellik sezdim, üç kızılderiliyi sevdiğim kadar sevmiştim onu.

Banka geri gelerek oturdum. "Bir savaşçı mı?" diye sordum.

"Pek değil," dedi don Juan. "Gücün henüz bir savaşçı getirecek kadar güçlü değil. Ama o kadın doğru bir tonal, mükemmel bir tonal'a dönüşebilir. Savaşçılar onun gibilerden çıkar."

Sözleri merakımı uyandırmıştı. Kadınlar savaşçı olabilir mi diye sordum. Bana baktı, belli ki soruma çok şaşırmıştı.

"Elbette olabilirler," dedi. "Ve bilgi yolu için erkeklerden daha iyi silahlanmışlardır. Fakat erkekler biraz daha esnektir. Yine de diyebilirim ki kadınlar biraz daha avantajlıdır."

Bilgisi bağlamında kadınlar hakkında hiç konuşmamış olmamızı anlamadığımı belirttim.

"Sen bir erkeksin," dedi. "Bu nedenle seninle konuşurken maskülen cinsi kullanırım. Hepsisi bu kadar. Gerisi aynı."

Daha çok soru sormak istiyordum, ama konuyu ka-176

patmak istediğini belirten bir devinim yaptı. Yukarı baktı, gökyüzü karmak üzereydi. Bulut yığınları siyahtılar. Yine de bulutların hafif kızılım sı olduğu alanlar vardı.

"Günbatımı senin en iyi zamanın," dedi don Juan. "O genç kadının günün sonunda belirmesi bir kehanet. Tonal hakkında konuşuyorduk, yani bu kehanet to-rmla ilgili."

"Kehanet ne anlatıyor, don Juan?"

<• "Düzenlemelerini bitirmek için çok az zamanın kaldığını. Şimdiye dek yapmış olduğun düzenlemeler geçerli düzenlemeler olmalı, çünkü yenilerini yapmaya vaktin yok. Düzenlemelerin işe yaramak, yoksa düzenleme değildirler.

"Eve gittiğinde tutumunu kontrol edip güçlü olduğundan emin olmanı öneririm. Onlara ihtiyacın olacak."

"Ne olacak bana, don Juan?"

"Yıllar önce gücü davet ettin. Sadakatle öğrenmenin sıkıntılarına katlandın, acele edip sinirlenmedin. Şimdi günün somundasın." "Bu ne demek?"

"Doğru bir tonal için, tonal adasındaki her şey bir meydan okumadır. Bunu söylemenin bir başka yolu, bir savaşçı için bu dünyadaki her şeyin bir meydan okuma olduğudur. Elbette ki en büyük meydan okuma, savaşçının gücü davet etmesidir. Ama güç nagual'dan gelir ve bir savaşçı kendini günün sonunda bulduğunda na-gual'm. saati, yani savaşçının güç saati yaklaşmaktadır."

"Hâlâ tüm bunları kavrayamıyorum, don Juan. Yani

kısa süre içinde ölecek miyim?"

"Aptalsan ölürsün," diye karşılık verdi sertçe. "En

177

hafif deyimiyse söyleyeyim; tir tir titreyeceksin. Bir zamanlar gücü davet ettin ve bu davet geri alınamaz. Kaderini tamamlamak üzere olduğunu söylemeyeceğim, çünkü kader yoktur. Demek ki söylenebilecek tek şey, gücünü tamamlamak üzere olduğudur. Kehanet açıldı. O genç kadın, günün sonunda sana geldi. Çok az vaktin var, ve bunu boşa harcamamalısın. İyi bir durum. En iyimizin; daima köşeye kısırlıdığımızda, tepemizdeki sallanan kılıcı hissettiğimizde ortaya çıktığına inanırım. Şahsen ben bunu başka bir şekilde anlamaya kalkmazdım."

178

Tonal'ı Küçültmek

Çarşamba sabahı ona çeyrek kala otelimden ayrıldım ve yavaşça yürürerek on beş dakika içinde don Juan'la sözleştiğimiz yere ulaştım. Paseo de la Reforma'da, beş-altı blok ötede bir havayolu şirketinin bilet acentası önünde bir köşe seçmişti.

Kahvaltıyı bir arkadaşım ile yapmıştım. Benimle yürümek istemişti, ama bir kızla buluşacağımı ima etmiştim. Düşünceli bir şekilde karşıya geçerek acentanın olduğu yerin aksine yürüdüm, içimden bir ses, arkadaşımın -ki daima onu don Juan'la tanıştırmamı isterdi-onunla buluşacağımı bildiğini ve beni izleyebileceğini söylüyordu. Arkamı döndüğümde onu göreceğimden korkuyordum.

Don Juan'ı yolun karşısında, bir gazete bayisindeki gazetelere bakarken gördüm. Karşıya geçmek istedim ama bu çok geniş bir bulvardı. Bu nedenle yaya geçidinde bir süre yeşil ışığın yanmasını beklemek zorunda kaldım. Beklerken, arkadaşımın gelip gelmediğine bakmak için ilgisizce arkamı döndüm ve arkamdaki köşede onu gördüm. Utanarak gülümsedi ve elini salladı, sanki kendini tutamadığını anlatmak istiyordu. Beni yakalamasına fırsat vermeden karşıya koştum.

Don Juan basımdaki belanın farkında gibiydi. Ona ulaştığımda omzumun üstünden sinsî bir bakış fırlattı ve "Geliyor," dedi. "Yan caddeye geçsek iyi olur."

Paseo de la Reforma'yı bulduğumuz yerden eğik bir biçimde ikiye bölen bir caddeyi işaret etti. Hızla do-
179

ğuya döndüm. Hiç bu caddeye gelmemiştim, ama iki gün önce bilet acentasındaydım ve ilginç tasarımı biliyordum. Ofis, iki caddenin tam köşesindeydi. Her iki caddeye de açılan iki kapısı vardı ve iki kapı arası uzaklık yaklaşık üç-dört metreydi. Ofisin bir kapısından diğerine geçilebilirdi ve böylelikle bir caddeden diğerine çıkmış olurdu. Bu yolun bir tarafında masalar, diğerinde ise tezgahtar ve kasiyerlerin bulunduğu geniş, yuvarlak bir köşe vardı. Orada olduğum gün, her yer insanla doluydu.

Acele etmek, hatta koşmak istiyordum ama don Juan çok rahattı. Ofisin kapısına ulaştığımızda arkama bakmama gerek kalmadan biliyordum ki, arkadaşım da bulvarı koşarak geçmişti ve yürümekte olduğumuz caddeye dönmek üzereydi. Bir fikri olduğunu umarak don Juan'a baktım. Omuzlarını silkti. Çok sinirlenmiştim ve bulduğum tek çözüm, arkadaşımın burnuna bir yumruk indirmektir. O anda iç çekmiş olmalıyım, çünkü sonra, don Juan'm dehşetli itişinin getirdiği ani bir havasızlık hissettim. Don Juan beni öyle bir itmişti ki ofisin kapısından dönerek girdim ve tam anlamıyla içeri uçtum. Don Juan beni o kadar hazırlıksız yakalamıştı ki bedenim hiçbir direnç gösterememişti. Korkum, beni itişinin yarattığı sarsıntıya karıştı. Yüzümü korumak için ellerimi hızla önüme yükselttim. Don Juan'm itiş gücü o kadar büyüktü ki ağızdan salyalar aktı ve sendeleyerek odaya dalarken hafif bir baş dönmesi yaşadım. Neredeyse dengemi kaybediyordum, düşmemek için büyük çaba harcadım. Kendi çevremde birkaç kez döndüm; sanki hareketlerimin hızı, görüşümü bulanık-laştırıyordu. Belli belirsiz, işlerini gören kalabalık bir müşteri grubu farkettim. Çok utanmıştım. Odanın içinde dönerken herkesin bana baktığını biliyordum. Ken-

dimi bir aptal gibi hissetmek çok rahatsız ediciydi. Aklımın içinde bir dizi düşünce belirdi. Yüzüstü yere düşeceğime emindim, ya da bir müşteriye, belki yaşlı bir bayana çarpacak ve onu yaralayacaktım. Daha da beteri, karşı taraftaki cam kapı kapalı olabilirdi. Bu durumda camların içine girecektim.

Şaşkınlık içinde Paseo de la Reforma'ya açılan kapıya uzandım. Açıkta ve dışarı adım attım. O anda aklımdaki düşünce; sakın olmam, sağıma dönmem ve hiç bir şey olmamış gibi bulvar boyunca şehir merkezine doğru yürümem gerektiği idi. Don Juan'm da benimle geleceğinden emindim, belki arkadaşım da bizi görmemiş ve yan caddede yürümeye devam etmişti.

Gözlerimi açtım, daha doğrusu onları önümdeki alanda odakladım. Ne olduğunu tam olarak anlamadan önce uzun süreli bir uyuşukluk yaşadım. Olmam gerektiği yerde, Paseo de la Reforma'da değildim! Bir buçuk mil uzaklıktaki Lagunilla pazarıydı burası.

Bunu farketdiğimde öyle derin bir hayret yaşadım ki tek yapabildiğim şey sersem sersem etrafıma bakmaktır. Doğu yönünü bulmak için çevreme bakındım ve Me-xico City'e ilk geldiğim gün don Juan'la buluştuğum noktaya çok yakın olduğumu anladım. Belki de tam o noktada duruyordum. Eski paralar satan tezgah birkaç metre ötedeydi. Kendimi toparlamak için büyük bir çaba gösterdim. Belli ki bir halüsinasyon yaşıyordum. Başka bir olasılık yoktu. Tekrar ofisin kapısından içeri girmek için hızla arkamı döndüm, ama arkamda yalnızca eski kitap ve dergiler satan birkaç tezgah vardı. Don Juan yanımda, sağımda duruyordu. Yüzünde müthiş bir gülümseme vardı.

Başımda bir baskı, bir tıkırdama duygusu vardı,

180

181

sanki burnumun içine karbonatlı soda akıyordu. Konu-şamıyordum. Bir şeyler söylemeye çalıştım ama başaramadım.

Don Juan'm konuşmaya ya da düşünmeye çalışmamamı söylediğini açıkça duyabiliyordum, ama bir şeyler, ne olursa olsun bir şeyler söylemek istiyordum. Göğsümde berbat bir gerginlik hissediyordum. Yanaklarımdan aşağı ter damlacıkları boşanıyordu.

Don Juan, denetlenemez bir korkuya kapıldığım zamanlarda hep yaptığı gibi beni utandırmadı. Bunun yerine başıma hafifçe vurdu.

"Tamam, tamam küçük Carlos," dedi. "Aklını kaçırmama gerek yok."

Bir süre yüzümü eliyle tuttu. "Konuşmaya çalışma," dedi.

Yüzümü bıraktı ve çevremizde olanlara bakmamı işaret etti.

"Bu, konuşmak için değil," dedi. "Bu yalnızca izlemek için. İzle! Her şeyi izle!"

Ağlıyordum. Ama ağlamama karşı tepkim çok garipti; hiçbir endişe duymadan ağlıyordum. O anda bir aptal gibi görünmem benim için hiç önemli değildi.

Çevreme baktım. Tam önümde kısa kollu pembe bir gömlek ve koyu gri pantolon giymiş orta yaşlı bir adam vardı. Sanırım Amerikalı ydı. Eşi olduğu belli olan tombul bir kadın, koluna girmişti. Adamın elinde demir paralar vardı, bu arada belki de mal sahibinin oğlu olan on üç-on dört yaşlarında bir çocuk ona bakıyor, yaptığı her hareketi izliyordu. Sonunda adam paraları tezgâha geri koydu ve çocuk rahat bir nefes aldı.

"Her şeyi izle!" diye tekrar emretti don Juan. İzlenecek sıradışı hiçbir şey yoktu. İnsanlar geliyor, çeşitli yönere doğru yürüyüp gidiyorlardı. Arkamı dön-

182

düm. Dergi tezgahının sahibi olduğunu düşündüğüm bir adam bana bakıyordu. Uykuya dalacakmış gibi gözünü kırıştırp duruyordu. Yorgun veya hasta gibiydi, keyifsiz görünüyordu.

İzleyecek hiçbir şey, en azından önemli hiçbir şey olmadığını hissettim. Bakıp duruyordum. Dikkatimi hiçbir şey üzerinde yoğunlaştıramadığımı farkettim. Bu arada don Juan çevremde daireler çiziyor, sanki içimdeki bir şeyi değerlendirmeye çalışıyordu. Başını sallayarak dudaklarını buruşturdu.

"Gel, gel," dedi kolumu nazikçe kavrayarak. "Yürüme zamanı."

Hareket etmeye başladığımızda bedenimin çok hafif olduğunu hissettim. Ayak tabanlarımın yumuşamış olduğunu duyumsuyordum. Garip, lastikimsi, yayımsı bir nitelikleri vardı.

Don Juan duygularımın farkında olmalıydı ve kaçmama izin vermek istemiyor gibi sıkıca tuttu beni; sanki bir balon gibi uçmamdan korkuyor ve beni yere bastırıyordu.

Yürümek iyi gelmişti. Gerginliğim yerini gevşek bir rahatlığa bıraktı.

Don Juan, her şeyi gözlemlerimde ısrar ediyordu. İzlemek istediğim hiçbir şey olmadığını, insanların pazarda ne yaptığının beni ilgilendirmedığını ve gerçek şey parmaklarımın ucundan kaçmaktayken, kendimi eski para ve kitap alan birinin salakça hareketlerini gözlemleyen bir aptal gibi hissetmek istemediğimi anlattım.

"Gerçek şey de neymiş?" diye sordu.

Yürümeyi bıraktım ve hiddetle, önemli olan şeyin, birkaç saniye içinde bilet acentası ve pazar arasındaki mesafeyi katettiğimi algılamam için bana yaptığı şey

183

I

olduğunu söyledim.

O anda ürpermeye başladım ve hasta olacağımı hissettim. Don Juan, ellerimi karnıma bastırdı.

Çevresini gösterdi ve tekrar sert ve kesin bir tonda, önemli olan tek şeyin çevremizdeki olağan faaliyet olduğunu vurguladı.

Ona sinir olmuştum. Dönüyor gibi fiziksel bir his duyuyordum, derin bir nefes aldım.

"Ne yaptın, don Juan?" dedim zorlama olduğu belli olan bir ilgisizlikle.

Güven verici bir tonda bunu bana her zaman anlatabileceğini, ama çevremde olan bitenlerin asla tekrarlanmayacağını söyledi. Bunun aksini savunuyor değildim. Tanık olduğum faaliyet, tüm bu karmaşıklığıyla asla bir daha tekrarlanamazdı. Demek istediğim şey, çok benzer bir faaliyeti herhangi bir zamanda da gözlemleyebilirdim. Öte yandan, ne şekilde olursa olsun bu uzaklığı katetmiş olmam kıyaslanamaz bir önem taşıyordu.

Bunları dile getirdiğimde don Juan, dediklerim ona acı vermiş gibi başını titretti.

Bir süre sessiz yürüdük. Bedenim yanıyordu. Avuç içlerim ve ayak tabanlarımın aşırı sıcak olduğunu fark ettim. Aynı sıradışı ısı aynı zamanda burun deliklerim ve göz kapaklarıma da yerleşmişti.

"Ne yaptın, don Juan?" diye yalvararak sordum.

Yanıt vermedi, bunun yerine göğsüme hafifçe vurarak güldü. İnsanların çok zayıf yaratıklar olduğunu, kendilerini kaptırarak bu zayıflıklarını daha da artırdıklarını belirtti. Çok ciddi bir tonda kendimi uçup gidecekmiş gibi hissetmememi söyledi ve sınırlarımı zorlayarak dikkatimi yalnızca çevremdeki dünyaya yöneltmemi istedi.

184

/< .»»t».

1

Ağır bir tempoda yürümeye devam ettik. Kafam çok meşguldü, dikkatimi hiçbir şeye veremiyordum. Don Juan durdu, konuşup konuşmamayı düşünüyor gibiydi. Bir şeyler söylemek için ağızım açtı, ama sanırım vazgeçti ve yürüyüşümüzü sürdürdük.

Birden bana döndü ve yüzüme bakarak, "ne olduğu belli, buraya geldin," dedi.

"Nasıl oldu bu?"

Bilmediğini, tek bildiğinin bu yeri benim seçtiğim olduğunu söyledi.

Konuşmamız ilerledikçe kördüğümüz daha da umutsuz bir hal alıyordu. Nasıl olduğunu bilmek istiyordum, ama o tartışabileceğimiz tek şeyin seçimim olduğunu, burayı neden seçtiğimi bilmediğime göre de konuşulacak hiçbir şey kalmadığını anlattı. Sinirlenmeden, gereksizce kendimi kaptırarak her şeyi mantık çerçevesine oturtma takıntımı eleştirdi. Açıklamalar aramadan yalnızca eylemlerde bulunmanın daha kolay olduğunu, deneyimim hakkında konuşup düşünerek onu ziyan ettiğimi söyledi.

Birkaç dakika sonra da orayı terketmemiz gerektiğini çünkü orayı bozduğumu ve bunun bana zarar vereceğini açıkladı.

Pazardan çıkarak Alameda Parkı'na yürüdük. Çok yorgundum ve bir banka yığılıverdim. Saate bakmak ancak o zaman aklıma geldi. Öğleden önce 10.20'ydı. Dikkatimi odaklamak için büyük çaba harcamam gerekiyordu. Don Juan'la tam olarak kaçta görüştüğümü hatırlayamıyordum ama on civarı olmalıydı. Pazardan parka yürümemiz ise on dakikadan fazla sürmemişti, geriye on dakika kalıyordu.

Hesaplamalarımı don Juan'a aktardım. Gülümsedi.

185

Bu gülümseyişin bir küçümseme gizlediğinden emindim, ama yüzünde böyle bir duyguyu açığa vuran hiçbir şey yoktu.

"Çaresiz bir aptal olduğumu düşünüyorsun, değil mi don Juan?"

"Ah ha!" dedi ve ayağa fırladı.

Bu tepkisi o kadar beklenmedikti ki aynı anda ben de zıpladım.

"Sana göre ne hissediyorum, tam olarak anlat," dedi vurgulayarak.

Duygularını bildiğimi hissediyordum. Sanki onları kendim hissediyor gibiydim. Ama hissettiklerimi söylemeye çalıştığımda, konuşamıyordum. Konuşmak o sırada dünyanın en zor işiydi benim için.

Don Juan, henüz onu 'görmeye' yetecek kadar gücüm olmadığını söyledi. Ama olanlar için kendime uygun açıklamalar aramak söz konusu olduğunda, kesinlikle yeterince 'görüyordum'.

"Çekinme," dedi. "Tam olarak ne gördüğünü söyle." Ani ve tuhaf bir düşünceye kapıldım, uyumadan hemen önce aklıma gelen düşüncelere çok benziyordu bu. Bir düşünceden öte bir şeydi bu, bütün bir görüntü demek daha doğru olur. İçinde çeşitli insanlar olan bir tablo görüyordum. Tam önümde, bir pencere kenarına oturmuş bir adam vardı. Pencerenin ardındaki alan bulanıktı, ama pencere ve adamı çok net görüyordum. Bana bakıyordu; başı hafifçe sola dönmüştü, yani aslında göz ucuyla bakıyordu. Beni görüş alanında tutmak için hareket eden gözlerini görebiliyordum. Sağ dirseğiyle pencere eşiğine yaslanmıştı. Eli yumruk olmuştu ve kasları sıkılıydı.

Adamın solunda başka bir görüntü vardı. Uçan bir aslandı bu. Demek istediğim, başı ve yelesi aslan, bedeninin altı kıvrıkcık beyaz bir Fransız kanişiydi.

Dikkatimi onda yoğunlaştırmak üzereydim ki adam dudaklarıyla bir şapırtı çıkardı ve kafasıyla gövdesini camın dışına itti. Bir şey onu itiyormuş gibi, tüm bedeni çıkıvermişti. Parmaklarının ucuyla pencere eşiğini kavrayarak bir süre asılı kaldı, bir sarkaç gibi salınmaya başladı ve sonra kendini bıraktı.

Düşüşünü kendi bedenimde hissediyordum. Bir ça-kılış değil yumuşak bir düşüştü bu, ardından hız kesen bir süzülme geldi. Adamın ağırlığı yoktu. Bir süre durağan kaldı ve sonra kontrol edilemez bir güç onu tablodaki bir yarıktan yudum yudum içmiş gibi, ortadan kayboldu. Hemen sonra yine pencerede, göz ucuyla bana bakıyordu. Sağ önkolü pencere eşiğine dayanmıştı, tek fark, bu sefer bana el sallıyor olmasıydı.

Don Juan'ın yorumu, 'görüşümün' çok ayrıntılı olduğuydu.

"Bundan daha iyisini yapabilirsin," dedi. "Ne olduğunu açıklamamı istiyorsun. Ben ise bu işi görüşünün yapmasını istiyorum. Gördün, ama saçmalık gördün. Bu tür bir bilgi savaşçının işine yaramaz. Neyin ne olduğunu anlamak çok uzun süre alır. Görmek doğrudan olmalıdır, çünkü savaşçı, ne görmekte olduğunu çözmek için vakit harcamaz. Görmek görmektir, çünkü tüm bu saçmalığın ardındaki ortaya çıkarır."

Görüşümün yalnızca bir halüsinasyon olduğunu ve gerçek bir 'görme' olmadığını mı düşündüğünü sordum. Dediğine göre ayrıntı zenginliği nedeniyle bunun 'görmek' olduğuna ikna olmuştu, ama yine de bu durum için uygun değildi.

"Sence bu görüntüler bir şey açıklıyor mu?"

"Elbette. Ama yerinde olsam anlamlarını çözmeye çalışmazdım. Başlangıçta görmek kafa karıştırıcıdır ve

187

içinde kaybolmak kolay olur. Ama savaşçı çelikleştiğin-de, görüşü, olması gereken şey haline gelir: Dolaysız bilmek."

Don Juan konuşurken o garip duygu geçişlerini tekrar yaşadım ve zaten bildiğim, ama bulamlaşıp benden sakınan bir şeyi açığa çıkarmak üzere olduğumu hissettim. Bir mücadelenin ortasında olduğumun farkına

vardım. Anlaşılması zor bu bilgi parçasına ne kadar ulaşmaya -ya da onu tanımlamaya- çalışırsam, daha derine gömülüydü.

"Bu görüş çok....çok görüntüseldi," dedi don Juan. Sesi beni sarsmıştı.

"Savaşçı bir soru sorar ve görüşü yoluyla bir yanıt alır, ama bu yanıt basittir. Hiçbir zaman uçan Fransız kanışları noktasına varmaz."

Bu görüntüye güldük. Şakayla karışık çok katı olduğunu, bu sabah başıma gelenleri yaşayan birinin bir parça hoşgörüyü hakettiğini söyledim.

"Bu kolay yoldur," dedi. "Bu kendini kaptırmaktır. Dünyayı, senin için her şeyin çok fazla olduğu duygusuna dayandırıyorsun. Bir savaşçı gibi yaşamıyorsun sen."

Savaşçının yolu olarak tanımladığı şeyin çok fazla yönü olduğunu, hepsinin gereğini yapmanın olanaksız hale geldiğini ve anlamının, onu uygulamam gereken yeni durumlarla karşılaştığımda açığa çıktığını açıkladım.

"Bir savaşçının yöntemi şudur," dedi. "Kararlarını o kadar dikkatli verir ki, bunların sonucunda gücünü yitirmek bir yana, şaşırmaz bile."

"Savaşçı olmak, alçakgönüllü ve tetikte olmak demektir. Bugün gözlerinin önüne serilen sahneyi izlemen bekleniyordu, tüm bunların nasıl olabildiğini dü-

188

I

şünmen değil. Dikkatini yanlış yerde yoğunlaştırdım. Sana karşı hoşgörülü olmak isteseydim, bunun senin başına ilk kez geldiği için hazırlıksız yakalandığını kolaylıkla söyleyebilirdim. Ama buna izin verilemez, çünkü buraya ölmeye hazır bir savaşçı olarak geldin; bu nedenle, bugün başına gelenler seni gafil avlamama-hydı."

Korku ve şaşkınlığa kendimi kaptırmaya eğilimli olduğumu kabul ettim.

"Diye.lim ki senin yöntemin, bana gelirken ölüme hazır olarak gelmek olmalı," dedi. "Buraya ölüme hazır olarak gelersen ne tuzaklarla, ne hoş olmayan sürprizlerle karşılaşır, ne de gereksiz davranışlarda bulunursun. Her şey tam olarak yerine oturur, çünkü hiçbir şey beklemiyor olursun."

"Bunu söylemek kolay, don Juan. Ama alıcı benim. Tüm bunları yaşamak zorunda olan benim."

"Tüm bunları yaşamak zorunda değilsin. Tüm bunlar, sensin. Onlara, yalnızca şimdilik katlanmıyorsun. Bu kötü büyü dünyasına katılma kararın, can çekişen tüm çelişki duygularını yıkmış ve tüm bunları kendi dünya olarak kavraman için gerekli kıvılcımı sana vermiş olmalıydı."

Utanc ve üzüntü duydum. Ne kadar hazırlıklı olursam olayım, don Juan'm eylemleri bana o kadar yük oluyordu ki; kendimi yarı-mantıklı, habire dırdır eden bir kişi gibi hissedip öyle davranmaktan başka çarem kalmıyordu. Bir hiddet kasırgasına kapıldım, artık yazmak istemiyordum. O anda notlarımı yırtıp her şeyi çöpe atmak istiyordum. Ve don Juan olmasaydı bunu yapacaktım, ama o güldü ve kolumu tutarak beni zaptetti.

Alaycı bir tonla, 'tonal'ımm yine kendini kandırmak

189

üzere olduğunu söyledi. Dediğine göre çeşmeye gidip kulaklarım ve enseme su serpmeliydim.

Su beni rahatlattı. Uzun süre konuşmadık.

Sonunda, "Yaz, 3raz," diye dostça bir sesle gönlümü aldı. "Diyelim ki defterin, elinde olan tek büyü. Onu yırtmak, kendini ölümüne açmanın bir başka yoludur. Bunu yapmak yalnızca huysuzluklarından biri, en iyi olasılıkla gösterişli bir huysuzluk olacak, ama bir değişim değil. Bir savaşçı asla tonal'm adasından ayrılmaz. Onu kullanır."

Elinin hızlı bir hareketiyle çevremi gösterdi ve defterime dokundu.

"Bu senin dünya. Onu reddedemezsin. Kendine kızmanın ve kendinden dolayı hayal kırıklığına uğramanın bir yararı yok. Bunun kanıtladığı tek şey kişinin to-nal'mm içsel bir savaş yaşadığıdır; böyle bir savaş düşünebileceğim en budalaca şeydir. Savaşçının sıkı yaşamı, bu mücadeleyi durdurmak üzere tasarlanmıştır. Başından beri sana yıpranmaktan kaçınmayı öğrettim. Şimdi içinde eskiden olduğu gibi bir savaş yok, çünkü savaşçının yolu uyumdur -önce davranış ve kararlar arasında, sonra da tonal ve nagual arasında."

"Seni tanıdığım andan beri hem tonal'mla, hem de nagual'ınla konuştum. Bilginin verilışı böyle olmalıydı.

"Başlangıçta, kişi tonal'la konuşmalıdır. Kontrolden vazgeçmesi gereken odur. Ama bunu isteyerek yapması sağlanmalıdır. Örneğin senin tonal'm bazı kontrollerinden fazla karşı koymadan vazgeçti, çünkü bunu yapmamış olsaydı bütünlüğünün öleceğini anlamıştı. Başka bir deyişle; tonal'm bencillik ve isteklerine kapılmak gibi gereksiz şeylerden vazgeçmesi sağlanır, ama bu onu sıkıntıya iter. Tüm sorun şu; tonal, kendini bu saçmalıklardan arındırdığına sevinmesi gerekirken onlara

190

tutunur. Bu durumda yapılması gereken, tonal'ı özgür ve akışkan olmaya ikna etmektir. Bir savaşçının her şeyden önce ihtiyaç duyduğu budur; güçlü ve özgür bir tonal. Ne kadar güçlenirse eylemlerine o kadar az

tutunur, onu küçültmek de o kadar kolaylaşır. Bu sabah olan şuydu; tonal'mı küçültme şansımız olduğunu gördüm. Bir an için akim boşalmıştı; düşünmüyor, acele ediyordun ve seni itmek için bu anı kullandım. "Belirli anlarda tonal küçülür, özellikle utandığında. Aslında, tonal'ın. niteliklerinden biri, utangaçlığıdır. Gerçi bu o kadar da önemli değil. Ama belirli anlarda tonal hazırlıksız yakalanır ve utangaçlığı, küçülmesini zorunlu kolar.

"Bu sabah o küçücük şansı denedim. O ofisin açık kapısını farkettim ve seni ittim. Demek ki itiş, tonal'ı küçültme tekniklerinden biridir. Kişi tam zamanında bu itiş gerçekleşmelidir, elbette ki bunun için görmeyi bilmesi gerekir.

"Kişi itilip tonal'ı küçüldüğünde; nagual'ı hareket halindeyse -bu hareket ne kadar küçük olursa olsun- egemenliği eline alarak olağanüstü işler yapar. Bu sabah da, nagual'm devreye girdi ve kendini pazarda buldun."

Bir süre sessiz kaldı. Soru sormamı bekliyor gibiydi.

Birbirimize baktık.

"Nasıl olduğunu gerçekten bilmiyorum," dedi düşüncelerimi okumuşçasma. "Tek bildiğim, nagual olağanüstü işler başarabilir.

"Bu sabah izlemeni istemiştin. Önündeki sahne her neyse, senin için paha biçilmez değerdeydi. Ama öğüdüme uymak yerine kendine acıma ve kafa karışıklığına teslim oldun ve izlemedin.

"Bir süre için tamamın nagual'di ve konuşmadın.

191

Bu, izleme zamanıydı. Sonra, azar azar, tonal'm tekrar egemen oldu ve seni tonal ile nagual'm arasındaki ölümcül bir savaşın ortasında bırakmamak için buraya yürüttüm."

"O sahnede ne vardı don Juan? O kadar önemli olan neydi?"

"Bilmiyorum. Ben yaşamıyordum."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bu senin deneyimindi, benim değil."

"Ama benimleydin. Değil mi?"

"Hayır, değildim. Yalnızdın sen. Sana her şeyi izlemeni tekrar tekrar söyledim, çünkü bu sahne sadece senin içindi."

"Ama yanımdaydım, don Juan."

"Hayır değildim. Ama bunun hakkında konuşmak yararsız. Ne dersem diyeyim mantıklı olmaz, çünkü o anlarda nagual'm zamanındaydık. Nagual'm eylemlerine yalnızca bedenle tanık olunabilir, mantıkla değil."

"Benimle değildiyse, don Juan, sen olarak gördüğüm kişi kim ya da neydi?"

"Bendim, ama orada değildim."

"Peki neredeydin?"

"Seninleydim, ama orada değil. Şöyle diyelim; çevrendeydim, ama nagual'mm seni götürdüğü yerde de-ğü."

"Pazarda olduğumuzu bilmediğini mi söylüyorsun?"

"Bilmiyordum. Yalnızca seni kaybetmemek için peşinden geldim."

"Bu gerçekten olağanüstü, don Juan."

"Nagual'm zamanındaydık ve orada olağanüstü yoktur. Bundan çok daha fazlasını yapabiliriz. Aydınlik varlıklar olarak doğamız budur. Hatamız; sıradan, yorucu, ama bize uygun olan adamızda kalmakta ısrar et-

192

memizdir. Sorun yaratan tonal'dır, ama böyle olmamalı."

Anımsayabildiğim parçaları anlattım. Gün ışığı, bulutlar ya da güneş gibi şeyler görüp görmediğimi, herhangi bir ses duyup duymadığımı, veya sıradışı insan ve olaylara tanık olup olmadığımı sordu. Kavga eden ya da bağırان insanlar olup olmadığını, varsa neler söylediklerini bilmek istiyordu.

Hiçbir soruyu yanıtlayamadım. Gerçek şuydu ki olayı görüldüğü gibi kabullenmiş, birkaç saniye içinde belirli bir uzaklığı 'uçarak' katettiğime ikna olmuş ve don Juan'm bilgisi sayesinde -bu her neyse- tüm maddesel varlığımın pazarın içine 'inmişim'.

Tepkilerim böyle bir yorumun doğal sonucuydu. Süreci bilmek, denklemin bilgisine ulaşmak ve nasıl yapıldığını öğrenmek istemiştin. Bu nedenle, çevremde-kilerin olağan bir olayın sıradan parçaları olduğuna inanmış ve gözlemlemek istememiştin.

"Pazardaki insanlar sence beni gördü mü?" diye sordum.

Don Juan yanıt vermedi. Bunun yerine güldü ve

yumruğuyla hafifçe bana vurdu.

İnsanlarla fiziksel ilişkiye girip girmediğimi hatırlamaya çalıştım. Başaramadım.

"Tökezleyerek bilet acentasma girdiğimde insanlar ne gördü?" diye sordum.

"Herhalde bir kapıdan diğerine sallana sallana giden bir adam."

"Peki kaybolduğumu gördüler mi?"

"Bu işe nagual bakıyordu. Nasıl olduğunu bilmem. Söyleyebileceğim tek şey şu; biz liflerden yapılmış akışkan, aydınlık varlıklarız. Nagual devreye girdiğinde olağanüstü şeyler yapılabilir. Ama bunlar yalnızca to-

nal için olağanüstüdür.

"Nagual için, bu sabah yaptıkların hiçbir şeydir. Özellikle bazı güç manevralarını zaten yapabilen senin nagual'm için. İşin gerçeği, oldukça garip bir işe girişmişti. Ne olduğunu hissedebiliyor musun?"

Bir kerede içimde bir milyon soru ve duygu belirdi. Sanki içimi kaplayan dinginlik, bir bora tarafından süpürülmüştü. Ürperdim. Bedenim bir uçurumun kenarında olduğunu duyumsadı. Gizemli ama somut bir bilgi parçasıyla uğraşıyordum. Sanki bana bir şey açıklanmak üzereydi, ama inatçı bir parçam bu açıklamanın üzerine bir bulut üflemede ısrar ediyordu. Bu uğraş yavaş yavaş bir uyuşukluk yarattı, ta ki gövdemi hissedemez hale gelene dek. Ağzım açık, gözlerim yarı kapalıydı. Yüzümün bir kafatasma yapışmış yeşilimsi bir deri haline gelene dek katılaştığımı gördüğümü hissettim.

Hissettiğim bir sonraki şey, bir sarsılmaydı. Don Ju-an yanımda ayakta idi, elinde boş bir kova vardı. Beni sırlıslıkla etmişti. Öksürerek yüzümden suyu temizledim ve sırtımda başka bir soğukluk duydum. Banktan zıpladım, don Juan ensemden aşağı su dökmüştü.

Bana bakıp gülen bir grup çocuk gördüm. Don Juan gülümsüyordu. Defterimi aldıktan sonra otelime gitmemizin iyi olacağını, elbiselerimi değiştirmem gerektiğini söyledi. Beni parkın dışına çıkardı. Bir taksi gelmeden önce yaya kaldırımında bir süre bekledik.

Öğle yemeği yiyip dinlenmemizden sonra -ki saatler geçmişti- don Juan'la birlikte kilisenin yanındaki parktaki o sevdiği banka oturduk. Konuşma, yavaş yavaş gösterdiğim garip tepkiye gelmişti. Çok dikkatli görünüyordu, konuya doğrudan girmemişti.

194

"Buna benzer şeyler olacaktır," dedi. "Nagual yüzeye çıkmayı bir kez öğrendiğinde, bunu kontrol dışı yaparak tonal'a büyük hasar verebilir. Ancak senin özel bir durumun var. Kendini düşkünlüğe o kadar aşırı kaptırmışsın ki ölebilir ve buna aldırmayabilir, daha da kötüsü, ölmekte olduğunun farkında bile olmayabilirsin."

Tepkimin, 'nagual'ımm ne yaptığını hissedip hissetmediğimi sormasıyla ortaya çıktığını söyledim. Neyi kastettiğini tam olarak bildiğimi düşünmüş, ama onu tanımlamaya çabaladığımda, net düşünemediğimi fark etmiştim. Bir baş dönmesi, neredeyse bir umursamazlık yaşamıştım, sanki hiçbir şey gerçekten umurumda değildi. Sonra bu duygu, uyuşturucu bir yoğunlaşmaya dönüşmüştü. Sanki benliğim çekiliyordu. Dikkatimi çekip onu tuzağa düşüren, harikulade bir sırrın bana açıklanmak üzere olduğu duygusuydu ve böyle bir açıklamayla arama hiçbir şeyin girmesini istememiştim.

"Sana açıklanacak olan şey ölümündü," dedi don Juan. "Kendini kaptırmanın tehlikesi işte budur. Özellikle senin için, çünkü sen her şeyi çok abartılı yaşıyorsun. TonaVn, kendisini öylesine kaptırıyor ki, bütünlüğünü tehdit ediyor. Bu berbat bir varolma yolu." "Ne yapabilirim?"

"Biri diğerini destekleyene dek tonal'ı nedenlerle, nagual'm ise eylemlerle ikna edilmek zorunda. Sana söylemiştim, tonal yönetir ama çok narindir. Öte yandan nagual hiçbir zaman, ya da neredeyse hiçbir zaman harekete geçmez; ama geçtiğinde tonal'ı dehşete düşürür.

"Bu sabah tonal'm korktu ve kendiliğinden küçülmeye başladı, sonra da ipleri nagual ele aldı.

"Nagual'mı yaramaz bir köpekmiş gibi kulübesine göndermek için parktaki fotoğrafçıların birinden bir

k

195

kova ödünç almak zorunda kaldım. Tonal, ne pahasına olursa olsun korunmalıdır. İktidarı elinden alınmalı, doğru, ama korunan gözlemci olarak kalmaya devam etmelidir.

"TonaV& yönelen her tehdit, daima ölümüyle sonuçlanır. Ve tonal ölürse, kişi de ölür. Doğasındaki zayıflık nedeniyle kolayca tahrip edilebilir ve bu yüzden savaşçının denge sanatlarından biri; nagual'ı, tonaVı desteklemesi için ortaya çıkarmaktır. Bu bir sanattır, çünkü büyücüler bilir ki, nagual sadece tonal'ı destekleyerek ortaya çıkabilir. Demek istediğimi anladın mı? Bu desteklemeye kişisel güç deriz."

Don Juan ayağa kalktı, kollarını gerdi ve sırtını kabarttı. Ben de ayağa kalkmak istedim, ama nazıkçe beni itti.

"Alacakaranlığa dek bu bankta kalmalısın," dedi. "Şimdi ayrılmam gerek. Genaro dağlarda beni bekliyor. Üç gün sonra onun evine gel, orada görüşürüz." "Don Genaro'nun evinde ne yapacağız?" "Yeterli güce sahip olursan," dedi, "Genaro sana nagual'ı gösterebilir."

O noktada dile getirmem gereken bir şey daha vardı. Elbisesinin yalnızca beni şok etmek için bir araç mı, yoksa yaşamının gerçekten de bir parçası mı olduğunu bilmek istiyordum. Hiçbir davranışı takım elbise giymesi kadar hasar vermemişti bana. Beni bu kadar şaşırtan yalnızca hareketin kendisi değil, don Juan'a yakıştığı gerçeği idi. Bacakları gençlere özgü bir çeviklikteydi. Sanki ayakkabı giymek denge noktasının yerini değiştirmişti, adımları normalde olduğundan daha uzun ve sertti.

"Daima böyle giyinir misin?" diye sordum.

"Evet," yanıtını verdi neşeli bir gülümsemeyle. "Baş-
196

ka elbiselerim de var, ama bugün onlardan birini giymek istemedim çünkü seni daha da çok korkuturdu." Ne düşüneceğimi bilemiyordum. Yolun sonuna geldiğimi hissettim. Don Juan bir takım elbise giyip şık olabiliyorsa, her şey olabilirdi.

Kafa karışıklığımdan zevk alıyor gibi güldü.

Gizemli ama doğal bir tonda "ben bir borsa hissedarıyım," dedi ve yürüyüp gitti.

Ertesi sabah, perşembe günü, bir arkadaşımın birlikte don Juan'ın beni ittiği ofis kapısının olduğu yerden Lagunilla pazarına kadar yürümek istedim. En kısa yoldan gittik. Bu yürüyüş otuz beş dakikamızı almıştı. Doğuya dönmek istedim, ama başaramadım. Bulunduğumuz geniş sokağın köşesindeki bir giysi mağazasına girdim.

"Affedersiniz," dedim özenle bir şapkanın tozunu almakta olan genç bir kadına. "Para ve eski kitap tezgahları nerede?"

"Yok," dedi aksi bir tonda.

"Ama dün bu pazarın içinde bir yerde onları görmüştüm."

"Dalga geçme," dedi ve kasanın arkasına yürüdü.

Arkasından koşarak nerede olduklarını söylemesi için yalvardım. Beni baştan aşağı süzdü.

"Onları dün görmüş olamazsınız," dedi. "O tezgahlar yalnızca Pazar günleri açılır, tam bu duvar boyunca.

197

Haftanın diğer günlerinde açılmazlar."

"Yalnızca Pazar günü mü?" diye mekanik bir sesle tekrarladım.

"Evet. Yalnızca Pazar. Kural bu. Diğer günler açılmaları yasak, çünkü trafiği engellerler." Arabalarla dolu geniş sokağı gösterdi.

198

Nagual'ın Zamanında

Don Genaro'nun evinin önündeki bir bayırı koşarak çıktım ve don Juan'la onu kapının yanındaki temizlenmiş bir alanda otururken buldum. Bana gülümsediler. Gülümsemelerinde öylesine bir sıcaklık ve masumluk vardı ki, bedenim hemen alarma geçerek pür dikkat kesildi. Koşuşumu yürüyüşe çevirdim. Onları selamladım.

Don Genaro bana öyle sahte bir tonda, "nasılsın?"

dedi ki hepimiz güldük.

Ben yanıt vermeden önce, "çok iyi durumda," diye araya girdi don Juan.

"Görebiliyorum," karşılığını verdi don Genaro. "Şu iki kat olmuş çeneye bak! Ve gerdandaki şu domuz yağı kütlesine!"

Don Juan bir yandan gülüyor, bir yandan karnını tutuyordu.

"Yüzün toparlanmış," diye devam etti don Genaro. "Neler yapıyordun? Tıkmıyor muydun?"

Don Juan şakayla karışık onu, yaşam tarzımın çok yememi gerektirdiği konusunda temin etti. Yaşamım hakkında dostça dalga geçtiler, sonra don Juan aralarına oturmamı söyledi. Güneş, batıdaki dev sıradağ kitesinin arkasında batmıştı bile.

"Şu meşhur defterin nerede?" diye sordu don Genaro, sonra da onu cebimden çıkardığımda bir sevinç çığlığı atarak elimden kaptı.

Belli ki beni çok dikkatli gözlemlemişti ve davranış-

199

I

I

larımı mükemmel taklit ediyordu. Defteri iki eliyle tutarak onunla sinirli sinirli oynadı, sanki onunla ne yapacağım bilmiyordu. İki kez onu atacak gibi oldu, ama sonra tuttu kendini. Sonra onu dizlerinin üstüne koyarak benim yaptığım gibi heyecanla yazar gibi yapmaya başladı.

Don Juan o kadar çok gülüyordu ki aksırıp tıksırmaya başlamıştı.

Sakinleştiklerinde, "senden ayrılmandan sonra ne yaptın?" diye sordu don Juan. "Perşembe günü pazara gittim."

"Ne yaptın orada? Ayak izlerini mi aradın?" karşılığını verdi.

Don Genaro sırtüstü yere düştü ve dudaklarıyla, yere çarpan bir kafanın çıkaracağı tok sesi çıkardı. Sonra gözucuyla bana bakarak göz kırptı.

"Bunu yapmalıydım," dedim. "Ve hafta içi günlerde para ve eski kitap satan tezgahların açılmadığını öğrendim."

Güldüler. Sonra don Juan, soru sormanın yeni hiçbir şey ortaya çıkarmayacağını söyledi.

"Gerçekten ne oldu, don Juan?" diye sordum, "inan bana, bunu bilmek olanaksız," dedi tok bir sesle. "Bu konularda sen ve ben eşitiz. Şu anda benim sana tek üstünlüğüm, nagual'a nasıl ulaşılacağını bilmem. Ama

oraya bir kez ulaştığımda, hiçbir üstünlüğüm, senden iyi bildiğim hiçbir şey yok." "Gerçekten de pazarda mıydım, don Juan?" "Elbette. Sana söyledim, nagual savaşçının emrindedir. Değil mi Genaro?" "Doğru!" karşılığını verdi don Genaro gürleyerek ve tek harekette ayağa kalktı. Sanki sesi, yatay duruşunu dikeye çevirmişti.

200

Don Juan gülmekten yerlere yatıyordu. Don Genaro, kayıtsız bir havada komik bir selam vererek bize hoş-çakalm, dedi.

"Genaro seni yarın sabah görecek," dedi don Juan. "Şimdi burada tam bir sessizlikle oturmalısın."

Başka bir söz söylemedik. Saatler süren bu sessizlikten sonra uyuyakaldım.

Saatime baktım, neredeyse altı olmuştu. Don Juan, doğu ufku üzerindeki yoğun beyaz bulut kütlelerini inceleyerek kasvetli bir gün olacağı kararını verdi. Don Genaro da havayı kokladı ve aynı zamanda sıcak ve rüzgarsız bir gün olacağım ekledi.

"Ne kadar uzağa gidiyoruz?" diye sordum.

"Şuradaki okalıptüs ağaçlarına kadar," karşılığını verdi don Genaro, yaklaşık bir mil uzaklıkta koruluğa benzeyen bir yeri gösteriyordu.

Ağaçlara ulaştığımızda bunun bir koruluk olmadığını anladım; okalıptüsler, çeşitli ürünler ekilmiş tarlaların sınırlarını belirtmek için düz çizgiler oluşturacak şekilde dikilmişti. Bir mısır tarlasının köşesi boyunca; devasa, ince ve düzgün gövdeli, en az otuz metre yüksekliğindeki ağaçları izleyerek yürüdük ve boş bir tarlaya vardık. Ekinin yeni harmanlanmış olduğunu düşündüm. Toprakta yalnızca kuru otlar ve bilmediğim bazı bitki yaprakları vardı. Bir yaprak almak için eğildim ama don Genaro beni durdurdu. Elimi çok büyük bir güçle sıkıyordu. Acı içinde geri çekildim ve sonra, parmaklarını yalnızca hafifçe koluma değdirmiş olduğunu farkettim.

Ne yaptığını ve benim ne hissettiğimi kesinlikle biliyordu. Hızla parmaklarını kolumdan çekti ve sonra tekrar koydu. Bunu bir kez daha tekrarladı, ürktüğüm-

I

201

de ise mutlu bir çocuk gibi güldü. Sonra başını yana çevirdi. Gagamsı burnu onu bir kuşa; garip, uzun ve beyaz dişleri olan bir kuşa benzetiyordu.

Don Juan, yumuşak bir sesle hiçbir şeye dokunmamamı söyledi. Orada ne tür bir ürün ekilmiş olduğunu bilip bilmediğini sordum. Bana anlatmak üzere gibi oldu, ama don Genaro araya girerek bunun bir solucan tarlası olduğunu söyledi.

Don Juan gözlerini bana sabitlemiş, çok ciddi bakıyordu. Don Genaro'nun anlamsız yanıtı bir şaka gibiydi. Gülmeye başlamak için bir işaret bekledim, ama yalnızca yüzüme bakıyorlardı.

"Muhteşem bir solucan tarlası," dedi don Genaro. "Evet, burada görebileceğin en güzel solucanlar yetiştirildi."

Don Juan'a döndü. Bir süre birbirlerine baktılar.

"Öyle değil mi?" diye sordu.

"Kesinlikle doğru," dedi don Juan ve sonra bana dönerek yumuşak bir sesle ekledi; "Bugün âsâ Genaro'nun elinde; neyin ne olduğunu yalnızca o söyleyebilir, bu yüzden ne söylerse onu yap."

Kontrolün Genaro'da olduğu fikri içimi dehşetle doldurdu. Bunu don Juan'a anlatmak için döndüm; ama ağzımı açmadan don Genaro uzun, dehşetli bir çığlık attı; bu haykırış o kadar güçlü ve korkutucuydu ki ensem kabardığını ve tüylerimin sanki bir rüzgara kapılmış gibi ayaklandığını hissettim. Bir an için her şeyle ilgim kesildi. Müthiş bir hız ve kontrolle gövdeyi çeviren ve böylece olağanüstü bir şey görmemi sağlayan don Juan olmasaydı, olduğum yerde çakılı kalmış olacaktım. Don Genaro yaklaşık elli metre uzaktaki bir okalıptüs ağacının gövdesi üzerinde, yerden otuz metre yükseklikte yatay olarak ayakta duruyordu. Demek is-

202

tediğim, ayakları birbirinden bir metre ayrık, ağacın gövdesine dikey olarak basıyordu. Sanki ayakkabılarında çengeller vardı ve onlarla yerçekimine meydan okuyordu. Kolları göğsünde çaprazlanmıştı ve sırtı bana dönüktü.

Ona baktım. Onu gözden kaybedeceğim korkusuyla gözlerimi bile kırpmıyordum. Hızlı bir düşünme sürecinden sonra, onu görüş alanımda tutabilirsem olan biteni kavramama yardım edecek bir ipucu, bir hareket, bir jest ya da herhangi bir şey keşfedebileceğime karar verdim.

Don Juan'm başını sağ kulağımın yanında hissettim ve bunu açıklamaya çalışmamın aptalca ve yararsız olacağını söylediğini duydum. Durmadan tekrarlıyordu, "Göbeğini aşağı, aşağı ittir."

Bu tekniği bana yıllar önce öğreterek büyük tehlike, korku ya da gerginlik anlarında kullanmamı söylemişti. Önce diyaframı aşağı iterek ağızdan dört kısa çekişle hava almıyor, sonra burundan dört kez nefes alıp veriliyordu. Hava çekişlerinin gövdenin ortasında sarsıntılar olarak hissedilmesi gerektiğini ve elleri göbeği kapatacak şekilde sıkıca kapalı tutmanın, orta bölüme güç vererek kısa ve uzun nefes alışlarını denetlemeye yardımcı olduğunu anlatmıştı. Derin nefes alışlar, kişi diyaframı aşağı iterken sekiz kez tekrarlanmalıydı. Nefes vermeler kişinin tercihiyle bağlı olarak yavaş ya da hızla yapılabilirdi, ama bu iş de iki kez burundan, iki kez ağızdan yapılmalıydı.

Hemen don Juan'm dediklerini yaptım. Ama gözlerimi don Genaro'dan ayırmaya cesaret edemiyordum. Nefes aldıkça bedenim gevşedi ve don Juan'm bacaklarını çaprazlamakta olduğunu farkettim. Beni çevirdiğinde sağ ayağım bir çamur yığınının altına batmış ve baca-

203

y^b

ğım beni rahatsız edecek kadar bükülmüştü. Bu durumu düzelttiğinde, don Genaro'yu bir ağaç gövdesinde ayakta dururken görmeyi çokunun, rahatsızlığımı hissetmememi sağladığını anladım.

Don Juan kulağıma fısıldayarak don Genaro'ya bakmamam gerektiğini söyledi. Gözlerimi kırpmamı istiyordu.

Bir an için kendimi isteksiz hissettim. Don Juan tekrar emretti. Tüm bu olayın beni yalnızca izleyici olarak içine aldığına ikna olmuş ve ben, don Genaro'nun eylemlerinin tek gözlemleyicisi, ona bakmayı durdurursam yere düşeceğine veya belki de tüm sahnenin kaybolacağına inanmıştım.

Acı veren uzun bir hareketsizliğin ardından don Genaro topukları üzerinde kırkbeş derece sağa dönerek ağacın tepesine doğru yürümeye başladı. Bedeni ürper-di. Toplam sekiz adım atana dek küçük adımlar attı. Üstüne üstlük bir dalın etrafını dolaştı. Sonra, elleri yine göğsünde çapraz olarak ağacın gövdesine oturdu, sırtı hâlâ bana dönüktü. Bir sandalyede oturuyor gibi ayaklarını sallamaktaydı, sanki yerçekimi onu hiç etkilemiyordu. Sonra oturur konumda aşağı doğru 'yürü-, meye' başladı. Bedenine paralel bir dal seçti ve sol kolu ve başıyla ona birkaç saniye yaslandı; bunu destek almaktan çok gösteri için yapıyor gibiydi. Sonra, yine oturarak gövdeden dala doğru yavaş yavaş hareket etti, en sonunda konumunu değiştirdi ve dalda normal olarak oturur hale geldi.

Don Juan kıkırdadı. Ağzımda berbat bir tat vardı. Dönüp sağımda, biraz arkamda duran don Juan'la yüz yüze gelmek istiyordum, ama don Genaro'nun hareketlerini gözden kaçırmaya cesaret edemedim.

Bir süre ayaklarını salladı, sonra onları çaprazlayarak hafifçe savurdu, en sonunda da tekrar ağaç gövdesine geçti.

Don Juan başımı hafifçe ellerinin arasına alarak, görüş alanım ağaca dikey olmaktan çıkıp paralel olana dek enseme sola çevirdi. Don Genaro'ya bu açıdan baktığımda yerçekimine meydan okuyor gibi görünmüyordu. Sadece bir ağaç gövdesinde oturuyordu. Gözümü kırpmadan bakarsam arka planın bulanık ve dağınık, don Juan'm bedeninin netliğinin ise daha şiddetli hale geldiğini farkettim; şekli her şeye egemen hale gelmişti, sanki başka hiçbir şey yoktu.

Don Genaro tekrar aşağı, dalın üzerine kaydı. Bir trapezdeymiş gibi ayaklarını sallayarak oturuyordu. Ona çarpık bir görüş açısıyla bakmak iki duruşunu da -özellikle ağaç gövdesinde oturmayı- yapılabilir kılıyordu.

Don Juan, başım omzuma yaslanana dek onu sağa kaydırды. Don Genaro'nun dal üzerindeki duruşu tamamen normal görünüyordu, ama tekrar gövdeye geçtiğinde gerekli algısal düzenlememi yapamadım ve onu başaşağı duruyor gibi gördüm.

Don Genaro birkaç kez böyle ileri geri hareket etti ve her hareket edişinde don Juan başımı bir yandan öbürüne çevirdi durdu. Bu yaptıklarının sonucunda normal görüş açımın ne olduğunu tamamen unuttum ve o olmadan don Genaro'nun hareketleri o kadar da olağanüstü değildi.

Don Genaro uzun süre dalın üstünde kalmıştı. Don Juan boynumu düzelterek don Genaro'nun düşmek üzere olduğunu fısıldadı. Emreden bir tonda fısıldayıp duruyordu, "Aşağı bastır, aşağı."

Don Genaro'nun bedeni bir tür gerginlikle mıhlanmış gibi göründüğünde, hızlı bir nefes vermenin or-

204

205

tasımdaydım. Parıldadı, gevşedi, arkaya sallandı ve bir süre dizleri ağaçta, başaşağı sallandı. Bacakları kıvrık kalamayacak kadar yumuşakmış gibi duruyordu ve yere düştü.

Düşüşü başladığı an, ben de sonsuz bir boşluktan düşüyor duygusu yaşamaya başladım. Tüm bedenim acı verici ama aynı zamanda müthiş zevkli bir keder içindeydi; bu kederin öyle bir şiddet ve sürekliliği vardı ki bacaklarım bedenimin ağırlığını kaldıramaz hale geldi ve yumuşak çamurun üzerine düştüm. Düşüşümü yumuşatmak istiyordum ama ellerimi güç bela kımıl-databilmiştim. O kadar şiddetli nefes alıyordum ki çamur burnuma girerek burun deliklerimi yaktı. Ayağa kalkmaya çabaladım; kaslarım güçlerini kaybetmiş gibiydi.

Don Juan ve don Genaro yanıma gelerek durdular. Seslerini benden çok uzaktaymışlar gibi duyuyor, ama beni çektiklerini hissediyordum. Herbiri bir kolumu ve bir bacağımı tutarak beni kaldırmış ve bir süre taşımış olmalıydılar. Boşlukta sallanan enseme ve başımın rahatsızlık verici duruşunu farkedebiliyordum. Gözlerim açıktı. Altımdan geçip giden toprağı ve ot yığınlarını görebiliyordum. Sonunda bedenimde bir serinlik

hissettim. Su ağzıma ve burnuma dolarak beni öksürttü. Kol ve ayaklarım çılgınca deviniyordu. Yüzmeye başladım ama su o kadar derin değildi ve kendimi beni attıkları sığ nehirde ayakta duruyor buldum.

Don Juan ve don Genaro aptalca gülüyorlardı. Don Juan paçalarını sıvayarak yanıma geldi; gözlerime baktı ve henüz işimin bitmediğini söyleyerek beni hafifçe suya geri itti. Bedenim karşı koyamıyordu. Tekrar suya girmek istemiyordum ama bu isteğimi kaslarım iletmeyen hiçbir yolu yoktu ve sırt üstü düştüm. Bu se-

206

fer suyun serinliği daha da şiddetli gelmişti. Hızla zıpladım ve yanlışlıkla karşı tarafa çıktım. Don Juan ve don Genaro bağılıyor, ıslık çalıyor ve önümdeki çalılara taş atıyorlardı, sanki rotadan sapmış bir dümeni yakalamaya çalışıyor gibiydiler. Nehri tekrar geçerek yanlarındaki bir kayaya oturdum. Don Genaro bana elbiselerimi verdiğinde çıplak olduğumu farkettim, ama ne zaman ya da nasıl soyduğumu hatırlamıyordum. Sırılsıklamdım ve onları hemen giymek istemedim. Don Juan don Genaro'ya döndü ve gürüldeyerek, "Tanrı aşkına, adama bir havlu ver!" dedi. Durumumun saçmalığını anlamam birkaç saniyemi aldı.

Kendimi çok iyi hissediyordum. O kadar mutluydum ki konuşmak istemedim. Yine de, bu aşırı zindeliğimi belli edersem beni tekrar suya atacaklarından emindim.

Don Genaro beni izledi. Gözleri, vahşi bir hayvanm-kiler gibi parlıyordu. İçimi delip geçtiler.

"Güzel," dedi don Juan birdenbire. "Şimdi kendini kontrol edebiliyorsun, ama aşağıda, okalıptüs ağaçlarının orada bir orospu çocuğu gibi kendini kaptırdın."

Gülmek istedim. Don Juan'ın sözleri o kadar komik gelmişti ki kendimi denetlemek için korkunç çaba gösteriyordum. Sonra, benliğimin bir kısmı bir buyruk verdi. Gövdemin ortasındaki durdurulamaz bir kaşıntı, elbiselerimi çıkarıp tekrar suya dalmama yol açtı. Beş dakika kadar nehirde kaldım. Serinlik, ılımlılığımı geri getirmişti, sudan çıktığımda tekrar kendimdim.

"İyi gösteriydi," dedi don Juan omuzumu sıvazlayarak.

Beni okalıptüs ağaçlarının olduğu yere sürüklediler. Yürürken don Juan, 'tonal'ımm tehlikeli derecede incinebilir bir hale geldiğini, don Genaro'nun eylemlerinin

207

uyumsuzluğunun onun için çok fazla olduğunu anlattı. Onu daha fazla kurcalamamaya ve don Genaro'nun evine dönmeye karar verdiklerini, ancak kendimi suya tekrar atmam gerektiğini bilmiş olmamın her şeyi değiştirdiğini söyledi. Ama niyetlerinin ne olduğunu açıklamadı.

Tarlanın ortasında, önceden durduğumuz yerde durduk. Don Juan sağımda, don Genaro solumdaydı. İkisi de kaslarını germiş, tam anlamıyla tetikte bekliyorlardı. Bu gerginliklerini on dakika boyunca korudular. Gözlerimi birinden öbürüne kaydırıyordum. Don Juan'ın ne yapmam gerektiğine dair bir ipucu vereceğini düşünmüştüm. Haklıydım. Bir süre sonra bedenini gevşetti ve yerdeki çamur parçalarını tekmeledi. Bana bakmadan 'Sanırım gitsek iyi olur,' dedi. Hemen, don Genaro'nun bana bir başka 'nagual' gösterisi yapmaya niyetli olduğunu, ama fikrini değiştirdiğini düşündüm. Rahatlamıştım. Düşüncemi doğrulamak için bir son işaret bekledim. Don Genaro da rahatladı ve ikisi birden öne doğru bir adım attılar. O anda, işimizin bittiğini anladım. Ama ben gevşer gevşemez, don Genaro o inanılmaz çığlığı tekrar attı.

Çılgınca nefes almaya başladım. Çevreme bakındım, don Genaro kaybolmuştu. Don Juan önümde duruyordu. Bedeni kahkahalarla sarsılıyordu, bana döndü. "Üzgünüm," diye fısıldadı. "Başka yol yok." Don Genaro'yu sormak istiyordum, ama nefes almaya ve diyaframımı bastırmaya devam etmezsem öleceğimi hissettim. Don Juan çenesiyle arkamda bir yer işaret etti. Ayaklarımı kimıldatmadan, sol omzum üzerinden başımı çevirmeye başladım. Ama neyi işaret ettiğini göremeden don Juan fırlayarak beni durdurdu. Sıçrayışının hızı ve kavrayışının gücü, dengemi kaybet-

meme yol açmıştı. Sırtüstü düşerken, bu hareketine tepki olarak don Juan'ı yakaladığımı ve sonuçta onu da benimle birlikte yere sürüklediğimi hissettim. Ama yukarı baktığımda, dokunma duygumun izlenimleri ile görüş duygumunkiler tamamen uyumsuzdu; don Juan ayakta bana gülüyordu. Bu arada bedenim, tam üstümde beni neredeyse yere yapıştıran bir başka bedenin ağırlık ve baskısını hissediyordu. Don Juan ellerini uzatarak kalkmama yardım etti. Bedensel duygum, iki gövdeyi birden kaldırdığıydı. Duygularımı biliyor gibi gülümsedi ve kişinin 'nagual'la yüzyüzeyken asla soluna dönmemesi gerektiğini belirtti. Dediğine göre 'nagual' ölümcüldü ve riskleri olduklarından daha tehlikeli yapmaya gerek yoktu. Sonra beni nazıkçe çevirerek yüzümü dev bir okalıptüs ağacına döndürdü. Belki de çevredeki en yaşlı ağaçtı bu. Gövdesi, diğerlerinin yaklaşık iki katı kadar genişti. Don Juan gözleriyle tepeli işaret etti. Don Genaro bir dala tünemişti, yüzü bana dönüktü. Gözleri, ışığı yansıtan iki dev aynaya benziyordu. Bakmak istemiyordum ama don Juan, gözlerimi kaçırmamam gerektiğinde ısrar ediyordu. Emredici bir fısıltıyla gözlerimi kırpmamı ve korku ya da düşkünlüğe kapılmamamı söyledi.

Sürekli göz kırparsam don Genaro'nun gözleri o kadar olağandışı görünmüyor, parlaklıkları, ancak onlara doğrudan baktığımda çıldırtıcı oluyordu.

Uzun süre dalda durdu. Sonra, bedenini kimıldatmadan yere zıpladı ve çömelmesini hiç bozmadan birkaç metre önüme düştü. Zıplayışını tüm ardışıklığıyla izlemiştim ve gözlerimin yakalamama izin verdiğinden

daha çok şey algıladığımı biliyordum. Don Genaro aslında zıplamamıştı. Bir şey onu sanki arkasından itmiş, parabolik bir hat çizerek süzülmesini sağlamıştı.

208

209

Tünemiş olduğu dal yerden yaklaşık otuz metre yükseklikte, ağaç da kırk beş metre kadar uzağımdaydı. Yani bedeni, birkaç metre önüme düşmek için bir parabol çizmişti. Ama bu kadar uzağa gidebilmek için gereken güç don Genaro'nun kaslarının ürünü değildi; bedeni daldan yere 'fırlatılmıştı'. Bir an için, bedeni parabol çizerken taban ve kalçalarını görebilmiştim. Sonra yere hafifçe inmişti, ama ağırlığı yerdeki kurumuş çamuru parçalamamış, hatta bir parça toz bile kaldırmamıştı.

Don Juan arkamda kıkırdadı. Don Genaro hiçbir şey olmamış gibi ayağa kalktı ve ayrılmamız gerektiğini göstermek için gömleğimin yakasını çekiştirdi.

Don Genaro'nun evine yürürken kimse konuşmadı. Kendimi berrak ve sakin hissediyordum. Don Juan birkaç kez durarak gözlerimi inceledi. Hoşnut olmuş görünüyordu. Eve ulaşır ulaşmaz, don Genaro arka tarafa geçti. Saat hâlâ çok erkendi. Don Juan kapının yanına oturdu ve oturmam için bir yer gösterdi. Çok yorgundum. Uzandım ve bir kütük gibi uyuyakaldım.

Don Juan beni sarsarak uyandırdı. Saatiye bakmaya çalıştım, kayıptı. Don Juan gömlek cebinden çıkartarak bana verdi. Öğleden sonra bir civarıydı. Ona baktım ve gözlerimiz buluştu.

"Hayır. Açıklama yok," dedi yüzünü çevirerek. "Nagual yalnızca tanık olmak içindir."

Evin içinde don Genaro'yu aradım; yoktu. On tarafa geri döndüm. Don Juan bana bir şeyler yedirdi ve yemekten sonra konuşmaya başladı.

"Kişi nagual'ıSL çalışırken, asla ona doğrudan bak-mamalıdır," dedi. "Bu sabah böyle yapıyordun, bu nedenle tükendin. Nagual'a bakmanın tek yolu, doğal bir

210

şeymiş gibi bakmaktır. Kişi, katılaşmayı engellemek için göz kırpmalıdır. Gözlerimiz tonal'm gözleridir, daha doğrusu tonal tarafından eğitilmişler, bu nedenle tonal onlara sahip çıkar. Şaşkınlık ve rahatsızlığının kaynaklarından biri, tonal'ın gözlerini bırakmaması. Bunu yaptığında, nagual büyük bir savaş kazanmış olacak. Senin, daha doğrusu herkesin takıntısı, dünyayı tonal'm kurallarına göre düzenlemektir; böylece nagual ile her karşılaşmamızda, gözlerimizi katı ve uzlaşmaz hale getirmeye çalışırız. Tbnaz'mın belli bir kısmına, bu ikilemi kavrayan kısmına seslenmeliyim, sen de gözlerini özgürleştirmek için çabalamaksın. Önemli olan, aynı pencerelerin önünden geçen başka dünyalar da olduğuna tonal'ı ikna etmektir. Bu sabah nagual sana bunu gösterdi. Bırak gözlerin özgür olsun, bırak gerçek pencereler haline gelsinler. Gözler sıkıntıya bakabilir, ama şu sonsuzluğu da görebilirler."

Don Juan çevremizi göstermek için sol koluyla bir kavis çizdi. Gözleri parlıyordu, gülümsemesi hem korkutucu, hem de dostçaydı.

"Bunu nasıl yapabilirim?" diye sordum. "Çok kolay. Belki de uzun zamandır yaptığımdan bana öyle geliyor. Yapman gereken tek şey, amacını bir gümrük olarak düzenlemektir. Tonal'm dünyasında olduğunda kusursuz bir tonal olmalısın; mantıksız saçmalıklara yer yok. Ama nagual'm dünyasmdayken yine kusursuz olmalısın; mantıklı saçmalıklara yer yok. Savaşçı için amaç, ikisi arasındaki kapıdır. Her iki tarafa da gittiğinde, bu kapı tamamen kapanır arkasından.

"Nagual ile yüzyüzeyken kişinin yapması gereken bir diğer şey, onun büyüsünü bozmak için göz çizgisini zaman zaman kaydırmaktır. Gözlerin konumunu değiştirmek, tonal'm yükünü hafifletir. Bu sabah zarar gör-

211

me olasılığının oldukça yüksek olduğunu gördüm ve başının konumunu değiştirdim. Böyle bir acıyla karşılaşsan bu işi kendi başına yapmalısın. Ancak bu kaydırma; tonal'ın düzenini koruma amacıyla kendi etrafına bir çit çekme olarak değil, yalnızca biraz rahatlamak için yapılmalıdır. Kalıbımı basarım ki sen bu tekniği tonal'm mantıklılığım korumak için kullanacak ve onu yokolmaktan kurtarmakta olduğuna inanacaksın. Bu düşünce hatalıdır, çünkü kimse tonal'm mantıklılığım yoketmeye çalışmaz. Bu korku boşuna.

"Kendini tüketmeden, Genaro'nun her devinimini izlemen gerekli. Başka bir şey söyleyemem. Şu anda, tonal'ın gereksiz şeylerle tıkalı olup olmadığını sınıyorsun. Adanda çok fazla gereksiz şey varsa, nagual'la karşılaşmaya dayanamayacaksın."

"O zaman ne olur?"

"Ölebilirsin. Uzun bir eğitimden geçmeyen kimse, nagual'la karşılaşp hayatta kalamaz. Tonal'ı buna hazırlamak yıllar alır. Normalde, sıradan bir insan nagual'la yüzyüze gelirse yaşadığı şok o kadar büyük olur ki, kesinlikle ölür. Demek ki savaşçıya verilen eğitimin hedefi ona sihirbazlık ya da nazardan korunma yollarını değil, tonal'ı yokolmaktan korunmaya hazırlamayı öğretmektir. Çok güç bir iş. Bir savaşçı, kusursuz ve tamamen boş olmayı öğrenmediği sürece, nagual'a tanık olmayı aklına bile getirmemelidir.

"Seni ele alalım. Öncelikle hesap yapmayı bırakmalısın. Bu sabah yaptığın şey çok saçmaydı. Sen buna açıklama diyorsun. Bana göre ise, tonal'm her şeyi denetim altında tutmak için kısır ve sıkıcı ısrarları bunlar.

Tonal bu işte başarılı olmadığı her seferinde anlık bir şaşkınlık yaşar ve sonra, kendini ölümüne açar. Ne aptallık değil mi! Kontrolü bırakmaktansa kendini öl-

212

dürmeyi yeğler. Ve bu durumu değiştirmek için yapabileceğimiz çok az şey var."

"Sen nasıl değiştin, don Juan?" "Tonal'm adası temizlenmeli ve temiz tutulmalıdır. Savaşçının tek seçeneği budur. Temiz bir ada direnmez; sanki üstünde hiçbir şey yok gibidir."

Evin çevresini dolaştı ve büyük düz bir kayaya oturdu. Oraya oturduğunda kişi, derin bir vadiyi görebilir-[i. Yanma oturmamı işaret etti.

"Bugün başka neler yapacağımızı anlatabilir misin, don Juan?"

"Hiçbir şey yapmayacağız. Demek istediğim şu; sen ve ben yalnızca tanıyoruz. Velinimetin Genaro."

Not alma telaşı içinde onu yanlış anladığımı sandım. Don Juan, 'velinimet' terimini öğrenciliğimin başlarında açıklamıştı. Düşünceme göre velinimetim don Ju-an'dı, don Genaro olacağını aklıma bile getirmemiştim. Don Juan susmuş, bana bakıyordu. Hızla düşündüm ve don Genaro'nun bugün için 'assolist' gibi bir şey olduğunu kastettiği sonucuna vardım. Don Juan kıkırdadı, sanki düşüncelerimi okumuştı.

"Senin velinimetin Genaro," diye tekrarladi. "Ama sen, sen değil miydin?" diye sordum çileden çıkmış bir tonda.

"Ben, tonal'm adasını temizlemene yardım ettim," dedi. "Genaro'nun iki öğrencisi var; Pablito ve Nestor. O da onların adasını temizlemeye yardım ediyor; ama onlara nagual'ı ben göstereceğim. Onların velinimetini de ben olacağım. Genaro yalnızca onların öğretmeni. Bu konularda kişi ya konuşur, ya da eylemlerde bulunur; ikisini birden aynı kişiyle yapamazsın. Senin durumunda görevim, tonal'mla çalışmak oldu."

Don Juan konuşurken öyle şiddetli bir dehşet yaşı-

t

213

yordum ki hasta olmak üzereydim. Beni don Gena-ro'yla yalnız bırakacağını hissediyordum ve bu benim için çok korkunç bir olaydı.

Korkularımı dile getirdiğimde don Juan kahkahalarla gülmeye başladı.

"Aynı durum Pablito için de geçerli," dedi. "Bana bakar bakmaz hastalanıyor. Geçen gün Genaro evde yokken içeri girmiş. Ben evde yalnızdım ve şapkamı kapıya bırakmışım. Pablito onu görür görmez, tonal'ı o kadar korktu ki donuna doldurdu. Şaka yapmıyorum."

Pablito'nun duygularını kolayca anlayabiliyordum. Konuyu dikkatle incelediğimde, don Juan'm ürkütücü olduğunu kabul etmek zorundaydım. Ama onunlayken kendimi rahat hissetmeyi öğrenmişim, uzun süreli beraberliğimiz onu bana yakınlaştırmıştı.

"Seni Genaro'yla başbaşa bırakmayacağım," dedi don Juan hâlâ gülerek. "TonaPımn sorumluluğu bende. O olmadan sen bir ölüsün."

"Her öğrencinin bir öğretmeni ve velinimetini var mıdır?" diye sordum telaşımı hafifletmek için.

"Hayır, hepsinin değil. Ama bazılarının vardır."

"Neden bazılarının hem öğretmeni, hem de velinimetini var?"

"Sıradan bir adam hazır olduğunda güç ona bir öğretmen bahşeder, o da bir öğrenci olur. Öğrenci hazır olduğunda güç ona bir velinimet bahşeder, o da bir büyücü olur."

"Gücün bir adama öğretmen bahşetmesi için ne gerekir?"

"Bunu kimse bilmez. Biz yalnızca insanız. Bazılarımız görmeyi ve nagual'ı kullanmayı öğrenmiştir, ama yaşamımız sürecinde kazanmış olabileceğimiz hiçbir şey bunu garantilemez. Yani, her öğrencinin bir velini-

214

meti yoktur. Buna güç karar verir."

Kendisinin de bir öğretmeni ve velinimetini olup olmadığını sordum ve onüç yıldır ilk kez özgürce onlardan bahsetti. Dediğine göre ikisi de orta Meksika'dandı. Don Juan'la ilgili bu bilginin antropolojik araştırmama önemli bir katkı olacağını düşündüm, ama artık o kadar önemli gelmiyordu bu.

Don Juan beni süzdü. Bunun endişeli bir bakış olduğunu düşündüm. Sonra aniden konuyu değiştirdi ve sabah yaşadıklarımı tüm ayrıntılarıyla anlatmamı istedi.

Don Genaro o çığlığı attığı zaman hissettiklerimi anlattığımda, "ani bir korku daima tonal'ı küçültür," dedi. "Buradaki sorun, tonal'm yokolana dek küçülmesini engellemektir. Savaşçı için çok ciddi bir konu, donarının küçülmesine ne zaman izin verip, bu küçülmeyi ne zaman durdurması gerektiğidir. Bu büyük bir sanattır. Bir savaşçı fonaZ'mı küçültmek için olağanüstü çaba göstermelidir; ama tam tonal'm. küçülme anında, bu çabayı tersine çevirerek daha fazla küçülmesini durdurması gerekir."

"Ama bunu yapmakla ilk haline dönmüş olmuyor mu?"

"Hayır. Tonal küçüldükten sonra, savaşçı geçidi diğer taraftan kapamaktadır çünkü. TonaV'mı tehdit edici bir unsur olmadığı ve gözleri sadece tonal'm dünyasına göre ayarlandığı sürece, çitin güvenli tarafmdadır. Burası bildiği bir topraktır ve tüm kuralları bilmektedir. Ama tonal'ı küçüldüğünde rüzgarlı tarafa geçmiş olur.

Bu durumda geçit hemen kapatılmalıdır, yoksa savaşçı savrulup gider. Bunu sırf konuşabilmek için söylemiyorum. Tonal'm gözlerinin kapısının ardında vahşi bir rüzgar eser. Gerçek bir rüzgar bu, mecazî konuşmuyorum. Bu rüzgar kişinin yaşamını savurabilecek güçte-

215

1

dir. Aslında, bu dünyadaki tüm canlı varlıkları savuran bu rüzgardır. Yıllar önce bu rüzgarı sana tanıtmıştım. Gerçi sen bunu bir şaka sanmıştın ya."

Beni dağlara götürüp rüzgarın belirli niteliklerini açıkladığı bir zamandan bahsediyordu. Ama ben bunun bir şaka olduğunu asla düşünmemiştim.

Karşı koymamı dinledikten sonra, "ciddiye alıp almamış olman önemli değil," dedi. "Kuraldır; tonal, her tehdit edilğinde her ne pahasına olursa olsun kendini savunmalıdır. Yani tonal'm bu savunmayı gerçekleştirebilmesi için ne şekilde tepki verdiğinin hiçbir önemi yoktur. Önemli olan tek şey şu; bir savaşçının tonal'ı diğer alternatifleri de iyi bilmelidir. Bu durumda bir öğretmenin amacı, tüm bu olasılıkların toplam ağırlığıdır. Tonal'ı küçültmeye yardım eden bu ağırlıktır. Aynı nedenle, tonal'm küçülerek yokolmasını önleyen de aynı ağırlıktır."

Sabahki olayları anlatmaya devam etmemi işaret etti ve don Genaro'nun ağaç gövdesinden dala doğru kayışlarına geldiğimde sözümü kesti.

"Nagual olağanüstü işler yapabilir," dedi. "Bu işler tonal'a imkansız, düşünülemez görünür. Ama asıl olağanüstü olan, işi yapan kişinin nasıl yaptığını kesinlikle bilmemesidir. Başka bir deyişle, Genaro tüm bunları nasıl yaptığını bilmiyor; tek bildiği, yaptığı. Bir büyücünün sırrı nagual'a nasıl ulaşılabileceğini bilmesidir, ama bir kez oraya ulaştığında olan biteni senden daha iyi bilemez."

"Peki kişi bunları yaparken ne hisseder?" "Bir şeyler yaptığını."

"Don Genaro bir ağacın gövdesinde yürüdüğünü hissediyor muydu?"

"Hayır," dedi güçlü bir fısıltıyla. "Senin anladığın an-216

lamda değil."

Başka bir şey söylemedi. Nefesimi tutmuş, yanıtını bekliyordum. Sonunda sormak zorunda kaldım, "Peki. ne hisseder?"

"Söyleyemem, özel bir şey olduğundan değil; bunu tanımlamanın yolu yoktur."

"Hadi," diye dil döktüm. "Kişinin sözlerle açıklayıp tammlayamayacağı hiçbir şey yoktur. Bana göre bir şeyi doğrudan tanımlamak imkansız olsa bile, kişi onu ima edip çevresinden dolanabilir."

Don Juan güldü. Gülüşü sıcak ve dostçaydı. Yine de hafif bir alay taşıyordu.

"Konuyu değiştirmeliyim," dedi. "Bu sabah nagual'm seni hedef aldığını söylemek yeterli. Genaro her ne yaptıysa, sen ve onun bir karışımıydı. Nagual'ı, senin tonal'm tarafından çelikleştirilmişti."

Eşletemeyi sürdürdüm ve sordum; "Nagual'ı Pabli-to'ya gösterdiğinde neler hissediyorsun?"

"Bunu açıklayamam," dedi yumuşak bir sesle. "İstemediğimden değil, yapamayacağımdan. Tonal'ım orada tıkanıyor."

Daha fazla bastırmak istemedim. Bir süre sessiz kaldık, sonra tekrar konuşmaya başladı.

"Diyelim ki bir savaşçı iradesini ayarlamayı, onu bir iğne ucuna dönüştürerek istediği yere odaklamayı öğrenir. Sanki bedeninin ortasından çıkan iradesi, tek bir aydınlık lif, uygun her yere yöneltebileceği bir liftir. Bu lif, nagual'a giden yoldur. Ya da denilebilir ki savaşçı, nagual'a bu lif yoluyla dalar.

"Bir kez daldığında, nagual'm ifadesi kişisel yaradılışına bağlıdır. Savaşçı komikse nagual da komiktir. Savaşçı ürkütücüyse nagual da ürkütücüdür. Savaşçı tehlikeliyse nagual da öyledir.

1

217

"Genaro beni hep güldürür çünkü yaşayan en hoş varlıklardan biridir o. Ne yapacağını asla bilemem. Bence bu, büyücülüğün en önemli parçasıdır. Genaro o kadar akışkan bir savaşçı ki, iradesinin hafifçe odaklanması bile nagual'mm müthiş davranışlarda bulunmasına yetiyor."

"Don Genaro'nun ağaçlarda yaptıklarını sen de gözlemledin mi?"

"Hayır, yalnızca biliyordum çünkü nagual'm ağaçlarda olduğunu gördüm. Gösterinin kalanı yalnızca senin içindi."

"Yani, don Juan, tıpkı beni itip kendimi pazarda bulduğumda yanımda olmaman gibi mi?"

"Onun gibi bir şey. Kişi nagual'la yüzyüze gelmek zorundayken, yalnız başına olmak zorundadır. Benim çevrede olmamın nedeni, tonal'ım korumaktı. Bu benim sorumluluğum."

Don Juan, don Genaro ağaçtan düştüğünde 'to-nal'ımın neredeyse paramparça olmak üzere olduğunu söyledi. Bunun nedeni 'na^wafdaki doğal bir tehlike değil, 'tonal'ımın şaşkınlığına teslim olmasıydı. Savaşçının eğitiminin hedeflerinden birinin; hiçbir şeyi kabullenmeden her şeyi kabullenebilecek noktaya ulaşacak kadar akışkan olana dek, 'tonal'm şaşkınlığını durdurmak olduğunu anlattı.

Don Genaro'nun ağaca sıçrayışını ve sonra yere zıplayışını anlattığımda, don Juan büyücülüğün en önemli noktalarından birinin savaşıncının çılgılığı olduğunu belirtti. Dediğine göre don Genaro çılgılığında odaklanabiliyor ve onu bir araç olarak kullanıyordu.

"Haklısın," dedi. "Genaro kısmen kendi çılgılığı, kısmen de ağaç tarafından çekilmişti. Bunu görmek, gerçek bir görüştü. Bu, nagual'm gerçek bir tablosuydu.

218

Genaro'nun istenci çılgılık üzerinde yoğunlaşmıştı ve kişisel dokunuşu, ağacın nagual'ı çekmesini sağladı. Hareket hattı hem Genaro'dan ağaca, hem de ağaçtan Ge-naro'ya uzanmıştı.

"Genaro ağaçtan atladığında, senin önündeki bir noktaya yoğunlaşmış ve ağacın onu ittiğini görmüş olman gerekirdi. Ama bu yalnızca görünüşte bir itişti; aslında daha çok ağaç tarafından serbest bırakılmaya benziyordu. Ağaç nagual'ı bıraktı ve nagual da, Genaro'nun odaklanmış olduğu noktada tonal'm dünyasına döndü.

"Genaro'nun ağaçtan ikinci inişinde tonal'm o kadar şaşırmamıştı; o kadar fazla kendini kaptırmadın ve sonuçta ilk kez olduğu kadar tükenmedin."

Öğleden sonra dört civarında don Juajı konuşmamızı bitirdi.

"Tekrar okalıptüs ağaçlarına gidiyoruz," dedi. "Nagual bizi bekliyor."

"İnsanların bizi görme olasılığı yok mu?"

"Hayır. Nagual her şeyi erteleyecek."

219

Nagual'm Fısıltısı

ful

!1

Okalıptüslara yaklaştığımızda don Genaro'yu bir ağaç kütüğünde otururken gördüm. Gülümseyerek elini salladı. Yanma gittik. Ağaçlarda bir sürü karga vardı.» Sanki bir şey onları korkutuyormuş gibi gak-lıyorlardı. Don Genaro, kargalar sakinleşene dek hareketsiz ve sessiz kalmamız gerektiğini söyledi.

Don Juan sırtını bir ağaca yasladı ve bana da aynı şeyi yapmamı işaret ederek birkaç metre solundaki bir ağacı gösterdi. Yüzümüz, üç dört metre önümüzde olan don Genaro'ya dönüktü.

Don Juan, kurnaz bir göz hareketiyle ayaklarımı düzeltmemi istedi. Ayakları birbirinden biraz ayrıktı, dik duruyordu ve ağacın gövdesine yalnızca onıuzbaşları'nın üst kısmı ve başının arkasıyla değiyordu. Kollarını sarkıtmıştı.

Bir saat boyunca böyle oturduk, ikisine de dikkatle bakıyordum, özellikle don Juan'a. Belirli bir anda ağaç gövdesinden aşağı kaykıldı ve bedeninin aynı bölgelerinin ağaçla ilişkisini kesmeden oturdu. Dizlerini kaldırmış, kollarını üstlerine koymuştu. Hareketlerini taklit ettim. Bacağım çok yorulmuştu ve bu konum değişimi beni oldukça rahatlatmıştı.

Kargalar yavaş yavaş susmaya başladılar ve en sonunda tarlada tek bir ses kalmadı. Bu sessizlik, benim için kargaların sesinden daha sinir bozucuydu.

Don Juan sessiz bir tonda konuşmaya başladı ve alacakaranlığın benim en iyi saatim olduğunu söyledi.

!

221

Gökyüzüne baktı. Altıyı geçmiş olmalıydı. Bulutlu bir gün olmuştu ve güneşin konumuna bakma şansım yoktu. Uzaklardan gelen kaz ve belki de hindi bağırtılarını duydum. Ama okalıptüs ağaçlarının olduğu tarlada tek bir ses yoktu. Uzun süre boyunca ne kuş, ne de böcek sesi duyuldu.

Görebildiğim kadarıyla Don Juan ve don Gena-ro'nun bedenleri, dinlenmek için ağırlıklarını kaydırdıkları birkaç saniye dışında tam anlamıyla donmuştu.

Don Juan ve ben yere kaykıldıktan sonra, don Gena-ro aniden hareketlendi. Ayaklarını yukarı kaldırarak kütüğün üzerine tündü. Sonra kırk beş derece döndü, yüzünün sol tarafı bana dönüktü. Bir ipucu arayışıyla don Juan'a baktım. Çenesini öne uzattı; don Genaro'ya bakmamı istiyordu.

Korkunç bir heyecan benliğimi sarmaya başladı. Kendimi denetleyemiyor, bağırsaklarıma hakim olamıyordum. Pablito'nun don Juan'm şapkasını gördüğünde hissettikleri de böyleydi herhalde. O kadar büyük bir baskı yaşıyordum ki ayağa kalkıp çalılıklara koşmak zorunda kaldım. Gürüldeyen kahkahalarını duyabiliyordum.

Yanlarına dönmeye cesaret edemedim. Bir süre kararsız kaldım; ani kalkışımın büyüü bozmuş olduğunu düşünmüştüm. Çok uzun boylu düşünüp taşınmama gerek kalmadı; onlar yanıma geldiler, iki yanıma geçtiler ve başka bir tarlaya yürüdük. Bu tarlanın tam ortasında durduk ve sabah da orada durmuş olduğumuzu farkettiler.

Don Juan benimle konuştu. Akışkan ve sessiz olmamı, içsel diyalogumu da kesmemi söyledi. Dikkatle dinliyordum. Don Genaro, tüm yoğunluğumu don Juan'm öğütlerine verdiğimin farkında olmalıydı ve o anı,

222

!

sabah yaptığı şeyi tekrarlamak için kullandı; çıldırtıcı bir çığlık attı. Beni hazırlıksız yakalamıştı, ama yine de gafil avlanmamıştım. Hemen nefes almaya başlayarak dengemi tekrar kazandım. Yaşadığım sarsıntı korkunçtu, ama yine de üzerimdeki etkisi uzun sürmedi. Gözlerimle don Genaro'nun hareketlerini izleyebiliyordum. Bir ağacın alçak bir dalma sıçradı. Yirmi beş -otuz metrelik bir yol katetmişti, o sırada gözlerim aşırı bir şaşılık yaşadı. Sıçraması kaslarıyla yaptığı bir eylem değildi; kısmen o dehşetli çığlık tarafından fırlatılarak ve ağaçtan çıkan bazı belirsiz iplikler tarafından çekilerek havada süzülürdü. Sanki ağaç onu iplikleri yoluyla yudumlamıştı.

Don Genaro bir süre o alçak dalda tünedi. Yüzünün sol yanı bana dönüktü. Sonra, bir dizi tuhaf hareket yapmaya başladı. Başını sallıyor, bedeni ürperiyordu. Birkaç kere başını dizlerinin arasına sakladı. Ne kadar çok devinip çalkalanırsa, gözlerimi bedeninde odaklamam o kadar zorlaşıyordu. Kayboluyor gibiydi. Çaresizlik içinde gözlerimi kırpyordum, sonra don Juan'm öğrettiği gibi başımı sağa sola çevirerek görüş çizgimi kaydırdım. Görüş açımın solundan, don Genaro'nun bedenini daha önce hiç görmediğim bir biçimde görüyordum. Sanki kılık değiştirmişti. Üzerinde kürke benzer bir şey vardı; bir Siyam kedisinin renginde, açık sarımsı bir kahverengiydi bu giysi. Bacaklarda ve sırtta yer yer koyu çikolata rengi lekeler de vardı. Bir de uzun, kalın bir kuyruk. Don Genaro'nun kostümü, onu bir dalda oturan tüylü, uzun kahverengi bacaklı bir timsaha benzetmişti. Baş ve yüzünü göremiyordum.

Başımı normal konumuna getirdim. Don Genaro'nun görüntüsü değişmemişti.

223

Don Genaro'nun kolları ürperdi. Dalın üzerinde ayağa kalktı, kamburunu çıkardı ve yere atladı. Dalın yüksekliği dört-beş metre kadardı. Görebildiğim kadarıyla atlayışında bir olağanüstülük yoktu. Don Genaro'nun bedenini yere dokunmak üzereyken görebildim, sonra kostümünün kaim kuyruğu titredi ve yere inmek yerine, bir jet motoru varmış gibi havaya yükseldi. Ağaçların tepelerinde dolaştı ve sonra yere yakın süzülürdü. Bunu sürekli tekrarlıyordu. Bazen bir dala tutunup bir ağacın çevresinde dönüyor, bazen de dalların arasından bir yılan gibi kıvrılıyordu. Çevremizde süzülüp daireler çiziyor, yükseldiğinde karnıyla ağaçların tepesine dokunup kollarını kırpyordu.

Don Genaro'nun devinimleri içimi korkuyla doldurmuştu. Gözlerim onu izliyordu. Bir yerden diğerine süzölmek için, bazı sicimleri birer kasnak gibi kullandığını iki-üç kez net olarak algıladım. Sonra ağaçların tepesinden güneye doğru giderek kayboldu. Tekrar ortaya çıkacağı yeri kestirmeye çalıştım, ama ortaya çıkmadı.

Sırtüstü yatmakta olduğumu o zaman farkettim, ama görüş açımda bir değişiklik yaşamamıştım. Tüm süreç boyunca don Genaro'ya ayakta baktığımı düşünüyordum.

Don Juan oturmama yardım etti ve sonra don Gena-ro'yu gördüm, kayıtsız bir tavırla bize doğru yürüyordu. Utangaçça gülümseyerek uçuşunu sevip sevmediğimi sordu. Bir şeyler söylemek istedim ama konuşamıyordum.

Don Genaro ve don Juan birbirlerine tuhaf birer bakış fırlattılar ve sonra don Genaro yere çömeldi. Bana doğru uzandı ve sol kulağıma bir şeyler fısıldadı. "Neden benimle uçmuyorsun?" dediğini duydum. Bunu

224

beş-altı kez tekrarladı.

Don Juan da yanıma geldi ve sağ kulağıma fısıldadı; "Konuşma. Yalnızca Genaro'yu takip et."

Don Genaro beni de çömeltilti ve tekrar fısıldadı. Onu kesin bir berraklıkla duyuyordum: "Nagual'a güven. Nagual seni alacak." Bunu belki on kez tekrarladı.

Sonra don Juan sağ kulağıma başka bir şey söyledi: "Duygularını değiştir."

İkisinin birden aynı anda konuştuğunu duyuyordum, ama seslerini birbirinden ayırdedebiliyordum da. Don Genaro'nun her sözü, havada süzölmenin genel şartlarını anlatıyordu. Düzinelerce kez tekrarladığı cümleler, belleğime gömölüyor gibiydi. Diğer yandan don Juan'm sözleri, yine sayısız kez tekrarladığı belli emirlerden oluşuyordu. Bu ikili fısıltının etkisi olağanüstüydü. Sanki birbirinden bağımsız sözlerinin sesi, beni ikiye bölüyordu. Sonunda iki kulağım arasındaki uçurum o kadar geniş oldu ki tüm bütünlük algımı kaybettim. Ben olduğu kesin olan bir şey vardı, ama katı değildi bu. Daha çok parlayan bir sis, duyguları olan koyu sarı bir duman gibiydi.

Don Juan, beni uçmak için biçimlendireceğini söyledi. O anda yaşadığım duygu şöyle bir şeydi; sözleri, 'duygularım'ı çarpıtıp biçimlendiren birer kerpetendi.

Don Genaro'nun sözleri, beni onu izlemeye çağırıyordu. Bunu istediğimi hissettim, ama yapamıyordum. Bölünmem o kadar büyüktü ki hareket edemiyordum. Sonra ikisinin de sonsuza dek tekrarladığı o sözleri duydum; "Şu muhteşem uçan şekle bak." "Sıçra, sıçra." "Bacakların ağaçların tepesine degecek." "Okalıptuslâr yeşil noktalar gibi." "Solucanlar birer ışık," gibi sözlerdi bunlar.

İçimde bir şey o anda pes etmiş olmalıydı; belki de

225

benimle konuşulduğunun farkında olmamdan kaynak-lanyordu bu durum. Don Genaro'nun hâlâ yanımda olduğunu algıladım, ama algısal olarak ayırdedebildiğim tek şey olağanüstü ışıkların oluşturduğu dev bir kütleydi. Bazen parıltıları sönüyor, bazen saçtıkları ışık güçleniyordu. Aynı anda devinimi de yaşıyordum.

Ortaya çıkan etki, durmama asla izin vermeyen bir vakum tarafından çekilmeye benziyordu. Devinimim ne zaman duracak gibi olsa ve ne zaman uyanıklığımı ışıklarda odaklayabilir duruma gelsem, vakum beni tekrar uzaklara çekiyordu.

Bu ileri geri çekilmenin bir aşamasında korkunç bir kafa karışıklığı yaşadım. Çevremdeki dünya -her neyse bu- aynı anda hem geliyor hem de gidiyordu, vaku-mumsu etki de öyle. İki ayrı dünya görüyordum; biri benden uzaklaşıyor, diğeri bana yaklaşıyordu. Bunu sıradan bir insan gibi farketmedim; yani, bu olayı bir şeyin ortaya çıkarılıp gözlerimin önüne serilmesi olarak algılamadım. Daha çok, birleştirici sonuçtan yoksun iki ayrı algılama yaşıyordum.

Daha sonra algılarım işlemeğe başladı. Ya kesinlikten yoksundular, ya da çok fazlaydılar ve onları düzenleyemiyordum. Farkedilebilir kavrayışlardan oluşan diğer grup, uzun tüpümsü bir yapının sonunda oluşan bir dizi sestti. Tüp bendim ve sesler de don Juan ve don Genaro'ydu; yine kulaklarıma konuşuyorlardı. Onlar konuştuğça tüp kısaldı; en sonunda sesleri, kavrayabileceğim bir düzeye yükseldi. Demek istediğim, don Juan ve don Genaro'nun konuşmalarının sesleri normal algı alanıma ulaştı; sesleri Önce gürültüler, sonra haykırılan kelimeler ve sonunda kulağıma fısıldanan sözler olarak algıladım.

Sonra, bildiğim dünyanın unsurlarını far kettim. Yü-

226

züm yere dönük yatıyor; çamur yığınları, küçük taşlar ve kurumuş yaprakları ayırdedebiliyordum. Sonra, okaliptüs ağacı tarlasını algıladım.

Don Juan ve don Genaro yanımda ayakta duruyorlardı. Hâlâ aydınlıktı. Kendimi toparlamak için suya girmem gerektiğini hissettim. Nehre yürüdüm, elbiselerimi çıkardım ve algısal dengeme kavuşana dek soğuk suyun içinde kaldım.

Don Genaro, evine ulaşır ulaşmaz bizden ayrıldı. Ayrılmadan önce kayıtsızca sol omzuma hafifçe dokundu. Refleks olarak ayağa fırlayarak kaçtım. Acı verici olacağını düşünmüştüm; ama yalnızca hafif bir dokunuştı bu.

Don Juan ve don Genaro, yaptıkları bir şakayı kutlayan birer çocuk gibi güldüler.

"Bu kadar diken üstünde olma," dedi don Genaro. "Nagual sürekli peşinde değil."

Aşırı tepkimi ayıplar gibi dudaklarını şaklattıktan sonra bir içtenlik ve yoldaşlık havasıyla kollarını açtı. Ona sarıldım. Çok dostça, sıcak bir hareketle sırtımı sıvazladı.

"Nagual hakkında yalnızca belirli anlarda endişe duymalısın," dedi. "Diğer zamanlarda sen ve ben, bu dünyadaki diğer insanlar gibiyiz."

Don Juan'a bakarak gülümsedi.

Juan için bir takma ad olan Juancho kelimesini vurgulayarak, "Öyle değil mi Juancho?" diye sordu.

"Aynen öyle, Gerancho," yanıtını verdi don Juan, karşılık olarak bu kelimeyi bulmuştu.

Kahkahalara gömüldüler.

"Seni uyarmalıyım," dedi don Juan bana. "Bir adamın ne zaman nagual, ne zaman sıradan bir adam ol-

227

duğundan emin olmak için en ısrarcı bir uyanıklığı zorlamalısın. Nagual'la doğrudan fiziksel ilişkiye girersen ölebilirsin."

Don Juan, don Genaro'ya döndü ve ışıldayan bir gülümsemeyle sordu, "Öyle değil mi Gerancho?"

"Öyle, kesinlikle öyle Juancho," dedi don Genaro, sonra ikisi birden güldü.

Çocukça neşeleri beni çok etkilemişti. Günün olayları çok yorucuydu ve çok duygusallaşmışım. İçimi kendine acıma duygusu sardı. Ağlamak üzereydim, bir yandan da kendi kendime, bana yaptıklarının geri döndürülemez ve büyük olasılıkla yaralayıcı olduğunu tekrarlıyordum. Don Juan sanki düşüncelerimi okudu ve başını inanamaz gibi salladı. Kıkırdadı. İçsel diyalogumu kesmek için çaba gösterdim ve kendime acıma duygum kayboldu.

Don Genaro ayrıldıktan sonra, "Genaro çok sıcaktır," dedi. "Çok iyi bir velinimet buldun, gücün bir tasarımı bu."

Ne diyeceğimi bilemiyordum. Don Genaro'nun velinimetim olduğu fikri, beni çok kaygılandırıyordu. Don Juan'm bu konuda daha çok şey anlatmasını istiyordum, ama onun pek niyeti yok gibiydi. Gökyüzüne ve evin yanındaki ağaçların tepesine baktı. Neredeyse kapının önüne dikilmiş kalın, çatallı bir direğe yaslanarak oturdu ve soluna oturmamı söyledi.

Yanma oturdum. Ona değene dek beni kolumdan tutarak kendine çekti. Özellikle o gece, bu vaktin benim için tehlikeli olduğunu söyledi. Sakin bir tonda yapmamız gerekenleri sıraladı: O uygun görmedikçe yerimizden kalkmayacak, her şey yolundaymış gibi konuşmaya devam edecek ve uzun süre susmayacaktık; sanki 'nagual' ile yüzyüzeymiş gibi nefes alıp göz kırptır-mam gerekliydi.

"Nagual buralarda mı?" diye sordum. "Elbette," dedi ve kıkırdadı.

Don Juan'a sokuldum. Konuşmaya başladı ve beni soru sormaya zorladı. Hatta sanki karanlıkta yazabilirmişim gibi, elime defter ve kalemimi de tutuşturdu. Dediğine göre olabildiğince sakin ve normal olmalıydım ve 'tonal'imi güçlendirmek için not almaktan daha iyi bir yol yoktu. Beni kışkırtıyordu; not almayı tercih

ediyorsam, bu işi karanlıkta da yapabilirdim. Not almayı savaşçının görevlerinden birine dönüştürebileceğimi, bu durumda karanlığın bir engel olmayacağını söylerken sesinde bir meydan okuma havası vardı.

Beni her nasılsa ikna etmiş olmalıydı ki konuşmamızın bazı bölümlerini yazabilmişim. Konumuz, don Genaro'nun benim velinimetim olmasıydı. Don Genaro'nun ne zaman velinimetim olduğunu öğrenmek istiyordum ve don Juan, anlattığına göre don Genaro'yla tanıştığım gün olan ve bir kehanet işlevi üstlenen olağanüstü bir olayı anımsamamı istedi. Hiç böyle bir olay anımsamıyordum. O anı tekrar yaşamaya çalıştım; 1968 sonbaharında olan tanışmamızın, hatırlayabildiğim kadarıyla sıradan bir tanışmadan bir farkı yoktu. Don Juan beni durdurdu.

"Anımsamayacak kadar aptalsan," dedi, "bırakalım Öyle kalsın. Bir savaşçı, gücün hükümlerini izler. Gerekli olduğunda anımsayacaksın."

Bir velinimete sahip olmanın çok güç olduğunu belirtti. Örnek olarak yıllardır onunla olan öğrencisi Eli-gio'yu gösterdi; dediğine göre henüz bir velinimet bulamamıştı. Eninde sonunda bulup bulamayacağını sordum; yanıt olarak gücün davranışlarını kimsenin kesti-remeyeceğini söyledi. Yıllar önce, kuzey Meksika çölün-

228

229

de dolaşan bir grup genç kızılderili görmüş olduğumuzu anımsattı. Hiçbirinin bir velinimeti olmadığını 'gördüğünü' ve çevre ile ortamın, kendisinin onlara 'nagu-al'ı göstererek yardım etmesi için çok uygun olduğunu söyledi. Bahsettiği gecede dört genç erkek bir ateşin yanma oturmuşlardı ve don Juan da herbirimize değişik bir kisvede görünmüştü. O zaman bunun sahte bir gösteri olduğunu düşünmüştüm.

"O gençler çok şey biliyorlardı," dedi. "Aralarındaki tek acemi sendin."

"Sonra onlara ne oldu?" "Bazıları bir velinimet buldu."

Don Juan, güce koruyucu bir kalkan oluşturmanın bir velinimetin görevi olduğunu ve acemiye ilk dokunuşu velinimetin verdiğini söyledi.

Konuşmamız arasındaki kısa bir sessizlik sırasında evin arkasından gelen garip bir gıcırta duydum. Neredeyse ayağa kalkarak tepki verecektim. Don Juan beni tuttu. Ses duyulmadan önce konuşmamız benim için çok doğaldı. Ama duraksadığımızda ve anlık bir sessizlik oluştuğunda, o garip ses araya giriverdi. O anda, konuşmamızın aslında olağanüstü bir olay olduğunu kavradım. Sanki don Juan ve benim konuşma seslerimiz kağıt hışırtısı gibiydi, o gıcırta ise tetikte bekliyor, araya girmek için bir şans arıyordu.

Don Juan dik oturmamı ve çevreye ilgi göstermememi istedi. Gıcırta, sert zemini tırmalayan bir sincabın çıkardığı sese benziyordu. Bu benzerliği düşündüğüm an bir kemirgen imgeledim, tıpkı don Juan'm bana avucunda gösterdiği sincap gibi. Sanki uykuya dalıyordum ve düşüncelerim de görüntü ya da düşlere dönüşmekteydi.

Nefes alma egzersizlerine başlayarak ellerimi kar-

I

nımda kenetledim. Don Juan konuşmayı sürdürüyordu, ama onu dinlemiyordum. Dikkatim, küçük kuru yapraklar üzerinde sürünen yılanımsı bir şeyin yumuşak hışırtısına odaklanmıştı. Bana yaklaşan bir yılan olduğunu düşündüm ve anlık bir panik ve fiziksel çekilme yaşadım. İster istemez ayaklarımı don Juan'm bacakları altına koydum ve heyecanla nefes alıp göz kırptırmaya başladım.

Ses o kadar yakından geliyordu ki yalnızca otuz-kırk santim ötede gibiydi. Paniğim arttı. Don Juan sakince, 'nagual'ı kovmanın tek yolunun sabit durmak olduğunu söyleyerek, bacaklarımı germemi ve dikkatimi sese vermememi emretti. Sertçe, yazmamı ya da soru sormamı, yenilmemek için çabalamamı istedi.

Büyük bir çabadan sonra, sesi çıkaranın don Genaro mu olduğunu sordum. Sesi 'nagual'm çıkardığını ve onları karıştırmamam gerektiğini, Genaro'nun 'tonal'm adı olduğunu belirtti. Bir şeyler daha söyledi, ama anlayamadım. Evin çevresinde bir şey dolaşıyordu ve konuşmamızda yoğunlaşamıyordum. Çabalamamı emretti. Bir ara, değersiz olduğuma dair ahmaklıklar mırıldandığımı farkettim. Bir korku dalgası yaşadım ve hemen, sağduyusal bir konuma geçtim. O sırada don Juan dinleyebileceğimi söyledi. Ama ses yoktu.

"Nagual gitti," dedi don Juan ve ayağa kalkarak içeri girdi.

Don Genaro'nun gaz lambasını yakarak yemek pişirdi. Sessizce yedik. 'Nagual'm dönüp dönmeyeceğini sordum.

"Hayır," dedi ciddi bir ifadeyle. "Yalnızca seni deniyordu. Gecenin bu saatinde, alacakaranlık sonrası, daima bir şeylerle uğraşmalısın. Herhangi bir şey olabilir. Bu yalnızca kısa bir süre, belki bir saat, ama senin için

230

231

ölümcül.

"Bu gece nagual seni yanıltmaya çalıştı, ama saldırısını püskürtecek kadar güçlüydün. Bir seferinde ona yenilmiştin ve üzerine su dökmek zorunda kalmıştım, ama bu kez iyiydin."

'Saldırı' sözcüğünün olayı tehlikeli gibi gösterdiğini belirttim.

"Tehlikeli gibi mi gösteriyor? Bu çok garip bir ifade," dedi. "Seni korkutmaya çalışmıyorum. Nagual'm eylemleri ölümcüldür. Sana bunu zaten söylemiştim, bunun nedeni Genaro'nun sana-zarar vermeye

çalışması değil; tam tersine, senin için kusursuzca endişeleniyor, ama nagual'm saldırısını savmak için yeterli gücün olmazsa ölürsün. Seni ne benim yardımım, ne de Genaro'nun endişelenmesi kurtarabilir." Yemeği bitirdikten sonra don Juan yanıma oturdu ve omzumun üzerinden notlarıma baktı. O gün olanları sınıflandırmak için yıllarımı harcamam gerektiğini söyledim. Kavramayı hayal bile edemeyeceğim algılar sel gibi üzerime gelmişti.

"Anlıyamıyorsan çok iyi," dedi. "Eğer anlıyorsan başın belada. Elbette ki bu, büyücülerin bakış açısı. Sıradan bir adamın gözüyle bakıldığında, anlayamıyorsan batıyorsundur. Senin durumunda, sıradan bir adamın ilgin kaybettiğini ya da ilgin kaybetmeye başladığını söyleyeceğinden eminim."

Sözcük seçimine güldüm. İlgini kaybetme' diyerek bana gönderme yaptığını biliyordum; geçmişte korkularımdan bahsederken bu sözü ona ben söylemiştim. Bu sefer yaşadıklarım hakkında hiçbir şey sormayacağımdan emin olmasını istedim.

"Konuşmayı asla yasaklamadım," dedi. "Onu açıklamaya kalkmadığın sürece nagual hakkında istediğin kadar konuşabiliriz. Hatırlarsan, nagual'a yalnızca tanık olunabileceğini belirtmiştim. Yani neye nasıl tanık olduğumuzdan bahsedebiliriz. Ama sen tüm bunların nasıl olası olduğunu öğrenmek istiyorsun ve bu çok kötü. Nagual'ı tonal ile açıklamak istiyorsun. Bu çok aptalca, özellikle senin için; çünkü artık cahilliğinin arkasına saklanamazsın. Konuşurken mantıklı olmamızın yalnızca belirli sınırlar içinde kaldığımız için olduğunu ve bu sınırların nagual'a uygulanamayacağını biliyorsun."

Konuyu netleştirmeye yeltendim. Açıklama ihtiyacım, her şeyi mantıklı bir açıdan açıklamak istememden dolayı değildi, yaşadığım karmakarışık dürtü ve algı saldırılarından sonra düzenimi korumak istiyordum, hepsi bu.

Don Juan, yanlış olduğunu bildiğim ve aslında benimsemediğim bir fikri savunmakta olduğumu söyledi.

"Kendini kaptırdığını çok iyi biliyorsun," dedi. "Düzeni korumak, mükemmel bir tonal olmak demektir ve mükemmel bir tonal olmak da tonal'm adasındaki her şeyden haberdar olmaktır. Ama sen böyle değilsin. Yani düzeni koruma konusundaki düşüncen doğru değil. Onu yalnızca bir tartışmayı kazanmak için kullanıyorsun."

Ne diyeceğimi bilemiyordum. Don Juan, 'tonal'in adasını temizlemek için müthiş bir çaba gerektiğini söyleyerek beni avuttu. Sonra, 'nagual' ile ikinci oturumumda algıladıklarımı anlatmamı istedi. Bitirdiğimde, kürklü bir timsah olarak gördüğüm şeyin, don Genaro'nun espri anlayışının bir örneği olduğunu belirtti.

"Hâlâ bu kadar yavaş olman ne acı," dedi. "Daima şaşkınlıkta takılıp kalıyor ve Genaro'nun asıl sanatını kaçıırıyorsun."

233

i

"Sen de onun görünümünün farkında mıydım, don Juan?"

"Hayır. Gösteri yalnızca senin içindi."

"Ne gördün?"

"Bugün görebildiğim tek şey nagual'm devinimiydi, ağaçlarda süzülüp çevremizde dönüyordu. Görebilen her kişi, buna tanık olabilir."

"Peki göremeyen bir kişi?"

"Hiçbir şeye tanık olamaz, belki ağaçların sert bir rüzgar tarafından sallandığını görür, o kadar. Nagual'm bilinmeyen her ifadesini, bildiğimiz bir şey olarak yorumlarız; bizim durumumuzda nagual yaprakları sallayan bir rüzgar, garip bir ışık ya da anormal büyüklükte bir ateş böceği olarak yorumlanabilir. Görmeyen bir kişi bastırılırsa, bir şey gördüğünü düşündüğünü, ama ne olduğunu anımsayamadığını söyleyecektir. Bu doğal. Adam aslında mantıklı konuşuyor. Ne de olsa gözleri olağanüstü hiçbir şey görmedi; tonal'm gözleri olarak onlar tonal'm dünyasıyla sınırlı olmak zorunda ve bu dünyada şaşırtıcı derecede yeni olan hiçbir şey, gözlerin kavrayamayacağı ve tonal'm açıklayamayacağı hiçbir şey yok."

Kulaklarıma fısıldamalarının doğurduğu bilinmeyen algıların ne olduğunu sordum.

"Bu, tüm olayın en mükemmel kısmıydı," dedi. "Geri kalanından vazgeçilebilir, ama bu günün olayıydı. Velinimet ve öğretmen bu son düzenlemeyi yapması bir kuraldır. Tüm eylemlerin en zoru. Bir kişiyi bölmek için hem öğretmen, hem de velinimet kusursuz savaşçılar olmalıdır. Sen bunu bilmiyorsun çünkü hâlâ boyutunun ötesinde, ama güç sana yine şefkatli davrandı. Genaro, yaşayan en kusursuz savaşçıdır."

"Bir kişiyi bölmek neden büyük bir iş?"

234

1

"Çünkü tehlikeli. Küçük bir böcek gibi ölebilirdin. Daha da kötüsü, seni bir daha asla birleştiremeyebilir-dik ve o duygu düzleminde sonsuza dek kalırdın."

"Bunu yapmak neden gerekliydi, don Juan?"

"Nagual'm öğrencinin kulağına fısıldayıp onu bölmesi gereken belirli bir zaman vardır."

"Bu ne demek?"

"Ortalama bir tonal olması için, kişinin birliğe sahip olması gerekir. Tüm varlığı, tonal'm adasına ait olmalıdır. Bu birlik olmadan kişi çıldırır; ancak bir büyücü bu birliği kırmalı, ama bunu yaparken varlığını tehlikeye atmamalıdır. Büyücünün hedefi devam etmektir; yani gereksiz riskler almaz, dolayısıyla adasını temizlemek için yıllarını harcar, ta ki -konuşabilmek için söylüyorum- ondan sıvışana dek. Kişiyi ikiye bölmek, bu kaçışın geçididir.

"Şimdiye dek yaşadığın en tehlikeli şey olan bölünmen, yumuşak ve basitti. Nagual seni yönlendirmede çok ustaydı. İnan bana, bunu yalnızca kusursuz bir savaşçı yapabilir. Senin adına çok hoşnutum."

Don Juan elini omzuma koydu. Müthiş bir ağlama ihtiyacı hissettim.

"Beni bir daha görmeyeceğin bir noktaya mı yaklaşıyorum?" diye sordum.

Gülerek başını salladı.

"Bir orospu çocuğu gibi kendini kaptırıyorsun," dedi. "Ama bunu hepimiz yaparız. Tek farkımız, tarzlarımızın değişik olması. Bazen ben de kendimi kaptırırm. Benim tarzım, seni şımartıp zayıf düşürmüş olduğumu düşünmem. Genaro'nun da Pablito hakkında aynı şeyi hissettiğini biliyorum. O da onu bir çocuk gibi şımartıyor. Ama güç olayları böyle düzenlemiş. Genaro, Pabli-to'ya verebileceği her şeyi veriyor ve kişi, başka bir şey

235

yapmasını isteyemez. Kişi, bir savaşçıyı kusursuz olduğu için eleştiremez."

Bir süre sustu. Sessizce oturamayacak kadar gergindim.

"Bir vakum tarafından emildiğimi hissettiğimde sence ne oluyordu?" diye sordum.

"Süzülüyordun," dedi kesin bir tonda.

"Havada mı?"

"Hayır. Nagual için hava, kara, su yoktur. Bu noktada bunu sen de bilebilirsin. Sen de iki kez o diyardaydın ve daha yalnızca nagual'm kapısına ulaştın. Bana, karşılaştığın her şeyin meçhul olduğunu söylemiştin. Demek ki nagual süzülür, uçar, ya da herhangi bir şey yapar, ama nagual'm zamanında. Bunun tonal'm zamanıyla hiçbir ilgisi yoktur. İki şey uyuşmaz."

Don Juan konuşurken bedenimde bir ürperti hissettim. Çenem düştü ve ister istemez ağzım açıldı. Kulaklarımın sanki fişi çekildi ve güç bela sezilebilen bir karıncalanma ya da bir titreşim duydum. Hissettiklerimi don Juan'a anlatırken, sanki başka biri konuşuyormuş gibi bir ses çıktığımı farkettim. Bu, söyleyeceğim şeyi daha söylemeden kulağıma ulaştıran karmaşık bir duyguydu.

Sol kulağım, olağanüstü duyumların merkezi haline gelmişti. Sağ kulağımdan daha net ve güçlü olduğunu hissediyordum, içinde, daha önce orada olmayan bir şey vardı. Sağımda duran don Juan'ı görmek için döndüğümde, bu kulak çevresinde açık, işitsel bir algı alanına sahip olduğumu algıladım. Bu fiziksel bir boşluk, içindeki her şeyi müthiş bir doğrulukla işitebildiğim bir alandı. Başımı çevirerek çevreyi kulağımla tarayabiliyordum.

Bu deneyimimi anlattığımda don Juan, "bunu sana

236

naguaVm. fısıltısı yaptı," dedi. "Zaman zaman gelip gidecek. Bundan ya da ileride yaşayabileceğin herhangi bir sıradışı duygudan korkma. Ama hepsinden önemlisi, bu duygulara takılıp kendini kaptırma. Başaracağını biliyorum. Bölünmen doğru anda oldu. Güç bunu ayarladı. Şimdi her şey sana bağlı. Yeterince güçlüy-sen, bölünmenin getirdiği büyük şoka dayanırsın. Ama yetersizsen, yokolacaksın. Çürümeye, kilo kaybetmeye ve soluklaşmaya başlayacak, dalgımlaşacak, sessizleşecek ve hassaslaşacaksın."

"Belki don Genaro ve senin ne yaptığını yıllar önce anlatmış olsaydın ben..."

Elini kaldırarak sözümü tamamlamama izin vermedi.

"Bu anlamsız bir söz," dedi. "Geçmişte bana, mantıklı açıklamalara adanmış ve inatçı olmasaydın kolayca büyücü olabileceğini söylemiştin. Ama senin için büyücü olmak, yoluna çıkan inatçılığı ve mantıklı açıklama gereksinimini yenmek demektir. Üstelik bu kusurlar, seni güce götüren yolu oluştururlar. Yaşamın farklı olsaydı gücün sana uçarak gelmiş olacağını söyleyemezsin.

"Genaro ve ben de senin gibi davranırsın belli sınırlar içinde. Bu sınırları güç belirler ve bir savaşçı, diyelim ki bir güç mahkumu, yalnızca tek bir tercihi olan bir mahkumdur: Ya kusursuz bir savaşçı gibi ya da bir budala gibi davranmak. Son tahlilde, belki de savaşçı gücün bir mahkumu değil esiridir, çünkü bu tercih artık onun için tercih olmaktan çıkmıştır. Genaro, kusursuz davranmak dışında bir şey yapamaz. Bir ahmak gibi davranmak onu çürütür ve ölümüne yol açar.

"Genaro'dan korkmanın nedeni, tonaVmı küçültmek için korku yolunu kullanmak zorunda olması. Manti-

237

ğınm bunu bilmemesine rağmen bedenini biliyor, bu nedenle Genaro ne zaman ortalıkta olsa kaçmak istiyor." Genaro'nun beni kasıtlı olarak mı korkutmak istediğini merak ettiğimi anlattım. Don Juan, 'nagual'm tuhaf, öngörülemeyen şeyler yaptığını söyledi. Buna örnek olarak da sabah aramızda geçen bir olayı hatırlattı: Ağaçta duran don Genaro'ya bakmak için soluma dönmek istemiştin, ama o bunu önlemişti. Dediğine göre, 'nagual'mın ne yaptığının farkındaydı ama bunu önceden bilmesi olanaksızdı. Olayı şöyle açıkladı; aniden

sola hareket etmem ölümüne doğru bir adımdı ve 'tonal'ım bunu kasıtlı olarak yapıyor, intihar etmek istiyordu. Bu hareketim don Juan'm 'nagual'mı harekete geçirmiş, sonuçta da bir parçası üzerime düşmüştü. Şaşırdığımı gösteren hareket yaptım.

"Mantiğin, sana yine ölümsüz olduğunu söylüyor," dedi.

"Bununla ne demek istiyorsun, don Juan?"

"Ölümsüz bir varlık; şüphe, endişe ve korku için dünya kadar zamana sahiptir. Öte yandan bir savaşçı tonal'ın düzenine göre inşa edilmiş anlamlara tutunamaz, çünkü bütünlüğünün bu dünyada çok az bir vakti olduğunu iyi bilir."

Aynı fikirde değildim. Korkularım, şüphe ve endişelerim bilinçli şeyler değildi ve onları denetlemek için ne kadar uğraşırsam uğraşayım, don Juan ve don Gena-ro'yla her karşılaşmamda kendimi çaresiz hissediyordum.

"Bir savaşçı çaresiz, endişeli ve korkmuş olamaz," dedi. "Hiçbir koşulda. Savaşçı için yalnızca kusursuz olmaya zaman vardır; bunun dışındaki her şey gücünü eritir, kusursuzluk ise çoğaltır."

"Tekrar ilk sorularıma döndük, don Juan. Kusursuz-

238

luk nedir?"

"Evet. Tekrar oraya döndük ve ben de tekrar aynı yanıtı vereceğim: Kusursuzluk, ne yaparsan yap yapabileceğinin en iyisini yapmaktır."

"Ama don Juan, benim demek istediğim şu; ben her zaman yapabildiğim en iyisini yaptığımı hissediyorum ama gerçeğin bu olmadığı çok açık."

"Senin düşündüğün kadar karışık değil. Kusursuzluk konusundaki tüm bu meselenin anahtarı, zamana sahip olup olmama duyumdur. Yöntem şu; dünyadaki tüm zamana sahip ölümsüz bir varlık gibi hissedip davranırsan kusursuz değilsindir; bu gibi anlarda dönmeli ve çevrene bakmalısın. O zaman, zamanın olduğu duygusunun bir ahmaklık olduğunu kavrayacaksın. Bu dünyada hayatta kalan yoktur!"

239

I

Algının Kanatları

Don Juan'la birlikte tüm günü dağlarda geçirdik. Şafakta ayrıldık. Beni dört güç alanına götürdü ve her birinde, yıllar önce bana bir yaşam konumu olarak tanımladığı o özel görevi tamamlamaya yönelik bilgiler verdi. Akşama doğru döndük. Yemekten sonra, don Juan don Genaro'nun evinden ayrıldı. Ayrılırken, lamba için gaz getirecek olan Pablito'yu beklememi ve onunla konuşmamı söyledi.

Notlarım üzerinde çalışmaya öyle bir dalmışım ki, Pablito yanımda belirene dek geldiğini farketmedim. Pablito bana 'güç yürüşüyün' çalışmakta olduğunu ve bu nedenle 'görme' yeteneğim olmadığı sürece onu duyamayacağımı açıkladı.

Pablito'yu hep sevmiştim. Ama iyi dost olmamıza rağmen geçmişte onunla yalnız kalma şansı elde edememişim. Pablito neşesiyle beni hep etkilemişti. Gerçek adı Pablo idi, ama küçük çocuklara seslenmekte kullanılan Pablito ismi, ona daha çok yakışıyordu. Küçük kemikli ama sıırım gibiydi. Don Genaro gibi zayıf, hiç beklenmeyecek ölçüde kaslı ve güçlüydü. Sanırım yirmili yaşlarının sonlarındaydı, ama onsekiz yaşında gibi gösteriyordu. Esmer ve orta boyluydu. Kahverengi gözleri berrak ve parlaktı ve don Genaro gibi, içinde bir parça şeytanlık taşıyan gizli bir gülümsemesi vardı.

Don Genaro'nun diğer öğrencisi, arkadaşı Nestor'u sordum. Geçmişte onları hep birlikte görmüştüm ve birbirleriyle müthiş uyumlu oldukları izlenimini edin-

1

241

mistim. Ama fiziksel görünüm ve kişilik açısından tam tamına zıt insanlardı. Pablito şen ve içtendi, ama Nestor ümitsiz ve çekingen bir insandı. Ayrıca daha uzun, daha ağır, daha esmer ve çok daha yaşlıydı.

Pablito, Nestor'un en sonunda don Genaro'yla olan ilişkisine yoğunlaştığını ve onu son görüşümden beri tamamen farklı bir insana dönüştüğünü anlattı. Nestor'un yaptıkları veya kişilik değişiklikleri hakkında fazla konuşmak istemiyordu ve aniden konuyu değiştirdi.

"Anladığım kadarıyla nagual topuklarını ısıyor," dedi.

Bilmesine şaşırmıştım ve bunu nasıl anladığını sordum.

"Genaro bana her şeyi anlatır," dedi.

Don Genaro'dan bahsederken benim gibi resmi konuşmadığını farkettim. Ona bir yaşıtıymış gibi 'Genaro' diyordu. Don Genaro'nun onun kardeşi gibi olduğunu ve birlikteyken tıpkı bir aile gibi rahat olduklarını anlattı. Don Genaro'yu çok sevdiğini açıkça söylemekten çekinmedi. Basitlik ve içtenliği beni derinden etkilemişti. Onunla konuşurken don Juan ve benim ne kadar birbirimize benzediğimizi farkettim; bu nedenle ilişkimiz, don Genaro ve Pablito arasındaki ilişkiye kıyasla daha resmi ve katıydı.

Pablito'ya don Juan'dan neden korktuğunu sordum. Gözleri titredi. Sanki don Juan'ı düşünmek bile onu ürkütüyordu. Yanıt vermedi. Beni gizemli bir şekilde değerlendiriyor gibiydi.

"Sen ondan korkmuyor musun?" diye sordu.

Ben don Genaro'dan korktuğumu belirttim ve sanki bu söz, duymayı beklediği son şeymiş gibi güldü. Don Genaro ve don Juan arasındaki farkın, gündüz ve gece

242

arasındaki farka benzediğini söyledi. Don Genaro gündüz, don Juan geceydi ve dünyadaki en korkutucu varlıktı. Don Juan'a karşı duyduğu korkuyu anlatmak, Pablito'yu bir öğrenci olarak kendi durumu hakkında yorumlar yapmaya itti.

"Çok kötü bir durumdayım," dedi. "Yaşantımı gör-seydin sıradan bir adam için çok şey bildiğimi farkedersin, ama beni nagual ile birlikte görseydin yeterince bilmediğimi anlardın."

Hızla konuyu değiştirdi ve not almama gülmeye başladı. Don Genaro'nun beni taklit ederek onu çok eğlendirdiğini anlattı. Kişiliğindeki zıtlıklara rağmen don Genaro'nun beni çok sevdiğini ve bu sevgisini, onun 'protegido'su olduğumu söyleyerek ifade ettiğini söyledi.

Bu terimi ilk kez duyuyordum. Birlikteliğimizin başlarında don Juan'm bana açıkladığı bir başka terime benliyordu. Benim onun 'escogido'su, yani seçilmiş kişi olduğumu söylemişti. 'Trotegido' ise, korunan kişi demekti.

Pablito'ya 'nagual' ile deneyimlerini sordum ve bana onunla ilk karşılaşmasını anlattı. Geçmişte don Juan ona bir sepet vermiş, kendisi de bunu bir iyi niyet armağanı olarak kabul etmişti. Onu odasının kapısındaki bir çengele asmıştı ve o anda sepete ihtiyacı olmadığı için, günün sonu geldiğinde onu tamamen unutmuştu. Düşüncesine göre bu sepet bir güç armağanıydı ve çok özel bir durumda kullanılmak üzere verilmişti.

"Akşam saatlerinde -ki benim ölümcül saatlerimdir-ceketimi almak için odama girdim," diyerek devam etti Pablito. "Evde yalnızdım ve bir arkadaşşıma uğramak için çıkmak üzereydim. Oda karanlıktı. Ceketimi almış kapıya uzanmak üzereyken, sepet yere düştü ve yuvar-

243

lanarak ayağınım dibinde durdu. İlk anda irkılmıştim, ama yalnızca sepetin yere düştüğünü gördüğümde korkum geçti. Onu almak için eğildim ve o anda, hayatımın şokunu yaşadım. Sepet zıplayarak elimden kurtuldu ve sallanıp gıcırdamaya başladı, sanki birisi onu eğip bükmeye çalışıyordu. Unutmadan söyleyeyim ki gördüğüm her şeyden eminim, çünkü evin mutfağından, odadaki her şeyi açıkça ayırdedebilecek kadar ışık giriyordu. Bir an için sepete baktım, ama içimden bunu yapmamam gerektiğini düşünüyordum. Sonra sepet, hışırtı ve nefes almalar eşliğinde kıvranmaya başladı. Sepetin nefes aldığını görüp işitebiliyordum, canlıydı o sepet. Beni odanın içinde kovaladıktan sonra çıkışımı illi kapattı. Sonra şişmeye başladı, üzerindeki tüm bambu

şeritleri patır patır söküldü ve dev bir topa dönüştü. Üstüme geliyordu. Sırtüstü yere düştüm ve top, ayağıma sürünmeye başladı, o anda çıldırmış gibi, isterik çığlıklar atıyordum. Top beni köşeye kısırdı. Bacaklarımın üstünde hareket edişi, içimden çiviler geçiyor gibi bir duygu uyandırıyor. Onu itmeye çalıştım, ama bu sırada topun, don Juan'm yüzü olduğunu farkettim. Don Juan'm ağzı açık, beni yutmaya hazırdı. O noktada, yaşadığım dehşete dayanamayarak bilincimi yitirdim."

Pablito, çok içten ve açık bir biçimde kendisi ve ailesinin diğer üyelerinin 'nagual' ile olan diğer ürkütücü karşılaşmalarını da anlattı. Saatlerce konuştuk. Aşağı yukarı benim içinde bulunduğum durumdaydı, ama kendini büyücülerin koşullarına uyarlama konusunda benden çok daha duyarlı olduğu açıktı.

Sonra birden ayağa kalktı ve don Juan'm gelmekte olduğunu hissettiğini ve burada kalmak istemediğini belirtti. Müthiş bir hızla fırladı. Sanki bir şey onu oda-

244

mn dışına çekivermişti. 'Güle güle' bile diyemedim.

Kısa süre sonra, don Juan ve don Genaro geldi. Gülüyorlardı.

"Pablito arkasından şeytan kovalıyormuş gibi koşturuyordu," dedi don Juan. "Neden acaba?"

"Sanırım Carlitos'un parmaklarını harap edişini görünce çok korktu," dedi don Genaro, bir yandan da yazmamı taklit ediyordu. Bana yaklaştı.

"Hey! Bir fikrim var," dedi neredeyse fısıldayarak. "Yazmayı bu kadar çok sevdiğine göre neden kalem yerine parmağınla yazmayı öğrenmiyorsun? Bu çok eğlenceli olur."

Don Juan ve don Genaro yanıma oturdular ve insanın parmaklarıyla nasıl yazabileceği konusunda çeşitli öneriler getirip güldüler. Don Juan, ciddi bir tonda garip bir yorum getirdi; "Parmağıyla yazabileceğine hiç şüphe yok, ama acaba onu okuyabilecek mi?"

Don Genaro kahkahalarla gülerek ekledi, "onun her şeyi okuyabileceğine eminim." Sonra da, politik bir kargaşa devrinde önemli bir göreve getirilen bir kasaba ahmağı hakkında, sinir bozucu bir öykü anlatmaya başladı. Bu öykünün kahramanının atanmış bir bakan, hatta bir vali ya da başkan bile olabileceğini, çünkü insanların saçmaladıkları zaman neler yapabileceklerinin hiç belli olmadığı söyledi. Bu atanma nedeniyle, çok önemli birisi olduğuna inanmıştı bu ahmak.

Don Genaro sustu ve rolünü tekrarlayan bir aktör havasıyla beni inceledi. Bana göz kırparak kaşlarını aşağı yukarı hareket ettirdi. Öykünün kahramanının kitleler önünde çok yetenekli olduğunu ve çabucak bir konuşma hazırlayabileceğini, ama konumu gereği, konuşmalarını kağıttan okumasını gerektiğini anlattı.

245

Fakat adamın okuma-yazması yokmuş. Bu nedenle herkesi kandırmak için aklını kullanmış. Üzeri yazılı bir kağıt taşımaya ve ne zaman bir nutuk çekse onu ortaya çıkarmaya başlamış. Böylece etkisi ve diğer iyi nitelikleri tüm ahmaklar tarafından takdir edilir olmuş. Ama bir gün bir yabancı gelmiş ve kahramanın konuşma metnini ters tutarak okuduğunu farketmiş. Gülmeye başlamış ve bu yalanı herkese açıklamış.

Don Genaro yine sustu, gözlerini kırıştırarak bana baktı ve sordu; "Kahramanın suç üstü yakalandığını mı düşünüyorsun? Hiç de öyle değil. Sakince insanlara bakmış ve 'Ters mi? Okumayı biliyorsan kağıdın duruşu neden bu kadar önemli olsun ki?' demiş. Ve tüm ahmaklar da ona hak vermiş."

Don Juan ve don Genaro birer kahkaha patlattılar. Don Genaro sırtımı sıvazladı. Sanki öykünün kahramanı bendim. Utandım ve sinirli sinirli güldüm. Belki de bunun gizli bir anlamı vardı, ama sormaya cesaret edemedim.

Don Juan bana yakınlaştı. Uzandı ve sağ kulağıma, "komik olduğunu mu düşünüyorsun?" diye fısıldadı. Don Genaro da uzandı ve o da sol kulağıma, "ne dedi?" diye fısıldadı. İki soruya da otomatik olarak tepki gösterdim ve istemeden bir sentez yapmış oldum.

"Evet. Sanırım komik olduğunu sordu," dedim.

Bu manevralarının etkisini kesinlikle biliyorlardı, gözlerinden yaş gelene dek güldüler. Her zamanki gibi don Genaro, don Juan'dan daha abartılıydı; sırtüstü yere düştü ve birkaç metre yuvarlandı. Kol ve bacaklarını açarak karnının üzerine döndü ve bir firdöndü üzerinde yatıyormuş gibi kendi çevresinde daireler çizdi. Dönüşünü yanıma gelene dek sürdürdü, ta ki ayağı benimkine dokunana dek. Sonra birden ayağa kalktı ve

246

utangaçça gülümsedi.

Don Juan karnını tutuyordu. Çok şiddetli gülüyordu ve sanırım karnı ağırıyordu.

Bir süre sonra ikisi birden eğildi ve kulağıma fısıldamaya başladılar. Sözlerinin düzenini ezberlemeye çalıştım ama verimsiz bir çabadan sonra pes ettim. Çok fazlaydılar.

İkiye bölünmüşlük duygusunu tekrar hissedene dek kulaklarıma fısıldadılar. Önceki gün olduğu, gibi bir sis, her şeyi doğrudan algılayan sarı bir parıltı haline geldim. Demek istediğim, şeyleri 'bilebiliyordum'. Bu süreçte hiçbir düşünce sözkonusu değildi; yalnızca kesinlikler vardı. Dışımda, ama yine de bir parçam olan yumuşak, süngerimsi bir duyumla karşılaştığımda onun bir ağaç olduğunu 'bildim'. Bunu kokusundan sezdim. Hatırlayabildiğim belirli bir ağaç gibi kokmuyordu, bununla beraber içimdeki bir şey, bu tuhaf kokunun ağacın 'gerekliliği' olduğunu 'biliyordu'. Bildiğim duygusunu taşıyor, bunun için mantık yürütmüyor ya da ortalıktan ipucu toplamıyordum. Orada benimle ilişkide olan, çevremi saran dostça, sıcak, bağlayıcı bir koku vardı ve ne katı, ne de sıvı olan tanımsız başka bir şeyden, ağaç olduğunu 'bildiğim' bir şeyden yayılıyordu. Böyle bir 'bilmek' ile, onun özüne indiğimi hissettim. Bende nefret uyandırmamıştı. Daha çok beni onunla birleşip erimeye davet ediyordu. Beni içine aldı, ya da ben onu içime aldım. Aramızdaki bağ ne rahatsızlık verici, ne de güzeldi.

Açıkça hatırlayabildiğim ikinci duyum, bir hayret ve sevinç dalgasıydı. Bütün vücudum titredi. Sanki içimden elektrik akımları geçiyordu. Acı verici değildiler. Mutluluk veriyorlardı, ama bu öylesine belirsiz bir şeydi ki tanımlamak olanaksızdı. Her şeye rağmen, ilişki-

247

II

de olduğum şey her neyse, topraktı. Bir parçam, özlü bir kesinlikle bunun toprak olduğunu bildiriyordu. Ama yaşamakta olduğum dolaysız algıların sonsuzluğunu anlamaya çalıştığım anda, algılarımı ayırdetme yeteneğimi tümünden yitiriyordum.

Sonra birden tekrar kendim oldum. Düşünüyordum. Bu öyle ani bir geçişti ki, uyanmış olduğumu düşündüm. Ama duygularımda ben olmayan bir şey vardı. Gözlerimi açmadan önce, gerçekten de bir şeyin eksik olduğunu biliyordum. -Çevreme baktım. Hâlâ bir düşteydim veya bir tür imge görüyordum. Ancak düşünce işlemlerim yalnızca normal değil, aynı zamanda olağanüstü derecede netteler. Hemen bir değerlendirme yaptım. Don Juan ve don Genaro'nun, beni bu düşümsü konuma yöneltmelerinin belli bir amacı olduğundan kuşku yoktu. Amaçlarını anlamak üzere olduğumu hissettim ki. O anda bana yabancı bir şey beni çevreme dikkat etmeye zorladı. Yüzümü doğuya çevirmem uzun zaman aldı. Tam olarak karnımın üzerinde yatıyordum ve üzerimde yattığım zemin çok ilginçti. Onu inceledikçe duyduğum hayret ve şaşkınlık artıyordu. Hangi maddeden yapılmış olduğunu kestiremiyordum. Bilinmeyen bir maddeden yapılmış düzensiz dilimler, çok karmaşık ama yine de basit bir biçimde yerleştirilmişti. Birleştirilmişlerdi, ama yere ya da birbirlerine bağlı değillerdi. Esnektiler ve onları parmaklarımla ayırmaya çalıştığımda ayrılıyor, elimi bıraktığımda ise hemen ilk hallerine dönüyorlardı.

Ayağa kalkmaya çalıştım ve o anda, olağanüstü bir duyusal çarpıklık beni sardı. Bedenim üzerinde hiçbir kontrolüm yoktu; aslında, bedenim benim değil gibiydi. Hareketsizdi; hiçbir parçasıyla bir bağım yoktu ve ayağa kalktığımda kollarımı kaldıramıyordum. Çaresizce

248

karnımın üzerinde debelenerek yana yuvarlandım. Deviniminin şiddeti neredeyse tam bir dönüş yapıp tekrar karın üzeri gelmeme neden olacaktı. Gerilmiş kol ve bacaklarım bunu engelledi ve sırt üstü konumda kaldım. Bu konumdayken bir an için, iki garip şekilli bacak ve gördüğüm en çarpık ayakları gördüm. Benim gövdemdi bu! Sanırım bir tuniğe sarılmışımdı. Aklıma ilk gelen düşünce, kendimi bir sakat ya da bir tür özürü olarak gördüğüm bir imgenin içinde olduğumdu. Belimi bükerek ayaklarıma bakmaya çalıştım, ama bedenimi yalnızca sallayabiliyordum. Sarı, derin limon sarısı bir gökyüzüne bakıyordum. Daha koyu bir sarı renge sahip olan kanalları ve su damlaları gibi asılı duran sayısız çıkıntısı vardı. Bu müthiş gökyüzünün üzerimdeki etkisi tam anlamıyla sersemleticiydi. Çıkıntıların bulut olup olmadıklarını anlayamıyordum. Başımı bir yandan diğerine çevirdiğimde ayrıca gölgeli alanlar ve değişik sarı tonlarda bölgeler de keşfettim. Sonra başka bir şey dikkatimi çekti; sarı göğün tam zirvesinde, başımın üzerinde bir güneş vardı. Bu hafif bir güneşti -çünkü ona bakabiliyordum. Rahatlatıcı, sabit, beyazımsı bir ışık saçıyordu. Tüm bu doğadışı görüntüler üzerinde kafa yoruma-dan şiddetle sarsıldım; başım titreyerek ileri geri kaydı. Kaldırıldığımı hissettim. Tiz bir ses ve bir kıkırdama duydum ve hayret verici bir görüntüyle karşılaştım: Yalınayak, dev bir kadındı bu. Yüzü çok büyük ve yuvarlak, saçları siyahtı. Devasa kol ve bacaklara sahipti. Beni tuttu ve sanki bir bebekmişim gibi omuzlarına kaldırdı. Bedenim çok zayıftı. Kadının sırtından aşağı baktım. Omuzlarının ve belinin güzel bir kıvrımı vardı. Omzundan aşağı baktığımda o muazzam zemini görebiliyordum. Kadının ağırlığı karşısında zemin es-

249

! 1

nekliğini daha bir belli ediyordu ve ayakların zeminde yarattığı baskının oluşturduğu ayak izlerini görebiliyordum.

Bir yapının, bir tür binanın önünde beni karnımın üzerinde yere koydu. O sırada, derinlik algımda bir yanlışlık olduğunu farkettim. Binaya bakıyor, ama büyüklüğünü kestiremiyordum. Bazen çok küçük görünüyordu. Algıyı ayarladıktan sonra ise o anısal boyutlarına hayran olmaktan kendimi alamıyordum.

Dev kadın yanıma oturdu ve yer ağırlığı altında gıcırdadı. İri çenesine dokunuyordum. Şeker ya da çilek gibi bir kokusu vardı. Benimle konuştu ve dediklerinin hepsini anladım; yapıyı işaret ediyor ve orada yaşayacağımı söylüyordu.

Kendimi orada bulmanın şoku hafifledikçe, gözlem yapma cesaretim artıyor gibiydi. Binanın dört tane çok güzel, ama bir işe yaramayan sütunu olduğunu farkettim. Hiçbir şeyi desteklemiyorlardı, çünkü binanın tepesindeydiler. Basit bir şekilleri vardı; o olağanüstü sarı göğşe erişiyor gibi duran uzun ve zarif tasarımlardı bunlar. Bu tersyüz olmuş sütunların üzerimdeki etkisi muazzamdı. Çok güzeldiler. Estetik bir sevincin benliğimi sardığını hissettim.

Sütunlar tek parça olarak yapılmış gibiydiler. Bunun nasıl olabileceğini hayal bile edemiyordum. Öndeki iki sütun ince bir kirişle, bir tür parmaklık ya da ön cepheye bakan bir veranda olabileceğini düşündüğüm muazzam uzunlukta bir çubukla birbirine bağlıydı.

Dev kadın beni yapının içinde sırt üstü gelecek şekilde kaydırды. Çatı siyah ve düzdü; göğün sarımsı ışığının içeri girmesini sağlayan simetrik deliklerle kaplıydı. Böylece çok karmaşık bir desen ortaya çıkıyordu. Çatıdaki deliklerden içeri giren sarı gökyüzü parçaları,

250

bunların o mükemmel ve karmaşık zeminde yarattığı gölgelerin son derece basit güzelliği beni şaşkına çevirmişti. Yapı kare şeklindeydi ve kuvvetli güzelliğinin dışındakiler benim için kavranamaz şeylerdi.

Duyduğum sevinç o kadar şiddetliydi ki o anda ağlamak ya da sonsuza dek orada kalmak istedim. Ama bir güç, tanımlanamayan bir şey beni çekmeye başladı. Birden kendimi yapının dışında, sırtüstü yatarken buldum. Dev kadın oradaydı, ama yanında başka bir varlık daha vardı; bu ikinci kadın o kadar büyüktü ki güneşi kapatıyordu. Ona kıyasla dev kadın sadece küçücük bir kızdı, ikinci kadın kızmıştı; sütunların birinden kavrayarak yapıyı kaldırdı, ters çevirdi ve tekrar yere koydu. Bir sandalyeydi bu!

Bu kavrayış bir katalizör gibiydi; sanki birtakım olağanüstü algıları başlatan bir düğmeye basmıştı. İlişkisiz, ama arka arkaya gelen bir dizi görüntü yaşadım. Ardarda patlamalar halinde; mükemmel ve kavranamaz zeminin hasır bir paspas, sarı gökyüzünün bir odanın tavanı, güneşin bir ampul, bende böylesine sevinç uyandıran yapının ise, bir çocuğun evcilik oynamak için ters çevirdiği bir sandalye olduğunu kavradım.

Ardından, yine anısal boyutlardaki gizemli bir mimari yapıya dair, daha uyumlu bir dizi görüntüye tanık oldum. Bina kendi başına ayakta ydı. Tıpkı kuyruğu havada duran bir sümüklüböceğin kabuğuna benziyordu. Duvarlar garip mor bir maddeden yapılmış iç ve dış bü-key yüzeylerden oluşuyordu gibi. Her yüzey, süs olmaktan çok işlevsel bir nitelik taşıyor görünen oluklara sahipti.

Yapıyı dikkatle, ayrıntısıyla inceledim ve bunun da diğeri gibi asla kavranamaz olduğunu keşfettim. Yapı-

251

nın 'gerçek' niteliğini açığa çıkaracak o ani algısal düzenlemeyi bekliyordum, ama hiçbir şey olmadı. Sonra yapı ve işlevi hakkında bir yığın yabancı ve içinden çıkılmaz 'farkına varma' ya da 'bulgu'lar hissettim ama bunların bir anlamı yoktu çünkü onlara nasıl yaklaşılacağını bilmiyordum.

Birdenbire normal algıma kavuştum. Don Juan ve don Genaro yanımdaydılar. Yorgundum. Saatiime baktım, yoktu. Don Juan ve don Genaro kıkırdadılar. Don Juan zamanı merak etmemem ve don Genaro'nun bana vermiş olduğu öğütleri izlemeye yoğunlaşmam gerektiğini söyledi.

Don Genaro'ya döndüm ve bir espri yaptı. En önemli önerinin, kalem tasarrufu yapmak için parmağımla yazmayı öğrenmem ve bu yeteneğimi herkese göstermem olduğunu söyledi.

Bir süre daha notlarımla dalga geçtiler ve sonra uykuya daldım.

Ertesi gün uyandıgımda, don Juan deneyimimi ayrıntılarıyla anlatmamı istedi ve ben anlatırken sessizce dinlediler.

Konuşmamı bitirdikten sonra don Juan, "Genaro şimdilik yeterince şey yaşadığını düşünüyor," dedi.

Don Genaro başıyla onu onayladı.

"Dün akşam yaşadıklarımın anlamı neydi?" diye sordum.

"Bir an için büyücülüğün en önemli konusunu kavrar gibi oldun," dedi don Juan. "Dün akşam kendi bütünlüğüne bir göz attın. Ama elbette ki şu anda bu senin için anlamsız bir söz. Kişinin bütünlüğüne ulaşması onu anlama ya da öğrenme isteğine bağlı değildir. Genaro, naguaVın fısıltısının içine işlemesi için bedeni-

252

nin zamana ihtiyacı olduğunu düşünüyor."

Don Genaro başını tekrar salladı.

"Çok zaman," dedi başını aşağı yukarı sallayarak. "Belki de yirmi-otuz yıl."

Nasıl tepki göstereceğimi bilemiyordum. Bir ipucu için don Juan'a baktım. İkisinin de yüzü çok ciddiye.

"Gerçekten de yirmi-otuz yıl mı geçmesi gerekli?" di-t ye sordum.

"Elbette ki hayır!" diye haykırdı don Genaro ve gül-

ı meye başladılar.

Don Juan, içsel sesim istediği anda dönmemi ve bu arada, ben bölünmüşken yaptıkları önerileri düzenlemeye çalışmamı söyledi.

"Bunu nasıl yapacağım?" diye sordum.

"İçsel diyalogunu keserek ve içindeki bir şeyin akıp genişlemesini sağlayarak," dedi don Juan. "Bu şey senin algın, ama ne demek istediğimi anlamaya çalışma. Yalnızca naguaVın fısıltısının seni yönlendirmesine izin | ver, o kadar."

Sonra, geçen gece iki dizi farklı ama gerçek görüntü gördüğümü söyledi. Anlattığına göre bunların biri açıklanamaz, diğeri ise tamamen doğaldı ve düzenleri, hepimiz için gerçek olan bir duruma işaret ediyordu.

"Bir görüntü nagueal, diğeri tonal'dı," diye ekledi don

Genaro.

Bunu açıklamasını istedim. Bana baktı ve sırtımı sıvazladı.

Don Juan araya girerek ilk iki görüntünün 'nagueal' olduğunu ve don Genaro'nun vurgu noktaları olarak bir ağaç ile toprağı seçtiğini söyledi. Diğer ikisi kendi seçtiği ve 'tonal'a ait görüntülerdi; bir tanesi bir bebekten dünyayı nasıl algıladığıma dairdi.

"Sana yabancı bir dünya gibi geldi. Çünkü algın, he-

253

i

nüz istenen kalıba uyacak kadar biçimlendirilmemişti," dedi.

"Dünyayı gerçekten böyle mi görüyordum?" diye sordum.

"Elbette," dedi. "Senin anındı o."

Don Juan'a, beni saran o estetik sevincin de anımın bir parçası olup olmadığını sordum.

"Bu imgelere şimdiki halimizle gideriz," dedi. "O sahneyi şimdiki halinle görüyorsun. Ama bu bir algı alıştırmasıydı. O sahne, dünyanın, senin için şu anda ifade ettiği anlama dönüştüğü bir zamana aitti. Sandalyenin bir sandalyeye dönüştüğü ana."

Diğer sahneyi tartışmak istemedi.

"O bir çocukluk anısı değildi," dedim.

"Bu doğru," dedi. "Başka bir şeydi."

"Gelecekte göreceğim bir şey mi?"

"Gelecek yoktur!" diye sertçe sözümü kesti. "Gelecek yalnızca bir konuşma biçimidir. Bir savaşçı için yalnızca burası ve bu an vardır."

Bu konuda gerçekten söylenecek bir şey olmadığını, çünkü alıştırmının amacının algımın kanatlarını açmak olduğunu söyledi. Bu kanatlarla uçmayı başaramamış olmama rağmen yine de sıradan algımla ulaşmanın olanaksız olduğu dört noktaya dokunmuştum.

Ayrılmak için eşyalarımı toplamaya başladım. Don Genaro defterimi toparlamama yardım etti ve onu çantamın dibine koydu.

"Orada sıcak ve rahattır," diyerek göz kırptı. "Defterinin hastalanmayacağına emin olabilirsin."

Sonra don Juan ayrılmam konusundaki fikrini değiştirir göründü ve deneyimim hakkında konuşmaya başladı. Bu arada çantamı don Genaro'nun ellerinden kapmaya çalıştım, ama daha ona dokunamadan yere

254

düşürdü. Don Juan sırtı bana dönük konuşuyordu. Bir hamleyle çantayı aldım ve hızla defterimi aramaya başladım. Don Genaro gerçekten de onu öylesine iyi yerleştirmişti ki alana kadar canım çıktı; sonunda çantadan çıkardım ve yazmaya başladım. Don Juan ve don Genaro bana bakıyorlardı.

"Çok kötü durumdasın," dedi don Juan gülerek. "Defterine uzanman, bir sarhoşun şişeye uzanması gibi."

"Şefkatli bir annenin çocuğuna uzanması gibi," dedi

don Genaro.

"Bir rahibin haçına uzanması gibi," diye ekledi don Juan.

"Bir kadının donuna uzanması gibi," diye haykırdı don Genaro.

Beni arabama kadar geçirene dek bu yakıştırmalarını sürdürdüler. Ayrılrken arabamın içinden kahkahalarını duyabiliyordum.

255

Üçüncü Bölüm BÜYÜCÜLERİN AÇIKLAMASI

JL

ff.t JU

Nagual'a Üç Tanık

Eve döndüğümde, notlarımı düzenleme görevi yine beni bekliyordu. Don Juan ve don Gena-ro'nun bana yaşattıkları, olayları özümstedikçe daha da etkili hale geliyordu. Buna rağmen, yaşadıklarımın dolaylı kendimi aylarca şaşkınlık ve endişeye kaptırma tepkim, geçmişte olduğu kadar şiddetli değildi. Birçok kere bilerek, duygularımı eskiden yaptığım gibi spekülasyonlar, hatta kendime acıma üzerinde yoğunlaştırmaya çalıştım, fakat bir şey eksikti. Don Juan'a, don Genaro'ya ve hatta Pablito'ya sormak için bir dizi soru yazmaya niyetlendim, ama daha başlamadan vazgeçtim. İçimdeki bir şey, araştırma isteğimi ve zihnimin karışmasını engelliyordu.

Don Juan ve don Genaro'nun yanma gitmeyi özellikle istemiyordum, ama bu olasılığın gerçekleşmesinden çekinmiyordum da. Ancak bir gün, hiç düşünmeden onları görme zamanının geldiğini hissettim.

Geçmişte ne zaman Meksika'ya gitmek için yola çıksam, don Juan'a sormak istediğim binlerce önemli soru olduğu duygusuna kapılırdım; ama bu kez aklımda hiçbir şey yoktu. Sanki notlarım üzerinde çalışmamdan sonra geçmişim boşaltılmış ve don Juan ve don Genaro'nun dünyasının 'burası ve şimdi'sine hazır hale gelmişim.

Don Juan'm beni Orta Meksika dağlarındaki küçük bir kasabanın pazarında 'bulması' için yalnızca birkaç saat bekledim. Beni büyük bir sevgiyle karşıladı ve bir

259

öneride bulundu; don Genaro'nun evine gitmeden önce onun öğrencileri Pablito ve Nestor'u ziyaret etmek istiyordu. Ana yoldan saptığımızda, yolda veya yol kenarında sıradışı bir şey görebileceğimi ve dikkatle çevreyi izlememi söyledi. Aklımdakini daha açık anlatmasını istedim.

"Yapamam," dedi. "Nagual'm açıklamalara ihtiyacı yoktur."

Bu sözü üzerine arabayı yavaşlattım. Güldü ve elinin bir hareketiyle sürmeye devam etmemi işaret etti.

Pablito ve Nestor'un yaşadığı kasabaya geldiğimizde don Juan arabayı durdurmamı istedi. Zar zor farkedilir bir devinimle çenesini oynattı ve yolun sol kenarındaki bir kaya yığınını gösterdi.

"İşte nagual," dedi fısıldayarak.

Çevrede kimse yoktu. Don Genaro'yu görmeyi ummuştum. Kayalara tekrar baktım ve çevrelerindeki alanı taradım. Görünürde hiçbir şey yoktu. Herhangi bir şey ayırdedebilmek için gözlerimi kıstım; küçük bir hayvan, bir böcek, bir gölge, kayaların oluşturduğu tuhaf bir şekil, yani sıradışı herhangi bir şey olabilir bu. Bir süre sonra pes ettim ve don Juan'ı görmek için döndüm. Meraklı bakışımı ciddi bir ifadeyle karşıladı ve sonra, tekrar kayalara bakmamı sağlamak için elinin arkasıyla kolumu hafifçe itti. Onlara baktım, sonra don Juan arabadan çıkarak onu izlememi ve kayaları incelememi istedi.

Yavaşça, kayaların tabanına yaklaşık altmış-yetmiş metre uzaklıktaki hafif eğimli bir bayırdan yürüdük. Orada bir süre durdu ve sağ kulağıma, 'nagual'ın beni tam o noktada beklediğini fısıldadı. Ne kadar çabalarsam çabalayayım ayırdedebildiğim tek şeyin kuru dalların oluşturduğu birkaç küme, kayalar ve kaktüsler

260

olduğunu söyledim. Ama o, 'nagual'ın orada beni beklemekte olduğunda ısrar ediyordu.

Oturmamı, içsel diyalogumu kesmemi ve gözlerimi odaklamadan kayaların tepesine yöneltmemi emretti. Yanıma oturdu ve ağzını sağ kulağıma yanaştırarak 'nagual'ın beni gördüğünü, onu göremememe rağmen orada olduğunu ve tek sorunumun, içsel diyalogumu tamamen durduramamış olmam olduğunu fısıldadı. Söylediğı her kelimeyi içsel bir sessizlik eşliğinde duydum. Her şeyi anlıyordum ama yanıt verme yeteneğim yoktu; o anda düşünüp konuşmam olanaksızdı. Söylediklerine gösterdiğim tepkiler düşünceyi içermiyordu,

daha çok genelde düşünmeyle ilişkilendirdiğim dolaylı anlamların hepsini taşıyan tümleşik duygu birimleriydiler.

Kişinin 'nagual'a giden yola tek başına çıkmasının çok zor, beni bu eşığe pervane ve onun şarkısının getirmiş olmasının da büyük bir şans olduğunu fısıldadı. 'Pervanenin çağrısı'nı hatırlayarak, onun bana yardım etmesini sağlayabileceğimi söyledi.

Sözleri ya çok etkili önerilerdi, ya da 'pervanenin çağrısı' dediği algısal olguyu ben çağırımtım, çünkü bunları fısıldar fısıldamaz pervanenin çıkardığı o olağanüstü ses işitilir hale geldi. Sesin ton zenginliği, bir yankı odasının içindeymişim duygusu uyandırıyor. Ses yaklaştıkça -ya da arttıkça- bir şeyin kayaların üzerinde hareket ettiğini hayal meyal farkettim. Bu devinim beni o kadar korkuttu ki net ve açık algılamamı bir çırpıda tekrar kazandım. Gözlerim kayalarda odaklandı. Don Genaro birinin üstünde oturuyordu! Ayakları sallanıyordu; ayakkabılarının topuklarıyla kayayı dövüyor, bu şekilde 'pervanenin çağrısı' ile uyumlu görünen ritmik bir ses çıkartıyordu. Güldü ve bana el sal-

261

ladı. Mantıklı düşünmek istiyordum. Oraya nasıl çıktığını ya da onu nasıl orada gördüğümü kavrama duygusu, anlama isteği hissettim. Ama mantığımı çalıştıra-mıyordum. Bu şartlarda yapabildiğim tek şey, bana gülümseyip el sallayan don Genaro'ya bakmaktı.

Bir süre sonra yuvarlak kayadan aşağı kaymak için hazırlanmaya başladı -belki de bana öyle geldi. Bacaklarını dikleştirdiğini, ayaklarını sert zemine düşmek için hazırladığını ve kayma kuvveti kazanmak için neredeyse kayanın yüzeyine dokunur hale gelene dek belini kabarttığını gördüm. Ama düşüşünün ortasında bedeni durdu. Bir yere sıkıştığını düşündüm. Suda yüzüyor gibi iki ayağını da birkaç kez çırpı. Onu pantolonunun arkasından yakalayan bir şeyden kurtulmaya çalışıyor gibiydi. Ellerile kalçalarının kenarlarını heyecanla ovaladı. Bana gerçekten de kötü sıkışmış izlenimi vermişti. Koşup ona yardım etmek istedim, ama don Juan kolumu yakaladı. Kahkahalar arasında güç-bela "İzle! İzle!" diyebildiğini duydum.

Don Genaro tekmeler savuruyor, bedenini büküyor ve bir çivi gevşetiyormuş gibi bir sağa bir sola kıpırdıyordu; sonra şiddetli bir patlama duydum ve don Genaro yanımıza uçtu -ya da fırlatıldı. Ayakları üzerinde, iki-üç metre önüme düştü. Kalçalarını ovarak acı dolu bir ritmle yukarı aşağı zıplamaya başladı, bir yandan da küfürler savuruyordu.

"Kaya beni bırakmak istemedi ve kıcımdan yakaladı," dedi utangaçça.

Eşsiz bir neşe dalgası bedenimi sardı. Kahkahalarla gülmeye başladım. Neşemin, aklımın berraklığına eşit olduğunu farkettim. O anda benliğimi müthiş bir algılama yeteneği sardı. Çevremdeki her şey çok netti. Önceden uyuşuk ya da dalgındım ve bunun nedeni içsel

262

i

sessizliğimdi. Ama don Genaro'nun birden ortaya çıkışı müthiş bir berraklık doğurmuştu.

Don Genaro bir süre daha kalçalarını ovup zıpladıktan sonra arabama yöneldi, kapıyı açtı ve arka koltuğa kıvrıldı.

Don Juan'la konuşmak için döndüm. Ortalıkta yoktu. Bağırarak onu çağırmaya başladım. Don Genaro arabadan dışarı fırladı ve keskin, çılgın bir sesle don Juan'm adını bağırıp dönmeye başladı. Ancak onu bir süre izledikten sonra benle dalga geçtiğini farkettim. Kendimi don Genaro'yla başbaşa bulmak bende öylesine şiddetli bir korku doğurmuştu ki don Juan'm adını haykırarak arabanın etrafında çılgın gibi dört-beş kez dönmüştüm.

Don Genaro, Pablito ve Nestor'u almamız gerektiğini ve don Juan'm yolumuz üzerinde bir yerde bizi bekleyeceğini söyledi.

İlk korkumu yendikten sonra, onu görmekten mutlu olduğumu söyledim. Tepkimle dalga geçerek don Juan'm bana bir baba değil, anne gibi davrandığını söyledi. 'Anneler5 hakkında gerçekten çok komik birkaç şaka yaptı. O kadar şiddetli gülüyordum ki, Pablito'nun evine vardığımızı farketmedim. Don Genaro durmamı istedi ve arabadan çıktı. Pablito evin kapısında bekliyordu. Koşarak yanıma geldi, arabaya girdi ve yanıma, ön koltuğa oturdu.

"Hadi Nestor'un evine gidelim," dedi acelesi varmış gibi.

Don Genaro'ya döndüm. Yoktu. Pablito yalvarırcasına acele etmemizi istedi.

Nestor'un evine gittik. O da kapının önünde bekliyordu. Arabadan çıktık. İkisinin de neler olup bittiğini bildiğini hissediyordum.

263

"Nereye gidiyoruz?" diye sordum.

"Genaro sana söylemedi mi?" diye sordu Pablito kuşkulu bir tonda.

Ne don Juan'm, ne de don Genaro'nun bana bir şey açıklamadığını belirttim.

"Bir güç alanına gidiyoruz," dedi Pablito.

"Ne yapacağız orada?"

İkisi bir ağızdan bilmediklerini söylediler. Nestor, don Genaro'nun kendisini kılavuz olarak görevlendirdiğini ekledi.

"Genaro'nun evinden mi geldin?" diye sordu Pablito.

Don Juan'la birlikte olduğumu, yolda don Genaro'ya rastladığımızı ve sonra don Juan'm beni onunla yalnız bıraktığını anlattım.

"Don Genaro nereye gitti?" diye sordum Pablito'ya.

Ama Pablito neden söz ettiğimi bilmiyordu. Don Ge-naro'yu arabamda görmemişti.

"Evine birlikte geldik," dedim.

"Sanırım arabanda nagual vardı," dedi Nestor ürkmüş bir tonda.

Arkaya oturmak istemedi ve ön koltuğa Pablito'nun yanına büzüldü.

Ses çıkarmadan yola çıktık, sessizliği bozan tek şey Nestor'un yolu tarif ederken kullandığı kısa kelimelerdi. Sabahki olaylar üzerinde düşünmek istiyordum ama her nasılsa, onları açıklamaya çalışmanın kısır bir kendini kaptırmadan başka bir şey olmayacağını biliyordum. Nestor ve Pablito'yla konuşmak istedim; arabanın içinde çok gergin olduklarını ve konuşamayacaklarını söylediler. Bu dürüst yanıtları hoşuma gitti ve onları daha fazla zorlamadım.

Bir saatten fazla yola devam ettikten sonra arabayı

264

bir yan yola park ettik ve dik bir dağın yamacına tırmanmaya başladık. Nestor'un önderliğinde bir saat kadar daha sessizce yürüdük ve sonra hemen hemen doksan derece diklikte, altmış metre yükseklikte dev bir uçurumun dibinde durduk. Nestor yarı kapalı gözlerle yeri taradı, oturacak uygun yeri arıyordu. Acı içinde, hareketlerinin çok beceriksizce olduğunu farkettim. Yanımda duran Pablito birkaç kez araya girip onu düzeltmenin eşiğine geldi, ama kendini tuttu ve rahatladı. Sonra Nestor, anlık bir kararsızlıktan sonra bir yer belirledi. Pablito rahat bir nefes aldı. Nestor'un seçtiği yerin doğru yer olduğunu biliyordum, ama bunu nasıl bilebildiğimi anlayanlıyordum. Bu nedenle onlara ben öncülük ediyor olsaydım hangi yeri seçeceğimi düşünmeye başladım. Ancak izleyeceğim süreç üzerinde düşünmeye başlamayı bile beceremedim. Pablito'nun ne yaptığının farkında olduğu belliydi. "Bunu yapamazsın," diye fısıldadı. Utanarak güldüm, sanki beni ayıp bir şey yaparken yakalamıştı. Pablito da güldü ve don Genaro'nun daima ikisiyle birlikte dağlarda yürüdüğünü ve zaman zaman birinden birine öncülüğü verdiğini anlattı. Bu nedenle, insanın kendi tercihinin ne olacağını kestirmesinin olanaksızlığını biliyordu.

"Genaro'nun dediğine göre bunu yapmanın olanaksız olmasının nedeni, yalnızca doğru ya da yanlış tercihlerin varolması," dedi. "Yanlış bir tercih yaparsan bedeninin bunu bilir, tıpkı herkesin bedeninin bildiği gibi; ama doğru bir tercih yaparsan bedeninin bunu bilip rahatlar ve bir tercih olduğunu hemen unuttur. Bedenini tıpkı bir tabanca gibi, bir sonraki tercih için doldurursun. Aynı tercihi yapmak için bedenini kullanmak istediğinde işe yaramaz."

265

Nestor bana baktı; belli ki not almam onu meraklan-dırmıştı. Pablito'yla aynı kanıda olduğunu belli edercesine başını salladı ve ilk kez gülümsedi. Üst dişlerinin ikisi kıvrılmıştı. Pablito Nestor'un huysuz ya da kötü niyetli olmadığını, ama dişlerinden utandığını ve hiç gülmemesinin nedeninin bu olduğunu açıkladı. Nestor ağzını kapatarak güldü. Onu dişlerini düzelterek bir doktora gönderebileceğimi söyledim. Bu önerimin bir espri olduğunu düşünerek iki çocuk gibi güldüler.

"Genaro, utanç duygusundan kendi başına kurtulması gerektiğini söylüyor," dedi Pablito. "Üstelik, şanslı olduğunu söylüyor; herkes aynı şekilde ısırırken, Nestor güçlü kıvrık dişleriyle bir kemiği uzunlamasına ikiye bölebilir ve bir çivi gibi parmağına delik açabilir."

Nestor ağzını açarak dişlerini gösterdi. Sol kesici diş ve köpek dişi yana doğru büyümüştü. Onları ısırarak dişlerini takırdattı ve bir köpek gibi hırıldadı. Üzerime doğru bir iki hamle yaptı. Pablito gülüyordu.

Nestor'u hiç bu kadar endişesiz görmemiştim. Geçmişte onunla birlikte olduğum zamanlarda bana orta yaşlı bir adam izlenimi vermişti. Orada kıvrık dişleriyle bana gülümserken genç görünümüne hayran kaldım. Yirmilerindeki bir adam gibiydi.

Pablito düşüncelerimi yine okumuştı.

"Bencilliğini kaybediyor," dedi. "Daha genç olmasının nedeni bu."

Nestor başıyla onayladı ve tek söz söylemeden çok gürültülü bir biçimde yellendi. Şaşkınlıktan kalemimi düşürdüm.

Pablito ve Nestor gülmekten ölüyorlardı. Sakinleştiklerinde, Nestor yanıma geldi ve elle sıkıştırıldığında bu sesi çıkartan el yapımı bir mekanizma gösterdi. Bunu yapmayı ona don Genaro'nun öğrettiğini anlattı.

266

1

Mekanizmanın bir körüğü vardı ve sıkıştırıcı olarak görev yapan iki parça tahta arasına yerleştirilmiş herhangi bir yaprak, titreşimi yaratıyordu. Nestor, üretilen sesin niteliğinin yaprağın türüne göre değişiklikler gösterdiğini söyledi. Denememi isteyerek belirli bir tipte ses üretmek için sıkıştırıcılara nasıl baskı yapacağımı ve bundan farklı bir ses üretmek için onları nasıl açmam gerektiğini gösterdi.

"Bu ne işe yapıyor?" diye sordum.

Birbirlerine baktılar.

"Bu onun peri tuzağı, aptal," dedi Pablito.

Ses tonu hırçındı ama gülümseyişi dostçaydı. İkisi, don Genaro ve don Juan'm tuhaf, sinir bozucu bir karışımıydı.

Korkunç bir düşünce benliğimi sardı. Don Juan ve don Genaro bana oyun mu oynuyorlardı? Anlık bir dehşet yaşadım. Ama karnınım içinde bir şey çatırdadı ve hemen sakinleştim. Pablito ve Nestor'un kendilerine don Juan ve don Genaro'yu örnek aldıklarını biliyordum. Kendimin de onlara giderek daha çok benzediğimin farkındaydım.

Pablito, Nestor'un bir peri tuzağına sahip olduğu için şanslı olduğunu, kendinde bu tuzaktan olmadığını söyledi.

"Burada ne yapacağız?" diye sordum Pablito'ya.

Nestor, ona sormuşum gibi yanıt verdi, "Genaro burada beklememizi, beklerken de iyi vakit geçirip eğlenmemizi söyledi."

"Sence ne kadar bekleyeceğiz?" diye sordum.

Yanıt vermedi; başını sallayarak Pablito'ya baktı, sanki soruyu ona devretmişti.

"Hiçbir fikrim yok," dedi Pablito.

Sonra Pablito'nun kızkardeşleri hakkında canlı bir

267

tartışmaya daldık. Nestor, Pablito'nun ablasının çok şeytani bir bakışı olduğunu, öyle ki gözleriyle bit öldürebileceğini söyledi. Dediğine göre Pablito ondan korkuyordu çünkü çok güçlüydü ve bir keresinde öfkeliyken, Pablito'nun saçını tavuk yolar gibi yolmuştu.

Pablito ablasının geçmişte gerçekten de bir canavar olduğunu, ama 'nagual'm onu uslandırarak hizaya getirdiğini söyledi. Bu süreci anlattıktan sonra, Pablito ve Nestor'un don Juan'm adını asla kullanmadıklarını ve ona 'nagual' dediklerini farkettim. Belli ki don Juan Pablito'nun yaşamına müdahale etmiş ve tüm kızkardeşlerini daha uyumlu bir yaşam sürmeye zorlamıştı. Pablito, 'nagual'm işi bittiğinde kardeşlerinin birer azize döndüğünü söyledi.

Nestor, notlarımla ne yaptığımı bilmek istedi. Onlara çalışmamı açıkladım. Söylediklerime gerçekten inandıkları gibi tuhaf bir duyguya kapılmıştım ve sonunda, kendimi antropoloji ve felsefe hakkında konuşurken buldum. Kendimi gülünç hissediyor ve durmak istiyordum, ama açıklamalarıma öylesine dalmıştım ki, kısa kesemiyordum. Beni bu uzun açıklamaya onların zorladığı gibi rahatsız edici bir duyguya kapılmıştım. Gözleri benden ayrılmıyordu. Sıkılmış ya da yorulmuş görünmüyorlardı.

'Pervanenin çağrısı'nım hafif sesini duyduğumda hâlâ konuşuyordum. Bedenim katılaşmış ve sözümü asla bitirmedim.

"Nagual burada," dedim otomatikman.

Nestor ve Pablito, büyük bir dehşet taşıdığını düşündüğüm bakışlarla birbirlerine baktılar ve yanıma zıplayarak bana sokuldular. Ağızları açıktı. Korkmuş çocuklar gibiydiler.

O anda anlaşılabilir bir duyumsal deneyim yaşadım.

268

Sol kulağım kımıldamaya başladı. Sanki bedenimden bağımsız, sağa sola oynuyordu. Doğuya yöneldiğimi düşünene dek başımı yarım daire kadar 'çevirdi'. Başım hafifçe sağa kaymıştı; bu konumda 'pervanenin çağrısı'nım zengin sesini ayırdedebiliyordum. Ses sanki uzaktan, kuzeydoğudan geliyordu. Yönü bir kez belirledikten sonra kulağım, olağanüstü miktarda ses algılamaya başladı. Ama bunların geçmişte duyduğum seslerin anıları mı, yoksa o anda üretilmekte olan yeni sesler mi olduklarını bilemiyordum.

Bulunduğumuz yer, bir sıradağın engebeli yüzeyiydi. Kuzeydoğu yönünde koruluklar ve dağ fundalıklarının oluşturduğu arazi parçaları vardı. Kulağım, kayalar üzerinde hareket eden ağır bir şeyin bu yönden gelen sesini algılıyor gibiydi.

Nestor ve Pablito ya benim eylemlerime tepki veriyor, ya da aynı sesleri onlar da duyuyorlardı. Onlara sormayı istedim, ama cesaret edemedim; belki de o anda konsantrasyonumu bölme yeteneğinden yoksundum.

Ses daha yüksek ve yakından gelmeye başladıkça Nestor ve Pablito bana daha da çok sokuldular. En çok etkilenen Nestor gibiydi; bedenini kontrol edemiyor, sarsılıyordu. Bir noktada kolum sallanmaya başladı; iradem dışında, yüz hizasına gelene dek yükseldi ve sonra bir fundalığı işaret etti. Titretici bir ses ya da bir kükreme işittim; yabancı bir ses değildi bu. Bu sesi yıllar önce, bir psikotropik bitkinin etkisi altındayken de işitmişim. Fundalıkta devasa siyah bir şekil farkettim. Sanki çalılar derece derece kararıyordu, sonunda uğursuz bir karaltı halini aldılar. Karaltının belirli bir biçimi yoktu, ama kımıldıyordu. Nefes alıyor gibiydi. Pablito ve Nestor'un dehşetli haykırılarıyla karışan ürperti-

!

269

ci bir çığlık duydum; çalılar, ya da dönüştükleri siyah şekil üzerimize doğru uçtu.

Soğukkanlılığımı koruyamadım. Her nasılsa içimde bir şey durakladı. Şekil önce etrafımızda dolaştı, sonra bizi içine aldı. Çevremizdeki ışık donuklaşmıştı. Sanki güneş batmıştı, ya da aniden alacakaranlık çökmüştü.

Nestor ve Pablito'nun başlarını koltuk altlarımda hissettim; bilinçsiz, koruma amaçlı bir hareketle kollarımı başlarının üzerine koydum ve dönerek sırtüstü düştüğümü duyumsadım.

Buna rağmen kayalık zemine değmedim; çünkü bir an sonra kendimi Pablito ve Nestor'un yanında ayakta dururken bulmuştum. Benden uzun olmalarına rağmen ikisi de kısalmış gibiydiler; bacak ve bellerini büktüklerinde benden daha kısa oluyorlardı.

Don Juan ve don Genaro önümüzdeydiler. Don Ge-naro'nun gözleri, gecenin içinde bir kedininkiler gibi parılıyordu. Don Juan'm gözlerinde de aynı parliltı vardı. Onu hiç böyle görmemiştim. Gerçekten olağanüstüydü, don Genaro'dan bile daha hayranlık vericiydi. Normalden daha genç ve güçlü gibiydi, ikisine bakarken, onların benim gibi insanlar olmadığı duygusuna kapıldım.

Pablito ve Nestor sessizce sızlanıyorlardı. Sonra don Genaro, bizim Kutsal Üçlü'nün portresi olduğumuzu söyledi. Ben Baba, Pablito Oğul, Nestor da Kutsal Ruh'tu. Don Juan ve don Genaro gürüldeyerek güldüler. Pablito ve Nestor uysalca gülümsüyorlardı.

Don Genaro ayrılmamız gerektiğini, çünkü bu tip hareketlerin yalnızca erkek ve kadınlar, ya da bir erkek ve eşiği arasında olmasına izin verilebileceğini söyledi.

O anda, önceden durmuş olduğum noktada durdu-

270

1

mu farkettim, belli ki düşündüğüm gibi arkaya düşmemiştim. Nestor ve Pablito da eski yerlerindeydiler.

Don Genaro başının bir devinimiyle Pablito ve Nes-tor'a işaret verdi. Don Juan da bana işaret vererek onları izlememi istedi. Nestor öne geçti ve bana ve Pabli-to'ya oturmamız için birer yer gösterdi. Don Genaro ve don Juan'm kimildamadan durduğu uçurum dibinden yaklaşık elli metre uzaklıkta düz bir çizgi oluşturacak şekilde oturduk. Onlara bakarken, gözlerim bir anda istem dışı bir şekilde odaklanamaz hale geldi. Kesinlikle şaşılmaıştım, çünkü karşımda dört kişi görüyordum. Sonra don Juan'm sol imgesi, don Genaro'nun sağ imgesi üzerine yapıştırılmış gibi oldu; bu karışımın sonucunda, don Juan ve don Genaro arasında ayakta duran yanardöner bir varlık gördüm. Bu bilinen anlamda bir insan değildi. Daha çok bir ateş topuna benziyor; ışıktan yapılmış liflere benzeyen bir takım şeyler onu çevreliyordu. Başımı salladım; çifte imge yokolmuştu ama yine de don Juan ve don Genaro'nun görüntüleri, aydınlık varlıklar olarak kalmıştı. İki garip ve uzun aydınlık varlık görmekteydim. Kendiliğinden ışıldayan lifler taşıyan yanardöner beyaz futbol toplarına benziyorlardı.

İki aydınlık varlık ürperdi; liflerinin sarsıldığını gördüm ve sonra vızıldayarak kayboldular. Yamacın tepesinden atılmış görünen bir örümcek ağı ya da uzun bir iplik tarafından çekilmişlerdi. Yaşadığım duygu; uzun bir ışık demeti ya da aydınlık bir çizginin kayadan aşağı sarkıp onları yukarı çektiğiydi. Bu ardışıklığı gözlerim ve bedenimle algılamıştım.

Ayrıca algılama tarzımda büyük oransızlıklar da far-kediyordum, ama normalde yapacağım gibi onlar üzerinde düşünme yeteneğinden yoksundum. Uçurumun

271

dibine baktığımın farkmdaydım, ama başımı yukarı kaldırmışım gibi, don Juan ve don Genaro'yı tepede görüyordum.

Korkmak, belki de yüzümü kapatıp ağlamak, ya da normal tepkilerimden birini göstermek istiyordum. Ama kililtlenmiş gibiydim. İsteklerim bildiğim anlamda düşünceler değillerdi, bu nedenle kendimde yaratmaya alıştığım duygusal tepkiyi harekete geçiremiyorlardı.

Don Juan ve don Genaro yere atladılar. Bunu yaptıklarını hissetmiştim, çünkü karnımda yakıcı bir düşme hissi yaşamıştım.

Don Genaro düştüğü noktada kaldı, ama don Juan yanıma gelerek sağ tarafıma, arkama oturdu. Nestor çömelmiş; bacaklarını karnına çekmiş ve çenesini kapalı avuçları üzerine yerleştirmişti. Ön kolları, kalçalarıyla desteklediği bedenine ikinci bir destek oluşturuyordu. Pablito ise bedeni hafifçe öne eğik, ellerini karnında tutarak oturuyordu. O sırada benim de ellerimin karın bölgemde olduğunu ve onlarla yan tarafımı çekiştirdiğimi farkettim. Kendimi o kadar sıkı yakalamıştım ki yanlarım ağrıyordu.

Don .Juan kuru bir hırıltıyla üçümüze birden seslendi.

"Bakışınızı nagual'da sabitlemelisiniz," dedi. "Tüm düşünce ve sözlerden arınmanız gerekli."

Bunu beş-altı kez tekrarladi. Sesi garip, yabancı bir sest; bana verdiği duygu, bir kertenkelenin derisindeki pullar gibi bir şeydi. Bu benzetme bilinçli bir düşünce değil bir duyumdur. Sözlerinin herbiri pullar gibi dökülüyordu; çok tuhaf bir ritmleri vardı. Boğuk, kuru sözlerdi bunlar; hafif öksürükler, emirler haline getirilmiş ritmik mırıltılar gibiydiler.

Don Genaro hareketsiz duruyordu. Ona bakarken

272

imge değişimimi koruyamadım ve gözlerim istem dışı şaşılmaıştı. Bu durumda, don Genaro'nun bedeninde tekrar tuhaf bir aydınlık farkettim. Gözlerim kapanmaya, ya da yırtılmaya başlıyordu. Don Juan imdadıma yetişti. Gözlerimi şaşılmaıştırmamamı emrettiğini işittim. Başımda hafif bir dokunuş hissettim. Başıma bir çakıl

taşı atmıştı. Nestor ve Pablito'ya da aynı şeyi yapmış olmalıydı ki kayalarda yuvarlanan diğer çakılların seslerini işittim.

Don Genaro garip bir dans duruşu aldı. Dizleri bükülmüş, kolları yana açılmış, parmakları da gerilmişti. Kendi çevresinde dönmek üzereydi, aslında yarım bir dönüş yaptı ve sonra yukarı çekildi. Bedenini uçurumun tepesine kaldıran dev bir tırtılın ipliği tarafından çekildiğini net olarak sezdim. Bu harekete dair algım, görüntüsel ve bedensel duyuların garip bir bileşimiydi. Tepeye doğru uçuşunu yarı gördüm, yarı hissettim. Onu yukarı çeken şeyi bir iplik veya kavranamaz bir ışık demeti olarak görüyor -ya da hissediyordum. Yukarı uçuşunu görüşüm, uçan bir kuşu gözlerimle izlemem gibi bir şey değildi. Devinimi hiçbir çizgisel ardışıklığa sahip değildi. Onu görüş alanımda tutmak için başımı kaldırmam gerekmiyordu. İpliğin onu çekişini gördüm, sonra devinimini bedenimde -ya da bedenimle-hissettim ve bir anda, onlarca metre yükseklikte, uçurumun üstündeydi.

Birkaç dakika sonra aşağı atladı. Düşüşünü hissettim ve istemeden homurdandım.

Don Genaro bu hareketi üç kere daha tekrarladi. Her birinde algım düzenleniyordu. Yukarı doğru son sıçrayışında karnından yayılan bir dizi ipliği görebiliyordum ve bu ipliklerin devinimine bakarak aşağı mı, yukarı mı hareket etmek üzere olduğunu biliyordum'.

273

Yukarı sıçramak üzereyken iplikler yukarı kıvrılıyor; aşağı atlamak üzereyken de tam tersi oluyordu, dışa ve aşağı kıvrılıyorlardı.

Dördüncü sıçrayışından sonra don Genaro yanıma gelerek Pablito ve Nestor'un arkasına oturdu. Sonra don Juan ayağa kalkarak önümüze geçti ve don Gena-ro'nun önceden durduğu yerde durdu. Bir süre kımıldamadan kaldı. Don Genaro, Pablito ve Nestor'a birtakım bilgiler veriyordu. Söylediklerini anlayamıyordum. Onlara baktım ve don Genaro'nun, ikisinin de eline birer taş tutuşturarak onları karınlarının altına bastırmalarını sağladığını gördüm. Benim de bunu yapmam gerekip gerekmediğini düşünüyordum, o anda don Genaro bu önlemin benim için gerekli olmadığını ama hastalanırsam kullanmak için yakınımda bir taş bulundurmamın iyi olacağını söyledi. Don Juan'a bakmamı belirtmek için çenesini öne uzattı, sonra anlaşılabilir bir şeyler dedi. Sözlerini tekrarladi, anlamamama rağmen bunun don Juan'm dile getirdikleriyle aşağı yukarı aynı şey olduğunu biliyordum. Sözler önemli değildi; önemli olan ritm, tonun kuruluşu ve öksürüğe benzer nitelikti. Don Genaro'nun kullandığı dilin, kesik ritimler açısından İspanyolca'dan daha güzel olduğu kesindi.

Don Juan, don Genaro'nun ilk yaptıklarını yaptı, ama yukarı sıçramak yerine bir jimnastikçi gibi kendi çevresinde dönüyordu. Yarı-algılar biçimde, ayakları üstüne düşmesini bekliyordum. Bunu yapmadı. Bedeni yerden elli-altmış santim yükseklikle dönmeye devam ediyordu. İlk başta daireler çok hızlı çiziliyordu, ama sonra yavaşladı. Bulunduğum yerden don Juan'm bedenini, tıpkı don Genaro'nun bedeninin olduğu gibi, ip-likimsi bir ışığın ucunda sallanırken görebiliyordum. Yavaşça dönüyordu, ona iyi bakmamızı ister gibiydi.

274

k

Sonra yükselmeye başladı; uçurumun tepesine varana dek yükseldi. Don Juan, hiç ağırlığı yokmuşçasına süzülüyordu. Dönüşleri yavaştı ve uzayda, ağırlığından kurtulmuş olarak kendi çevresinde dönen bir astronotu andırıyordu.

Kendimi hasta olacak gibi hissetmeye başladım. Sanki bu duygum onu ateşledi ve dönüşünün hızı artmaya başladı. Uçurumdan uzaklaşıyordu ve hız kazandıkça hastalığım artıyordu. Taşı kaparak karnımın üstüne koydum. Bastırabildiğim kadar çok bastırıyordum. Taşın dokunuşu biraz rahatlamamı sağladı. Taşa uzanmam ve onu karnıma yerleştirmem, ilgimin bir an için kesilmesine yol açmıştı. Gözlerimi don Juan'dan ayırmamama rağmen, yine de yoğunlaşmam kesilmişti. Taşa uzanmadan önce süzülen bedeninin kazandığı hızın, şeklini bulanıklaştırdığını hissettim; önce kendi çevresinde dönen bir diske, sonra da fırlayan bir ışığa benzedi. Taşı bedenime bastırdıktan sonra yavaşladı; havada süzülen bir şapkaya, baş atan bir uçurtmaya benziyordu artık.

Uçurtmanın devinimi daha da rahatsız ediciydi. Çok hastalanmışım. Kuş kanatlarının çırpıldığını işittim ve belirsizlikle dolu bir andan sonra, olayın bittiğini biliyordum.

Kendimi o kadar hasta ve yorgun hissediyordum ki uykuya daldım. Bir süre için sızmış olmalıyım. Birisi kolumu sarstığında uyandım. Pablito'yu bu. Çılgın bir sesle uyuyamayacağımı, bunu yaparsam hepimizin öleceğini söylüyordu. Dört ayak üstünde bile olsa oradan hemen gitmemiz gerektiğini tekrar tekrar söylüyordu. O da yorgun gibiydi. Aslında, geceyi orada geçirmemiz gerektiğini düşünüyordum. Karanlıkta arabaya kadar yürüme fikri bana çok itici geliyordu. Gittikçe daha da

275

çileden çıkan Pablito'yu ikna etmeye çalıştım. Nestor o kadar hastaydı ki çevresinin farkında değildi.

Pablito tam bir umutsuzluk içinde yere çöktü. Düşüncelerimi düzenlemek için çaba harcadım. Çevremizdeki kayalıkları ayırdetmemize yetecek kadar ışık olmasına rağmen, hava oldukça karamıştı. Sessizlik çok güzel ve rahatlatıcıydı. O anın tadına vardım, ama birden bedenim sarsıldı; uzaktan gelen kırılan bir dal sesi

duymuştum. Hızla Pablito'ya döndüm. Bana ne olduğunu biliyor gibiydi. Nestor'u koltuk altlarından yakalayarak kaldırdık ve onu sürükleyerek koşmaya başladık. Yolu yalnızca o biliyordu ve zaman zaman kısa emirlerle gideceğimiz yönü gösteriyordu.

Yaptığımız iş umrumda değildi. Dikkatimi benliğimden bağımsız bir birim gibi olan sol kulağımda odaklamıştım. İçimdeki bir şey beni, arada sırada durup kulağımla çevreyi taramaya zorluyordu. Bir şeyin peşimizde olduğunu biliyordum. Devasa bir şeydi bu, yürürken küçük kayaları parçalıyordu.

Nestor biraz dinginlik kazandı ve arada sırada Pab-lito'nun koluna tutunarak kendi başına yürümeye başladı. Bir ağaç grubunun yanına ulaştık. Artık hava tamamen kararmıştı. Aniden, çok büyük bir çatırtı işittim. Ağaç tepelerini döven dev bir kırbaç sesine benziyordu bu. Yukarıdan gelen bir tür dalgalanma hissediyordum.

Pablito ve Nestor çılgınlık atarak son hızda kaçmaya başladılar. Durmalarını istiyordum, karanlıkta koşabileceğimden emin değildim. Ama o sırada tam arkamda bir dizi soluma işittim. Yaşadığım korku tanımlanamayacak kadar büyüktü.

Arabaya ulaşana dek koştuk. Nestor bizi bilmediğim bir yöne doğru yönlendiriyordu.

276

J

Onları evlerine bırakıp kasabadaki bir otele gitmenin iyi bir fikir olduğunu düşündüm. Hiçbir koşul beni don Genaro'nun evine gitmeye zorlayamazdı; ama Nestor arabadan çıkmak istemiyordu, ben ve Pablito da öyle. Pablito'nun evinde karar kıldık. Annesi ve kızkardeşleri bize yemek hazırlarken o da Nestor'u bira ve kola almaya gönderdi. Nestor bir espri yaparak, yolda köpekler veya sarhoşların saldırısına uğrayabileceğini, bu nedenle Pablito'nun ablasıyla gitmesinin iyi olacağını söyledi. Pablito gülerek Nestor'un ona emanet edildiğini belirtti.

"Onu sana kim emanet etti?" diye sordum. "Elbette ki güç!" karşılığını verdi. "Bir zamanlar Nestor benden daha yaşlıydı, ama Genaro ona bir şey yaptı ve şimdi çok daha genç. Bunu farkettiler, değil mi?"

"Don Genaro ne yaptı?"

"Bilirsin, onu tekrar çocuklaştırdı. Çok kibirli ve kederliydi. Gençleştirilmeseydi ölecekti."

Pablito'nun gerçekten içten ve kendini sevdiren bir özelliği vardı. Açıklamasının basitliği bende hayranlık uyandırmıştı. Nestor gerçekten de daha gençti; yalnızca gömüştü değildi bu gençlik, masum bir çocuk gibi davranıyordu. Şüphesiz, kendini böyle hissediyordu.

"Ona ben gözkulak oluyorum," diye sürdürdü Pablito. "Genaro, bir savaşçıya gözkulak olmanın büyük bir onur olduğunu söylüyor. Nestor iyi bir savaşçı."

Gözleri, don Genaro'nunkiler gibi parlıyordu. Kuvvetle sırtıma vurarak güldü.

"Ona iyilik dile, Carlitos," dedi. "Ona iyilik dile." Çok yorgundum. İçimi tuhaf, mutlu bir hüznün sarmıştı. Benim geldiğim yerde insanların birbirine pek iyilik dilemediklerini söyledim.

277

"Biliyorum," dedi. "Aynı şey bizim için de geçerliydi. Ama şimdi bir savaşçıyım ve ona iyilik dilemeyi başarabilirim."

Bir Büyücünün Stratejisi

Oğle vakti don Genaro'nun evine gittiğimde don Juan da oradaydı. Onu selamladım. "Hey, ne oldu sana? Genaro ve ben bütün gece bekledik," dedi.

Şaka yaptığını biliyordum. Kendimi dertsiz ve mutlu hissediyordum. Bir gün önce tanık olduklarımı deşelemeyi sistemli olarak reddetmiştim. Ancak o anda, merakımı denetleyemeyerek don Juan'a olanları sordum.

"O, büyücülerin açıklamasına ulaşmadan önce bilmen gereken her şeyin küçük bir özeti," dedi. "Dün yaptığın, Genaro'yu esas işimize başlamak için yeterli güç depoladığına ikna etti. Onun önerilerine uyduğun belli. Dün, algının kanatlarının açılmasına izin verdin. Akışkan değildin, ama yine de nagual'm tüm geliş-gi-dişlerini algıladın; başka bir deyişle, gördün. Ayrıca şu anda görmekten daha da önemli olan bir şeyi doğrula-dm. Bu, artık değişmez dikkatini nagual üzerinde odaklayabileceğin gerçeğiydi. Ve son konumuzun, büyücülerin açıklamasının sonucuna da bu karar verecek. "Pablito ve sen ona aynı anda gideceksiniz. Böylesine bir savaşçının yanında olması, gücün bir armağanıdır."

Söylemek istedikleri bu kadar gibiydi. Bir süre sonra don Genaro'yu sordum.

"Buralarda," dedi. "Dağları titretmek için çallara gitti."

O sırada uzaktan gelen bir gümbürtü, boğuk bir gök-

279

278

gürültüsü işittim.

Don Juan bana bakarak güldü.

Oturmamı istedi ve aç olup olmadığımı sordu. Yediğimi söyledim, o da defterimi vererek beni don Genaro'nun en sevdiği noktaya, evin batısındaki derin vadiye bakan büyük bir kayaya götürdü.

"Şu anda, tüm dikkatine ihtiyacım var," dedi don Juan. "Bu dikkat savaşçıların anladığı anlamda bir dikkat; büyücülerin açıklamasının içini tamamen yıkaması için gerçek bir duraksama. Görevimizin sonuna geldik; gerekli tüm bilgi sana verildi. Şimdi durmalı, arkana bakmalı ve adımlarını gözden geçirmelisin. Büyücüler, kişinin kazanımlarını sağlamlaştırmanın tek yolunun bu olduğunu söyler. Tüm bunları sana kendi güç alanında anlatmayı tercih ederdim, ama senin velinimetin Genaro ve böyle bir anda, onun noktası sana daha yararlı olabilir."

'Benim güç alanım' dediği yer, yıllar önce bana gösterip Verdiği' bir doruktu, kuzey Meksika çölünde bulunuyordu.

"Seni not almadan mı dinlemeliyim?" diye sordum. "Bu gerçekten de zor bir manevra," dedi. "Bir taraftan tüm dikkatine ihtiyacım var, ama diğer taraftan, sakın ve kendine güvenli olmalısın. Kendini rahat hissetmenin tek yolu yazman, bu yüzden tüm kişisel gücünü öne çıkarıp, kendin olmadan kendin olmak gibi olanaksız bir işi başarmanın zamanı geldi." Kalçasına vurarak güldü.

"TonaFından benim, naguaVmdan ise Genaro'nun sorumlu olduğunu söylemiştim," diye devam etti. "Tona'mla ilgili her konuda sana yardımcı olmak benim görevimdi ve seninle ya da sana yaptığım her şeyin tek bir amacı vardı: Tonal'ın adasını temizleyip yeniden

280

düzenlemek. Öğretmenin olarak benim işim bu. Velinimetin olarak Genaro'nun işi ise, sana nagueal'ı inkar edilemez biçimde göstermek ve ona nasıl ulaşılacağını öğretmek."

"Tonal'm adasını temizleyip yeniden düzenlemekle ne kastediyorsun?"

"Seninle tanıştığımız günden beri anlattığım tam değişimi," dedi. "Bilgi yolunda başarılı olmak istiyorsan çok şiddetli bir değişimin şart olduğunu sana defalarca anlattım. Bu değişim ruh halinde, tavrında ya da görünümde bir değişim değildir; bu değişim, tonal adasının dönüşümünü gerektirir. Bu görevi basardın."

"Değiştiğimi mi düşünüyorsun?"

Duraksadı ve bir kahkaha attı.

"Eskiden olduğu kadar aptalsın," dedi. "Ama yine de aynı değilsin. Demek istediğimi anladın mı?"

Not almamla dalga geçti ve don Genaro orada olsaydı, büyücülerin açıklamasını yazıya dökme çabamın onu çok eğlendireceğini söyledi.

"Bu noktada bir öğretmen, öğrencisine genellikle son dönüm noktasına ulaştıklarını söyler," diye sürdürdü.

"Ama bunu söylemek doğru olmaz. Görüşüme göre hiçbir şeyin bir dönüm noktası, bir son basamağı yoktur. Ve hiçbir şeyin bir son basamağı olmadığına göre, aydınlık varlıklar olarak bizim hiçbir parçamız sır olmamalıdır. Bir açıklamadan kimin çıkar sağlayıp sağlamayacağına kişisel güç karar verir; dostlarımla olan deneyimlerim, çok, ama çok azının dinleme isteği taşıdığını; bu dinleyenlerin çok azının dinlediklerini yaşama geçirme isteği taşıdıklarını; ve bu isteği taşıyanların daha da azının davranışlarından çıkar sağlayabildiğini bana kanıtladı. Yani büyücülerin açıklamasına dair gizlilik küçüldükçe küçülür ve rutinleşir, belki de

281

herhangi bir alışkanlık kadar anlamsız bir hale gelir.

"Ne olursa olsun, artık tonal ve nagueal'ı biliyorsun, büyücülerin açıklamasının kalbi bunlardır. Onlar hakkında bilgi sahibi olmak çok zararsız görünür. Burada oturuyor ve sanki sıradan bir şey konuşur gibi onlardan bahsediyoruz. Yıllardır yaptığın gibi sakince yazıyorsun. Çevremizdeki manzara bir dinginlik tablosu. Öğle vaktindeyiz, güzel bir gün ve çevremizdeki dağlar bizim için koruyucu bir koza oluşturmuş. Genaro'nun güç ve kusursuzluğunu yansıtan bu yerin, kapıyı açmak için en uygun arkaplan olduğunu anlaması için kişinin büyücü olması gerekmez. Benim yaptığım şey işte bu; senin için kapıyı açıyorum. Ama daha ileri gitmeden bir uyarıda bulunulmalı; bir öğretmen içten konuşmalı ve bu anm zararsızlığı ve huzurunun bir serap olduğunu öğrencisine belirtmeli, önünde dipsiz bir uçurum olduğunu ve kapı bir kez açıldığında onu kapamanın olanaksız olduğunu söylemelidir."

Bir süre duraksadı.

Kendimi dingin ve mutlu hissediyordum; don Genaro'nun seçtiği bu yerde nefes kesici bir manzarayla karşı karşıyaydım. Don Juan haklıydı; gün ve manzara gerçekten güzeldi de öteydi. Uyarı ve öğütleri hakkında endişelenmek istiyordum, ama nedense çevremdeki dinginlik tüm çabalarımı boşa çıkarıyordu ve kendimi, belki de yalnızca mecazi tehlikelerden bahsettiğini umut ederken buluyordum.

Don Juan birden konuşmaya başladı.

"Yıllar boyu süren çetin eğitim, yalnızca savaşçının..."

Tekrar sustu, gözlerini kırıştırarak bana baktı ve kıkırdadı.

"...orada, bu noktanın ötesinde ne varsa, onunla olan

282

mahvedici karşılaşmasına bir hazırlıktır," dedi. Bu gizemli sözlerini açıklamasını istedim. "Pek de bir açıklamaya benzemeyen büyücülerin açıklaması, ölümcüldür," dedi. "Zararsız ve neşe verici görünür, ama savaşçı kendini ona açar açmaz kimsenin karşı koyamayacağı bir darbe indirir." Kahkahalarla gülmeye

başladı. "Bu nedenle en kötüsü için hazırlıklı ol, ama acele etme ve panik olma," diye devam etti. "Hiç zamanın yok, ama sonsuzlukla çevrelenmiş durumdasın. Mantığın için ne büyük bir paradoks!"

Don Juan ayağa kalktı. Pürüzsüz, kaba benzeyen bir yüzeydeki tozları eliyle süpürdü ve sırtını kayaya yaslayıp yüzünü kuzeybatıya dönerek rahatça oturdu. Benim de rahat edebileceğim başka bir yer gösterdi. Solunda oturuyor, kuzeybatıya bakıyordum. Kaya sıcaktı ve bana bir huzur, bir korunma duygusu veriyordu. Ilık bir gündü; hafif bir rüzgar öğle güneşinin sıcaklığını çok keyif verici hale getiriyordu. Şapkamı çıkardım, ama don Juan tekrar giymemi söyledi.

"Şu anda yüzün, kendi güç alanına dönük," dedi. "Bu destek seni koruyabilir. Bugün kullanabileceğin tüm desteklere ihtiyacın var. Şapka da bunlardan biri olabilir."

"Neden beni uyarıyorsun, don Juan? Gerçekten ne olacak?"

"Bugün burada olacak olan şey, tüm dikkatini algının kanatlarında odaklayacak kadar kişisel gücün olup olmadığına bağlı," dedi.

Gözleri ışıldadı. Şimdiye kadar onu hiç böyle heyecanlı görmediğimi düşündüm. Sesinde normal olmayan bir şey vardı sanki, belki de hiç alışık olmadığım bir gerginlikti bu.

283

Tam bu noktada, velinimetimin tercih alanında, 'to-na'/ımm adasını temizleyip tekrar düzenlememe yardımcı olma çabasının her adımım bana özetlemesinin zorunlu olduğunu söyledi. Özetlemesi çok titizdi ve yaklaşık beş saat sürdü. Açık ve parlak bir tarzda, görüştüğümüz günden beri bana yaptığı her şeyin özlü bir raporunu verdi. Sanki bir su bendi yıkılmıştı. Açıklamaları beni tamamen hazırlıksız yakalamıştı. Kendimi hep saldırgan bir araştırmacı olarak görmeye alışmışım; bu nedenle, don Juan'ı -ki daima isteksiz taraf olmuştu- öğretilerinin önemli noktalarını böylesine akademik bir tarzda açıklarken görmek, Mexico City'de takım elbise giymesi kadar sersemleticiydi. Dile hakimiyeti, etkileyici zamanlaması ve sözcük seçimi öylesine sıradışıydı ki bunu mantıklı olarak açıklamam olanaksızdı. O noktada bir öğretmenin savaşıyla kapsamlı olarak konuşması gerektiğini, benimle konuşma tarzının ve açıklamasının berraklığının son numarasının parçaları olduğunu ve bana yaptıklarının ancak en son noktada benim için anlam kazanacağını belirtti. Özetini sunmayı bitirene dek hiç durmadan konuştu. Ve ben de, bilinçli bir çaba göstermeden söylediklerinin tamamını yazdım.

"Bir öğretmenin asla öğrenci peşinde koşmadığını ve kimsenin öğretileri yalvararak elde edemeyeceğini söylemekle başlayayım," dedi. "Bir öğrenciyi, daima bir kehanet işaret eder. Öğretmen olma konumunda olan bir savaşçı bu şansı yakalamak için daima tetikte olmalıdır. Tanışmamızdan hemen önce seni gördüm; iyi bir to-naVm. vardı, tıpkı Mexico City'de karşılaştığımız o kız gibi. Seni gördükten sonra tıpkı o kıızı parkta beklediğimiz gibi bekledim. Kız, bize bakmadan geçip gitmişti. Ama sen, saçmalayıp durduktan sonra kaçan bir adam

284

tarafından bana getirilmiştin. Orada benimle başba-şaydın, sen de saçmalıyordun. Hızla davranıp seni bağlamam gerektiğini biliyordum; o kız seninle konuşmuş olsaydı senin de bunu yapman gerekirdi. Yaptığım şey, seni irademle kavramak oldu."

Don Juan, tanıştığımız gün bana fırlattığı o olağanüstü bakışı kastediyordu. Gözlerini bana dikmişti ve açıklanamaz bir hiçlik, bir sersemlik yaşamışım. Tepkime mantıklı bir açıklama bulamamış ve daima, tanışmamızdan sonra onu tekrar görmeye gitmemin sırf o bağlanma nedeniyle olduğuna inanmışım.

"O, seni en hızlı bağlama yokundu," dedi. "Doğrudan tonal'ma vurdum. İrademi üzerinde odaklayarak onu sersemlettim."

"Nasıl yaptın bunu?"

"Savaşçının bakışı, karşısındakinin sağ gözüne yöneltilmiştir," dedi. "Ve yaptığı şey de içsel diyalogu kesmektir. Sonra nagual devreye girer, yani bu manevra aslında tehlikelidir. Nagual egemen olduğunda, bu bir an için bile olsa, bedeninin yaşadığı duyguyu tanımlamak olanaksızdır. Bu duygularını tanımlamak için binlerce saat harcadığını ve bugüne dek bunu başaramadığını biliyorum. Her neyse, ben istediğimi elde etmiş, seni bağlamışım."

O bakışını hâlâ unutamadığımı söyledim. "Sağ göze yönelik bu bakış, sıradan bir bakış değildir," dedi. "Daha çok, kişinin karşısındakinin gözü yoluyla uyguladığı güçlü bir kavrayıştır. Başka bir deyişle kişi, gözün arkasındaki bir şeyi yakalar. Kişi, iradesiyle bir şeyi tuttuğunu fiziksel olarak duyumsar."

Şapkasını öne, yüzünün üstüne yatırarak başını kaşıdı.

"Doğal olarak bu, yalnızca bir konuşma biçimi," diye

285

1

sürdürdü. "Tuhaf fiziksel duyumları açıklamanın bir yolu."

Yazmayı durdurup ona bakmamı emretti. 'Tonal'ımı 'iradesiyle' nazik bir biçimde 'yakalayacağını' söylüyordu. Yaşadığım duygu, tanıştığımız günde ve don Ju-an'm gözlerini bana fiziksel anlamda değdirdiğini duyumsattığı diğer anlarda yaşadıklarımın bir tekrarıydı.

"Ama nasıl bana dokunduğunu hissediyorum, don Juan? Ne yapıyorsun?"

"Kişinin ne yaptığını açıklamamanın bir yolu yoktur," dedi. "Karnın altında bir yerden bir şey fırlar; bu şeyin yönü vardır ve herhangi bir şey üzerinde odaklanması sağlanabilir."

Bilinmeyen bir yerimi kavrayan bir cımbızın beni hafifçe sıkıştırması gibi bir duyguyu tekrar hissettim.

"Bu yalnızca savaşçı iradesini odaklamayı öğrendiğinde işe yarar," dedi don Juan gözlerini uzaklaştırdıktan sonra. "Bunu yapmaya çabalamanın bir yolu yoktur, bu nedenle kullanılmasını ne önerdim, ne de bu konuda seni cesaretlendirdim. Savaşçının yaşamının bir anında oluverir. Kimse nasıl olduğunu bilmez."

Bir süre sessiz kaldı. Çok iyi kavradığımı hissediyordum. Don Juan aniden tekrar konuşmaya başladı.

"İşin sırrı sol gözdedir," dedi. "Savaşçı bilgi yolunda ilerledikçe sol gözü her şeyi kavrar hale gelir. Genelde savaşçının sol gözünün garip bir görünümü vardır; bazen geçici olarak şaşılabilir, veya diğerinden daha küçük ya da büyük hale gelir, veya bir şekilde farklılaşır."

Bana baktı ve şakacı bir tavırla sol gözümü inceler gibi yaptı. Başını sahte bir düşkünlüğüyle salladı ve kıkırdadı.

"Öğrenci bir kez bağlandığında, bilgi verme süreci başlar," diye devam etti. "Öğretmenin ilk eylemi, gör-

286

düğümüzü düşündüğümüz dünyanın yalnızca bir imge, dünyanın sadece bir tanımı olduğu fikrini sunmaktır. Öğretmenin her çabası, bunu öğrencisine kanıtlamaya yöneliktir. Ama bunu kabullenmek kişinin yapabileceği en zor işmiş gibi görünür. Dünyayı görme biçimimize rahatça tutunmuşuzdur ve bu biçim, bizi dünya hakkındaki her şeyi biliyormuşuz gibi hissedip davranmaya zorlar. Bir öğretmen, ilk eyleminden başlayarak bu imgeyi durdurmayı hedefler. Büyücüler bunu içsel diyalogu kesmek olarak adlandırır ve bir öğrencinin öğrenebileceği en önemli teknik olduğunda birleşirler.

"Kişinin kazanmaya beşikte başladığı dünya imgesini durdurmak için yalnızca istemek ya da teorik çözümler üretmek yeterli değildir. Kişinin pratik bir göreve ihtiyacı vardır; buna doğru yürüme tarzı denir. Zararsız ve anlamsız görünür. Kendi içinde -ya da kendi başına- güç taşıyan her şey gibi, doğru yürüme tarzı da ilgi çekmez. Sen onu anladın ve en azından birkaç yıl boyunca, tuhaf bir davranış tarzı olarak gördün. Çok yakın bir zamana dek, bunun içsel diyalogu kesmenin en etkili yolu olduğunu kavrayamadım."

"Doğru yürüme tarzı içsel diyalogu nasıl keser?" diye sordum.

"Bu şekilde yürümek, tonaVı doldurur," dedi. "Onu taşıtır. Biliyorsun, tonaVın dikkati yarattıkları üzerinde olmak zorundadır. Her şeyden önce dünyanın düzenini yaratan şey bu dikkattir; yani, dünyasını korumak için tonaVva. dikkati onun unsurları üzerinde olmak zorunda, daha da önemlisi, dünya imgesini içsel diyalog olarak onaylamak zorundadır."

Doğru yürüme tarzının bir bahane olduğunu söyledi. Savaşçı önce parmaklarını kıvrarak dikkati kollarına yöneltiyor, sonra gözlerini odaklamadan, ayak ucundan

287

A

başlayıp ufuk üstünde biten yay üzerindeki herhangi bir noktaya bakarak 'tonal'ını tam anlamıyla bilgiyle taşıırıyordu. TonaP, tanımındaki unsurlarla bire bir ilişkisi olmadığı için kendiyle konuşma yeteneğini kaybediyor ve böylece sessizleşiyordu.

Don Juan parmakların konumunun hiçbir önem taşımadığını, bunun tek anlamının parmakları alışık olunmayan çeşitli biçimlerde kenetleyerek dikkati kollara çekmek olduğunu ve önemli olanın; odaklanmamış gözlerin, netleşmeden olağanüstü sayıda dünya unsurunu belirlemesi olduğunu anlattı. Gözlerin bu durumda normal bir görüş için çok çabuk geçen ayrıntıları dahi yakalayabildiğim de ekledi.

"Doğru yürüme tarzıyla birlikte," diye sürdürdü don Juan, "öğretmen öğrencisine başka bir olasılığı, daha da gizli bir olasılığı öğretmelidir: İnanmadan, ödül beklemeden hareket etme olasılığı -sırf davranmak için davranmak olasılığı. Bir öğretmenin girişiminin başarısının, öğrencisini bu özel konuda uyumlu yönlendirmesine bağlı olduğunu söylersek abartmış olmayız."

Belirli bir teknik olarak 'sırf davranmak için davranmak' diye bir şeyden hiç bahsetmediğini söyledim; anımsayabildiğim tek şey, bu konuda ısrarlı ama gevşek yorumlarıydı.

Güldü ve manevrasının beni o ana dek atlatacak kadar gizemli olduğunu söyledi. Sonra, her evine gidişimde bana vermiş olduğu alaycı ve mantıksız görevleri anımsattı. Odunları bir şablona uygun olarak dizmek, parmaklarımla toprağa çizdiğim ortak merkezli dairelerden oluşan bir zincir yaparak evinin etrafında dolaşmak, tozları bir yerden diğerine süpürmek gibi saçma işlerdi bunlar. Bu görevlere evimde tek basımayken yapmak zorunda olduğum eylemler de dahildi: Siyah

288

bir kep giymek, önce sol ayakkabımı giymek, kemerimi soldan sağa takmak, vs.

Birer şaka olmaktan başka bir anlam taşımadıklarını düşünmemin nedeni, onları düzenli alışkanlıklar haline getirene dek uyguladıktan sonra hep unutmamı söylemesiydi.

Bana verdiği görevleri özetledikçe, bana saçma işler yaptırarak gerçekten de karşılığında hiçbir şey beklemeden hareket etme fikrini bende yeşerttiğinin farkına vardım.

"İçsel diyalogu kesmek, büyücülerin dünyasının anahtarıdır," dedi. "Geri kalan tüm eylemler yalnızca birer önlemdir; yaptıkları tek şey içsel diyalogu kesmenin etkisini artırmaktır."

İçsel diyalogu kesmeyi hızlandırmak için kullanılan iki ana faaliyet ya da teknik bulunduğunu söyledi: Kişisel geçmişi silmek ve 'rüya görmek'. Öğrenciliğimin başlarında bana 'kişiliğimi' değiştirmek için bir dizi özel yöntem öğrettiğini anımsattı. Onları not etmiş ve önemlerini anlayana dek tamamen unutmuştum. Bu özel yöntemler, ilk başta beni davranışımı değiştirmeye zorlamak için oldukça istisnai araçlar olarak görünmüştü. Öğretmenin sanatının, öğrencinin ilgisini ana konu-¹ lardan uzaklaştırmak olduğunu açıkladı. Bu sanatın etkili bir örneği, o güne dek çok kritik bir noktayı öğrenmem için beni aldattığını farketmememdi: Ödül beklemeden hareket etmek.

Bu mantığa uygun olarak, ilgimi 'görmek' üzerine çektiğini, bunun aslında 'nagual' ile doğrudan karşılaşmak anlamına geldiğini ve öğretilerin kaçınılmaz bir sonucu olduğunu, ama bu şekilde öğretilirse asla ulaşılamayacak bir göreve dönüşeceğini açıkladı.

289

1

"Beni bu şekilde aldatmanın amacı neydi?" diye sordum.

"Büyücüler, hepimizin bir avuç budala olduğunda hemfikirdir," dedi. "O paslanmış kontrolümüzü isteyerek asla elden bırakmayız, bu nedenle aldatılmamız gerekir."

Söylediğine göre dikkatimi sahte bir görev olan 'görmeyi' öğrenmeye yöneltmemi sağlayarak, iki şeyi başarmıştı. Birincisi, 'nagual' ile doğrudan karşılaşmamın ana hatlarını bana belli etmeden çizmişti. İkincisi, öğretilerinin esaslarını önemsiz konular olarak değerlendirmemi sağlayarak beni aldatmıştı. Kişisel geçmişi silmek ve 'rüya görmek', benim için asla 'görmek' kadar önemli olmamıştı. Onları çok eğlenceli faaliyetler olarak görmüştüm. Hatta en hünerli olduğum pratiklerin onlar olduğunu bile düşünmüştüm.

Yorumlarımı dinledikten sonra beni taklit ederek "En hünerli," dedi. "Bir öğretmen hiçbir şeyi şansa bırakmamalıdır. Aldatıldığını düşündüğünü söylediğinde sana haklı olduğunu söylemişim. Sorun şuydu; bu aldatmanın mantığına yönelik olduğuna inanmıştın. Ama benim için aldatmak demek ilgini dağıtmak, ya da gerektiğinde onu tuzağa düşürmektir."

Gözlerini kırptırarak bana baktı ve elinin bir devi-nimiyle tüm çevremizi işaret etti.

"Tüm bunun sırrı, kişinin dikkatidir," dedi. "Ne demek istiyorsun, don Juan?" "Tüm bunların varolmasının nedeni dikkatimizdir. Üzerinde oturduğumuz bu kaya bir kaya, çünkü dikkatimizi ona bir kaya olarak vermeye zorlanmışızdır."

Bu fikri açıklamasını istedim. Güldü ve suçlar gibi parmağını bana doğrulttu.

"Bu bir özet," dedi. "Bunu sonra konuşuruz."

290

Tuzak manevrası nedeniyle kişisel geçmişi silme ve 'rüya görme'ye ilgi duyduğumu belirtti. Dediğine göre bu iki teknik, bütünlükleri içinde uygulanırsa kesinlikle yıkıcı etkiler doğururlardı, demek ki endişesi her öğretmenin endişesiyle birdi; öğrencisinin, kendisini deliliğe ve ürkütücü konulara aşırı ilgi duymaya kaptırmasını engellemek.

"Kişisel geçmişi silmek ve rüya görmek, yalnızca bir yardım olmalıdır," dedi. "Öğrencinin kendisini korumak için gerek duyduğu şey, ölçülülük ve kuvvettir. Öğretmenin savaşçının yolunu, ya da bir savaşçı gibi yaşamayı sunmasının nedeni budur. Büyücünün dünyasındaki her şeyi birleştiren yapıştırıcı budur. Öğretmen onu parça parça işleyip geliştirmelidir. Savaşçının yolunun sebatı ve anlayışı olmadan, bilgi yoluna dayanmak olanaksızdır."

Don Juan, savaşçının yolunu öğrenmenin, öğrencinin dikkatinin dağıtmaktan çok tuzağa düşürülmesi gereken zamana bir örnek olduğunu açıkladı. Onu görmeye her gidişimde beni normal koşullarımın dışına iterek dikkatimi tuzağa düşürmüştü. Çölde ve dağlarda dolaşmalarımız, bunu başarmanın araçlarıydılar.

Atlılmam üzerine kurulu sisteminin bir diğer örneği, beni ava ve yürüyüşlere çıkararak normal dünyanın şartlarını değiştirme manevrasıydı. Şartlı düzensizliğin anlamı şuydu; kuralları bilmediğim için dikkatim, don Juan'm yaptığı her şey üzerinde odaklanmak durumunda kalmıştı.

"Ne numara değil mi?" diyerek güldü. Hayretle güldüm. Bu kadar uyanık olduğunu asla farketmemiştim.

Sonra, dikkatimi yönlendirip tuzağa düşürürken izlediği adımları sıraladı ve bir öğretmenin, öğrencisinin

291

i

kişiliğini göz önüne alması gerektiğini ve söz konusu öğrenci ben olduğumda dikkatli olmasının şart olduğunu belirtti. Çünkü ben şiddet doluydum ve kederimden kendimi öldürmenin dışında bir şey düşünmeyebilirdim.

"Ne inanılmaz bir dostsun sen, don Juan," dedim ve bir kahkaha patlattı.

Kişisel geçmişi silmek için üç teknik daha öğretildiğini açıkladı. Bunlar; kibirliliği yitirmek, sorumluluk almak ve yol gösterici olarak ölümü kullanmaktı. Dediğine göre bu üç tekniğin yararlı etkisi olmadan kişisel geçmişi silmek, öğrencinin kendisi ve eylemleri hakkında hilekar, bahaneci ve gereksiz yere şüpheli olmasına yol açardı.

Öğrenci olmadan önce stres, gerginlik ve hayal kırıklığı anlarında gösterdiğim en doğal tepkinin ne olduğunu sordu. Kendi tepkisinin hiddet olduğunu belirtti. Benimki ise kendime acıydı.

"Farkında değilsin ama, bu duyguyu doğal hale getirebilmek için olağanüstü çaba harcadın," dedi. "Artık, kendine acıma duygusunu adanın bir unsuru haline getirmek için gerek duymuş olduğun korkunç çabayı tekrarlamak olanaksız. Kendine acımak, yaptığın her şeyin tanığıydı. Hemen elinin altında, seni yönlendirmeye hazır bekliyordu. Bir savaşçı ise ölümü daha sorumlu bir yol gösterici olarak görür ve ölüm de tıpkı kendine acıma ya da hiddet gibi, yapılan her şeye tanık kılı-nabilir. Çok açık ki, kendine acıma duygusunu bilinmeyen bir mücadele sonucu öğrendin. Ama aynı şekilde yaklaşan sonunu hissetmeyi de öğrenir, böylece ölümünü elinin altında tutma fikrini edinmeyi öğrenebilirsin. Bir yol gösterici olarak kendine acıma, ölümün yanında bir hiçtir."

292

J

Don Juan sonra, görünüşte değişim fikrinde bir çelişki olduğunu söyledi; bir yandan büyücülerin dünyası şiddetli bir değişim emrediyor, öte yandan ise büyücülerin açıklaması, 'tonal' adasının tamamlanmış olduğunu ve üzerindeki tek bir şeyin bile kaldırılamayacağını söylüyordu. O zaman değişim, adadaki herhangi bir unsuru yoketmek değil, bu unsurlara atfedilen niteliği değiştirmek demektir.

"Kendine acımayı ele alalım," dedi. "Ondan tam olarak kurtulmanın yolu yoktur; senin adanda belirli bir yer ve kişiliğe sahip, anımsanabilir belirli bir görüngüdür o. Bu nedenle onu gerektiren durum oluştuğunda aktif hale gelir. Bir geçmişi vardır. Demek ki kendine acımanın görüngüsünü değiştirirsen, önemli unsurlar sıralamasındaki yerini kaydırmış olursun."

Bu sözlerini, özellikle de görüngüleri değiştirmeyi biraz daha açmasını istedim. Belki de bunu aynı anda birden fazla rol oynama işi olarak anlamıştım.

"Kişi, adadaki unsurların kullanımını değiştirerek, görüngüyü de değiştirmiş olur," yanıtını verdi. "Yine kendine acımayı ele alalım. Senin için kullanım değeri vardı çünkü kendini ya önemli ve daha iyi koşul ve davranışları hakeden birisi olarak hissediyor ya da seni kendine acıma duygusuna boğan eylemlerin için sorumluluk almak istemiyor veya eylemlerine tanık olması ve seni yönlendirmesi için 'yaklaşan ölümün' fikrini kabullenemiyordun.

"Kişisel geçmişi silmek ve ona eşlik eden diğer üç teknik, büyücüler için, adanın unsurlarına ait görüngüleri değiştirmenin yollarıdır. Örneğin kişisel geçmişi silerek kendine acıma duygusunun kullanımını reddettin; onun çalışması için kendini önemli, sorumsuz ve ölümsüz hissetmen gerekiyordu. Bu duygular bir şekilde

293

değiştirildiğinde, kendin için üzülme artık olanaksız hale geldi.

"Aynı şey, adanda değiştirdiğin tüm unsurlar için geçerli. Bu dört tekniği kullanmadan onları değiştirmeyi asla başaramazdın. Ama görüngüleri değiştirmek demek, geçmişte önemli olan bir unsuru yeni ve daha önemsiz bir yere yerleştirmek demektir. Kendine acıman hâlâ adandaki bir unsur olarak arka planda, hiç kullanılmadan duracak. Değişimden önce, yaklaşan ölüm fikrinin, alçakgönüllülüğünün ya da davranışlarının sorumluluğunu kabullenmenin durduğu yerde."

Don Juan, tüm bu tekniklerin sunulmasından sonra, öğrencinin bir dönüm noktasına vardığını anlattı. Duyarlılığına bağlı olarak öğrenci iki şeyden birini yapardı: Ya öğretmenin verdiği öneri ve öğütleri gerçek anlamıyla, ödül beklemeden hareket ederek kabul eder; ya da her şeyi bir şaka ya da delilik olarak ele alırdı. Benim durumumu ele aldığımızda, 'teknikler5' sözcüğünün kafamı karıştırdığını belirttim. Daima bir dizi kesin talimat beklemiştim, ama o bana yalnızca belirsiz öğütler vermişti; ben de onları ciddiye alma ya da koşullarına uygun hareket etme yeteneğini gösterememişim.

"Bu senin hatandı," dedi. "O zaman, güç bitkilerini kullanmayı düşünmeye başladım. İbnal'ımın adasını temizleyip tekrar düzenlemek için bu dört tekniği kullanabilirdin. Seni nagual'a onlar da götürebilirdi. Ama hepimiz basit önerilere tepki veremeyiz. Bu nedenle sen ve ben bizi sarsacak başka bir şeye gerek duyuyorduk; o güç bitkilerine."

Gerçekten de don Juan'm geçmişte yapmış olduğu önerilerin önemini farketmem yıllarımı almıştı. Onları kullanmanın öğretilerin anahtarı olduğu fikrine eğilim

294

göstermem, ancak psikotropik bitkilerin olağanüstü etkisiyle olabilmisti. Bu eğilime tutunmuştum ve büyücülerin anlamlı değişim ve bulgularının, ancak berrak bir bilince sahiplerken ortaya çıktığını yıllar sonra fark etmiştim.

"Önerilerini ciddiye almış olsaydım ne olacaktı?" diye sordum.

"Nagual'di ulaşacaktın," yanıtını verdi.

"Ama ona velinimetim olmadan mı ulaşacaktım?"

"Güç, kusursuzluğuna bakarak karar verir," dedi. "O dört tekniği ciddi olarak kullanmış olsaydın, bir velinimet bulmak için yeterli kişisel güç depolamış olurdun. Kusursuz olurdun ve güç, gerekli tüm yolları açardı. Kural budur."

"Bana neden daha çok zaman tanımadın?" "Gerekli tüm zamana sahiptin," dedi. "Güç bana yolu gösterdi. Bir gece sana çözmen için bir bilmece sordum; evimin önünde bulunan kendi yararlı noktayı bulman gerekliydi. O gece baskı altındayken gerçekten muazzam bir performans gösterdin ve sabahleyin, önceden koymuş olduğum çok özel bir kayanın üzerinde uykuya daldın. Güç, sana acımamamı ve sürekli itilmen gerektiğini gösterdi, yoksa hiçbir şey yapamazdın."

"Güç bitkileri bana yardım etti mi?" "Kesinlikle," dedi. "Dünyaya ait imgeni durdurarak seni açtılar. Bu anlamda güç bitkilerinin tonal üzerindeki etkisi, doğru yürüme tarzınmkiyle aynıdır. İkisi de onu bilgiyle taşıtır ve içsel diyalogu durmaya zorlar. Bitkiler bu iş için mükemmeldir, ama pahalıya patlayabilirler. Bedene büyük hasar verirler, onların da sakıncası budur. Özellikle Şeytan Otu."

"Onların bu kadar tehlikeli olduğunu biliyorsan ne-

295

den bana defalarca ve yüksek dozlarda verdin?" diye sordum.

İşlemin ayrıntılarını gücün belirlediğini söyledi. Dediğine göre öğretiler tüm öğrenciler için aynı konulardan oluşurdu, ama her bir öğrenci için bunların sıralaması değişti ve benim herhangi bir şeyle ilgilenmem için büyük miktarda zorlayıcıya ihtiyacım olduğuna dair çeşitli bulgular elde etmişti.

"Yaşamı ve ölümüne hiç saygısı olmayan küstah bir ölümsüzle uğraşıyordum," dedi gülerek.

O bitkileri insani nitelikler kullanarak tanımlamış olduğunu belirttim. Onlardan bahsederken daima, sanki kişilikleri varmışçasma konuşuyordu. Don Juan yanıt olarak, bunun öğrencinin dikkatini ana konunun, yani içsel diyalogu kesmenin dışına yöneltmek için zorunlu bir yöntem olduğunu söyledi.

"Bitkiler yalnızca içsel diyalogu kesmeye yarıyorlarsa, ally ile ne ilgileri var?" diye sordum.

"Bunu açıklamak güç," dedi. "O bitkiler öğrenciyi doğrudan nagual'a götürür ve ally de nagual'm görüngülerinden biridir. Kim olduğumuz ya da nereden geldiğimizden bağımsız olarak, yalnızca mantığın merkezinde faaliyet gösteririz. Doğal olarak mantık, kendi dünya imgesi içinde olup biten her şeyi şu ya da bu şekilde açıklar. Ally bu imgenin, mantık boyutunun dışında bir şeydir. Ona yalnızca sıradan imgemiz durduğu zaman, iradenin merkezinde tanık olunabilir; yani aslında o naguaVâiv. Ama büyücüler ally'i çok muğlak bir şekilde algılamayı öğrenebilir ve böyle yaparak yeni bir imgeye aşırı biçimde dalarlar. Yani seni bu kaderden korumak için ally'i büyücülerin genelde vurguladığı tarzda vurgulamadım. Nesiller boyu güç bitkilerini kullandıktan sonra büyücüler, imgeleriyle ilgili yanıtlana-

296

bilir her şey için onlara saygı göstermeyi öğrenmişlerdir. Diyebilirim ki büyücüler, iradelerini kullanarak dünya imgelerini genişletmeyi başarmışlardır. Öğretmenim ve velinimetim buna çok iyi birer örnekler. Büyük güç adamlarıydılar, ama bilgi adamı değillerdi. Devasa imgelerinin sınırlarını asla aşamadılar ve dolayısıyla bütünlüklerine asla ulaşamadılar, ama onu biliyorlardı. Hatalı yaşayan, ulaşamayacakları şeyleri talep eden insanlar olduklarından değil; treni kaçırdıklarını ve tüm gizemin onlara ancak ölümlerinde açıklanacağını biliyorlardı. Büyücülük, o sürekli kaçan 'kişinin bütünlüğü'ne ulaşmanın yollarını onlara vermemiştir; yalnızca bir an için görmelerini sağlamıştır.

"Büyücülerin imgesine takılıp kalmana izin vermeden, onu yeterince bilmeni sağladım. Kişinin iki imge arasından kaçıp gerçek dünyaya ulaşmasının tek yolunun, onları birbiriyle kapıştırmak olduğunu söylemiştim. Demek istediğim şuydu; kişi ancak dünyanın sadece bir imge olduğunu, bu imgenin sıradan birine ya da bir büyücüye ait olmasının hiçbir şey değiştirmeyeceğini kavarsa kişinin bütünlüğüne ulaşabilir.

"Şimdi gelenekten koptuğum noktaya gelelim. Yaşamım boyu mücadele ettikten sonra, önemli olanın yeni bir tanım öğrenmek değil, kişinin bütünlüğüne ulaşmak olduğunu biliyorum. Kişi nagual'a ulaşırken to-nal'ı yermemeli, daha da Önemlisi, bedenine zarar vermemeli. O bitkileri alırken geçmişte benim izlemiş olduğum yolun aynısını izledin. Tek fark şuydu; seni onlara boğmak yerine nagual'm yeterince imgesini depoladığını düşündüğüm an durdum. Güç bitkileriyle olan deneyimlerini konuşmak istemeyişimin ve senin de onlardan bahsetmeni engelleyişim bu nedenleydi; konü-şulamayanı işlemenin bir anlamı yoktur. Bunlar nagu-

297

al'a, bilinmeyene doğru gerçek yolculuklardı."

Psikotropik bitkiler etkisi altındaki algılarım hakkında konuşma ihtiyacımın, kendi tezimi yaratmaya duyduğum ilgiden kaynaklandığını belirttim. Bu bitkilerin yardımıyla, bana tanımlanamaz algılama biçimlerine

dair anılar verdiğine inanmıştım. Onları yaşadığım zaman istisnai ve anlamsız görünen bu anılar, sonra anlam birimleri haline dönüşmüştü. Don Juan'm beni her seferinde ustaca yönlendirdiğini ve her anlam dönüşümünün onun yönlendirmesiyle gerçekleştiğini biliyordum.

"O olayları açıklamak ya da vurgulamak istemiyorum," dedi katı bir tonda. "Açıklamalara dalmak bizi tam da olmak istemediğimiz noktaya geri götürecektir; yani, dünyanın bir imgesine, çok daha geniş bir imgesine fırlatılmış olacağız."

Don Juan, güç bitkilerinin etkisiyle öğrencinin içsel diyalogunun kesilmesi sonrasında, önlenemez bir kördüğümün ortaya çıktığını söyledi: Öğrenci, tüm öğrenciliği hakkında ikinci bir düşünce geliştirmeye başlıyordu. Don Juan'm görüşüne göre, bu noktada en istekli öğrenci bile ciddi bir ilgi kaybı yaşırdı.

"Güç bitkileri tonal'ı sarsar ve tüm adanın sağlamlığını tehdit eder," dedi. "Öğrenci bu anda geri çekilir ve haklı olarak, tüm işten sıyrılıp kurtulmak ister. Öğretmenin en usta tuzağını kurduğu zaman gelmiştir: Saygıdeğer düşman. Bu tuzağın iki amacı vardır. Birincisi, öğretmenin öğrenciyi elinde tutmasını sağlar, ikincisi, öğrencinin ileride kullanması için bir referans noktası oluşturur. Tuzak, arenaya saygıdeğer bir düşman çıkaran bir manevradır. Aslında bir düşman değil, kendini tam anlamıyla hasım olmaya adanmış birisi olan saygıdeğer düşmanın yardımı olmadan, öğrencinin bilgi yo-

I

luna devam etmesi olanaksızdır. Karar kendilerine kalmış olsaydı en iyi niteliklere sahip insanlar bile bu noktada vazgeçerdi. Sana saygıdeğer düşman olarak, bulunabilecek en iyi savaşçıyı, la Catalina'yı getirdim." Don Juan yıllar önce, beni bir kızılderili kadın büyücüyle uzun süreli bir savaşa sürüklediği bir zamanı anlatıyordu.

"Seni onunla bedensel ilişkiye geçirdim," diye devam etti. "Bir kadın seçtim, çünkü kadınlara güveniyordun. Bu güveni dağıtmak onun için çok zor oldu. Yıllar sonra bana, ona1 kalsaydı vazgeçmek isteyeceğini, çünkü senden hoşlandığını itiraf etmişti. Ama o büyük bir savaşçı ve duygularına rağmen seni neredeyse cehenneme yolluyordu. Tonal'ını o kadar şiddetli karıştırdı ki, bir daha asla eski haline dönemedi. Adanın yüzeyindeki unsurları öylesine derinden değiştirdi ki, eylemleri seni başka bir boyuta sürükledi. Aslında velinimetinin o olabileceğim söyleyebiliriz, ama sen onun gibi bir büyücü olmak için yaratılmamışsın. İkiniz arasında eksik bir şey vardı, ondan korkma yeteneğin yoktu. Bir gece sana yaklaştığında neredeyse deliriyordun, ama buna rağmen seni çekiyordu. Ne kadar korkarsan kork, yine de onu istiyordun. Bunu o da biliyordu. Seni bir gün ona bakarken yakaladım, korkudan titriyordun ama hâlâ ağzının suyu akıyordu.

"Demek ki saygıdeğer bir düşmanın eylemleri sonucunda öğrenci ya paramparça olur, ya da kökten bir değişim geçirir. La Catalina'nın eylemleri seni öldürmediğine göre -yeterince uğraşmadığından değil, dayanıklı olduğun için- senin için yararlı etkileri oldu ve ayrıca kararını belirledi.

"Öğretmen, saygıdeğer düşmanı, öğrenciyi yaşamının tercihine zorlamak için kullanır. Öğrenci, savaşçı-

298

299

mn dünyası ile sıradan dünya arasında bir tercih yapmalıdır. Ama öğrencinin bu seçimi kavramadan karar vermesi olanaksızdır; bu nedenle öğretmen tam anlamıyla sabırlı ve anlayışlı davranarak onu bu tercihe yönleltmeli ve en önemlisi, öğrencisinin savaşçının yaşam ve dünyasını tercih etmesini sağlamalıdır. Ben bunu, la Catalina'yı yenmeme yardımcı olmanı isteyerek başardım. Beni öldürmek üzere olduğunu ve ondan kurtulmak için yardımına ihtiyacım olduğunu söyledim. Böylece, tercihinin sonuçlarıyla ilgili bir uyarıda bulundum ve karar vermen için yeteri kadar zaman da tanımış oldum."

Don Juan'm beni serbest bıraktığını iyi anımsıyordum. Ona yardımcı olmak istemezsem ayrılabilceğimi ve bir daha geri gelmeme özgürlüğüne sahip olduğumu söylemişti. O anda, kendi yolumu tercih etme özgürlüğüne sahip olduğumu ve artık ona bir bağımlılığımın kalmadığını hissetmiştim.

Evinden ayrılarak arabama binmiş ve hüzün ile sevinç karışımı bir duygu eşliğinde sürüp gitmiştim. Don Juan'dan ayrıldığıma üzüliyordum, ama tüm o kafa karıştırıcı işlerini arımda bıraktığım için de mutluydum. Los Angeles'ı, arkadaşlarımı ve beni bekleyen sıradan günlük yaşamımı, bana hep keyif veren o küçük alışkanlıkları düşünmüş, bir an için kendimi zinde hissetmiştim. Don Juan ve yaşamının tuhaflığı artık arımdaydı, özgürdüm.

Ama bu mutluluğum pek uzun sürmemişti. Don Juan'm dünyasını terketme isteğimi artık savunamıyordum. Alışkanlıklarım güçlerini yitirmişti. Los Angeles'ta yapmak istediğim bir şey düşündüm, ama hiçbir şey yoktu. Don Juan bir zamanlar, insanlardan korktu-

300

ğumu ve hiçbir şey istemeyerek kendimi savunmayı öğrendiğimi söylemişti. Hiçbir şey istememenin, bir savaşçının en büyük hünere olduğunu da eklemişti. Ama ben aptallığımdan, hiçbir şey istememe düşüncesini genişleterek hiçbir şeyden hoşlanmamaya dönüştürmüştüm. Bu nedenle yaşamım sıkıcı ve boştu.

Haklıydı ve anayoldan kuzeye doğru giderken önceden aklıma bile gelmeyen çılgınlığımı tüm etkisiyle hissetmiştim. Tercihimin anlamını kavramaya başlamıştım. Gerçekte, Los Angeles'taki sıkıcı yaşamım için, sürekli yenilenme getiren büyüü bir dünyayı terk ediyordum. Boş günlerimi tekrar anımsamaya başladım, özellikle bir Pazar gününü. Bütün gün, yapacak hiçbir şeyim yoktu. Hiçbir arkadaşım ziyaretime gelmemişti.

Kimse beni bir partiye çağırmamıştı. Görmek istediğim insanlar evde değildi, hepsinden kötüsü, şehirdeki tüm filmleri görmüştüm. Akşama doğru tam bir umutsuzluk içinde, gösterimdeki filmler listesine tekrar baktım ve asla görmek istemediğim bir tane buldum. Otuz beş mil uzaklıktaki bir şehirde gösteriliyordu. Bütün bu yolu katettim, filmi izledim ve nefret ettim, ama bu bile yapacak hiçbir şeyim olmamasından iyiydi.

Don Juan'm dünyasının etkisi altında, değişmişim. Her şeyden önce, onunla tanışmamdan beri sıkılmaya vaktim olmamıştı. Sırf bu bile benim için yeterliydi; don Juan gerçekten de tercihim bana bırakmamış, savaşçının dünyasını seçmemi sağlamıştı. Geri dönerek evine doğru yola koyuldum.

"Los Angeles'a dönmeyi tercih etseydim ne olacaktı?" diye sordum.

"Bu olanaksızdı," dedi. "Böyle bir tercih söz konusu değildi. Yapman gereken tek şey, tonal'mın, büyücüler

301

J dünyasına katılma kararının farkına varmasıydı. To-nal, kararların nagual'm boyutunda olduğunu bilmez. Karar verdiğimizizi düşündüğümüzde, tek yaptığımız şey kavrayışımızın ötesinde bir şeyin sözde kararımızın çerçevesini çizdiğini onaylamaktır. Tek yaptığımız, razı olmaktır.

"Savaşçının yaşamında gerçekten kararlaştırıl-mamış tek bir şey vardır; kişinin bilgi ve güç yolunda ne kadar ilerleyebileceği. Bu konu ortadadır ve kimse nasıl sonuçlanacağını kestiremez. Bir zamanlar sana, savaşçının özgürlüğünün ya kusursuzca hareket etmek, ya da bir budala gibi davranmak olduğunu söylemiştim. Özgür olan, yani savaşçının ruhunun gerçek ölçüsü olan tek eylem, gerçekten de kusursuzluktur."

Don Juan, öğrencinin büyücülerin dünyasına girme kararını verdikten sonra öğretmenine ona pratik bir amaç, günlük yaşamında yerine getirmesi gereken bir görev verdiğini söyledi. Öğrencinin kişiliğine uyacak şekilde tasarlanan görev, genellikle öğrencinin, dünya imgesini kalıcı olarak etkileme anlamında üstlenmesi gereken bir tür zoraki yaşam koşuluuydu. Ben ise, bu görevi ciddi bir durum olmaktan çok, canlı bir şaka olarak görmüştüm. Ama zaman geçtikçe bu konuda ciddi olmam gerektiğim anlamıştım.

"Öğrenci büyücülük görevini üstlendikten sonra, başka tür bir bilgilendirme için hazırdır," diye devam etti. "Artık bir savaşçıdır o. Sen de artık bir öğrenci değildin, bu nedenle sana rüya görmeye yardımcı üç teknik öğrettim: Yaşam alışkanlıklarını yok etmek, güç yürüyüşü ve yap-mamak. Çok inatçıydın; öğrenci olarak da, savaşçı olarak da taşkafalıydım. Benim anlattığım ve başına gelen her şeyi görev aşkıyla yazıyor, ama öğrettiğim gibi davranmıyordun. Bu yüzden seni hâlâ

302

güç bitkileriyle uçurmak zorundaydım."

Sonra don Juan, dikkatimi nasıl 'rüya görmek'ten uzaklaştırdığını ve önemli sorunun 'yap-mamak' acım verdiği çok güç bir iş olduğuna inandırıldığını adım adım açıkladı. 'Yap-mamak', kişinin dikkatini genelde esgeçi-len varlıklar, örneğin gölgeler üzerine odaklaması anlamına gelen algısal bir oyundu. Dediğine göre stratejisi, 'yap-mamaya' katı bir gizem atfederek onu diğerlerinden ayrı tutmamı sağlamaktı.

"Diğer her şeyde olduğu gibi yap-mamak da önemli bir teknikti, ama temel sorun değildi," dedi. "Gizem tuzağına düştün. Sen, bir boşboğaz olan sen, sır saklamak zorundaydım!"

Güldü ve ağzımı kapalı tutmak için yaşadığım sorunları tahmin edebildiğini söyledi.

Alışkanlıkları engellemek, güç yürüyüşü ve yap-mamak, dünyayı algılayanın yeni yollarını öğrenme yöntemleriydi ve savaşçıya, olağanüstü davranış olanaklarını algılatırlardı. Don Juan'm görüşüne göre, 'rüya görme'nin ayrı ve pratik dünyasına dair bilgi, ancak o üç tekniğin kullanımı ile gelebilirdi.

"Rüya görmek, büyücüler tarafından geliştirilen pratik bir yardımcıdır," dedi. "Aptal değildiler; ne yaptıklarını biliyorlardı ve -konuşabilmek için söylüyorum- to-naZ'larını bir an için uzaklaşıp sonra geri gelmek üzere eğiterek, nagual'm yararlarını araştırdılar. Bu sözler senin için bir anlam taşıyor. Ama şimdiye dek yaptığın bu oldu; çıldırmadan kontrolü elden bırakmayı öğrenmek. Elbette ki rüya görmek büyücülerin başta ve nagual'm nihai kullanımıdır."

Bana yaptırdığı tüm yap-mama alıştırmalarını, engellemek üzere ayırdığı günlük alışkanlıklarımı ve beni güç yürüyüşü yapmaya zorladığı tüm durumları tekrar

303

anlattı.

"Özetimin sonuna geliyoruz," dedi. "Şimdi Genaro hakkında konuşmalıyız."

Genaro'yla tanıştığım gün çok önemli bir kehanet gerçekleştiğini söyledi. Sıradışı hiçbir şey hatırlayamadığımı belirttim. O gün bir parkta, bankta oturduğumuzu anımsattı. Bana, tanımadığım bir arkadaşıyla buluşacağını söylemişti. Arkadaşı ortaya çıktığında ise, koca bir kalabalık içinden hiç tanımadığım bu adamı seçmişim. Don Genaro'nun velinimetim olduğunu onlara gösteren, bu kehanetti.

Olayı anımsıyordum: Konuşarak oturuyorduk ve başımı çevirdiğimde, çevresine olağanüstü bir canlılık, nezaket ya da zevk yayan küçük bir adam görmüştüm; bir köşeyi yeni dönmüş ve parka girmişti. Şakacı bir tavırla don Juan'a, arkadaşının gelmekte olduğunu ve görünüşüne bakılırsa kesinlikle bir büyücü olduğunu söylemişim.

"O günden sonra seninle ne yapmamız gerektiğini Genaro söyledi," diye devam etti don Juan. "Nagual'a götürülen rehberin olarak sana kusursuz gösteriler yaptı ve nagual olarak yaptığı her eylemde, mantığını aldatıp ona karşı koyan bir bilgiyle başbaşa kaldın. Henüz farkında olmamana rağmen dünya imgeni parçaladı. Yine bu durumda da tıpkı güç bitkileriyle olduğu gibi davrandım, gerekli olandan çok daha fazlasına ihtiyacın vardı. Nagual'm birkaç saldırısı kişinin imgesini paramparça etmeye yeter, ama hâlâ, nagual'm tüm o hücumlarından sonra, senin imgen hasar görememiş gibi görünüyor. Çok garip ama, en iyi özelliğin bu.

"Her neyse, Genaro'nun işi seni nagual'a götürmekti. Ama şimdi garip bir soruyla karşı karşıyayız. Nagual'a ne götürülüyordu?"

304

Gözlerinin bir devinimiyle beni yanıt vermeye zorladı.

"Mantığım?" diye sordum.

"Hayır, mantığın orada bir anlamı yoktur," yanıtını verdi. "Mantık, güvenli ve dar sınırlarının dışına çıkar çıkmaz işe yaramaz hale gelir."

"O zaman tonal'ım."

"Hayır, tonal ve nagual doğal iki parçamızdır," dedi. "Birbirlerine götürülemezler."

"Algım?"

"Doğru!" diye bağırdı, sanki doğru yanıt vermiş bir çocuktum. "Şimdi büyücülerin açıklamasına geliyoruz. Bunun hiçbir şeyi açıklamayacağını sana daha önceden söylemiştim ve..."

Duraksadı ve ışıldayan gözlerle bana baktı.

"Bu, büyücülerin bir başka numarası," dedi.

"Ne demek istiyorsun? Neymiş o numara?" diye sordum tetikte olmam gerektiğini hissederek.

"Büyücülerin açıklaması elbette," karşılığını verdi. "Bunu sen de göreceksin. Ama devam edelim. Büyücüler, bir balonun içinde olduğumuzu söylerler. Bu balonun içine doğum anında yerleştiriliriz. Başta balon açıktır, ama sonra kapanmaya başlar, ta ki bizi içine hapsedene dek. Bu balon algımızdır. Yaşam boyu bu balonun içinde yaşarsınız. Ve yuvarlak duvarlarında tanık olduğumuz, kendi yansımızdır."

Başını eğdi ve yan gözle bana baktı. Kıkırdadı. "Hata yapıyorsun," dedi. "Burada bir belirleme yapman gerekirdi."

Güldüm. Büyücülerin açıklamasına dair uyarıları ve uyanıklığının devasa boyutlarını kavramam bir şekilde etkisini göstermeye başlamıştı.

"Yapmam gereken belirleme neydi?" diye sordum.

305

"Duvarlarda tanık olduğumuz şey kendi yansıma-mızsa, o zaman yansıtılan şey gerçek olmalıdır," dedi gülümseyerek.

"Bu iyi bir nokta," dedim şakacı bir tonda. Mantığım bunu kavramak için yeterliydi. "Yansıtılan şey, dünyaya dair imgemizdir," dedi. "Bu imge önce bir tanımdır ve doğum anımızda bize verilmiştir, ta ki tüm dikkatimiz onun tuzağına düşene ve tanım bir imge halini alana kadar.

"Öğretmenin görevi imgeyi tekrar düzenlemek, aydınlık varlığı velinimetin balonu dıştan açacağı zamana hazırlamaktır."

Bir kez daha duraksadı ve uygun bir yorum yapıp soru sormamama bakılırsa, ilgi yokluğu çektiğimi belirtti.

"Sorum ne olmalıydı?" diye sordum. "Balon neden açılmalıdır?" karşılığını verdi. "Bu iyi bir soru," dedim ve gülerek sırtımı sıvazladı. "Elbette!" dedi. "Senin için iyi bir soru olmalı, senin sorularından biri bu.

"Balon, aydınlık varlığa bütünlüğünün bir imgesini verebilmek için açılır," diye devam etti. "Doğal olarak buna balon dememiz yalnızca bir konuşma tarzı, ama bu durumda doğru bir tarz.

"Aydınlık bir varlığı kendi bütünlüğüne götürme adını verdiğimiz hassas manevra, öğretmenin balonun içinden, velinimetin ise dışından çalışmasını gerektirir. Öğretmen, dünya imgesini tekrar düzenler. Bu imgeye tonal'm acıması diyorum. Olduğumuz her şeyin bu ada üzerinde olduğunu söylemiştim. Büyücülerin açıklamasına göre tonal adası algımız tarafından yaratılmıştır, bu algı belirli unsurlar üzerinde odaklanmayı öğrenmiştir ve bu unsurların her biri ve toplamı, dünya im-

306

gemizi oluştururlar. Öğretmenin işi, adanın tüm unsurlarını balonun bir yarısında toparlamaktır. Artık tonal adasını temizleyip tekrar düzenlemenin, tüm unsurları mantık tarafında tekrar gruplamak olduğunu anlamış olmalısın. Benim görevim eski imgeni değiştirmek, mantık tarafında toplanmasını sağlamaktır, onu yok etmek değil. Bu işi bildiğim herkesten daha iyi yaptın:

Kayaya hayali bir daire çizdi ve dikey bir çap ile ikiye böldü. Öğretmenin hünerinin, öğrencisini, dünya imgesini balonun sağ yarısında gruplamaya zorlamak olduğunu söyledi.

"Neden sağ yarı?" diye sordum. "Bu tonal'm tarafıdır," dedi. "Öğretmen daima bu tarafa seslenir ve öğrencisine bir yandan savaşçının yolunu sunarak onu mantıklılık, ölçülülük, kişilik ve beden kuvvetine ulaşmaya zorlar; diğer yandan da düşünülemez ama gerçek durumlar sunarak -ki öğrenci bunlarla

başedemez- onu çok muhteşem bir şey olmasına rağmen mantığının, yalnızca küçük bir alana egemen olduğunu farketmeye zorlar. Savaşçı her şeyi açıklayamayacağı, bu yeteneğe sahip olmadığı gerçeğiyle yüzyüze geldiğinde, yenilmiş mantığını savunmak ve beslemek için yolunu şaşıracak ve bu anlamda, mantığını çevreleyen her şeyi toparlayacaktır. Öğretmen bu görevi, öğrencinin tüm imgesi balonun bir yarısında olana dek ona acımasızca saldırarak gerçekleştirir. Balonun diğer yarısı, temizlenmiş olan, artık büyücülerin irade dediği bir şeyle işgal edilebilir.

"Öğretmenin görevinin balonun bir yarısını temizleyip her şeyi diğer yarıda tekrar düzenlemek olduğunu söylersem sanırım daha iyi anlaşılır. Bundan sonra velinimetin görevi, balonu temizlenmiş yarı tarafından açmaktır. Kilit bir kez kırıldığında, savaşçı bir daha as-

307

la aynı olmaz. Artık bütünlüğüne hükmedebilir. Balonun yarısı mantığın merkezi, yani tonal'dır. Diğer yarı ise iradenin merkezi, yani nagual'dır. Geçerli olması gereken düzen budur; diğer düzenlemelerin hepsi saçma ve zavallıdır çünkü doğamıza aykırı düşer, bizi büyülu kalıtımımızdan yoksun bırakır ve bir hiç haline getirirler."

Don Juan ayağa kalktı, kollarını ve belini gerdi ve kaslarını gevşetmek için biraz yürüdü. Hava biraz soğumuştı.

İşimizin bitip bitmediğini sordum. "Hey, gösteri daha başlamadı bile!" diyerek güldü. "Bu sadece başlangıçtı." Gökyüzüne baktı ve elinin ilgisiz bir devinimiyle batıyı işaret etti.

"Bir saat içinde nagual burada olacak," dedi ve gülümsedi.

Tekrar oturdu.

"Konuşmamız gereken bir şey daha var," diye devam etti. "Büyücüler ona aydınlık varlıkların sırrı der ve anlamı, bizim algıcılar olduğumuzdur. Biz insanlar ve dünyadaki tüm diğer aydınlık varlıklar, algıcıdır. Bu bizim balonumuz, algı balonumuzdur. Hatamız, onaylanmaya değer tek algının mantık süzgecimizden geçen algı olduğuna inanmamızdır. Büyücüler, mantığının yalnızca bir merkez olduğuna ve mutiaktlaştırılmaması gerektiğine inanırlar.

"Genaro ve ben sana, algı balonumuzun bütünlüğünü oluşturan sekiz noktayı öğrettik. Altısını biliyorsun. Bugün algı balonunu daha da temizleyeceğiz ve ondan sonra, kalan iki noktayı da öğreneceksin."

Birden konuyu değiştirdi ve bir gün önceki algılarımı, don Genaro'yu yol kenarındaki kayada otururken

308

gördüğüm andan başlayarak ayrıntılarıyla anlatmamı istedi. Ben anlatırken ne yorum yaptım, ne de araya girdi. Bitirdiğimde bir belirleme daha yaptım. Sabah Nestor ve Pablito'yla konuşmuş ve onların algılarını dinlemiştim, benimkine benziyorlardı. Anlatmak istediğim şuydu; don Juan bana nagual'm bireysel bir deneyim olduğunu ve yalnızca onu gözlemleyen tanık olabileceğini söylemişti. Önceki gün üç gözlemci vardı ve hepimiz, üç aşağı beş yukarı aynı şeyi gözlemlemiştik. Farklılıklar, yalnızca tüm olgunun belirli anlarına gösterdiğimiz tepkiler ve duygularımıza dairdi.

"Dün sen, Nestor ve Pablito için bir nagual gösterisi yaptın. Onların velinimetini benim. Genaro ve ben birlikte, üçünüzde birden mantık merkezini geçersizleştirdik. Genaro ve ben, tanık olduğunuz şeyde hemfikir olmanıza yetecek kadar güç sahibiyiz. Birkaç yıl önce bir gece seninle ben, bir grup öğrenciyle birlikteydik ama tek başına, hepinizin aynı şeye tanık olmasına yetecek

kadar gücüm yoktu."

Anlattığım algılardan ve bende 'gördüğünden' yola çıkarak, büyücülerin açıklaması için hazır olduğum sonucuna vardığını söyledi. Dediğine göre Pablito da öyleydi, ama Nestor hakkında pek emin değildi.

"Büyücülerin açıklamasına hazır olmak çok zor elde * edilen bir başarıdır," dedi. "Böyle olmamalı, ama yaşam boyu sahip olduğumuz dünya imgemize kapılmakta ısrar ederiz. Bu anlamda sen, Nestor ve Pablito benzersiniz. Nestor utangaçlık ve kederinin, Pablito dostça neşesinin, sen ise kendine olan aşırı güveninin ve sözlerinin arkasına saklanıyorsunuz. Tüm bunlar yenilemez görünen imgeler ve onları kullanmakta ısrar ettiğiniz sürece algı balonlarınız temizlenmemiş olacak ve büyücülerin açıklaması da bir anlam ifade etmeyecek."

309

Alaylı bir havada, uzun zamandır şu ünlü büyücülerin açıklamasına kafayı taktığımı, ama ona ne kadar yaklaşısam benden daha da uzaklaştığını söyledim. Sözümü kestiği sırada esprili bir yorum yapmak üzereydim.

"Büyücülerin açıklaması fos çıkarsa nasıl olur ama?" diye sordu kahkahalarla gülerek.

Sırtıma hafifçe vurdu, tıpkı güzel bir olayı bekleyen bir çocuk gibi hoşnut görünüyordu.

"Genaro kurallara biraz daha bağlı," dedi sır veriyor gibi. "Aslında bu Allah'ın belası açıklamanın merak edilecek bir tarafı yok. Bana kalsaydı onu sana yıllar önce anlatırdım. Onu bu kadar abartma." Yukarı bakarak gökyüzünü inceledi. "Artık hazırsın," dedi çarpıcı ve ciddi bir tonda. "Gitme zamanı. Ama buradan ayrılmadan önce sana son bir şey söylemeliyim: Büyücülerin açıklamasının sırrı, ya da gizemi, algının kanatlarını açmak ile ilgili olmasında."

Elini defterimin üzerine koydu, alıllara gitmemi ve doğal ihtiyaçlarımı karşılamamı ve sonra elbiselerimi çıkartıp o anda oturduğumuz noktaya bırakmamı söyledi. Meraklı gözlerle ona baktım. Çıplak olmam gerektiğini, ama şapkam ve ayakkabılarımın kalabileceğini belirtti.

Neden ıplak olmam gerektiğini bilmek istiyordum. Don Juan güldü ve bunun nedeninin oldukça kişisel ve benim rahat olmama dair bir şey olduğunu, çıplak olmayı istediğini ona benim söylediğimi anlattı. Bu açıklaması beni şaşırtmıştı. Benimle dalga geçtiğini düşündüm, ya da bana açıkladıklarıyla uyumlu olarak dikkatimi dağıtıyordu. Bunu neden yaptığını bilmek istedim. Yıllar önce don Genaro ile kuzey Meksika dağların-

310

ı dayken başıma gelen bir olayı anlatmaya başladı. Orada bana 'mantığın' dünyadaki her şeyi açıklayamayacağını anlatıyorlardı. Bunu bana reddedilemez bir biçimde göstermek için don Genaro 'nagual' olarak muhteşem bir sıçrayış gerçekleştirmiş ve kendini on-on beş mil uzaktaki bir dağın zirvesine 'uzatmıştı'. Don Juan o anda pek başardı olamadığını ve 'mantığımı' ikna etmek açısından bakıldığında don Genaro'nun gösterisinin bir fiyasko olduğunu söyledi, ama bedensel tepkim açısından bakıldığında, sonuç tam anlamıyla bir kargaşaydı.

Don Juan'm anlatmak istediği bedensel kargaşa, aklımda hâlâ çok canlıydı. Don Genaro, sanki bir rüzgar onu alıp götürmüş gibi gözlerimin önünden kaybolmuştu. Atlayışı, ya da her ne yaptıysa, üzerimde o kadar derin bir etki bırakmıştı ki hareketinin bağırsaklarımda bir şeyleri yırttığını hissetmiştim. Gevşemişlerdi ve pantolonum ile gömleğimi çıkarmak zorunda kalmıştım. Rahatsızlık ve utancım sınır tanımıyordu; arabama ulaşana dek trafik açısından yoğun bir anayolda çırılçıplak, yalnızca bir şapkayla yürümek zorunda kalmıştım. Don Juan, o zaman ona, elbiselerimi bir daha kirletmemeye izin vermemesini söylemiş olduğumu anımsattı.

Elbiselerimi çıkardıktan sonra aynı vadiye bakan çok büyük bir kayaya yürüdük. Aşağı bakmamı istedi. Yükseklik yaklaşık otuz metre kadardı. Sonra içsel diyalogumu kesmemi ve çevremizdeki sesleri dinlememi söyledi.

Birkaç saniye sonra kayadan kayaya zıplayarak vadinin dibine yuvarlanan bir çakıl sesi işittim. akılın her sıçrayışını, anlaşılmaz bir berraklıkla işitiyordum. Sonra bir tane daha, ardından bir tane daha yuvar-

311

landı. Sol kulağımı sesin geldiği yöne çevirmek için başımı kaldırdığımda don Genaro'yı bizden üç-dört metre uzaklıkta, kayanın üstünde otururken gördüm. İlgisizce vadiye çakıl taşları fırlatıyordu.

Onu gördüğümde bağırdı, kesik kesik güldü ve orada saklanarak onu keşfetmemi beklediğini söyledi. Anlık bir şaşkınlık yaşadım. Don Juan kulağıma tekrar tekrar 'mantığının' bu olaya davetli olmadığını ve her-şeyi kontrol etmek gibi hatalı bir istekten vazgeçmem gerektiğini fısıldadı. 'Nagual' bana özel bir algıydı, bu nedenle Pablito onu arabamda görememişti. Duygularımı okumuş gibi, 'nagual'a yalnızca benim tanık olabileceğim gerçeğine rağmen, onun don Genaro olduğunu da ekledi.

Don Juan kolumu kavrayarak neşeli bir şekilde beni don Genaro'nun oturmakta olduğu yere götürdü. Don Genaro ayağa kalkarak bana yaklaştı. Bedeni gözle görebildiğim bir ısı, beni sersemleten bir parlaklık yayıyordu. Bana dokunmadan ağzını sol kulağıma yaklaştırdı ve fısıldamaya başladı. Don Juan da diğer kulağıma fısıldıyordu. Sesleri eř zamanlıydı ve ikisi de aynı şeyleri tekrarlıyordu. Korkmamam gerektiğini, uzun ve güçlü liflerim olduğunu, bunların beni korumak için bulunmadığını, çünkü ortada korunacak ya da koruyacak bir şey olmadığını; varolma nedenlerinin, tıpkı gözlerimin 'tonal'm algısını yönlendirdiği gibi, 'nagu-al'ımın algısını yönlendirmek olduğunu söyleyip duruyorlardı. Liflerimin etrafımı sardığını, onlar aracılığıyla her şeyi bir seferde algılayabileceğimi ve tek bir lifin bile kayadan vadiye atlamaya ya da vadiden kayaya sıçramaya yeterli olduğunu fısıldadılar.

Söyledikleri her şeyi dinledim. Her bir sözcüğün benim için önemli bir çağrışımı var gibiydi; her ifadeyi

312

aklımda tutabiliyor ve sanki bir teypmişim gibi sözleri geri sarıp dinleyebiliyordum. Birlikte beni vadinin dibine atlamam için cesaretlendirdiler. Öncelikle liflerimi hissetmem, sonra vadinin dibine kadar uzanan bir tanesini ayırdedip onu izlemem gerektiğini söylediler. Bunları söylerlerken her sözcüklerini uygun duygularla eşleştirebiliyordum. Her tarafımda şiddetli bir arzu duyumsadım, özellikle tuhaf bir duygu vardı ki, tek başına ayırdedilemiyordu ama yaklaşık olarak 'uzun bir arzulama' gibi bir şeydi. Bedenim vadinin dibini hissedebiliyordu ve bu arzuyu gövdemin tanımlayamayaca-ğim bir bölgesinde duyumsuyordum.

Don Juan ve don Genaro bu duygu aracılığıyla kaymam gerektiğini söylüyorlardı, ama bunu nasıl yapacağımı bilmiyordum. Sonra yalnız don Genaro'nun sesini duydum.

Benimle atlayacağını söylüyordu; beni kavradı, ya da itti, ya da sardı ve benimle birlikte uçuşuma atladı. Fiziksel bir acı duyumsadım. Sanki midem çiğnenerek yutuluyordu. Bu, öylesine şiddetli ve durağan bir zevk ve acı karışımıydı ki, yapabildiğim tek şey ciğerlerimi yırtarcasma haykırmaktı. Bu duygu sakinleştiğinde içinden çıkılamaz bir küme, kıvılcımlar ve karanlık kütleler, ışık demetleri ve bulutumsu şekillerden oluşan bir küme gördüm. Gözlerimin açık mı kapalı mı olduğunu ya da nerede olduklarını veya bedenimin nerede

olduğunu bilmiyordum. Sonra ilki kadar durağan olmayan fiziksel bir acı duyumsadım; daha da sonra, uyanmış olduğum hissine kapılarak kendimi kayanın üstünde, don Juan ve don Genaro ile birlikte buldum. Don Juan yine hata yaptığımı, atlayışın algısı bir karmaşa olacaksa atlamanın yararsız olduğunu söyledi. İkisi de kulaklarıma eğilerek sayısız kere 'nagual'm

313

I

tek başına bir işe yaramadığını ve 'tonal' tarafından yumuşatılması gerektiğim fısıldadılar. İsteyerek atlamalı ve eylemin farkında olmalıyım.

Duraksadım, ama bu duraksama korktuğumdan değil, gönülsüz olmamdandı. Bedenim bir yandan diğerine bir sarkaç gibi salmıyordu, sendelediğimi hissettim. Sonra garip bir ruh hali beni sardı ve tüm maddiliğimle atladım. Atlarken düşünmek istedim, ama başaramadım. Bir sis içindeymiş gibi, vadinin dibindeki çıkıntılı kayaları ve dar geçidin duvarlarını gördüm. Düşüşüme dair algım ardışksal değildi; tam olarak dipte durduğumu duyumsuyor, çevremdeki küçük bir daire içindeki kayaların tüm niteliklerini ayırdedebiliyordum. İmgemin göz hizamdan tek yönlü ve stereoskopik olmadığını farkettim, yassıydı ve tüm çevremi kapsıyordu. Bir süre sonra paniğe kapıldım ve bir şey beni bir yoyo gibi yukarı çekti.

Don Juan ve don Genaro, atlayışı defalarca tekrarlattılar. Her atlamamdan sonra don Juân, daha konuşkan ve istekli olmamı söylüyordu. Birçok kez, büyücülerin 'nagual'ı kullanma sırrının algımızda olduğunu, atlamanın yalnızca bir algı alıştırması olduğunu ve ancak vadinin dibinde ne olduğunu mükemmel bir 'tonal' olarak algılamayı başarırsam atlayışlarımın sona ereceğini tekrarladı.

Bir süre sonra tanımlanamaz bir duygu yaşadım. Kayanın tepesinde durduğumun ve don Juan ile don Genaro'nun kulağıma fısıldadığının tam olarak farkm-daydım, ama bir sonraki anda vadinin dibine bakıyordum. Her şey çok normaldi. Hava hemen hemen karamıştı ama günlük yaşamımın dünyasında olduğu gibi, her şeyi tam olarak farketmeme yetecek kadar ışık vardı. Bir çalılığa bakıyordum ki aniden bir ses, aşağı

314

yuvarlanan bir kaya sesi duydum. Hemen sonra, orta boy bir kayanın vadinin geçidinden aşağı yuvarlanarak üzerime gelmekte olduğunu gördüm. Yine aynı anda, don Genaro'yu o kayayı iterken farkettim. Benliğimi bir panik kapladı ve bir an sonra kayanın üstüne çekilmiştim. Çevreme baktım; don Genaro yoktu. Don Juan gülmeye başladı ve don Genaro'nun kokuma dayanamayarak kaçtığını söyledi. Gerçekten de berbat olduğumu utanç içinde farkettim. Don Juan elbiselerimi çıkartmakta haklıydı. Beni yakınlardaki bir dereye götürerek bir at gibi yıkadı; şapkama su dolduruyor ve üzerime döküyor, bir yandan da pantolonumu kurtarmış olmasına dair neşeli yorumlar yapıyordu.

I

315

J

Algı Balonu

Günü don Genaro'nun evinde tek başıma geçirdim ve zamanın çoğunda uyudum. Don Juan akşama doğru geldi ve sessizlik içinde, yakınlardaki bir sıradağa yürüdük. Alacakaranlıkta durarak hava tamamen kararana dek derin bir vadinin kenarında oturduk. Sonra don Juan beni yakınlardaki başka bir yere, dimdik bir dikey yüzeye sahip devasa bir uçuruma götürdü. Yürüdüğümüz keçiyolundan uçurumu farket-mek olanaksızdı; ancak don Juan bana bu yeri birkaç kez daha göstermişti. Uçurumun kenarından bakmamı sağlamış ve tüm uçurumun, özellikle yetmiş-seksen metre aşağıda bir kanyon olan dibinin bir güç alanı olduğunu belirtmişti. Oraya her bakışında rahatsız edici bir ürperti yaşamıştım; kanyon daima karanlık ve tehdit ediciydi.

Oraya ulaşmadan önce don Juan kendi başıma gitmem ve uçurumun kenarında Pablito'yla buluşmam gerektiğini söyleyerek, gergin yorgunluğumu atmak için rahatlamamı ve güç yürüyüşünü uygulamamı istedi. Don Juan keçiyolunun soluna bir adım attı ve karanlık onu yutuverdi. Durup nereye gittiğini araştırmak istiyordum, ama bedenim bu isteğe uymadı. Ayakta duramayacak kadar yorgun olmama rağmen koşmaya başladım.

Uçuruma ulaştığımda kimseyi göremedim ve derin nefesler eşliğinde olduğum yerde koşmayı sürdürdüm. Bir süre sonra biraz rahatlamıştım; sırtımı bir kayaya

317

vererek durdum ve o anda, birkaç metre ileride bir adam farkettim. Oturuyordu, başını kollarının arasında saklamıştı. Çok şiddetli bir korku yaşayarak irkildim, ama sonra adamın Pablito olması gerektiğini düşünerek ikirciklenmeden ona doğru yürüdüm. Bağırarak adını söyledim. Benim kim olduğumu anlayamamış ve korkusundan başını saklamış olduğunu düşündüm. Ama yanma gidemeden müthiş bir duygu benliğimi sardı. Tam sağ elimi ona dokunmak için uzatmışken bedenim donuverdi. Adam başını kaldırdı. Pablito değildi! Gözleri bir çift dev aynaydı, kaplan gözlerine ben-ziyorlardı. Bedenim arkaya doğru sıçradı, irade dışı bir şekilde kaslarım gerildi ve sonra gevşedi; böylece geriye doğru o kadar hızlı ve uzun mesafeli bir sıçrayış gerçekleştirdim ki normal koşullarda oturur ve bunu nasıl yapabildiğimi saatlerce düşünürdüm. Ama korkum o kadar dev boyutlardaydı ki hiç düşünme isteğim yoktu ve birisi kolumu kuvvetle kavramamış olmasaydı

oradan kaçacaktım. Birisinin kolumu tuttuğu duygusu beni tam bir paniğe sürükledi; haykırdım. Patlayışımın kısa bir çığlık olacağını düşünmüştüm, ama bunun yerine ağızımdan uzun, ürpertici bir haykırış çıktı. Düşmanımı görmek için döndüm. Bu Pablito'ydu, benden bile daha fazla titriyordu. Gerginliğim doruktaydı. Konuşamıyordum, dişlerim takırdıyor ve sırtım ürperiyor, istemeden sarsılıyordum. Ağızımdan nefes almak zorunda kaldım.

Pablito diş takırtıları arasında, 'nagual'm onu beklediğini, beni gördüğünde onun kavrayışından henüz kurtulmuş olduğunu ve haykırışımla onu neredeyse öldürdüğümü söyledi. Gülmek istedim ve çıkarılabilecek en tuhaf sesleri çıkardım. Sakinliğimi kazandığımda Pablito'ya aynı şeyin benim başıma da geldiğini söyle-

318
dim. Sonuçta bitkinliğim geçmiş, sınırsız bir güç ve iyilik dalgası içimi kaplamıştı. Pablito da aynı duyguları yaşıyor gibiydi; sinirli bir aptallıkla kıkırdamaya başladık.

Uzaktan gelen hafif ve dikkatli adım sesleri işittim. Sesleri Pablito'dan önce farketmiştim. Kulak kabartmama tepki veriyordu gibiydi. Birisi bulunduğumuz yere yaklaşıyordu, buna emindim. Sesin geldiği yöne döndük; birkaç saniye sonra don Juan ve don Genaro'nun siluetlerini görebiliyorduk. Yavaşça yürüyorlardı, bir kaç metre yakınımda durdular; don Juan'm yüzü bana, don Genaro'nunki Pablito'ya dönüktü. Don Juan'a bir şeyin ödümü patlattığını söylemek istedim, ama Pablito kolumu sıktı. Ne demek istediğini anlamıştım. Don Juan ve don Genaro'da tuhaf bir şey vardı. Onlara baktıkça, gözlerim odaklanmalarını yitirmeye başladı.

Don Genaro keskin bir emir verdi. Ne dediğini anlamamıştım, ama gözlerimizi şaşılmaştırmamız gerektiğini söylediğini 'biliyordum'.

"Karanlık dünya üzerine çöktü," dedi don Juan, gök-yüzüne bakarak.

Don Genaro yere bir yarım ay çizdi. Bir an için yanardöner bir tebeşir kullandığını düşündüm, ama sonra elinde hiçbir şey olmadığını farkettim; parmağıyla çizmiş olduğu hayali yarım ayı seziyordum. Pablito ve beni içbükey çizginin iç kıvrımına oturttu, bu arada o ve don Juan da bizden bir-iki metre uzaklıkta, yarım ayın uçlarına bağdaş kurarak oturdular.

Önce don Juan konuştu ve bize ally'lerini göstereceklerini söyledi. Sol yanlarına, kalçaları ile kaburgaları arasına bakarsak, kemerlerinden sarkan bir kumaş ya da mendile benzer bir şey 'göreceğimizi' anlattı. Don Genaro da, bellerindeki kumaşın yanında iki tane

319

yuvarlak, düğmeye benzer şey olduğunu, kumaş ve düğmeleri 'görene' dek kemerlerine bakmamız gerektiğini belirtti.

Don Genaro daha konuşmasını bitirmeden kemerlerinden sarkan, kumaşa benzeyen yassı bir nesne ile yuvarlak bir çakıl görmüştüm. Don Juan'm a//yieri, don Genaro'nunkilerden daha koyu ve tehdit ediciydi. Gösterdiğim tepki, korku ve merak karışımı bir duyguuydu. Bu duyumları karnımda yaşıyor, hiçbir şeyi mantığım ile değerlendirmiyordum.

Don Juan ve don Genaro kemerlerine uzandılar ve koyu kumaş parçalarını çekmeye başladılar. Onları sol ellerine aldılar; don Juan kendisinininkini başının üzerinde savururken; don Genaro hafifçe yere bıraktı. Kumaş parçaları, sanki savurma ve yere bırakma onları tamamen yumuşak mendiller haline getirmiş gibi açıldılar ve yavaşça, uçurtmalar gibi baş atarak yere düşmeye başladılar. Don Juan'm a%'sinin devinimi, günler önce onu kendi çevresinde dönerken sezdiğim devinin kopyasıydı. Kumaş parçaları yere yaklaştıkça katılaştı, yuvarlaklaştı ve devleştiler. Önce, sanki bir kapı kolundan düşmüşler gibi kıvrıldılar, sonra da genişlediler. Don Juan'mki, büyüyerek dev bir gölge halini aldı ve öne çıkarak üzerimize yürümeye başladı, küçük kayaları ve kurumuş çamur yığınlarını ezerek geliyordu. Bir-iki metre yakınıma, tam olarak yarım ayın meyiline, don Juan ve don Genaro'nun arasına kadar geldi. Bir an için üzerimize yuvarlanıp bizi ezeceğini düşündüm. O anda yaşadığım dehşet bir alev gibiydi. Önümdeki gölge devasaydı, sanırım boyu üç metre, eni iki metre kadardı. Gözleri olmadan çevresini hissedebiliyor gibi hareket ediyor, sarsılıp titriyordu. Beni aradığını biliyordum. O sırada Pablito başını göğsümün ar-

320

kasma sakladı. Bu hareketinin bende yarattığı duygu, gölgeye yönelttiğim olağanüstü ilginin bir kısmını dağıttı. Düzensiz sarsılmalarına bakılırsa gölge dağılıyor gibiydi, sonra çevredeki karanlıkla birleşerek gözden kayboldu.

Pablito'yu sarstım. Başını kaldırarak boğuk bir çığlık attı. Yukarı baktım. Garip bir adam bana bakıyordu. Gölgenin arkasında gibiydi, belki de gizleniyordu. Çok uzun ve zayıftı, uzun bir yüzü vardı ve saçları yoktu. Başının sol tarafı bir tür egzama ya da siğille kaplı gibiydi. Gözleri vahşi bir parlaklıkla doluydu; ağzı yarı açıktı. Pijamaya benzer garip bir şey giymişti; pantalo-nu onun için çok kısaydı. Ayakkabıları olup olmadığını anlayamıyordum. Bana uzun gelen bir süre boyunca bize baktı, sanki üzerimize atlayıp bizi parçalamak için bir şeyin açılmasını bekliyordu. Gözlerinde çok büyük bir şiddet vardı. Nefret ya da vahşet değildi bu, bir tür hayvansı güvensizlikti. Gerilime daha fazla dayanamadım. Don Juan'm yıllar önce öğretmiş olduğu savaş konumunu almak istiyordum ve Pablito bana, aZZ/nin don Genaro'nun yere çizmiş olduğu çizgiyi

aşamadığını fısıldamasaydı bunu yapacaktım da. O anda, yerde gerçekten de parlak bir çizgi olduğunu ve önümüzdeki şey her neyse, onu engellediğini farkettim.

Bir süre sonra adam, tıpkı önceki gölge gibi sola hareket etti. İkisini de don Juan ve don Genaro'nun geri çağırması olduğunu hissettim.

Kısa bir sessizlik oldu. Don Juan ve don Genaro'yu gör emiyordum; artık yarım ayın noktalarında oturmuyorlardı. Aniden, oturmakta olduğumuz kaya zemine çarpan iki küçük çakıl sesi işittim ve bir anda önümüzdeki alan, hafif sarımsı bir ışık yakılmış gibi parladı. Önümüzde yırtıcı bir canavar, tiksindirici görünümlü

321

bir çakal ya da kurt vardı. Tüm gövdesi, ter ya da salyaya benzeyen beyaz bir salgıyla kaplıydı. Kürkü dağınık ve ıslaktı. Gözleri vahşice parlıyordu. Tüylerini diken diken eden kör bir nefretle hırıldadı. Çenesi titredi ve her yere salya damlaları yayıldı. Zincirinden kurtulmak isteyen kuduz bir köpek gibi yeri tırmalıyordu. Sonra arka ayakları üzerinde kalktı, ön pençeleri ve çenesini hızla hareket ettirdi. Tüm hiddetini, önümüzdeki bir engeli yıkmak için yoğunlaştırmış gibiydi.

Bu çılgın hayvana duyduğum korkunun, az önce tanıştığım iki 'varlığa' karşı duyduğumdan farklı olduğunu farkettim. Bu canavarın bende yarattığı dehşet, fiziksel bir çekilme ve korkuydu. Kesin bir etkisizlikle öfkesini izliyordum. Aniden vahşiliğini yitirir gibi oldu ve sonra gözden kayboldu.

Daha sonra üzerimize gelen başka bir şey işittim -belki de duyumsadım. Birdenbire önümüzde, dev bir kedi belirdi. Önce karanlıktaki gözlerini gördüm; çok büyüktüler ve ışığı yansıtan iki su dolu havuza benziyorlardı. Hırıldadı ve hafifçe homurdandı. Nefes alıyor ve gözlerini bizden ayırmadan, önümüzde ileri geri gidiyordu. Çakaldaki elektrikli parlaltı bunda yoktu; biçimini net olarak göremiyordum, ama belli ki varlığı, diğer canavarmkinden daha uğursuzdu. Güç topluyor gibiydi; çok cüretkar olduğunu ve sınırı aşacağını hissettim. Pablito da aynı duyguyu hissetmiş olmalı ki, başımı eğip kendimi yere yapıştırmam gerektiğim fısıldadı. Bir an sonra kedi harekete geçti. Üzerimize koştı ve pençeleri öne doğru gerilmiş bir halde üzerimize sıçradı. Gözlerini kapayarak başımı kollarımın arasına sakladım. Canavarın, don Genaro'nun çevremize çizmiş olduğu koruyucu hattı yırttığını ve o anda tam üstümüzde olduğunu hissettim. Ağırlığı beni yere yapıştırdı-

322

yordu; karın tüylerinin ensemeye süründüğünü hissediyordum. Ön ayakları bir yere yakalanmış gibiydi; serbest kalmak için çırpıyordu. Sarsılmasını ve dürtüşlerini hissediyor, şeytani tıslamasını ve hırıltısını işitebiliyordum. O anda kaybolduğumu hissettim. Belirsiz olsa da mantıklı bir tercihi duyumsuyordum ve kendimi sakince orada ölüme teslim etmek istedim, ama böylesine berbat şartlarda ölmenin getireceği fiziksel acı beni korkutuyordu. Sonra garip bir güç bedenimi sardı; sanki bedenim ölmeyi reddediyordu ve tüm gücünü tek bir noktada birleştirdi; sol kolum. O noktadan kaynaklanan boyun eğmez bir dalga hissettim. Denetlenemez bir şey bedenimi ele geçiriyor, üstümüzdeki o uğursuz canavarı fırlatıp atmamı söylüyordu. Pablito da aynı tepkileri vermiş olmalı ki ikimiz de aynı anda ayağa kalktık; ikimizin yarattığı enerji o kadar büyüktü ki, o canavarı, bez bir bebekmiş gibi fırlatıverdik.

Harcadığımız çaba çok büyüktü. Yere çöktüm, nefes nefese kalmıştım. Karın kaslarım o kadar gerilmişti ki nefes alamıyordum. Pablito'nun ne yaptığına bakmadım bile. Sonunda, don Juan ve don Genaro'nun oturmama yardım etmekte olduklarını anladım. Pablito kolları gerilmiş, yüzüstü yatıyordu. Sanırım bayılmıştı. Don Juan ve don Genaro bana yardımcı olduktan sonra Pablito'ya yardım ettiler. Birlikte karnını ve sırtını ovdular. Onu ayağa kaldırdılar ve bir süre sonra, kendi başına oturabiliyordu.

Don Juan ve don Genaro yarım ayın iki ucuna oturdular ve sanki iki nokta arasında bir ray varmış gibi önümüzde hareket etmeye başladılar. Bu hayali rayı konumlarını bir yerden diğerine ileri geri kaydırmak için kullanıyorlardı. Hareketleri beni hasta etmeye başlamıştı. En sonunda Pablito'nun yanında durarak

323

kulağına fısıldamaya başladılar. Bir süre sonra üçü birden aynı anda ayağa kalktı ve uçuşunun kenarına yürüdüler. Don Genaro, Pablito'yu bir çocukmuş gibi havaya kaldırdı. Pablito'nun bedeni bir tahta gibi katıydı; don Juan da onu ayak bileklerinden tutuyordu. Hız ve güç kazanmak ister gibi onu salladı, salladı, sonunda ayaklarını bırakarak bedenini uçuşuma fırlattı.

Karanlık gökyüzünde Pablito'nun bedenini gördüm. Don Juan'm bedeninin günler önce yaptığı gibi daireler çiziyordu; yavaş dönüşlerdi bunlar. Yere düşmek yerine yükseliyor gibiydi. Sonra dönmesi hızlandı; Pablito'nun bedeni bir süre bir disk gibi hızla döndü ve sonra dağıldı. Havada kaybolduğunu algıladım.

Don Juan ve don Genaro yanıma gelerek çömeldiler ve kulaklarıma fısıldamaya başladılar. Her biri değişik bir şey söylüyordu, ama emirlerini dinlemekte hiçbir zorluk çekmiyordum. Sanki onlar konuşmaya başlar başlamaz 'bölünmüştüm'. Bana da Pablito'ya yaptıkları şeyi yaptıklarını hissettim. Don Genaro beni çevirdi ve bir an için, tam olarak bilinçli bir şekilde, dönme ya da süzülme duygusuna kapıldım. Bir sonraki anda havada uçuyor, büyük bir hızla yere çakılıyordum. Düşerken önce elbiselerimin yırtıldığını, sonra etlerimin döküldüğünü, en sonunda yalnızca bir kafa olarak kaldığımı hissettim. Bedenim parçalandıkça fazla ağırlığımı kaybettığımı, bu nedenle düşüşümün durduğunu ve hız yitirdiğimi çok net olarak duyumsadım.

Düşüşüm artık baş dönmesi yaratmıyordu. Bir yaprak gibi ileri geri hareket etmeye başladım. Sonra kafam da ağırlıklarından kurtuldu ve 'ben'den geriye bir santimetrekarelik bir çakıl kadar küçük bir artık kaldı. Tüm duygum orada yoğunlaşmıştı; sonra taş patladı ve bin parça oldum. Bin parçanın hepsini aynı anda algıladığımı biliyordum

324

-ya da oradaki bir şey biliyordu. Ben algının kendisiydim.

Sonra bu algının bir kısmı kımıldamaya başlayarak büyüdü, gelişti. Sınırlanmaya başladı ve yavaş yavaş, sınır, bilinç, ya da her neyse, o duyguyu kazanmaya başladım. Birden tanıyıp bildiğim 'ben' püskürdü ve 'güzel' sahnelerin bileşiminden oluşan en harikulade imgeyi yarattı. Sanki dünyanın, insanların, varlıkların binlerce resmine bakıyordum.

Sahneler bulanıklaşmaya başladı. Gözlerimin önünden gittikçe daha hızlı geçip gittiklerini hissettim. Sonra o kadar hızlandılar ki hiç birini göremez oldum. En sonunda, gözlerimin önünden sonsuz bir zincir gibi geçip giden dünyanın düzenine tanık olduğumu hissettim.

Birden kendimi uçurumun kenarında, don Juan ve don Genaro'yla birlikte buldum. Beni geri çektiklerini ve kimsenin anlatamayacağı bilinmeyene tanık olduğumu fısıldadılar. Beni ona bir kez daha fırlatacaklarını söylediler. İkisi arasında gelip gittiğimi hissetmeden 'tonaP ve 'nagual'a aynı anda dokunmam için, algımın kanatlarını açmamı istediler.

Tekrar o itilme, dönme ve korkunç bir hızla düşme duygularını yaşadım. Sonra patladım. Paramparça oldum. İçimde bir şey açıldı ve yaşamım boyu kilit altında tuttuğum bir şeyi serbest bıraktı. O anda, gizli hazneme dokunulduğunu ve onun da zaptedilemez bir biçimde dışarı aktığını tam olarak algıladım. Artık 'ben' denilen o tatlı birlik yoktu. Hiçbir şey yoktu, ama bu hiçlik doluydu. Aydınlık ya da karanlık, sıcak ya da soğuk, zevkli ya da zevksiz değildi. Hareket etmiyor, süzülüyor ya da sabit durmuyordum, ama olmaya alıştığım gibi bir birlik, bir benlik de değildim. Hepsi de

325

'ben' olan yüzlerce benliktim, bunlar birbirlerine karşı özel bir bağımlılığı olan ayrı birimlerden oluşan bir koloni oluşturmuyorlardı ve kaçınılmaz olarak birleşip tek bir algılamayı, benim insan algılamamı oluşturacaklardı. Bunu 'bildiğim' falan yoktu, çünkü 'bilmeyi' başaracak bir şeye sahip değildim, ama tüm ayrı algılamalarım 'biliyordu' ki, alıştığım dünyanın 'ben'i, 'benlik'i, birbirleriyle karşı konulamaz bir dayanışması olan ayrı ve bağımsız duygulardan oluşan bir küme, bir koloniydi. Sayısız algılamalarımın bu karşı konulamaz dayanışması, bu parçaların birbirine olan sadakati, benim yaşam gücümdü.

Bu birlik duygusunu belki şöyle anlatabilirim: O algılama taşları dağılmıştır; her biri birbirinin farkındadır ve hiçbirisi diğerinden üstün değildir. Sonra bir şey onları karıştırır ve onlar da birleşip hepsinin bir kümede yığılacağı bir alana dökülürler; 'bana'. Sonra 'ben' olarak dünyasal faaliyetlerle dolu uyumlu bir sahneye, ya da diğer dünyalara da uygun olan ve hayal gücü zannettiğim bir sahneye, ya da 'saf düşünce'ye uygun bir diğer sahneye tanık olurum. 'Saf düşünce'; yani, zihinsel sistemlerin ya da açıklamalar şeklinde birleşmiş fikirlerin imgesi. Bazı sahnelerde kendimle konuşuyordum. Bu uyumlu sahnelerin her birinden sonra 'ben' parçalanıyor ve tekrar bir hiç oluyordu.

Uyumlu imgelere yolculuklarımdan birinde kendimi don Juan'la birlikte uçurumun tepesinde buldum. O anda, alışık olduğum bütünlüklü 'ben' olduğumu far-kettim. Maddiliğimin gerçekliğini duyumsuyordum. Dünyayı imgelemiyordum; onun içindeydim.

Don Juan beni bir çocuk gibi kucakladı ve bana baktı. Yüzü çok yakındı. Karanlıkta gözlerini görebiliyordum. Çok yumuşaktılar, bir soru barındırıyor gibiy-

326

diler. Ne olduğunu biliyordum. Konuşulamayan, gerçekten de konuşulamayandı.

"Ee?" diye sordu, sanki doğrulamama ihtiyacı vardı. Konuşamadım. O andaki duygularımı tanımlamak için 'sersem', 'şaşkına dönmüş' ve 'kafası karışmış' gibi sözcükler yetmiyordu. Katı değildim. Don Juan'm beni sıkıca tutup yere bastırması gerektiğini biliyordum, yoksa havada süzülüp kaybolabilirdim. Bundan korkmuyordum. Algılamamın birleşik olmadığı 'bilinme-yen'i özlüyordum.

Don Juan beni her iki omzumdaki da bastırarak don Genaro'nun evinin çevresindeki bir yere götürdü; yatırdı ve önceden hazırlamış olduğu belli olan ıslak çamura beledi. Boynuma kadar çamura gömülmüştüm. Yapraklarla başım için yumuşak bir yastık yaptı ve kımıldamamamı ve uyumamamı söyledi. Dünya, biçimimi tekrar sağlamaştıra dek benim yanımda oturup arkadaşlık edecekti.

Kendimi çok rahat hissediyor ve uyumayı çok istiyordum, ama buna izin vermedi. Az önce yaşadıklarım dışında herhangi bir şey hakkında konuşmamı emretti. Başta ne söyleyeceğimi bilemiyordum, ama sonra don Genaro'yu sordum. Don Juan, onun Pablito'yu alıp yakınlarda bir yerde gömdüğünü ve kendisinin bana o anda yapmakta olduğu şeyleri Pablito'ya yaptığını söyledi.

Konuşmayı sürdürmek istiyordum ama içimdeki bir şey eksikti; sıradışı bir ilgisizlik, daha çok sıkıntıya benzer bir yorgunluk yaşıyordum. Don Juan ne hissettiğimi biliyor gibiydi. Pablito ve onunla kaderlerimizin nasıl kenetlenmiş olduğundan bahsetmeye başladı. Don Genaro'nun onun öğretmeni olmasıyla aynı anda, kendisinin de velinimetini olduğunu ve gücün, Pablito ve

beni adım adım birleştirdiğim anlattı. İkimiz arasında tek bir fark olduğunu vurguladı; bir savaşçı olarak Pablito'nun dünyası baskı ve korkuyla, benimki etkileme ve özgürlükle eğitiliyordu. Bu farkın, temelde velinimetlerin kişilik farklılıkları nedeniyle olduğunu söyledi. Don Genaro tatlı, etkileyici ve komik, kendisi ise sert, otoriter ve dolaysızdı. Dediğine göre kişiliğim güçlü bir öğretmen ama şefkatli bir velinimet istiyordu, Pablito ise tam tersiydi; şefkatli bir öğretmen ve katı bir velinimete ihtiyacı vardı.

Bir süre daha yürüdükten sonra sabah oldu. Güneş doğu ufkundaki dağlar üzerinde belirildiğinde, beni çamurun içinden çıkardı. |

Öğleye doğru uyandığımda, don Juan ile birlikte evin kapısının yanına oturduk. Don Juan, don Gena-ro'nun hâlâ Pablito'yla olduğunu ve onu son karşılaşma için hazırladığını söyledi.

"Yarın sen ve Pablito bilinmeyene gideceksiniz," dedi. "Seni şimdiden hazırlamalıyım. Ona kendi başınıza gideceksiniz. Dün gece itilip çekilen iki yoyo gibiydiniz; yarın yalnız olacaksınız."

O anda benliğimi bir merak kapladı ve dün gecenin deneyimleri hakkında sorular ağzımdan dökülüyordu. Bu tepkime şaşırmamış gibiydi.

"Bugün çok kritik bir manevrayı başarmalıyım," dedi. "Senin için son bir tuzağım var. Ve bu tuzağa düşmelisin."

Gülerek kalçalarına vurdu.

"Geçen geceki ilk alıştırma Genaro'nun sana göstermek istediği, büyücülerin nagual'ı nasıl kullandıklarıydı," diye devam etti. "Kişi nagual'ı isteyerek kullanmadıkça, ya da tonal'mı, nagual'daki eylemlerinden bir

anlam çıkarmak için isteyerek kullanmadıkça, büyücülerin açıklamasına ulaşamaz. Tüm bunları berraklaştırmamın bir başka yolu şu; kişi nagual'ı büyücülerin kullandığı gibi kullanacaksa, tonal'm imgesinin egemenliğini sürdürmesi gerekir."

Az önce söylediklerinde açık bir uyumsuzluk olduğunu söyledim. İki gün önce bana, yıllar boyu yaptığı önceden düşünülmüş eylemlerinin, yani dünya imgemi etkilemek için tasarlanmış eylemlerin, muhteşem bir özetini sunmuştu, ama şimdi, aynı imgenin egemenliğini sürdürmesini istiyordu.

"Birinin diğeriyle bir ilgisi yok," dedi. "Algımızdaki düzen tonal'm biricik boyutudur; eylemlerimiz yalnızca orada bir ardışıklığa sahip olabilir; onlar, yalnızca orada basamaklarını sayabildiğimiz merdivenler gibidirler. Nagual'da böyle bir şey yoktur. Bu nedenle tonal'm imgesi bir araçtır, ama yalnızca en iyi araç değil, sahip olduğumuz tek araçtır.

"Dün gece algı balonun ve onun kanatları açıldı. Söylenecek başka bir şey yok. Sana ne olduğunu açıklamak olanaksız, bu nedenle ben bunu denemeyeceğim, sen de. Algının kanatlarının, bütünlüğüne dokunduğunu söylemek yeterli. Dün gece defalarca foftaZ'dan na-gual'a, nagual'dan tonal'a. gidip geldin. İşi şansa bırakmamak için iki kez fırlatıldı. Bilinmeyene olan yolculuğunun tüm etkisini, ikinci fırlatılışında hissettin. Ve içindeki bir şey gerçek doğam farkettiğinde, algın kanatlarını açtı: Sen bir yığınsın.

"Büyücülerin açıklaması budur. Nagual hakkındaki konuşulamaz. Olası tüm duygu, varlık ve benlikler onun içinde mavnalar gibi barışçıl ve değişmez olarak sonsuza dek yüzerler. Sonra yaşam yapıştıracısı, onların bir kısmını birleştirir. Dün gece sen ve Pablito bunu

keşfettiniz, geçmişte ben ve Genaro da bunu yapmıştık. Yaşam yapıştıracısı bu duygulardan bir kısmını birleştirdiğinde, bir varlık yaratılmış olur. Bu varlık gerçek niteliğinin algısını yitirir ve varlıkların dolaştığı alanın yani tonal'm ihtişam ve yaygarasıyla körleşir. Tüm birleşik düzenin varolduğu yer tonal'âır. Yaşam gücü gerekli tüm duyguları bir kez birleştirdiğinde, tonal'da bir varlık belirir. Sana tonal'm doğumla başlayıp ölümle bittiğini söylemiştim; bunu söyledim çünkü biliyorum ki yaşam gücü bedeni terkeder etmez tüm o algılamalar tek tek dağılmaya başlar ve geldikleri yere, na-gual'a dönerler. Savaşçı bilinmeyene yolculuk yaparak aslında ölmeye benzer bir şey yapmaktadır, tek fark şu ki, onun tek tek duygulardan oluşan yığını dağılmaz, yalnızca birlikteliklerini yitirmeden biraz genişler. Ama ölüm anında, sanki hiç birlikte olmamışlar gibi derinlere batarak bağımsız hareket etmeye başlarlar."

Sözlerinin yaşadıklarına ne kadar uygun olduğunu söylemek istedim. Ama konuşmama izin vermedi.

"Bilinmeyenden bahsetmek olanaksızdır," dedi. "Kişi yalnızca ona tanık olabilir. Büyücülerin açıklaması, herbirimizin irade adlı bir merkezi olduğunu ve nagu-al'a yalnızca oradan tanık olunabileceğini söyler. Demek ki, savaşçı nagual'a gidince, yığınının kendisini olası herhangi bir şekilde düzenlemesine izin verebilir. Naguai'm ifadesinin kişisel bir şey olduğunu söylemiştim. Yani, o yığının düzenlenmesini yönlendirmek savaşçıya bağlıdır. Belki de en güzeli insan biçimi ya da duygusudur; ama yığının alabileceği sonsuz sayıda alternatif biçim vardır. Sana bir büyücünün istediği şekle girebileceğini söylemiştim. Bu doğrudur. Bütünlüğüne egemen olan bir büyücü, yığınının parçalarının, istediği şekilde birleşmesini sağlayabilir. Tüm bu karıştırma iş-

lemine olası kılan, yaşam gücüdür. Yaşam gücü bir kez tükendiğinde, o yığını tekrar düzenlemek olanaksızdır.

"Ben bu yığma algı balonu dedim ve onun mühürlenmiş, sıkıca kapalı ve normalde ölümümüze dek açılmaz olduğunu belirttim. Ama açılması sağlanabilir. Büyücüler bunun sırrını öğrenmişlerdir ve hepsi bütünlüklerine ulaşamamasına rağmen, bunun olası olduğunu bilirler. Bilirler ki balonun açılması, ancak kişinin nagual'a dalmasıyla olasıdır. Dün, bu noktaya ulaşmak için izlediğin tüm adımları özetledim."

Bir yorum ya da soru bekliyormuş gibi beni dikkatle inceledi. Söyledikleri yorum gerektirmiyordu. Bana her şeyi on dört yıl önce ya da öğrenciliğimin herhangi bir anında anlatmış olsaydı bunun hiçbir sonuç vermemiş olacağını o anda kavradım. Önemli olan, açıklamasının belirlemelerini bedenimin içinde, ya da bedenimle yaşamış olmamdı.

"Sorunu bekliyorum," dedi yavaşça.

"Ne sorusu?"

"Mantiğının dile getirmek için kıvrandığı soruyu."

"Bugün tüm soruları defterden sildim. Gerçekten de soracak hiçbir şey yok, don Juan."

"Bu adil değil," dedi gülerek. "Sormanı istediğim belirli bir soru var."

Kısa bir süre için içsel diyalogumu kesersen sorunun içime doğacağını söyledi. Anlık bir kavrayış, ani bir düşünce dalgasından sonra ne istediğini anlamıştım.

"Tüm bunlar olurken bedenim neredeydi, don Juan?" diye sordum ve kahkahalarla gülmeye başladı.

"Bu, büyücülerin son aldatmacasıdır," dedi. "Diyelim ki sana açıklayacağım şey, büyücülerin açıklamasının son parçasıdır. Şu ana dek mantığın, yaptıklarımı geli-

331

şigüzel takip etti. Mantiğin, dünyanın kendi tanımı gibi olmadığını, ortada gözün görebildiğinden çok daha fazla şey olduğunu kabullenmeye hazır. Neredeyse mantığın, algının uçurumdan aşağı ve yukarı sıçradığını veya içindeki bir şeyin, hatta tamamının uçurumun dibine indiğini ve sanki bir ip merdivenle aşağı inmiş gibi tonal'ın gözleriyle dibi incelediğini kabullenmeye istekli ve hazır. Yıllar boyu süren eğitiminin ödülü, uçurumun dibini incelemendi. İyi iş becerdin. Gena-ro, şansı olduğunu görerek vadinin dibindeki sen'e bir kaya fırlattı. Her şeyi gördün. O zaman Genaro ve ben anladık ki, bilinmeyene atılmaya hazırsın. O anda yalnızca görmedin, ama ikizin yani diğer sen hakkında her şeyi bildin."

Sözünü keserek kavrayışımın böylesine ötesinde bir şey için bana çok fazla güvendiğini söyledim. Tüm bunların yerine oturması için zamana ihtiyacım olduğunu ve bunu bir kez yaptığımda tıpkı geçmişte soruların ağzımdan dökülmesi gibi, yanıtların dökülvereceğini belirtti.

"İkizin sırrı algı balonundadır ve bu balon dün gece aynı anda hem uçurumun tepesinde, hem de dibindeydi," dedi. "Duygular yığını, her yerde birleştirilebilir. Başka bir deyişle, kişi burayı ve orayı aynı anda sezebilir."

Beni düşünmeye ve bir dizi eylem hatırlamaya zorladı. Dediğine göre bu eylemler o kadar sıradandı ki, neredeyse unutmuştum.

Neden bahsettiğini anlamıyordum. Daha iyi düşünmemi istedi.

"Şapkanı düşün," dedi. "Ve Genaro'nun ona ne yaptı-ğmı."

Şok edici bir kavrayış hissettim. Don Genaro'nun

332

şapkamı çıkarmamı istediğini, çünkü rüzgarın etkisiyle başımdan düşüp durduğunu unutmuştum. Ama onu çıkarmak istememiştim. Tamamen çıplak olmak istemiyordum. Genelde bunu yapmam, ama o anda şapka giymek bana bir acayiplik duygusu veriyordu; gerçekte kendim değildim ve bu durumda da çıplak olmak o kadar utanç verici değildi. Don Genaro sonra şapkalarımızı değiştirmeye kalktı, ama onunki bana çok küçük gelmişti. Kafamın büyüklüğü ve beden ölçülerimle dalga geçti, sonunda şapkamı alarak başıma eski bir pan-çoyu sarık gibi sardı.

Don Juan'a, atlayışlarım arasında yaşanmış olduğuna emin olduğum bu ardışıklığı unutmuş olduğumu söyledim. Ama bu 'atlayışların anısı, belleğimde hiç kesintiye uğramamış bir birim olarak duruyordu.

"Onlar kesinlikle kesintiye uğramamış bir birim oluşturuyorlar, Genaro'nun şapkanla oynaması da," dedi. "Bu iki anı birbirini takip edemez, çünkü iki olay aynı anda oldu."

Sol elinin parmaklarını, sanki sağ elinin parmakları arasındaki boşluklara sığamıyorlarmış gibi kımıldattı.

"O sıçrayışlar yalnızca başlangıçtı," diye devam etti. "Sonra bilinmeyene olan gerçek yolculuğun geldi; dün gece bilinmeyeni, nagual'ı yaşadın. Mantiğin, senin adsız bir duygular yığını olduğunu söyleyen fiziksel bilgiyle savaşıyor. Şu anda mantığın, irade adlı başka bir toplanma merkezi olduğunu ve bu merkez yoluyla nagual'm olağanüstü etkilerini belirleyip yargılamanın olası olduğunu bile kabullenebilir. En sonunda mantığın, kişinin bunu asla açıklayamamasına rağmen, nagual'ı irade yoluyla yansıtabileceğini anladı."

"O zaman soruna geliyoruz; 'Tüm bunlar olurken neredeydim? Bedenim neredeydi?' Gerçek bir sen olduğun

333

1

İljil

düşüncesi, sahip olduğun her şeyi mantığın çevresinde toparlamış olmandan kaynaklanıyor. Şu anda mantığın, nagual'm tanımlanamaz olduğunu kabulleniyor, ama bunun nedeni olayın onu ikna etmiş olması değil, bunu kabullenmesinin güvenli olması. Mantığın emin ellerde, tonal'm tüm unsurları onun yambaşmda duruyor."

Don Juan susarak beni inceledi. Yüzünde şefkatli bir gülümseme vardı.

"Hadi Genaro'nun tercih alanına gidelim," dedi birdenbire.

Ayağa kalktı ve iki gün önce konuşmuş olduğumuz kayaya yürüdük; sırtımızı kayaya vererek aynı noktalara oturduk.

"Öğretmenin görevi, mantığın kendini güvende hissetmesini sağlamaktır," dedi. "Mantığını, tonal'm anlaşılabilir ve kestirilebilir olduğuna inandırarak aldattım. Genaro ve ben, sana yalnızca nagual'm açıklama alanı ötesinde olduğu izlenimini vermek için çok çalıştık; bu aldatmanın başarılı olduğunun kanıtı, şu anda, yaşadığın her şeye rağmen hâlâ kendine ait olduğunu söyleyebileceğini düşündüğün bir merkez olması; mantığın. Bu bir seraptır. Pek değerli mantığın yalnızca bir toplanma merkezi, dışında olan bir şeyi yansıtan bir aynadır. Dün gece yalnızca tanımlanamaz nagual'a değil, tanımlanamaz tonal'a da tanık oldun.

"Büyücülerin açıklamasının son parçası mantığın yalnızca dışındaki bir düzeni yansıttığını, bu düzen hakkında hiçbir şey bilmediğini; nagual'ı açıklayamadığı gibi onu da açıklayamadığını söyler. Mantık yalnızca tonal'm etkilerine tanık olabilir, ama onu asla anlayamaz, asla çözemez. Düşünüyor ve konuşuyor olmamız yalnızca bir düzeni gösterir, bu düzeni takip eder

334

I

ama bunu nasıl yaptığımızı bilmeyiz, düzenin ne olduğunu da."

Bu düzenin ne olduğunu açıklamak amacıyla, Batılıların beynin işlevlerini gözlemlemiş olduklarını söyledim. Don Juan da tüm bu araştırmaların, bir şeylerin olduğunu belirlemek dışında bir işe yaramadığını söyledi.

"Büyücüler aynı şeyi iradeleriyle yaparlar," dedi. "İrade yoluyla nagual'm etkilerine tanık olabileceklerini söylerler. Şunu eklemeliyim ki mantık yoluyla, onunla neyi nasıl yaparsak yapalım, yalnızca tonal'm etkilerine tanık olmaktadır. Her ikisinde de neye tanık olduğumuzu anlamak ya da açıklamak olanaksızdır. Bu sözkonusu bile olamaz.

"Dün gece ilk kez algının kanatlarıyla uçtun. Hâlâ çok ürkektin, yalnızca insan algısının çizgisine cüret edebildin. Bir büyücü bu kanatları diğer duyarlılıklara dokunmak için de kullanabilir. Örneğin bir çakalmki-ne, bir çekirgeninkine ya da o sonsuz boşluktaki diğer dünyaların düzenine."

"Yani başka gezegenlere mi?"

"Elbette. Algının kanatları bizi nagual'm en gizemli sınırlarına, ya da tonal'm kavranamaz dünyalarına götürebilir."

"Örneğin bir büyücü aya gidebilir mi?"

"Elbette," karşılığını verdi. "Ama bir torba taş getirebileceğini sanmıyorum."

Gülerek şakalaştık, ama bunları kesin bir ciddiyetle söylemişti.

"Büyücülerin açıklamasının son bölümüne geldik," dedi. "Dün gece Genaro ve ben, insanın bütünlüğünü oluşturan son iki noktayı, tonal ve nagual'ı da gösterdik. Bir zamanlar sana bu iki noktanın kişinin dışında

335

olduklarını, ama aynı zamanda da olmadıklarını söylemişim. Aydınlik varlıkların paradoksu budur. Her birimizin tonal'ı, düzenle doldurulmuş o tanımlanamaz bilinmeyeninin yalnızca bir yansımasıdır; nagual'ımız ise yalnızca, her şeyi kapsayan o tanımlanamaz boşluğun bir yansıması.

"Şimdi alacakaranlığa dek Genaro'nun tercih alanında oturmalısın; alacakaranlık olduğunda büyücülerin açıklamasını yerli yerine oturtmuş olacaksın. Şu anda burada otururken tek bir şeye sahipsin; o duygular yığını birleştiren yaşam gücüne."

Ayağa kalktı.

"Yarınki görevin, Genaro ve ben yardımcı olmadan bilinmeyene tek başına dalmak," dedi. "Otur ve içsel diyalogunu kes. Algının kanatlarını açıp o sınırsızlığa uçmak için gerekli gücü toplayabilirsin."

336

İki Savaşçının Tercihi

Don Juan şafak sökerken beni uyandırdı. Bana içi su dolu bir su kabağı ile bir torba dolusu kuru et verdi. İki gün önce arabamı bırakmış olduğum yere kadar sessizce yürüdük.

Arabaya ulaştığımızda, "Bu yolculuk birlikte son yolculuğumuz," dedi sessizce.

Karnımda güçlü bir sızı hissettim. Demek istediğini anlamışım.

Ben arka kapıyı açarken arka çamurluğa yaslanıyordu, daha önce onda hiç görmediğim bir bakışı vardı. Arabaya girdik ama motoru çalıştırmadan önce benim de iyi anladığım belirsiz şeyler söyledi; dediğine göre çok kişisel ve etkili bazı duygulara değinmek için birkaç dakikamız vardı.

Sessizce oturuyordum, ama ruhum gergindi. Ona, beni rahatlatacağını umduğum bir şeyler söylemek istiyordum. Çaresizce uygun sözcükleri, 'bildiğim' şeyi söy-lemeksizin ifade etmemi sağlayacak formülü aradım.

Don Juan bir zamanlar bildiğim küçük bir çocuktan ve ona karşı duygularımın zaman ya da mekan, değişse de değişmediğinden bahsetti. O küçük çocuğu her düşünmemde ruhumun mutlulukla zıplayıp, en ufak bir bencillik duymadan ona iyi dileklerini sunduğundan emin olduğunu söyledi.

Bu çocukla ilgili bir zamanlar anlattığım bir öyküyü anımsattı, bu öyküyü sevmiş ve derin bir anlamı olduğunu düşünmüştü. Los Angeles çevresindeki dağlarda

337

yürürken çocuk yorulmuştu, ben de onu omuzlarıma almıştım. O anda içimizi büyük bir mutluluk dalgası kaplamış ve ufaklık, dağlara ve güneşe teşekkürlerini sunmuştu.

"Bu, onun sana elveda deme yöntemiymi," dedi don Juan.

Boğazımda bir acı hissettim.

"Elveda demenin bir çok yolu vardır," dedi. "Belki de en iyisi, mutluluğa dair belirli bir anıyı bellekte saklamaktır. Örneğin bir savaşçı gibi yaşıyorsan, küçük çocuk omzundayken duyumsadığın sıcaklık, yaşamın boyu taze ve canlı kalacaktır. Savaşçı işte böyle veda eder."

Hızla motoru çalıştırdım ve toprak yola ulaşana dek taşlı yolda hızla sürdüm.

Kısa bir süre daha arabayla devam ettik ve sonra yürümeye başladık. Bir saat sonra bir koruluğa gelmiştik. Don Genaro, Pablito ve Nestor bizi bekliyordu. Onları selamladım. Mutlu ve dinç görünüyordlardı. Onlara ve don Juan'a bakarken, hepsine karşı derin bir anlayış duyumsadım. Don Genaro bana sarılarak sırtımı sıvazladı. Nestor ve Pablito'ya dönerek, bir uçuşumun dibine atlamakta çok başarılı olduğumu söyledi. Eli hâlâ omzumda, bağırdı.

"Evet," dedi onlara bakarak. "Ben onun velinimetiyim ve bunun önemli bir başarı olduğunu biliyorum. Yıllar boyu bir savaşçı gibi yaşamının ödülü buydu."

Bana döndü ve diğer elini de omzuma koydu. Gözleri ışıldıyordu.

"Sana söyleyebileceğim hiçbir şey yok, Carlitos," dedi ağır ağır konuşarak. "Bağırsaklarında olağanüstü miktarda dışkı olduğu dışında."

Don Juan'la birlikte öyle gülmeye başladılar ki, ba-

338

I

yılacaklarım düşündüm. Pablito ve Nestor ne yapacaklarını bilemez gibi gergince kıkırdıyorlardı.

Durulduklarında, Pablito bana tek başına 'bilinme-yen'e gidebileceğinden emin olmadığını söyledi.

"Nasıl yapacağıma dair en ufak bir fikrim yok," dedi. "Genaro, kişinin kusursuzluktan başka bir şeye ihtiyacı olmadığını söylüyor. Sen ne diyorsun?"

Benim ondan bile az şey bildiğimi belirttim. Nestor iç çekti, çok endişeli görünüyordu. Önemli bir şey söylemek üzereymiş, ama nasıl dile getireceğini bilmiyormuş gibi elleri ve ağzını sinirli sinirli oynatıyordu.

En sonunda, "Genaro ikinizin de başaracağını söylüyor," dedi.

O sırada don Genaro eliyle, gitmemiz gerektiğini işaret etti. O ve don Juan birkaç metre önümüzde yürüyorlardı. Bütün gün boyunca aynı dağ patikasını izledik. Hiç durmadık, konuşmadık da. Hepimizin yanında erzak olarak kuru et ve su vardı, belli ki yürürken yememiz gerekiyordu. Belli bir noktada patika, bir yola dönüştü. Bir dağ yamacında kıvrıldı ve aniden, önümüzde bir vadi belirdi. Nefes kesen bir manzaraydı bu, günışığı altında parıldayan uzun, yeşil bir vadi. Üzerinde iki muhteşem gökkuşağı vardı ve çevredeki tepeler, yağmur birikintilerinden oluşmuş lekelerle doluydu.

Don Juan durdu ve çenesinin bir devinimiyle, don Genaro'ya aşağıdaki vadide bir şeyi gösterdi. Don Genaro başını salladı. Bu olumlu ya da olumsuz bir hareket değildi, daha çok başını titretmişti. Uzun süre boyunca hareketsiz, vadiye baktılar.

Orada yoldan çıktık ve kestirme yol gibi görünen bir yön tutturduk. Vadinin kuzeyine götüren daha dar ve tehlikeli bir yoldan inmeye başladık.

339

Düz bir alana vardığımızda öğleden sonra olmuştu. Irmak söğütlerinin ve nemli toprağın kokusu benliğimi sardı. Bir an için yağmur, solumdaki ağaçlarda yumuşak yeşil bir gürültü gibiydi, sonra yalnızca kamışlardaki bir gürültü oldu. Bir nehrin akışını işitiyordum. Dinlemek için biraz durdum. Ağaçların tepesine baktım; batı ufkundaki yüksek sirrus bulutları göğe dağılmış pamuk parçaları gibiydi. Uzun süre onlara baktım, diğerleri oldukça ilerlemişti. Arkalarından koştum.

Don Juan ve don Genaro durup birlikte bana baktılar; gözleri üzerimde öylesine bir benzerlik ve kesinlikle kilitlenmişti ki tek bir insan gibiydiler. Bu, tüylerimi ürperten kısa, etkileyici bir bakıştı. Sonra don Genaro gülerek gürültülü yürüdüğümü ve yüz elli kilo çeken düztaban bir Meksikalıya benzediğimi söyledi.

"Niye Meksikalı?" diye sordu don Juan.

"Yüz elli kilo çeken düztaban bir kızılderili koşmaz," dedi don Genaro açıklayıcı bir tonda.

"Oh," dedi don Juan, sanki don Genaro gerçekten de bir şey açıklamıştı.

Bereketli, dar vadiyi geçtik ve doğudaki dağlara tırmanmaya başladık. Akşama doğru, güneydeki yüksek bir vadiye bakan düz, kıraç bir tepede durduk. Bitki örtüsü çok değişmişti. Çevremiz, aşınmış dağlarla kaplıydı. Vadideki toprak ve tepe yamaçları bölümlere ayrılıp sürülmüştü, ama yine de manzaranın bütünü, bana bir kıraçlık duygusu veriyordu.

Güneş güneybatı ufkunda alçalmaya başlamıştı bile. Don Juan ve don Genaro, bizi tepenin kuzey köşesine çağırdılar. O noktadan manzara, gerçekten görkemliydi. Kuzeye doğru sayısız vadi ve dağlar, batıya doğru

340 ise bir dizi yüksek sıradağ vardı. Uzak kuzey dağlarına yansıyan günışığı onları batıdaki bulut kümeleri gibi turunculaştırıyordu. Tüm güzelliğine rağmen bu manzara, üzücüydü ve yalnızlık hissi veriyordu.

Don Juan defterimi verdi, ama yazmak istemiyordum. Yarım daire şeklinde oturduk, don Juan ve don Genaro dairenin uçlarımdaydı.

"Bilgi yoluna yazarak başladın ve aynı şekilde bitireceksin," dedi don Juan.

Çok gerekli bir şeymiş gibi hepsi yazmam için üsteledi.

"En sonuna geldin, Carlitos," dedi birden don Genaro. "Hem sen, hem Pablito."

Sesi yumuşaktı. O şakacı tonu olmadan, şefkatli ve endişeliydi bu ses.

"Bilinmeyene giden diğer savaşçılar tam burada durdular," diye devam etti. "Hepsi, ikinize başarı diliyor."

Hava yarı katıymış ve bir şey onun içinden bir dalga yaratmış gibi, çevremde bir dalgalanma hissettim.

"Buradaki herkes ikinize başarı diliyor," dedi.

Nestor Pablito'yla bana sarıldı ve sonra bizden ayrı bir yere oturdu.

"Halâ zamanımız var," dedi don Genaro gökyüzüne bakarak. Sonra Nestor'a döndü ve "bu arada ne yapmalıyız?" diye sordu.

"Gülüp eğlenmeliyiz," yanıtlamı verdim Nestor uyanıkça.

Don Juan'a beni bekleyen şeyden korktuğumu, bu noktaya kesinlikle hakederek gelmiş olduğumu ve karşılarındaki kişinin bir zamanlar Pablito ile birlikte yaşadığım durumların varolduğunu bile hayal edemeyecek bir insan olduğumu söyledim. Gerçekten müthiş

341

bir şeyin beni ele geçirdiğini ve belki de ölümden kötü bir şeyle yüzyüze gelene dek beni yavaş yavaş ittiğini anlattım.

"Şikayet ediyorsun," dedi don Juan sertçe. "Son ana dek kendine acıyorsun."

Hepsi güldü. Haklıydı. Ne başedilmez bir istekti bu! Ben de onu yaşamımdan silmiş olduğumu düşünmüştüm. Aptallığıma başışlamalarını istedim.

"Özür dileme," dedi don Juan. "Özürler saçmadır. Önemli olan, bu biricik güç alanında kusursuz olmaktır. Bu alan en iyi savaşçıları barındırdı. Onlar kadar iyi ol."

Sonra Pablito'yla bana seslendi. "Birlikte olacağımız son görevin bu olduğunu biliyorsunuz," dedi. "Yalnızca kişisel gücünüzün kuvvetiyle nagual ve tonal'a gireceksiniz. Genaro ve benim burada olmamızın nedeni, size veda etmek. Güç, Nestor'un bir tanık olmasına karar verdi. Öyle olsun."

"Bu, ayrıca Genaro ve benim katılacağımız son dönüm noktanız. Kendi başınıza bilinmeyene bir kez girdiğinizde sizi geri getirmek için bize güvenemezsiniz, yani bir karar vermek zorundasınız; dönüp dönmeyeceğinizi belirlemelisiniz. Eğer tercih ederseniz dönebileceğinize güveniyoruz. Geçen gece, ally'i birlikte ya da tek başınıza defetme yeteneğini gösterdiniz. Bunu yapmasaydınız sizi öldürecekti. Bu bir güç sınavıydı."

"Şunu da eklemeliyim ki, az sonra karşılaşacağınız bilinmeyenden pek az savaşçı sağ çıkabilmiştir; ama bunun nedeni bu işin zor olması değil. Nagual sözlerle anlatılamayacak kadar baştan çıkarıcıdır. Ona giden savaşçılar, tonal'a, ya da düzen, gürültü ve acı dünyasına dönmenin hiç de çekici olmadığını görürler."

"Dönme ya da orada kalma kararını ne mantığımız,

342

ne de isteğimiz verir. Buna karar veren iradedir, yani ne olacağını kimse önceden bilemez.

"Dönmemeye karar vererseniz dünya sizi yutmuş gibi yokolacaksmız. Ama bu dünyaya dönmeyi tercih ederseniz, belirli görevlerinizi tamamlayana dek gerçek savaşçılar gibi beklemelisiniz. Onları başarı ya da yenilgiyle sonuçlandırdığınızda, bütünlüğünüze egemen olacaksınız."

Don Juan bir süre sustu. Don Genaro bana bakarak

göz kırptı.

"Carlitos, kişinin bütünlüğüne egemen olmasının ne demek olduğunu bilmek istiyor," dedi ve herkes güldü.

Haklıydı. Başka koşullarda bunu kesinlikle sorardım, ama o anki durumumuz sorular için çok kutsaldı.

"Savaşçı en sonunda güçle karşılaşmış demektir," dedi don Juan. "Kimse her bir savaşçının onunla ne yapacağını kestiremez; belki ikiniz dünya yüzeyinde barışçıl ve farkedilmez biçimde dolaşacaksınız, belki nefret dolu, belki kötü ya da belki nazik insanlar olacaksınız. Tüm bunlar, ruhunuzun kusursuzluk ve özgürlüğüne bağlıdır."

"Ama önemli olan, göreviniz. Öğretmen ve velinimetin öğrencilerine verdiği ihsan budur. İkinizin de görevlerinizi sonuçlandırmasını diliyorum."

"Bu görevi tamamlamayı beklemek çok özel bir bekleyiştir," dedi birden don Genaro, "Size, başka bir zamanda, şu yöndeki dağlarda bir yerde yaşamış bir savaşçı grubunun öyküsünü anlatacağım." İlgisizce doğuyu gösterdi, ama anlık bir tereddüitten sonra fikrini değiştirir gibi oldu ve ayağa kalkarak kuzeydeki uzak dağları işaret etti.

"Hayır. Bu yönde yaşamışlardı," dedi ve bana bakarak bilgiç bir havada gülümsedi. "Buradan tam olarak 343

yüz otuz beş kilometre uzakta."

Don Genaro belki de beni taklit ediyordu. Ağzı büzülmüş, elleri ise hayali bir defteri sıkıca göğsüne bastırmıştı. Bu duruşu çok komikti. Bir zamanlar, tıpkı buna benzeyen bir Alman sinolojisti ile tanışmıştım. Şimdiye dek bilinçsizce bir Alman sinolojistinin mimiklerini taklit ediyor olmam düşüncesi gerçekten de çok komikti. Güldüm. Bu, sırf benim için yapılmış bir şakaydı sanki.

Don Genaro oturarak öyküsüne devam etti.

"Bu savaşçı grubunun bir üyesinin yasalara aykırı davrandığı düşünülüyordu, diğer savaşçılar toplanarak onun kaderini belirlerlerdi. Sanık, yasalara aykırı davranmasının nedenlerini açıklamak zorundaydı. Yoldaşları onu dinler; nedenlerini ikna edici bulurlarsa oturumu dağıtır, sanığı suçlu bulurlarsa üzerinde oturduğumuz tepeye benzeyen bir düzlüğün tam kenarında dizilip ölüm cezasını infaza hazırlanırlardı. Bu durumda, mahkum edilmiş savaşçı eski yoldaşlarına veda eder, sonra infaz başlardı."

Don Genaro, bir işaret bekler gibi Pablito ve bana baktı. Sonra Nestor'a döndü.

"Belki tanık, bu öykünün bizimle ne ilgisi olduğunu açıklayabilir," dedi.

Nestor utangaçça gülümsedi ve bir süre için derin bir düşünceye daldı.

Sonunda, "tanığın hiçbir fikri yok," dedi ve sinirli bir şekilde kıkırdamaya başladı.

Don Genaro, herkesin ayağa kalkıp onunla birlikte tepenin batı kenarından aşağı bakmasını istedi.

Aşağı inen hafif eğimli bir yokuş vardı. Onun ötesinde, yağmur suyunun akışı için doğal bir kanal oluşturan bir yarık ile son bulan dar, düz bir toprak parçası

344

görülyordu.

"Öyküdeki dağda, tam şu arkin bulunduğu yerde bir sıra ağaç vardı," dedi. "Onun ötesinde de büyük bir orman.

"Cezalandırılan savaşçı, yoldaşlarına veda ettikten sonra bayırdan aşağı, ağaçlara doğru yürümek zorundaydı. O yürürken yoldaşları silahlarını konumlandırarak ona nişan alırlardı. Kimse silahını kullanmazsa ya da savaşçı yaralarının acısına dayanıp ağaçlara ulaşabilirse, özgür olurdu."

Oturduğumuz yere döndük.

"Şimdi ne dersin, tanık?" diye sordu Nestor'a. "Açıklayabilir misin?"

Nestor gerginliğin doruğundaydı. Şapkasını çıkararak başını kaşıdı. Sonra eliyle yüzünü sakladı.

En sonunda kavgacı bir ses tonuyla, "zavallı tanık nasıl bilebilir ki?" diye patladı. Herkes gibi o da gülmeye başladı.

"Hiç yaralanmadan yürüyüp giden savaşçılar olduğunu söylerler," dedi don Genaro. "Diyelim ki, kişisel güçleri yoldaşlarını etkilemişti. Ona nişan alırlarken benliklerini bir şey kaplamış, kimse silahını kullanmaya cesaret edememişti. Veya belki de cesaretine hayran kalmışlar ve ona zarar verememişlerdi."

Don Genaro önce bana, sonra Pablito'ya baktı.

"Ağaçlara doğru olan bu yürüyüşün belli kuralları vardı," diye devam etti. "Savaşçı sakince, etkilenmeden yürümeliydi. Adımları emin ve sert, gözleri barış içinde önüne bakıyor olmalıydı. Sendelemeden, arkasına bakmadan, her şeyden önce koşmadan gitmeliydi."

Don Genaro sustu; Pablito onun söylediklerini başını sallayarak onayladı.

"Bu dünyaya dönmeye karar verirsiniz," dedi, "gö-

345

reyleriniz tamamlanana dek gerçek savaşçılar gibi beklemelisiniz. Bu bekleyiş, öyküdeki savaşçının yürüyüşüne benzer. Görüyorsunuz, savaşçı ölüme çok yakındı, siz de öylesiniz. Tek fark şu ki, savaşçıya nişan alanlar yoldaşlarıyken size nişan alan şey bilinmeyen. Tek şansınız, kusursuzluğunuz. Ardınıza bakmadan beklemelisiniz. Ödül istemeden beklemelisiniz. Ve bütün kişisel gücünüzü, görevlerinizi tamamlamaya yönlendirmelisiniz.

"Kusursuz hareket etmeyip kızmaya, sabırsızlanmaya ve kederlenmeye başlarsanız, bilinmeyenin keskin nişancıları tarafından acımasızca parçalanacaksınız.

"Öte yandan, kusursuzluğunuz ve kişisel gücünüz görevlerinizi tamamlamak için yeterli olursa, gücün vaadine ulaşacaksınız. Peki nedir bu vaat? Bu, gücün aydınlık varlıklar olan insanlara verdiği bir vaattir. Her savaşçının kaderi farklıdır, yani her biriniz için bu vadin ne olacağını söylemek olanaksız."

Güneş batmak üzereydi. Kuzeydeki dağlardaki açık turuncu renk köyulaşmıştı. Manzara, bana rüzgarın süpürdüğü yalnız bir dünya duyumsatıyordu.

"Savaşçının belkemiğinin alçakgönüllülük ve etkili olmak olduğunu öğrendiniz," dedi don Genaro. Sesi beni irkiltmişti. "Karşılığında bir şey beklemeden hareket etmeyi öğrendiniz. Şimdi, bugünün ötesinde sizi bekleyen şeye dayanabilmek için tam bir sabıra ihtiyacınız olduğunu söylüyorum."

Karnımda bir sızı hissettim. Pablito sessizce ürper-meye başladı.

"Bir savaşçı daima hazır olmalıdır," dedi don Genaro. "Hepimizin kaderi, gücün tutsakları olduğumuzu bilmek oldu. Kimse neden bizim seçildiğimizi bilmiyor. Ama ne büyük bir hazine bu!"

346

Don Genaro sustu ve yorulmuş gibi başını öne eğdi. Onu ilk kez böyle konuşurken görüyordum.

"Burada savaşçının, yanındakilere ve ardında bıraktıklarına veda etmesi zorunludur," dedi don Juan. "Bunu haykırarak yapmalıdır. Böylece sesi, bu güç alanında sonsuza dek kalacaktır."

O anda don Juan'm sesi, varlığıma başka bir boyut getirdi. Arabadaki konuşmamızı kavramıştım. Etrafımızdaki manzaranın dinginliğinin yalnızca bir serap olduğunu ve büyücülerin açıklamasının, kimsenin karşı koyamayacağı bir darbe indirdiğini söylerken ne kadar haklıydı. Büyücülerin açıklamasını duymuş ve koşullarını yaşamıştım; ama tam burada, yaşamımda hiç olmadığım kadar çıplak ve çaresizdim. Yapmış olduğum ve hayal ettiğim hiçbir şey o anın acı ve yalnızlığıyla karşılaştırılmazdı. Büyücülerin açıklaması, beni 'mantiğimdan' bile yoksun bırakmıştı. Don Juan bir savaşçının acı ve kederinden değil, yalnızca onların getirdiği teslimiyetten sakınabileceğim söylerken ne de haklıydı! O anda üzüntüm sınırsızdı. Kaderimin dönüm noktalarını benimle paylaşmış bu insanlara elveda demeye dayanamıyordum. Don Juan ve don Genaro'ya, birlikte ölmek için birisiyle bir anlaşma yapmış olduğumu ve ruhumun tek başına ayrılmaya dayanamadığını söyledim.

"Hepimiz tek başımızayız, Carlitos," dedi don Genaro şefkatle. "Biz böyleyiz."

Yaşama ve bana yakın olanlara duyduğum tutkunun acısını boğazımda hissettim ve onlara veda etmeyi reddettim.

"Yalnızız," dedi don Juan. "Ama yalnız başına ölmek, tek başına ölmek demek değildir."

Sesi bir öksürük gibi kuru ve boştu.

347

Pablito sessizce ağlıyordu. Sonra ayağa kalkarak konuştu. Bu bir nutuk ya da onaylama değildi. Net bir sesle, nezaketleri için don Juan ve don Genaro'ya teşekkür etti. Nestor'a döndü ve ona bakmasına fırsat tanıdığı için teşekkürlerini sundu. Kolunun tersiyle gözyaşlarını sildi.

"Bu güzel dünyada, bu muhteşem zamanda varolmak ne güzeldi," diye haykırarak iç çekti.

Ruh hali çok etkileyiciydi.

"Geri dönmezsem, son bir dilek olarak kaderimi paylaşanlara yardımcı olmanı rica ediyorum," dedi don Genaro'ya-

Sonra batıya, evinin bulunduğu yöne döndü. İnce bedeni gözyaşlarıyla sarsılıyordu. Birisine sarılmak ister gibi kollarını açarak tepenin kenarına koştu. Dudakları kımıldadı, kısık sesle konuşuyor gibiydi.

Başımı çevirdim. Pablito'nun sözlerini duymak istemiyordum.

Oturmakta olduğumuz yere geldi, yanıma yığıldı ve başını eğdi.

Hiçbir şey söyleyemiyordum. Ama sonra benliğimi bir şey kapladı, ayağa kalktım ve ben de teşekkürlerimi ve üzüntümü dile getirdim.

Tekrar sessizdik. Kuzey rüzgarı, hafifçe ılık çalarak yüzümü yalıyordu. Don Juan bana baktı. Gözlerinde hiç bu kadar şefkat görmemiştım. Bir savaşçının, onun için en ufak bir şefkat ve endişe duyanlara bile teşekkür ederek veda ettiğini; minnettarlığını yalnızca kendilerine değil, bana bakmış ve yolumda ilerlememe yardımcı olmuş herkese ifade etmem gerektiğini söyledi.

Kuzeybatıya, Los Angeles'a doğru döndüm ve ruhumun tüm duygusallığı ağızımdan dökülüyordu. Teşekkürlerimi dile getirmek ne kadarda saflaştırıcı bir bo-

348

I

t

salmaydı!

Tekrar oturdum. Kimse bana bakmıyordu.

"Bir savaşçı acısını kabullenir, ama ona teslim olmaz," dedi don Juan. "Bu nedenle bilinmeyene giden bir savaşçının ruh halinde üzüntünün kırıntısı bile yoktur; tam tersine, büyük hazinesi onu onurlandırdığı için neşeli, ruhunun kusursuz olduğuna emin ve hepsinden önemlisi, etkinliğinin tam olarak farkındadır. Savaşçının neşesi; kaderini kabullenmiş ve önünde ne olduğunu tam olarak belirlemiş olmasından kaynaklanır."

Uzun bir sessizlik oldu. Üzüntüm doruk noktasındaydı. Bu sıkıntıdan kurtulmak için bir şeyler yapmak istiyordum.

"Tanık, lütfen peri tuzağını sıkıştır," dedi don Genaro Nestor'a.

Nestor'un mekanizmasının o gürültülü, komik sesini işittim. Sonra garip bir koku farkettilim ve Nestor'un yellenmiş olduğunu anladım. Asıl komik olan yüzündeki son derece ciddi ifadeydi. Bunu bir şaka niyetine yapmamıştı; peri tuzağı yanında değildi. Olabildiğince yardımcı oluyordu.

Herkes tam bir gülme krizine tutulmuştu. Ciddi anları, anında gülünç anlara çevirme yetenekleri ne harikaydı! Pablito aniden bana döndü. Şair yönümün olup olmadığı öğrenmek istemişti, ama yanıt vermeme fırsat kalmadan don Genaro bir şiir uydurdu.

"Carlitos gerçekten de hüner dolu; biraz şairlik, biraz aptallık, biraz çatlaklık, işte hepsi bu," dedi.

Herkes tekrar kahkahalara gömüldü.

"Bu daha iyi," dedi don Juan. "Ve şimdi, Genaro ve ben size veda etmeden önce istediğiniz herhangi bir şe-

349
yi söyleyebilirsiniz. Bunlar, ağzınızdan çıkan son sözcükler olabilir."

Pablito olumsuz anlamda başını salladı, ama ben konuşmak istiyordum. Don Juan ve don Genaro'nun savaşçı ruhlarının ölçülülüğüne olan hayranlığımı dile getirmek ve onlara imrendiğimi belirtmek istemiştin. Ama sözlerim birbirine karıştı ve hiçbir şey söyleyeme-dim; daha da kötüsü, tekrar şikayet ediyormuş gibi oldum.

Don Juan sahte olduğu belli olan bir onaylamaz bir tavırla başım sallayarak dudaklarını şaklattı. İstemeden güldüm; ama onlara olan hayranlığımı dile getirme şansını kaçırmış olmam önemli gelmiyordu. Çok şaşırtıcı bir duygu benliğimi kaplamaya başladı. Beni güldüren bir neşe ve canlılığa, güzel bir özgürlük duygusuna kapılmıştım. Don Juan ve don Genaro'ya, 'bilinmeyen' ile olan karşılaşmamın sonucuna aldırmadığımı, mutlu ve bütün olduğumu ve o anda, yaşam ya da ölümün benim için hiçbir önemi kalmadığını söyledim.

Don Juan ve don Genaro, sözlerimden büyük keyif almış gibiydiler. Don Juan kalçalarına vurarak güldü. Don Genaro ise şapkasını yere fırlatarak vahşi bir ata biniyormuş gibi haykırdı.

"Beklerken, tanışın önermiş olduğu gibi gülüp eğlendik," dedi don Genaro aniden. "Ama her şeyin bir sonu vardır, doğanın yasası budur."

Gökyüzüne baktı.

"Öyküdeki savaşçılar gibi dağılma vaktimiz gelmek üzere," dedi. "Ama yollarımız ayrılmadan önce ikinize son bir şey söylemeliyim. Size bir savaşçının sırrını açıklayacağım. Belki buna bir savaşçının tercihi diyebilirsiniz."

Özellikle bana seslenerek, bir zamanlar ona bir sa-
350

vaşçının yaşamının soğuk, yalnız ve duygudan yoksun olduğunu söylemiş olduğumu belirtti. Hatta o zaman, buna kendimin gerçekten de inanmış olduğumu sözlerine ekledi.

"Bir savaşçının yaşamı asla soğuk, yalnız ve duygudan yoksun olamaz," dedi. "Çünkü o yaşam, sevgilisine olan aşkına, bağlılığına ve adanmışlığına dayanır. Kimdir o sevgili diye sorabilirsiniz. Şimdi size göstereceğim."

Don Genaro ayağa kalktı ve üç-dört metre önümüzdeki dümdüz bir alana yavaşça yürüdü. O arada tuhaf bir hareket yaptı. Göğsü ve karnındaki tozları silker gibi ellerini kımıldattı. Sonra garip bir şey oldu. İçinden belli belirsiz bir ışık demeti geçti; bu ışık yerden fışkırmıştı ve tüm bedenini aydınlatıyordu. Arkasına doğru bir tür dönüş, daha doğrusu bir dalış yaptı ve göğsü ile kollarının üzerine düştü. Devinimi öyle bir kesinlik ve ustalikle yapmıştı ki, ağırlıksız bir varlık, ters dönmüş bir solucan gibi görünüyordu. Yere düştükten sonra bir dizi doğaüstü hareket yaptı. Yerden birkaç santim yükseklikte süzülüyor, okyanusta yüzen bir yılan balığının çevikliğiyle dönüp daireler çiziyordu.

Bir noktada gözlerim çaprazlanmaya başladı ve sonra, arada hiçbir bağlantı olmadan üzerinde binlerce ışık yanan bir kayak alanına benzeyen bir şeyin üzerindeymiş gibi ileri geri kayan aydınlık bir top görüyordum.

Görüntü son derece güzeldi. Sonra ateş topu durdu ve hareketsiz kaldı. Bir ses beni sarsarak dikkatimi dağıttı. Bu, don Juan'dı. Önce ne dediğini anlayamadım. Ateş topuna tekrar baktım; ama artık yalnızca yere uzanmış don Genaro'yu görüyordum, kol ve bacakları gerilmişti.

351

Don Juan'm sesi çok net geliyordu. Bu ses içimdeki bir şeyi ateşler gibi oldu ve yazmaya başladım.

"Genaro'nun sevgilisi dünyadır," dedi. "Az önen bu dev dünyayı kucaklıyordu, ama Genaro o kadar küçük ki yapabildiği tek şey içinde yüzmek. Dünya, Genaro'nun onu sevdiğini biliyor ve ona şefkatini veriyor. Genaro'nun yaşamının ağzına kadar dolu olmasının nedeni bu ve nerede olursa olsun çok verimli olacak. Genaro aşkının yollarında dolaşıyor ve daima bir bütün olacak."

Don Juan önümüzde çömeldi. Şefkatle toprağı okşadı.

"İki savaşçının tercihi bu," dedi. "Bu dünya. Bir savaşçı için daha büyük bir sevgi olamaz."

Don Genaro ayağa kalktı ve don Juan'm yanına çömeldi. İkisi birden bize bakıyordu, sonra aynı anda bağdaş kurdular.

"Kişi ancak bu dünyayı azimli bir tutkuyla severse üzüntüsünü atabilir," dedi don Juan. "Bir savaşçı daima neşelidir, çünkü aşkı değiştirecektir ve sevgilisi dünya onu kucaklayıp tanımlanamaz armağanlar verir. Üzüntünün tek sahibi, kendi varlıklarına sığmak olan bu dünyadan nefret edenlerdir."

Don Juan tekrar toprağı şefkatle okşadı.

"Son gizemine dek canlı olan ve her duyguyu anlayan bu varlık beni rahatlattı, acılarımı dindirdi ve sonunda ona olan aşkımı kavradığımda, bana özgürlüğü öğretti."

Sustu. Etrafımızdaki sessizlik korkutucuydu. Rüzgar hafifçe ılık çalıyordu, sonra uzaklardan gelen yalnız bir köpeğin havlamasını işittim.

"Şu havlamayı dinleyn," diye devam etti don Juan. "Sevgili dünyam size son bir noktayı açıklamam için 352

bana yardım ediyor. Bu havlama insanın işitebileceğı en acı şeydir."

Bir süre sustuk. O yalnız köpeğin havlayışı o kadar üzüntü verici, etrafımızdaki dinginlik öylesine şiddetliydi ki, sersemletici bir acı duyumsadım. Bu ses bana yaşamımı, üzüntümü, nereye gidip ne yapacağımı bile-meyişimi anımsatmıştı.

"Bu köpeğin havlaması, bir adamın geceye özgü sesidir," dedi don Juan. "Güneydeki şu vadide bulunan bir evden geliyor. Bir adam, yaşama birlikte esir olduğu köpeğı aracılığıyla üzüntü ve sıkıntısını haykırmakta. Yalvarıyor, çünkü ölümünün gelip onu yaşamının sıkıcı ve kasvetli zincirlerinden kurtarmasını diliyor.

Don Juan'm sözleri içimde çok büyük bir rahatsızlık uyandırmıştı. Yalnızca bana seslendiğini duyumsadım. "Bu havlama ve yarattığı yalnızlık, insanların duygularını yansıtır," diye devam etti. "Tüm yaşamları bir pazar öğleden sonrası gibi tamamen berbat değil ama, çok sıcak, sıkıcı ve rahatsız edici geçen insanların duygularını. Onlar çok terlemiş ve sızlanmışlardı. Nereye gideceklerini, ne yapacaklarını bilmiyorlardı. O öğleden sonra, onlarda anı olarak sadece zavallı rahatsızlıklar ve bezginlik bırakmıştı ve birden bitivermişti; gece olmuştu bile."

Ona geçmişte anlattığım ve yaşamının kısalığından, sanki daha dün bir çocuk olduğundan bahsederek yakınan yetmiş iki yaşındaki bir adamın öyküsünü anımsattı. Adam bana şöyle demişti; "On yaşındayken giydiğim pijamaları anımsıyorum. Sanki aradan yalnızca bir gün geçti. Ne oldu zamana?"

"Bu zehiri yokeden panzehir işte burada," dedi don Juan toprağı okşayarak. "Büyücülerin açıklaması, tek başına ruhu özgür kılamaz. Kendinize bakın. Onu bili-

353

yorsunuz, ama bu hiçbir değişiklik yaratmadı. Şimdi her zamankinden daha yalnızsınız, çünkü sizi koruyan varlığa karşı duyulan kararlı aşk olmadan, yalnızlık tek başmalıktır.

"Yalnızca bu ihtişamlı varlığa duyulan sevgi bir savaştının ruhuna özgürlük getirebilir. Ve özgürlük, tüm aksilikler karşısında duyulan neşe, etkinlik ve kabulle-niştir. Son ders bu. Her zaman son ana, kişinin ölüm ve yalnızlığıyla yüzleştiğı o ıssızlığa bırakılır. Sadece o zaman anlamlıdır."

Don Juan ve don Genaro ayağı kalktı ve kollarını gererek bellerini doğrulttular, belki de oturmak bedenlerini hamlaştırmıştı. Kalbim hızla atmaya başladı. Pablito'yla beni de ayağı kaldırdılar.

"Alacakaranlık, dünyalar arasındaki geçittir," dedi don Juan. "Bilinmeyene açılan kapıdır o."

Elinin bir devinimiyle üzerinde durmakta olduğumuz tepenin sınırlarını gösterdi.

"O kapının eşiğı işte burası."

Sonra tepenin kuzey kenarını gösterdi.

"Kapı orada. Ötesinde bir uçurum var, uçurumun ötesinde de bilinmeyen."

Don Juan ve don Genaro Pablito'ya dönerek vedalaş-tılar. Pablito'nun gözleri büyüüp sabitlenmişti; yanaklarından aşağı yaşlar süzülüyordu.

Don Genaro'nun bana elveda deyişini duydum, ama don Juan bir şey söylemedi.

Don Juan ve don Genaro Pablito'ya yanaşarak kulaklarına birkaç şey fısıldadılar. Sonra bana geldiler. Ama bana tek kelime fısıldamalarına gerek kalmadan o tuhaf bölünmüşlük duygusunu hissettim.

"Artık yoldaki toz gibi olacağız," dedi don Genaro. "Belki bir gün yine gözlerinize kaçarız."

354

Don Juan ve don Genaro birkaç adım geri çekilerek karanlıkta kayboldular. Pablito kolumu tuttu ve birbirimizle vedalaştık. Sonra garip bir istek, bir güç beni Pablito'yla birlikte tepenin kuzey kenarına koşturdu. Boşluğa atlarken kolunu duyumsadım, sonra yalnızdım.

BİTTİ